

हरिपुर नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

हरिपुर, सल्लाही, प्रदेश नं.२

नेपाल

हरिपुर नगरपालिका पाँश्वचित्र २०७६

अन्तिम प्रतिवेदन

परामर्शदाता:

बि.एम इन्जिनिरिङ सोलुसन प्रा.ली लिमिटेड
काठमाडौँ, नेपाल

नाम	:	हरिपुर नगरपालिकाको पाश्वचित्र २०७६ Municipal Profile of haripur Municipality 2020
सर्वाधिकार	:	हरिपुर नगरपालिकाको कार्यालय, हरिपुर , सल्लाही
परामर्शदाता	:	बि.एम इन्जिनिरिङ सोलुसन प्रा.ली लिमिटेड,हरिपुर,सल्लाही
समन्वय	:	हरिपुर नगरपालिकाको कार्यालय, हरिपुर , सल्लाही
आर्थिक लगानी	:	हरिपुर नगरपालिकाको कार्यालय, हरिपुर , सल्लाही
तयारी टिम	:	सुमन कर्ण दिलिप कुमार महासेठ उमेश कुँवर गजेन्द्र भा तारा कुँवर श्रृंया महर्जन विकास कुमार भा

हाम्रो प्रयास

हरिपुर नगरपालिकाको कार्यालयले नगरपालिकाको पार्श्वचित्र तयार पार्नका लागि स्थानीय सरोकारवालाहरूको कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरी नगरपालिका वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७५, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, राष्ट्रिय योजना आयोगको योजना तर्जुमा सम्बन्धी निर्देशिका तथा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको निर्देशन अनुरूप यस नगरपालिकाको पार्श्वचित्र २०७६ तयार पारिएको छ ।

यस दस्तावेजबाट स्थानीय क्षमता विकास गरी बाह्य निर्भरता कम गर्दै स्थानीय स्रोतसाधनको बढीभन्दा बढी उपयोगमा ल्याउने र जनचेतनाको अधिकतम विकास तथा वृद्धि गरी चालु र भविष्यमा तर्जुमा हुने नगरपालिका सम्बन्धी योजना, कार्यक्रम वीच तालमेल, समन्वय तथा कार्यगत एकता र एकीकरण गरी नगरपालिकाको विकास कार्यमा दोहोरोपन हुन निरन्तर तयारीको गति अगाडि बढाउन सहयोग पुग्ने विश्वास गरेको छु ।

हरिपुर नगरपालिकाको दस्तावेजमा रहेको सूचनालाई व्यवस्थित गर्नका लागि नगरपालिकाको सक्रियता एवम् सचेतना र निरन्तरताको अभ्यास नगरपालिकाभित्र रहेको अवस्था केलाउनुका साथै जनचाहनाको आधारमा सम्भाव्यताको पहिचान गर्न र त्यसको समाधानका लागि विकासका साझेदारहरूसँगको अन्तर सम्बन्ध र पारदर्शी कार्यशैली अपरिहार्य महसुस गरेको छु ।

हरिपुर नगरपालिकाको वस्तुस्थिति विवरणबाट प्राप्त विश्लेषणलाई व्यवहारमा उतार्नका लागि जुनसुकै र जस्तोसुकै परिस्थितिमा पनि नमुनाको रूपमा सक्रिय भई सबै पक्षबाट आत्मासात् गरी समृद्धि र विकासको महान् अभियानलाई साकार पार्न सबै वर्गले योगदान गर्नु हुनेछ, भन्ने कामनाका साथ यो पार्श्वचित्र तयारीका दौरानमा सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण जननिर्वाचित प्रतिनिधिहरू, कर्मचारीहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरू, बुद्धिजीवी, समाजसेवी, हाम्रा गणक भाइबहिनी, अग्रज महिला दिदीबहिनी, व्यवसायी, चेतनशील जनसमुदायहरूमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

अन्त्यमा यस पार्श्वचित्रलाई सफलतापूर्वक लेखन, विश्लेषण तथा अनुसन्धान गर्नु हुने परामर्शदातालाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । धन्यवाद ।

श्री जमिरुदिन मंसुर
नगर प्रमुख
हरिपुर नगरपालिका, सर्लाही

प्रशासन प्रमुखका तर्फबाट

नेपाली जनताको दसकौं लामो सङ्घर्षको परिमाण स्वरूप जारी भएको नेपालको संविधानले कल्पना गरेबमोजिम स्थानीय तहको पुनः संरचनासँगै प्राप्त गरेका अधिकारहरू र स्वायत्तता तथा त्यसलाई व्यवहारमा उतार्न प्रत्यक्ष निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू आएपछि जनताहरूको इच्छा, आकांक्षा र अपेक्षाहरू चुलिएर गएका छन् । यस्तो अवस्थामा जनप्रतिनिधिहरू र स्थानीय तहमा काम गर्ने कर्मचारीहरूलाई कार्य सम्पादन गर्न कम चुनौतिपूर्ण छैन । यसलाई व्यवस्थापन गर्न नीति, योजना र कार्यक्रम बनाउन अवाश्यक हुन्छ । त्यसका लागि भरपर्दो आधिकारिक र पर्याप्त सूचनाहरू आवश्यक पर्दछ ।

त्यसलाई नै मध्य नजर गरी हरिपुर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले नगरपालिका पाश्वचित्र तयार पार्नका लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त नीति तथा निर्देशन र परिपत्रको पूर्ण पालना गर्दै साविकाका गा.वि.स/ नगरपालिका, विभिन्न सङ्घसंस्था, गाउँबस्ती, वडा तथा विभिन्न द्वितीय तथ्याङ्कहरूलाई समेटी यस नगरपालिकाको पाश्वचित्र तयार गरिएको छ । हामी सबैको साभा उद्देश्य यस नगरपालिका तथा यस अन्तर्गतका सबै वडाहरूमा विकासको समान अवसर प्रदान गरी मूल प्रवाहमा सहभागी गराई समुन्नत, व्यवस्थित, सफा र दिगो रूपमा विकसित गर्नु नै हो ।

नगरपालिकालाई समय र युग सुहाउँदो विकासको गतिमा अगाडि बढाउनको लागि प्रथमतः विकासका पूर्वाधारहरू तयार गर्नुपर्ने हुन्छ । जसको लागि विभिन्न क्षेत्रका सूचना र तथ्याङ्कहरू सङ्कलन, विश्लेषण र प्रशोधन आवश्यक हुन्छ । एकीकृत रूपमा सूचना तथा तथ्याङ्कहरू सङ्कलन गर्नु प्रधान कार्य रहेको महसुस भएकाले नगरपालिकाको पाश्वचित्र तयार गरिएको हो । हरिपुर नगरपालिकाले परिवर्तित समय क्रमसँगै नगरपालिकाको विकाससँग सम्बन्धित सूचना र तथ्याङ्कहरू पनि परिवर्तन हुँदै गएकाले समयानुकूल परिमार्जनको आवश्यकतालाई मध्यनजर राखी हरिपुर नगरपालिका कार्यालयले पाश्वचित्र २०७६ तयार गरी प्रकाशनमा ल्याएको छ ।

यस पाश्वचित्रमा नगरपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, साँस्कृतिक, जनसाइक्यिक, शैक्षिक, स्वास्थ्य, सञ्चार, खानेपानी, विद्युतलगायतका विभिन्न उपयोगी सूचनाहरूलाई समेटिएको छ । पर्याप्त समय तथा साधनस्रोतको प्रयोग गरी घरधुरी सर्वेक्षणका साथै प्राथमिक सूचनाहरू सङ्कलनसमेत गरी यथार्थपरक तथ्याङ्कहरूको वस्तुस्थिति समावेश गर्ने प्रयत्न गरिएको छ । यस पुस्तिका निर्माणको क्रममा जनप्रतिनिधिहरू, सेवा प्रदायक संस्था, तथ्याङ्क सङ्कलक साथीहरू, शिक्षक, नागरिक समाज, बुद्धिजीवी, उद्योगी, व्यापारी, पत्रकार, युवा क्लब र विभिन्न कार्यालयले आवश्यक सूचनाहरू उपलब्ध गराइदिनु भएकोमा हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । पाठक वर्गमा पुस्तकप्रति आफ्नो अमूल्य सल्लाह सुझाव र टिप्पणी केही भए टिपाइ दिनु भई आगामी प्रकाशनलाई परिष्कृत गर्न सहयोग गरी दिनु हुन अनुरोध गर्दछु । धन्यवाद ।

उदय प्रसाद देवकोटा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
हरिपुर नगरपालिका, सर्लाही

हरिपुर नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण (पाश्वर्चित्र) २०७६ सारांश

क.स	विषय	विवरण
१	परिचय	२ नं प्रदेश, सर्लाही जिल्लामा पर्ने हरिपुर नगरपालिका जानकीनगर, हरिपुर, फरहदवा, लक्ष्मपुर, पिडारी गाविसहरु समेटिएर बनेको हो । जम्मा नौवटा वडामा विभाजित यस नगरपालिका विचमा अवस्थित छ ।
२	भौगोलिक अवस्थिति	
	अक्षांश	अक्षांश २६°५७'४८.२४ " देखि २७°३'५२.४३ "
	देशान्तर	देशान्तर ८५०.२९'३१.८४ " देखि ८५०.३६'७.७३ "
	औसत उचाइ	समुद्र सतह देखी करबि ९७ देखी १२६ मिटर सम्म
	क्षेत्रफल	६६.८६ वर्ग किलो मिटर
	सिमाना	पुर्व : ईश्वरपुर नगरपालिका, लालबन्दी नगरपालिका र चन्द्रनगर गाउँपालिका उत्तर : हरिवन नगरपालिका र लालबन्दी नगरपालिका पश्चिम : बागमती नगरपालिका र बरहथवा नगरपालिका दक्षिण : कविलासी नगरपालिका र बरहथवा नगरपालिका
३	जलवायु	उष्ण
४	घरपरिवार सङ्ख्या	७,४९२
५	जनसङ्ख्या	४२,०२९ (पुरुष : २१६४९, महिला : २०३७८ र तेस्रो लीङ्ग २)
६	साक्षरता प्रतिशत	४८ प्रतिशत
७	मुख्य धर्म	हिन्दु
८	मुख्य भाषा	नेपाली, मैथिली
९	मुख्य समुदाय	थारू, मुस्लिम, क्षेत्री
१०	सञ्चार सुविधा	मोबाइल /टि.भी/ रेडियो /पत्रपत्रिका/ नेट/ इन्टरनेट
११	खानेपानीको सुविधा	ट्यूबवेल/बोरिङ/ ह्याण्ड पम्प/

विषय सूची	
हाम्रो प्रयास
प्रशासन प्रमुखका तर्फबाट	i
हरिपुर नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण (पाश्वर्चित्र) २०७६ सारांश	ii
तालिका सूची	viii
परिच्छेद १ : परिचय	१
१.१.पृष्ठभूमि	१
१.२.उद्देश्य	१
१.३.कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू	२
१.४.वस्तुस्थिति विवरण ढाँचा, औजार तथा तयारीको कार्यविधि	३
१.४.१.वस्तुगत विवरण तयारी गोष्ठी तथा कार्ययोजना स्वीकृति	४
१.४.२.सहजकर्ता तथा गणक छनौट अभिमुखीकरण र परिचालन	४
१.४.३.तथ्याङ्क सङ्कलन	५
१.४.४.तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र स्रोत नक्सा तयारी	६
१.४.५.वस्तुस्थिति विवरणको मस्यौदा तयारी	६
१.४.६.वस्तुस्थिति विवरण सुझाव सङ्कलन	६
१.४.७.वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी	७
परिच्छेद २ : नगरपालिकाको चिनारी	८
२.१.भौगोलिक अवस्थिति	८
२.२.ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	९
२.३.राजनीतिक अवस्थिति	९
२.४.धरातलीय अवस्था	९
३.१.बस्ती र घरपरिवार विवरण	१२
३.२.जनसङ्ख्या वितरणको अवस्था	१२
३.३.उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	१४
३.४.जातिगत आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	१९
३.५.मातृभाषाको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	२३
३.६.धर्मअनुसार जनसङ्ख्या विवरण	२४

३.७.घरमूलीको विवरण	२५
३.८.पेसाको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	२६
३.९.आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या विवरण	२७
३.१०.अपाङ्गताको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	२९
३.११.बसाइँसराइ सम्बन्धी विवरण.....	३१
३.१२.जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण	३४
३.१३.नेपाली नागरिकता सम्बन्धी विवरण.....	३४
४.१. प्रमुख आर्थिक विवरण.....	३६
४.१.१.प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण	३६
४.१.२.मुख्य पेसा सम्बन्धी विवरण	३७
४.१.३.औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण (प्रति हजारमा)	३९
४.१.४.औसत मासिक खर्च तथा वचत (प्रतिहजारमा)	३९
४.१.५.विपन्नता स्तरीकरण विवरण	४०
४.१.६.घर र भवनको स्वामित्व	४१
४.१.७.वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण सम्बन्धमा	४२
४.१.८.वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण	४२
४.२.भू-उपयोग तथा स्वामित्व	४३
४.२.१.भू-उपयोग	४३
४.२.२.भू-स्वामित्व	४३
४.२.३.परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा	४४
४.२.४.परिवारको स्वामित्वमा जग्गा /घडेरी छ भने कस्को नाममा	४४
४.२.५.बसोबास गरेको घर भवन बाहेक नगरपालिका भित्र परिवारको स्वामित्वमा रहेको अन्य भवन	४६
४.३.कृषि तथा पशु विकास	४६
४.३.१.माछा तथा मौरीपालन सम्बन्धी विवरण	४६
४.३.२.सिञ्चित खेतको उपलब्धता सम्बन्धी विवरण	४६
४.३.३.बाँझो जमिन सम्बन्धी विवरण	४७
४.३.४.सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण.....	४८
४.३.५.प्रमुख कृषि उत्पादन	४८
प्रमुख कृषि उत्पादन	४८

४.३.६. चौपाया तथा पशुपक्षी	४९
४.३.७. खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण	५०
४.४. पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण	५३
४.४.१. पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण	५३
४.४.२. होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टरेन्ट सम्बन्धी विवरण	५३
४.५. व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि)	५४
४.५.१. व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	५६
४.५.२. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण	५७
४.५.३. सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	५७
४.५.४. स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण	५८
परिच्छेद ५ : सामाजिक अवस्था	५९
५.१. शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास	५९
५.१.१. सामुदायिक तथा संस्थागत शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण	५९
५.१.२. सामुदायिक विद्यालयका छात्रवृत्तीका विवरण	६०
५.१.३. सामुदायिक विद्यालयमा रहेका विद्यार्थी विवरण	६१
५.१.४. प्रारम्भिक बाल विकास देखी कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीहरूको संख्या	६२
५.१.५. साक्षरता विवरण	६३
५.१.६. सारक्षर तथा सोभन्दा माधिको शैक्षिक अवस्था	६३
५.१.७. प्राबिधिक शिक्षा	६४
५.२. स्वास्थ्य तथा पोषण	६९
५.२.१. स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण	६९
५.२.२. एक वर्षमा गर्भवती महिलालाई आइरन चक्की	७०
५.२.४. सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	७१
५.२.५. बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था	७२
५.३. खानेपानी तथा सरसफाई	७३
५.३.१. खानेपानीको स्रोतको विवरण	७३
५.३.२. शौचालय प्रयोगको अवस्था	७५
५.३.३. शौचालय र प्रकार	७६
५.३.४. फोहोरमैला व्यवस्थापन	७६
५.३.५. वैवाहिक स्थिति	७७

५.५.खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण	७८
५.५.१.खेलमैदान	७८
५.५.२.व्यावसायिक खेलाडीको विवरण	७९
५.६.कला, भाषा तथा संस्कृति	७९
५.६.१.धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल (मस्जीदहरु)	७९
५.६.२.स्थानीय जात्रा/मेला तथा पर्वहरू	८०
५.६.३.सामुदायिक भवनहरू	८१
५.६.४.शान्ति तथा सुरक्षाको अवस्था.....	८२
परिच्छेद ६ : वन तथा वातावरणीय स्थिति	८३
६.१.१.वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण	८३
६.१.२.जलस्रोत तथा जलाधर क्षेत्र	८३
६.१.३.ताल तलैया र पोखरी र सीमसार क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	८४
६.१.४.विपद् जोखिम व्यवस्थापन	८४
६.१.५.जोखिमयुक्त (संवेदनशील स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) को विवरण	८४
६.१.६.घर भवन संहिताअनुसार निर्माण.....	८५
६.१.७.विपद्को किसिमअनुसार जोखिम	८५
६.१.८.विपद् व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण.....	८६
६.१.९.खुल्लाक्षेत्र सम्बन्धी विवरण.....	८६
६.१.१०.घर वा भवनमा आगलागी सम्बन्धी विवरण.....	८७
६.१.११.टि.भि / रेडियो सञ्चारका माध्यम मार्फत विपत न्युनिकरणका सुचना	८८
परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्था	८९
७.१.यातायात पूर्वाधार.....	८९
७.१.१.सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था	८९
७.१.२.सवारी सुविधा र रुट	९०
७.१.३.नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन.....	९१
७.१.४.झोलुङ्गे पुल तथा पुल पुलेसा	९१
७.१.५.मोटर बाटोको सुविधाअनुसार घरपरिवार विवरण	९२
७.१.६.घरसम्म जाने सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार विवरण	९३
७.१.७.झोलुङ्गे पुल तथा पुल-पुलेसा	९४
७.२.विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	९५

७.२.१.इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)	९५
७.२.२.बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार.....	९६
७.२.३.आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण	९७
७.४.आवास तथा भवन	१००
७.४.१.घरको तल्ला आधारमा घरधुरी	१००
७.४.२.छानाको किसिमको आधारमा घरधुरी	१०१
७.४.३.गारोको किसिम.....	१०२
७.४.४.घरको अवस्था	१०२
७.४.५.घरको जगको प्रकार	१०३
७.४.६.घरको उमेर	१०४
७.४.७.नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरु भवन सम्बन्धी विवरण	१०५
७.४.८.शवदाह स्थल सम्बन्धी विवरण	१०६
परिच्छेद ८ : संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	१०७
८.२.जनप्रतिनिधिहरू	१०७
८.३.नगरपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारी.....	१०९
८.४.गैसस तथा अगैससको विवरण.....	१११
अनुसूचीहरू	११३
स्रोत नक्सा	११३

तालिका सूची

तालिका नं.१ : हरिपुर नगरपालिकाको वडा विभाजन.....	९
तालिका नं.२ : बस्तीहरू.....	१२
तालिका नं. ३ : वडागत जनसङ्ख्या वितरण २०६८ र २०७६.....	१३
तालिका नं.४ : औसत परिवार सङ्ख्या तथा जनघनत्व वितरण	१३
तालिका नं.५ : उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण	१४
तालिका नं.६ : वडाअनुसार उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण	१६
तालिका नं.७ : जातिगत आधारमा जनसङ्ख्या विवरण.....	१९
तालिका नं.८ : मातृभाषाको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण.....	२३
तालिका नं.९ : धर्मअनुसार जनसङ्ख्या विवरण	२४
तालिका नं.१० : घरमूलीको विवरण	२५
तालिका नं.११ : पेसाका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	२६
तालिका नं.१२ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या विवरण	२७
तालिका नं.१३ : अपाङ्गताको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	२९
तालिका नं.१४ : अपाङ्गताको परिचय पत्र सम्बन्धी विवरण	३०
तालिका नं.१५ : अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रकार.....	३०
तालिका नं.१६ : अपाङ्गताको आधारमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धी विवरण	३१
तालिका नं. १७ : बसाँईसराई गरी जाने जनसङ्ख्या विवरण.....	३१
तालिका नं.१८ : बसाँईसराई गरी जानेकोको किसिमको विवरण.....	३२
तालिका नं.१९ : बसाँई सराई गरी जानुको कारण सम्बन्धी विवरण	३२
तालिका नं.२० : बसाँई सराई गरी गएको स्थान.....	३२
तालिका नं.२१ : बसाँई सराई गरी आउने घर परिवारको विवरण	३३
तालिका नं.२२ : बसाँई सराई गरी आउनुको कारण	३३
तालिका नं.२३ : बसाँई सराई गरी आउनुको कारण	३३
तालिका नं.२४ : जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण	३४
तालिका नं.२५ : जन्म दर्ता नगर्नुको कारण	३४
तालिका नं.२६ : नेपाली नागरिकता सम्बन्धी विवरण.....	३५
तालिका नं.२७ : नेपाली नागरिकता नलिनुको कारण	३५
तालिका नं.२८ : प्राविधिक , सीपयुक्त तथा विशेष दषता भएका मानज संशाधानको विवरण	३६
तालिका नं.२९ : पेसाका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण.....	३७
तालिका नं.३० : औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण	३९
तालिका नं.३१ : औसत मासिक पारिवारिक खर्च सम्बन्धी विवरण.....	३९

तालिका नं. ३२ : कुल आम्दानीले खर्च धान्न सम्बन्धी विवरण.....	४०
तालिका नं. ३३ : खर्च धान्न नसके मिलाउने व्यवस्था सम्बन्धी विवरण.....	४०
तालिका नं. ३४ : घर र भवनको स्वामित्व विवरण.....	४१
तालिका नं. ३५ : वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण प्राप्त सम्बन्धी घरपरिवार विवरण	४२
तालिका नं. ३६ : वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण	४३
तालिका नं. ३७ : भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण	४३
तालिका नं. ३८ : महिलाको नाममा चल-अचल सम्पति भएको परिवार सम्बन्धी विवरण	४३
तालिका नं. ३९ : महिलाको स्वामित्व रहेका सम्पति सम्बन्धी विवरण.....	४४
तालिका नं. ४० : परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण	४४
तालिका नं. ४१ : जग्गा /घडेरी छ भने कस्को नाममा छ सम्बन्धी विवरण.....	४५
तालिका नं. ४२ : यदि परिवारको स्वामित्वमा जग्गा छैन भने हाल उपयोग गरेको जग्गा कस्तो प्रकार हो सम्बन्धी विवरण	४५
तालिका नं. ४३ : बसोबास गरेको घर भवन बाहेक परिवारको स्वामित्वमा यस नगरपालिका भित्र रहेको अन्य भवन.....	४६
तालिका नं. ४४ : माछा तथा मौरीपालन सम्बन्धी घरपरिवार विवरण.....	४६
तालिका नं. ४५ : सिञ्चित खेतको उपलब्धता सम्बन्धी विवरण.....	४६
तालिका नं. ४६ : बाँझो जमिन सम्बन्धी विवरण.....	४७
तालिका नं. ४७ : सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण.....	४८
तालिका नं. ४८ : विभिन्न कृषि उत्पादन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	४८
तालिका नं. ४९ : चौपाया तथा पशुपक्षीपालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	५०
तालिका नं. ५० : खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण	५१
तालिका नं. ५१ : कृषक समूह सम्बन्धी विवरण	५१
तालिका नं. ५२ : पशुमा लाग्ने मुख्य रोग सम्बन्धी विवरण	५२
तालिका नं. ५३ : पर्यटकीय स्थलहरु सम्बन्धी विवरण	५३
तालिका नं. ५४ : होटल सम्बन्धी विवरण	५३
तालिका नं. ५५ : व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि)	५४
तालिका नं. ५६ : व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण.....	५६
तालिका नं. ५७ : यदि छ भने कुन व्यवसाय गरेको सम्बन्धी विवरण	५६
तालिका नं. ५८ : बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण	५७
तालिका नं. ५९ : सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण	५७
तालिका नं. ६० : स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रहरु सम्बन्धी विवरण	५८
तालिका नं. ६१ : हरिपुर नगरपालिकामा अवस्थित सामुदायिक विद्यालयहरू (सरकारी विद्यालय).....	५९
तालिका नं. ६२ : हरिपुर नगरपालिकाको विद्यालयको छात्रवृत्ति सम्बन्धी विवरण	६०
तालिका नं. ६३ : सामुदायिक विद्यालयमा रहेका विद्यार्थी विवरण	६१
तालिका नं. ६४ : प्रारम्भिक बाल विकास देखी कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीहरुको संख्या सम्बन्धी विवरण ..	६२

तालिका नं.६५ : सारक्षरता विवरण	६३
तालिका नं.६६ : सारक्षर तथा सोभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था.....	६४
तालिका नं.६७ : प्राविधिक शिक्षा पढेको सम्बन्धी विवरण.....	६५
तालिका नं.६८ : प्राविधिक शिक्षा के पढेको सम्बन्धी विवरण	६५
तालिका नं.६९ : बालबालिकालाई पढाउने स्कुल सम्बन्धी विवरण.....	६६
तालिका नं.७० : विद्यालय जान लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण	६६
तालिका नं.७१ : नमुना तथा ईन्टर नेट जडान भएको विद्यालय सम्बन्धी विवरण.....	६७
तालिका नं.७२ : शिक्षक तथा शैक्षिक जनशक्ति विवरण सम्बन्धी विवरण	६७
तालिका नं.७३ : थानीय सरकारको शिक्षा क्षेत्रमा लगानी सम्बन्धी विवरण	६८
तालिका नं.७४ : विशेष शिक्षा स्रोत कक्षा तथा विद्यार्थी विवरण	६९
तालिका नं.७५ : स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण	६९
तालिका नं.७६ : स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण	७०
तालिका नं.७७ : विद्यमान स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी विवरण	७०
तालिका नं.७८ : आइरन चक्की खुवाएको	७१
तालिका नं.७९ : गर्भवती महिलालाई नियमित रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण	७१
तालिका नं.८० : स्वास्थ्य परीक्षण नगर्नुको कारण	७१
तालिका नं.८१ : पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू	७२
तालिका नं.८२ : बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन र मापन	७२
तालिका नं.८३ : पाँच वर्ष मुनिका बच्चाहरूलाई भिटामिन 'ए' खुवाएको विवरण	७३
तालिका नं.८४ : पाँच वर्ष मुनिका बच्चाहरूलाई जुकाको औषधी	७३
तालिका नं.८५ : खानेपानीको स्रोतको विवरण	७३
तालिका नं.८६ : स्रोतबाट आउने पानीको गुणस्तर	७४
तालिका नं.८७ : पानीको प्रशोधन विधि सम्बन्धी विवरण	७५
तालिका नं.८८ : पाइपको पानी प्रयोग गर्ने भए त्यसको स्वामित्व	७५
तालिका नं.८९ : शौचालय प्रयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण	७५
तालिका नं.९० : आफ्नै चर्पीको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	७६
तालिका नं.९१ : शौचालयको प्रकार सम्बन्धी विवरण	७६
तालिका नं.९२ : फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण	७७
तालिका नं.९३ : वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण	७७
तालिका नं.९४ : खेलमैदानहरू सम्बन्धी विवरण	७८
तालिका नं.९५ : व्यावसायिक खेलाडीको विवरण	७९
तालिका नं.९६ : धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण	७९
तालिका नं.९७ : मस्जीतहरू सम्बन्धी विवरण	८०
तालिका नं.९८ : स्थानीय जात्रा/मेला तथा पर्वहरू सम्बन्धी विवरण	८०
तालिका नं.९९ : सामुदायिक भवनहरू सम्बन्धी विवरण	८२

तालिका नं.१०० : शान्ति तथा सुरक्षाको अवस्था सम्बन्धी विवरण	८२
तालिका नं.१०१ : बनको प्रकार सम्बन्धी विवरण	८३
तालिका नं.१०२ : खोला तथा नदीहरू.....	८३
तालिका नं.१०३ : ताल तलैया र पोखरी र सीमसार क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	८४
तालिका नं.१०४ : जोखिमयुक्त (संवेदनशील स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) सम्बन्धी विवरण	८४
तालिका नं.१०५ : घर/भवन संहिताअनुसार निर्माण सम्बन्धी विवरण	८५
तालिका नं.१०६ : नगरपालिका बाट अनुमति पत्र र नक्सा सम्बन्धी विवरण	८५
तालिका नं.१०७ : भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरू सम्बन्धी विवरण	८६
तालिका नं.१०८ : प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम सम्बन्धी विवरण	८६
तालिका नं.१०९ : विपद् व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण	८६
तालिका नं.११० : घर छेउमा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	८७
तालिका नं. १११ : आपत्कालीन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरू सम्बन्धी विवरण	८७
तालिका नं. ११२ : आगो लागि सम्बन्धी विवरण	८७
तालिका नं. ११३ : आगो लागि कति पटक भयो भन्ने सम्बन्धी विवरण	८७
तालिका नं. ११४ : टि.भि , रेडियो सञ्चारका माध्यम मार्फत विपत न्युनिकरणका सुचना सम्बन्धी विवरण	८८
तालिका नं.११५ : हाल निर्माणधीन सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था सम्बन्धी विवरण	८९
तालिका नं. ११६ : सवारी सुविधा र रुट सम्बन्धी विवरण	९०
तालिका नं.११७ : नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन सम्बन्धी विवरण	९१
तालिका नं.११८ : पुल/खोलाको नामहरू सम्बन्धी विवरण	९१
तालिका नं.११९ : मोटर बाटोको सुविधाअनुसार घरपरिवार विवरण	९२
तालिका नं.१२० : घरसम्म जाने सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	९३
तालिका नं.१२१ : झोलुङ्गे पुल तथा पुल-पुलेसा सम्बन्धी विवरण	९४
तालिका नं.१२२ : खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	९५
तालिका नं. १२३ : खाना पकाउने चुलोको प्रकार सम्बन्धी विवरण	९५
तालिका नं.१२४ : बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	९६
तालिका नं.१२५ : बत्ती बाल्ने बिजुलीको मिटर सम्बन्धी विवरण	९६
तालिका नं.१२६ : रेडियो सम्बन्धी विवरण	९७
तालिका नं.१२७ : टेलिभिजन सम्बन्धी विवरण	९७
तालिका नं.१२८ : केवल लाईन जोडेका सम्बन्धी विवरण	९७
तालिका नं.१२९ : टेलिफोन / मोबाईल सम्बन्धी विवरण	९८
तालिका नं.१३० : साइकल सम्बन्धी विवरण	९८
तालिका नं. १३१ : मोटरसाइकल सम्बन्धी विवरण	९८
तालिका नं. १३२ : सोलार सम्बन्धी विवरण	९८
तालिका नं. १३३ : जेनेरेटर सम्बन्धी विवरण	९९

तालिका नं. १३४ : कम्प्युटर सम्बन्धी विवरण	९९
तालिका नं. १३५ : कार/जिप/भ्यान सम्बन्धी विवरण	९९
तालिका नं. १३६ : इन्भर्टर सम्बन्धी विवरण	९९
तालिका नं. १३७ : स्मार्ट फोन सम्बन्धी विवरण.....	९९
तालिका नं. १३८ : इन्टरनेट सम्बन्धी विवरण	१००
तालिका नं. १३९ : घरको तल्लाको आधारमा घरधुरी विवरण	१००
तालिका नं. १४० : छानाको किसिमको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण	१०१
तालिका नं. १४१ : गारोको किसिमको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण	१०२
तालिका नं. १४२ : घरको अवस्था आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण.....	१०३
तालिका नं. १४३ : घरको जगको प्रकारको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण	१०३
तालिका नं. १४४ : घरको उमेर सम्बन्धी विवरण	१०४
तालिका नं. १४५ : नगरालिका अन्तर्गतका सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरु भवन सम्बन्धी	१०५
तालिका नं. १४६ : शब्दाह स्थल सम्बन्धी विवरण	१०६
तालिका नं. १४७ : निवाचित जनप्रतिनिधि सम्बन्धी विवरण	१०७
तालिका नं. १४८ : नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धी विवरण	१०९
तालिका नं. १४९ : गैसस तथा अगैससको विवरण सम्बन्धी विवरण	१११

चित्र सूची

चित्र नं. १ . जनसङ्ख्या विवरण	१३
चित्र नं. २ . उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण	१५
चित्र नं. ३ . मातृभाषाअनुसार हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण.....	२४
चित्र नं. ४ . धर्मअनुसार हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण	२५
चित्र नं. ५ . घरमूली सम्बन्धी विवरण	२६
चित्र नं. ६ . अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण	३०
चित्र नं. ७ . वसाई सराई गरि गएको स्थानको जनसंख्या विवरण	३२
चित्र नं. ८ . पेसामा सम्बन्धी विवरण	३८
चित्र नं. ९ . घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको विवरण	४२
चित्र नं. १० . मुख्य कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण	४९
चित्र नं. ११ . चौपाया तथा पशुपक्षीपालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	५०
चित्र नं. १२ . खाद्यान्न अवस्था सम्बन्धी विवरण.....	५१
चित्र नं. १३ . हरिपुर नगरपालिकाको साक्षरता विवरण	६३
चित्र नं. १४ . सारक्षर तथा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी विवरण	६४
चित्र नं. १५ . बालबालिकालाई पढाउने स्कुल सम्बन्धी विवरण.....	६६
चित्र नं. १६ . खानेपानीको स्रोतको विवरण	७४
चित्र नं. १७ . बैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण.....	७८
चित्र नं. १८ . मोटर बाटोको सुविधाअनुसार घरपरिवार विवरण	९२
चित्र नं. १९ . घरसम्म जाने सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार विवरण	९३
चित्र नं. २० . खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवार.....	९६
चित्र नं. २१ . बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार.....	९७
चित्र नं. २२ . घरको तल्ला आधारमा घरधुरीको विवरण	१००
चित्र नं. २३ . छानाको किसिम आधारमा घरधुरी विवरण.....	१०१
चित्र नं. २४ . गारोको किसिम आधारमा घरधुरी विवरण.....	१०२
चित्र नं. २५ . घरको अवस्थाको आधारमा घरधुरी विवरण	१०३
चित्र नं. २६ . घरको जगको प्रकारको आधारमा घरधुरी विवरण	१०४

परिच्छेद १ : परिचय

१.१. पृष्ठभूमि

स्थानीय योजना तर्जुमा तथा अनुगमनलाई सूचनामा आधारित, व्यवस्थित, एकीकृत, नतिजामूलक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाउन वस्तुगत विवरणले निर्णयकर्ता तथा विकास प्रदायक संस्थालाई महत्त्वपूर्ण आधार प्रदान गर्दछ । नेपालको संविधानअनुसार नेपाल सरकारबाट स्वीकृत सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन, स्थानीय तह शासन सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी विधेयक तथा स्थानीय तहको सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७६, स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७६ ले स्थानीय तहलाई आ-आफ्नो क्षेत्रको वार्षिक, आवधिक तथा रणनीतिक र दीर्घकालीन योजनाहरू तयार गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ । सोअनुसार स्थानीय तहको रणनीतिक/आवधिक, एकीकृत एवम् वार्षिक योजना तर्जुमा र नतिजा अनुगमनको लागि क्षेत्रगत स्थितिसहित स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारी आवश्यक रहेको छ । यही आवश्यकता परिपूर्तिको लागि यस नगरपालिकाको जनसङ्ख्या, भौगोलिक अवस्था, समाजिक विशेषता, प्राकृतिक सम्पदा, आर्थिक अवस्था, विकासको स्थिति आदि स्पष्ट हुने आधारभूत तथ्याङ्क, सूचक वा आधार रेखाको विवरण रहेको दस्तावेज नै यस नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण हो । उक्त विवरणमा यस नगरपालिकाको, आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पूर्वाधार, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकासका क्षेत्रमा नगरपालिकाभित्र रहेका भौतिक, प्राकृतिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, सामाजिक, मानवीय स्रोत साधनहरूको तथ्याङ्कको विश्लेषण र प्रस्तुति संलग्न रहेको छ ।

१.२. उद्देश्य

यस पाश्वर्चित्र मूलतः यस नगरपालिकाको आगामी नीति तथा कार्यक्रम, योजना तर्जुमा गर्नका लागि तथ्याङ्कीय आधार सिंजना गर्ने सन्दर्भमा तयार गरिएको हो । यसले योजना तथा कार्यक्रमको निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कनजस्ता कुराको लेखाजोखा गर्न मद्दत गर्नेछ ।

- क) नगरपालिकाभित्र रहेका सेवा सुविधाहरूको बारेमा जानकारी गराउने ।
- ख) नगरपालिका क्षेत्रभित्रको सम्भावना र समस्याहरूको अवगत गराउने ।
- ग) नगरपालिकाको जनसाङ्ख्यिक तथा विकासात्मक वस्तुस्थितिको बारेमा जानकारी गराउनु ।
- घ) नगरपालिकाभित्र बसोवास गर्ने मानिसहरूको आर्थिक, सामाजिक, धार्मिक, शैक्षिक, तथा पेसागत स्थितिको बारेमा जानकारी गराउने ।
- ड) नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक स्रोत साधन तथा सीपको पहिचान गरी समष्टिगत विवरण प्रस्तुत गर्ने ।
- च) नगरपालिकाको वास्तविक र वस्तुगत सूचना सङ्कलन तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
- छ) नगरपालिका क्षेत्रको तथ्याङ्कको आधारमा जिल्ला तथा राष्ट्रिय स्तरसम्म सूचनाको उपलब्धता गराई व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने ।
- ज) नगरपालिका स्तरमा सञ्चालित कार्यक्रमको पृष्ठपोषण (Feedback) प्रदान गरी आगामी कार्यक्रमको लागि मार्गनिर्देश गर्ने ।
- झ) नगरपालिकाको भावी योजना तथा कार्यक्रम र नीति निर्माणको क्रमलाई आधार प्रदान गर्ने ।
- ञ) स्थानीय आवश्यकता र स्रोत साधनको विनियोजनको अवस्थाको जानकारी गराउने ।

१.३. कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू

सङ्घीय शासन प्रणाली तथा देहायअनुसारका प्रमुख विद्यमान कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थामा आधारित रहेर यस वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्यविधिबमोजिम चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा नगरपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण तयार गर्न सक्नेछन् ।

क. नेपालको संविधान :

नेपालको संविधानको अनुसूची ५ को क्रमसङ्ख्या १३ मा केन्द्रीय तथ्याङ्क (राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय मानक र गुणस्तर) लाई सङ्घको अधिकारको सूचीमा राखी नेपाल सरकारले यसको मापदण्ड निर्धारण गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ भने अनुसूची ६ को क्रमसङ्ख्या ६ मा प्रदेश तथ्याङ्कलाई प्रदेशको अधिकारको सूचीमा सूचीकृत गरिएको छ । संविधानको धारा ५७ को उपधारा (४), धारा २१४ को उपधारा (२), धारा २२१ को उपधारा (२), धारा २२६ को उपधारा (१) अनुसार स्थानीय तहको अधिकारको सूची अनुसूची ८ बमोजिम हुनेछ । नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा स्थानीय तहको अधिकारको सूचीको क्रमसङ्ख्या ६ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख सङ्कलन सम्बन्धी अधिकार तथा क्रमसङ्ख्या १७ मा बेरोजगारको तथ्याङ्क सङ्कलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरेको छ ।

ख. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारहरूको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन :

नेपाल सरकारबाट स्वीकृत सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरणले केन्द्रीय तथ्याङ्क अन्तर्गत तथ्याङ्क सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानुन, मापदण्ड, राष्ट्रिय तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र गुणस्तर निर्धारण, राष्ट्रियस्तरको गणना र सर्वेक्षण व्यवस्थापन, नेपाल स्ट्राण्डर्ड वर्गीकरण र मापदण्ड विकास र प्रयोग तथा तथ्याङ्कसम्बन्धी सल्लाहकारी भूमिका बारे उल्लेख गरेको छ । यसै गरी प्रदेश तथ्याङ्कअन्तर्गत तथ्याङ्क सम्बन्धी प्रदेश नीति, कानुन तथा मापदण्ड, नेपाल स्ट्राण्डर्ड वर्गीकरण र मापदण्ड अनुसार प्रादेशिक तहको तथ्याङ्क व्यवस्थापन, प्रदेश तहको तथ्याङ्कको सूचना प्रणाली व्यवस्थापन तथा प्रादेशिक तथ्याङ्कीय अभिलेख संरक्षण र व्यवस्थापन आदि उल्लेख गरेको छ । संविधानको अनुसूची ८ को स्थानीय तहको एकल अधिकारको विस्तृतीकरणले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तर्जुमा, बेरोजगारको तथ्याङ्कसहित स्थानीय तहको आधारभूत तथ्याङ्क व्यवस्थापन, तथ्याङ्कीय अभिलेख व्यवस्थापन, सूचना तथा प्रविधियुक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय सरकारमा रहेको छ ।

ग. तथ्याङ्क ऐन, २०१५ तथा नियमावली, २०४१ :

जनतालाई अधिक मात्रामा ठोस हित हुने नीति निर्धारण गर्न, सरकारी निकायहरूको प्रशासकीय निपुणता बढाउन र मुलुकको आर्थिक गतिविधिबारे यथार्थ ज्ञान प्राप्त गर्न नेपाल सरकारलाई यथार्थ आधार चाहिने र त्यस्तो आधार जुटाउन तथ्याङ्क सङ्कलन सम्बन्धी सुविधाको व्यवस्था गर्न तथ्याङ्क सङ्कलन, विश्लेषण, अभिलेख र प्रकाशन गर्ने कामको निमित्त एक केन्द्रीय विभागको स्थापना गरी शान्ति, सुव्यवस्था, जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्न तथ्याङ्क ऐन, २०१५ जारी गरिएको छ । तथ्याङ्क ऐन २०१५ को दफा ७ (क) उपदफा १ अनुसार सरकारी कार्यालय, सरकारी स्वामित्व भएको वा यस उद्देश्यको लागि सरकारी सहायता प्राप्त संस्था वा विदेशी व्यक्ति वा संस्थाले व्यावसायिक उद्देश्यले कुनै आर्थिक कुराको लगत, खबर वा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न चाहेमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागबाट स्वीकृति प्राप्त गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ । यसअनुसार तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न मनासिव देखिएमा केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले स्वीकृति दिनेछ र त्यसरी स्वीकृति दिँदा विभागले तथ्याङ्क सङ्कलन गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रणाली र आवश्यक देखिएका अन्य शर्तसमेत तोकिदिन सक्नेछ । तथ्याङ्क नियम, २०४१ अनुसार केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको प्रमुख जिम्मेवारी देहायअनुसार हुनेछ :

- (क) नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएका कुराहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन, सङ्ग्रह एवम् साइखिकीय सुधार, विश्लेषण र प्रकाशन गर्ने गराउने,
- (ख) नेपालभरि तथा कुनै भागमा आर्थिक, सामाजिक, जनसङ्ख्या इत्यादि जुनसुकै कुराको तथ्याङ्क सर्वेक्षण गर्ने र सो सम्बन्धी विवरण सङ्कलन गर्ने गराउने,

(ग) तथ्याङ्क सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार गर्ने

(घ) राष्ट्रिय गणनाहरू (जनसङ्ख्या, कृषि, उद्योग व्यापार, यातायात र अन्य आवश्यक सबै किसिमका गणना) लिने प्रबन्ध मिलाउने र तिनको सञ्चालन गर्ने भनी उल्लेख गरिएको छ ।

घ. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ :

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ को उपदफा २ को च (२) र (३) ड को (२), (४), (५) र (६) मा स्थानीय अभिलेख व्यवस्थापन, दफा ११ को उपदफा २ थ (१), (२) (३), (४) र (५) मा वेरोजगारको तथ्याङ्क सञ्कलन तथा दफा १२ को वडा समितिको काम, कर्तव्य, अधिकार अन्तर्गत उपदफा २ को ख मा तथ्याङ्क अद्यावधिक तथा संरक्षण अन्तर्गत खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचनासहितको वडाको पार्श्वचित्र तयार तथा अद्यावधिक गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ ।

ड. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ :

दिग्दर्शनको दफा द.२ मा नगरपालिका वा नगरपालिकाले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार वा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ । अद्यावधिक वस्तुस्थिति विवरण आफ्नो Website मार्फत सार्वजनिक गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

१.४. वस्तुस्थिति विवरण ढाँचा, औजार तथा तयारीको कार्यविधि

यस नगरपालिकाको पार्श्वचित्र तयारी गर्न गाउँ/नगर वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्यविधि, २०७६ अनुरूप तयार गरिएको छ । स्थानीय वस्तुगत विवरण किन, कसरी, कहिले र कसले गर्ने भनी सबै तहगत प्रक्रिया निर्धारण गर्न शुरुवाती चरणमा वस्तुगत विवरणको सूचकगत स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्क सञ्कलन/सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि तयारी गरिएको छ । यस अन्तर्गतका कार्यहरू देहायबमोजिम गरिएको छ :-

(अ) प्रथमतः नगरपालिका क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था, जनसङ्ख्या, सामाजिक, आर्थिक, प्राकृतिक, भौतिक, वातावरणीय र संस्थागत वस्तु स्थिति भल्कूने र भौगोलिक (वडा) तथा सामाजिक (लैङ्गिक र जातिगत) रूपमा खण्डीकृत विवरण खुल्ने गरी गाउँ/नगर वस्तुस्थिति विवरण तयारी कार्यविधि, २०७६ मा उल्लेखित विषय सूचीबमोजिमको वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा स्वीकृत गरिएको छ ।

(आ) स्वीकृत वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचामा उल्लेख भएका विवरण तयार गर्न विश्वसनीयता र उपलब्धताका आधारमा तथ्याङ्कका स्रोतहरूको आँकलन गरी देहायबमोजिमका स्रोतबाट सूचना प्रविधिमा आधारित तथ्याङ्क तथा सूचना सञ्कलन गरिएको छ :-

- घरपरिवार सर्वेक्षण (सबै घरपरिवार)
- संस्थागत सर्वेक्षण (नगरपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, बैंक तथा औद्योगिक/व्यवसायिक प्रतिष्ठान, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा मातहतका कार्यालय, सञ्चार संस्था, सामुदायिक संस्था आदिको अभिलेख तथा उपलब्ध विवरण)
- सहभागितामूलक लेखाजोखा सर्वेक्षण (जानिफकार अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल, स्थलगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदि)

(इ) पारिवारिक विवरण सञ्कलनका लागि विद्युतीय माध्यममा आधारित ODK सफ्टवेयर प्रणाली प्रयोग गरिएको छ ।

(ई) केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग तथा अन्तर्गतका कार्यालय, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, डिभिजन तथा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालय, विद्यालय, स्रोत केन्द्र, सेवा केन्द्र, चौकी, सञ्चारसंस्था तथा समुदायमा आधारित

संस्था आदि सबैको अभिलेख तथा प्रतिवेदन, नापी विभागबाट प्रकाशित नक्सा तथा विभिन्न अध्ययन तथा सर्वेक्षण प्रतिवेदनबाट प्राप्त संस्थागत विवरण (द्वितीय स्रोत तथ्याङ्क) सङ्कलन गरिएको छ ।

(ए) जानिफकार अन्तरवार्ता, लक्षित समूह छलफल, स्थलगत अध्ययन, समूहगत छलफल आदि जस्ता सहभागितामूलक लेखाजोखा विधि प्रयोग गरी पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत विवरणबाट थप सूचना सङ्कलन गरिएको छ ।

(ऐ) हरिपुर नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारी गर्नु पूर्व नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि २०७६ को विषय सूची बमोजिमको स्तरीय ढाँचा, अनुसूची १ बमोजिमको तथ्याङ्क सङ्कलन फाराम र यस कार्यविधिमा उल्लिखित प्रक्रिया नगर कार्यपालिकाले स्वीकृत लिई सम्पन्न गरिएको छ । यसरी स्वीकृत गर्दा वस्तुगत विवरणको कानुनी तथा नीतिगत आधार, तयारी गोष्ठी, तथ्याङ्क सङ्कलन, भण्डारण, प्रशोधन, विश्लेषण, प्रमाणीकरण कार्यशाला र अन्तिम प्रतिवेदन प्रकाशनका कार्यहरूसमेत समावेश भएको छ ।

१.४.१.वस्तुगत विवरण तयारी गोष्ठी तथा कार्ययोजना स्वीकृति

वस्तुगत विवरण तयारीको उद्देश्य, अवधारणा, कानुनी तथा नीतिगत आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, तथ्याङ्क सङ्कलन फाराम र सूचना प्रविधि, सरोकारवालाहरूको पहिचान तथा भूमिका र कार्ययोजना सम्बन्धमा प्रस्तुति तथा सहभागितामूलक ढड्गले छलफल मिति २०७६/१०/२० हरिपुर नगरपालिकामा गरियो । कार्यशालामा सिलसिलेबार रूपमा उपरोक्त विषयहरूको प्रस्तुति र छलफलमा सहजीकरण गरी साभा धारणा, बुझाइ र प्रतिवद्धता कायम गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशालामा प्रमुखले तोकेबमोजिम देहायबमोजिमको सहभागिता गराइएको थियो :

- १) नगर कार्यपालिकाका प्रमुख र पदाधिकारीहरू
- २) नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- ३) वडा अध्यक्षहरू
- ४) विषयगत कार्यालयका प्रमुखहरू
- ५) नगरपालिकाबाट छनौट गरिएका स्थानीय स्तरको जानकार विशेषज्ञ / नागरिक समाजका व्यक्तिहरू
- ६) सङ्घसंस्थाका प्रतिनिधित्व हुने गरी अध्यक्ष र प्रमुखले आमन्त्रण गरेका प्रतिनिधिहरू
- ७) स्थानीय क्रियाशील राजनीतिक दलका प्रमुखहरू

१.४.२.सहजकर्ता तथा गणक छनौट अभिमुखीकरण र परिचालन

स्थानीय परिवेश र सर्वेक्षणबारे ज्ञान, अनुभव भएकालाई प्राथमिकता दिई स्थानीय जानिफकारलाई गणकको रूपमा लिइएको छ । भौगोलिक अवस्थिति, जनसङ्ख्याको सघनता र कार्यको मात्रा, कार्य चाप तथा समय सीमाका आधारमा प्रत्येक वडामा दुई जना गणकहरूको छनौट गरी परिचालन गरिएको छ :

१. हरिपुर नगरपालिकाको पारिवारिक विवरण सङ्कलनका लागि उपयुक्त योग्यता र अनुभवका आधारमा यथोचित सङ्ख्यामा सम्बन्धित वडाबाट जानकार योग्य व्यक्तिलाई गणकको रूपमा छनौट गरिएको छ ।
२. पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण कार्यमा संलग्न गणकहरूको योग्यता कम्तीमा १० कक्षा पास र तथ्याङ्क सङ्कलन कार्य वा सामाजिक परिचालन वा स्थानीय परिवेशसँग जानकार भएको व्यक्तिहरू रहेका छन् ।
३. छनौट गरिएका गणकहरूलाई नगर कार्यपालिकाका तथा सहजकर्ताद्वारा तथ्याङ्क सङ्कलन औजार तथा तथ्याङ्क सङ्कलन विधि तथा प्रक्रियाबारे जानकारी प्रदान गर्न मिति २०७६/१०/२० देखि २०७६/१०/२१ विभिन्न समुह बनाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।

४. अभिमुखीकरण कार्यक्रमको प्रारम्भमा गणकहरूको आचारसंहितासहित तथ्याङ्क सङ्कलनका व्यवहारिक समस्या र समाधानका बारेमा प्रस्तुति पारिएको छ तत्पश्चात् पारिवारिक विवरण सङ्कलन फाराममा उल्लेखित हरेक प्रश्नमा केन्द्रित रही वस्तुगत र स्थानगत वास्तविकतालाई मध्यनजर गरी कार्यविधिका प्रावधानहरूलाई बोध गराउदै गणकहरूलाई अभिमुखीकरण गरिएको छ। व्यवहारिक अभ्यासका क्रममा आवश्यक पृष्ठपोषण प्रदान गरी फाराममा उल्लेख भएबमोजिम तथ्याङ्क सङ्कलनको सुनिश्चितता हुने गरी अभ्यस्त गराइएको छ।

५. पारिवारिक विवरण सङ्कलन कार्यमा सूचना प्रविधि जस्तै ट्याबलेट वा स्मार्टफोनजस्ता विद्युतीय माध्यमको प्रयोग गर्नु पर्ने भएकोले सोहीअनुसार स्मार्टफोन वा ट्याबलेटको प्रयोग गरी माथि उल्लेख भएबमोजिमको तरिकाबाट अभ्यस्त गराइएको छ।

६. ट्याबलेट वा स्मार्टफोनजस्ता विद्युतीय माध्यमबाट तथ्याङ्क सङ्कलन गर्न गणकहरू छनौट तथा परिचालन गर्दा सो साधन भएका तथा अभ्यस्त स्थानीय व्यक्तिलाई परिचालन गर्दा उपयुक्त हुने हुँदा सोहीअनुसार गरिएको छ।

७. पारिवारिक विवरण सङ्कलन प्रक्रियामा वडा समिति र वडा कार्यालयले आवश्यक संयोजन, सहयोग र अनुगमन प्रक्रियाबाट सम्पन्न गरिएको छ।

८. गणकहरूको पारिश्रमिक नियमानुसार निर्धारण गरिएको छ।

१.४.३. तथ्याङ्क सङ्कलन

वस्तुगत विवरणका लागि 'नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७६, बमोजिम निर्धारित फाराम प्रयोग गरी आवश्यक तथ्याङ्क, सूचना वा विवरण सङ्कलन गरिएको छ। नगरपालिकाको वस्तुगत विवरणको स्तरीय सूचकगत ढाँचाअनुसार मुख्य गरेर संस्थागत र पारिवारिक सर्वेक्षण गरी प्राथमिक र द्वितीय दुई प्रकारका स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको छ। यसरी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने क्रममा नगरपालिकाका प्रमुखको निर्देशन बमोजिम नगर कार्यपालिकाको सूचना शाखाको प्रमुखसँग आवश्यक समन्वय, संयोजन र व्यवस्थापन गरिएको छ। पारिवारिक विवरण सङ्कलनको लागि अनुसूची १ मा प्रस्तुत तथ्याङ्क सङ्कलन फाराम तथा) संस्थागत/आधारभूत) तथ्याङ्क विवरण सङ्कलनका लागि नगर वस्तुगत विवरण तयारी कार्यविधि, २०७६ को अनुसूची ३ (क) मा उल्लिखित तथ्याङ्क सङ्कलन फाराम प्रयोग गरिएको छ। साथै वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक गर्न प्राथमिक स्रोतबाट सूचना सङ्कलन गर्न जोड दिइएको तथा प्राथमिक स्रोत उपलब्ध नहुने अवस्थामा द्वितीय स्रोत मार्फत विवरण सङ्कलन गरिएको छ। जसमा निम्न लिखित स्रोतलाई प्राथमिक स्रोत तथा संस्थागत/आधारभूत (द्वितीय स्रोत) को रूपमा लिई सूचना सङ्कलन गरिएको छ :

प्राथमिक स्रोत

१. पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण

२. अन्य सर्वेक्षण (जानिफकार तथा लक्षित समूह अन्तरवार्ता, सहभागितामूलक लेखाजोखा र अन्य)

हरिपुर नगरपालिकाको वस्तुगत विवरण तयार गर्ने क्रममा देहायको स्थिति रहेकोले प्राथमिक स्रोत (पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण) बाट तथ्याङ्क सङ्कलन गरिएको हो।

३. आधारभूत तथ्याङ्क, सूचना वा विवरण नरहेको तथा अद्यावधिक गर्नुपर्ने अवस्था रहेको,

४. राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदन पाँच वर्षभन्दा पुरानो भएको,

५. स्थानीय तहको नयाँ संरचनाअनुसार भौगोलिक (वडागत) र सामाजिक (लैड्गिक र जातजातिगत) रूपमा खण्डीकृत तथ्याङ्क आधार तयार गर्नु पर्ने भएकोले,

६. स्थानीय तहमा नीति तथा योजना तर्जुमा, सेवा प्रवाह, कार्यसम्पादन, नतिजा मापनका लागि स्थानीय परिवेशअनुसार आवश्यक तथ्याङ्क विवरण आवश्यक देखिएकोले,

७. संरचनागत, सामाजिक र भौतिक परिवर्तनबाट सिर्जित नयाँ आयाम र सवाल (वातावरण, जलवायु परिवर्तन, विपद् आदि) सम्बोधनलाई उपलब्ध सूचनाले पूरा गर्न नसकेकोले,

द्वितीय स्रोत

१. केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशन गर्ने जनसङ्ख्या सर्वेक्षण, गणना तथा अन्य आर्थिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनहरू ।

२. जिल्ला स्तरमा विषयगत कार्यालय र सरोकारवालाहरूबाट प्रकाशित प्रगति प्रतिवेदन, विवरण तथा अभिलेखहरू ।

३. प्रमाणित भएका अनुसन्धान संस्था वा अनुसन्धानकर्ताका प्रकाशनहरू ।

४. पर्यटकीय क्षेत्र प्रवर्द्धनको लागि प्रकाशन भएका प्रमाणित सूचना पुस्तिकाहरू ।

५. आधिकारिक तथा विश्वसनीय अन्य प्रतिवेदन तथा प्रकाशनहरू ।

१.४.४.तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र स्रोत नक्सा तयारी

क) तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण

पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई तथ्याङ्को प्रकृति, स्रोत र आवश्यकताअनुसार प्रशोधन तथा विश्लेषण गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीको पारिवारिक विवरण तथा संस्थागत सर्वेक्षण विधिबाट सङ्कलन गरिएको तथ्याङ्कलाई देहायअनुसार प्रशोधन तथा विश्लेषण गरिएको छ :-

(क) इम्प्रयोग गरी स्मार्टफोन /ट्यावलेट प्रयोग गरेर पारिवारिक विवरण सर्वेक्षण गरियो । यस प्रकारको तथ्याङ्क सिधै कम्प्युटर प्रणालीमा आबद्ध हुनाले कम्प्युटरबाटे सिधै विश्लेषण गरिएको छ ।

(ख) सहभागितामूलक लेखाजोखा तथा संस्थागत सर्वेक्षणबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई कम्प्युटरको MSExcel सिटमा तथ्याङ्क प्रशोधन गरी तथ्याङ्क शास्त्रीय विधिबाट विश्लेषण गरिएको छ ।

(ग) उपरोक्तअनुसार सङ्कलित तथ्याङ्को प्रशोधन तथा विश्लेषण विज्ञबाट गरिएको छ ।

(घ) विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरूलाई विषय सूची बमोजिमको खण्डीकृत गरिएको छ ।

(ड) तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई आवश्यकताअनुसार उपयुक्त तालिका नं. सूचकाङ्क, रेखाचित्र, नक्सा वा अन्य उपयुक्त स्वरूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

(च) सम्भव भएसम्म विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनालाई कम्तीमा दुई समयको अन्तरालमा वा केन्द्रीय विवरणसँग तुलना गरी प्रस्तुत गरिएको छ ।

(छ) सङ्कलित तथ्याङ्को प्रशोधन, विश्लेषण र प्रस्तुतिका लागि विज्ञ प्राविधिक टोलीले गरेको छ ।

१.४.५.वस्तुस्थिति विवरणको मस्यौदा तयारी

वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशाला, तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषण प्रक्रियाको अन्तिम परिणाम वस्तुगत विवरण प्रतिवेदन कार्यविधिमा दिइएको ढाँचाअनुसार तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरण र स्रोत नक्साको आधारमा वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरिएको छ ।

१.४.६.वस्तुस्थिति विवरण सुभाव सङ्कलन

वस्तुगत विवरणको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यशाला, तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषण प्रक्रियाको अन्तिम परिणाम वस्तुगत विवरण प्रतिवेदन कार्यविधिमा दिइएको ढाँचाअनुसार तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरण र स्रोत नक्साको आधारमा वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरिएको छ । तथ्याङ्क विश्लेषण गरी प्राप्त भएको सूचनालाई क्षेत्रगत, लैझिगिक तथा सामाजिक आधारमा

खण्डीकृत गरी निर्धारित ढाँचाबमोजिमका तालिका नं., सूचकाङ्क, ग्राफ र चित्र, नक्सा, आदि बीच तार्किक सम्बन्धको आधारमा क्रमबद्ध तरिकाले प्रस्तुत गरिएको छ। तथ्याङ्क विश्लेषणका क्रममा कुनै विवरण अधुरो, अस्पष्ट र विरोधाभासपूर्ण देखिएमा सो तथ्याङ्कलाई सरोकारवालासँग पुनः छलफल गरी निक्यौल गरिएको छ। वस्तुगत विवरणलाई प्रस्तुत गर्न, बुझ्न र प्रयोग गर्न सजिलो हुने गरी उपयुक्त भाग, खण्ड र उपखण्डमा विभाजन गरी प्रस्तुत गरिएको छ तथा वस्तुगत विवरण तयारी कार्यसँग बैठक पुस्तिका तथा कागजात तथा प्रयोगमा आएका औजार (फाराम) हरूलाई अनुसूचीमा र प्रयोग भएका दस्तावेजहरूको विवरणलाई अनुसन्धान पद्धतिको मान्यता अनुरूप सन्दर्भ सामग्रीको सूचीमा समावेश गरिएको छ।

१.४.७. वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त भएका सुभावहरूलाई समावेश गरी देहायअनुसार वस्तुगत विवरणलाई अन्तिम रूप दिइएको छ :-

- (क) मस्यौदा प्रतिवेदनमा परिमार्जन गर्नुपर्ने विषयहरू, कार्यशालाबाट प्रस्तुत सुभावहरूबाटे सम्बन्धित सरोकारवालासँग आवश्यकतानुसार पुनः परामर्श गरी वस्तुगत विवरणलाई पूर्णता दिइएको छ।
- (ख) वस्तुगत विवरणको स्तरीयता र गुणस्तर सुनिश्चितताका लागि विज्ञहरूका सुभावहरूलाई समेत ध्यान दिई समावेश गरिएकोछ।
- (ग) वस्तुगत विवरणको विद्युतीय प्रति तयार भइसकेपछि सो प्रतिवेदनलाई नगरपालिकामा सार्वजनिक गरी आवश्यकताअनुसार छायाँ प्रति, विद्युतीय वा छापा माध्यमबाट प्रकाशन गरिने छ।

परिच्छेद २ : नगरपालिकाको चिनारी

हरिपुर नगरपालिका नेपालको प्रशासनिक विभाजन अनुसार सल्लाही जिल्ला र २ नं. प्रदेशमा पर्दछ । भौगोलिक रूपमा अक्षांश २६°५'७" ४८.२४" देखि २७°३'५२.४३" (डिग्री.) उत्तर अक्षांश र ८५°२९'३१.८४" देखि ८५°३६'७.७३" (डिग्री.) पुर्व सम्म देशान्तर र समुन्द्र सतहबाट १२२.११ मि.को उचाई सम्म फैलिएको यो नगरपालिका हो । हरिपुर नगरपालिका २ नं. प्रदेशमा अवस्थित सल्लाही जिल्लाको मध्य तराई भागमा अवस्थित छ । प्रशासकिय हिसाबमा यस नगरपालिकामा तत्कालिन ५ वटा गाँउ विकास समिति (जनकीनगर, हरिपुर, फरहदवा, लक्ष्मीपुर र पिडारी) समेटेर निर्माण गरिएको हो । सल्लाही जिल्लामा नयाँ गठन भएका नगरपालिकाहरु मध्ये हरिपुर विकासका सम्भावना बोकेको नगरपालिकाको रूपमा रहेको छ । साथै सचेत राजनैतिक दल र उत्प्रेरीत नगरपालिका बासी समेत यो नगरपालिका दिगो विकासका श्रोतका रूपमा रहेका छन् । यस नगरपालिकामा विभिन्न जातजाती तथा धर्म मान्ये मानिसहरुको बसोबास रहेको छ ।

२.१. भौगोलिक अवस्थिति

नेपालको मानचित्रमा हरिपुर नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थिति निम्नानुसार रहेको छ ।

प्रदेश	: २ नं. प्रदेश
जिल्ला	: सल्लाही
नगरपालिका	: हरिपुर नगरपालिका
बडा सङ्ख्या	: ९
भौगोलिक अवस्थिति	: अक्षांश २६°५'७" ४८.२४" देखि २७°३'५२.४३" देशान्तर ८५°२९'३१.८४" देखि ८५°३६'७.७३"
क्षेत्रफल	: ६६.८६३ वर्ग कि. मि.
उचाई	: समुद्र सतह देखी करबि ९७ देखी १२६ मिटर सम्म
सिमाना	: पुर्व : ईश्वरपुर नगरपालिका, लालबन्दी नगरपालिका र चन्द्रनगर गाउँपालिका उत्तर : हरिवन नगरपालिका र लालबन्दी नगरपालिका पश्चिम : बागमती नगरपालिका र बरहथवा नगरपालिका दक्षिण : कविलासी नगरपालिका र बरहथवा नगरपालिका
औसत लम्बाइ	: पूर्व-पश्चिम लम्बाइ : ११ कि. मि.
औसत चौडाइ	: उत्तर-दक्षिण चौडाइ : १० कि. मि.
जलवायु	: उष्ण

२.२. ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

हरिपुर नगरपालिको नामाकरण सम्बन्धमा विभिन्न किसिमका भनाई अनुसार जस मध्ये एउटा प्रचलित भनाई अनुसार सर्लाही नगरपालिकामा हरिहर नाथ माहादेवको मन्दिर भएकोले त्यहि महादेवको मन्दिरको नामबाट हरिपुर नगरपालिका रहन् गएको किमदन्ती पाएको छ ।

२.३. राजनीतिक अवस्थिति

सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले तयार गरेको नमुनाबमोजिम गठित नगरपालिका, गाउँपालिका तथा विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रको सङ्ख्या तथा सिमाना निर्धारण आयोगले मिति २०७३ पुस २२ मा पेश गरेको प्रतिवेदनअनुसार माननीय सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकासमन्त्रीको संयोजकत्वमा गठित समितिले मिति २०७३/११/२० मा पेश गरेको प्रतिवेदनको आधारमा नेपाल सरकारले मिति २०७३/११/२७ मा देहायबमोजिम प्रशासकीय हिसाबमा यस नगरपालिका तत्कालीन प्रतापपुर र हरिपुर नगरपालिकाहरूलाई समेटेर निर्माण गरिएको हो । जुन बडागत रूपमा निर्माननुसार रहेको छ ।

तालिका नं. १ : हरिपुर नगरपालिकाको बडा विभाजन

बडा नं.	सामावेश भएका साविका गा.वि.स	साविक बडा नं.
१	जानकीनगर	१,२,३,५
२	हरिपुर	७,९
३	फरहदवा	५-७,९
४	फरहदवा	१-४,८,२,३
५	लक्ष्मीपुर (कोद्राहा)	७,८,९
६	लक्ष्मीपुर (कोद्राहा)	१ - ६
७	हरिपुर	२,३,४,५,६
८	हरिपुर	१,८
९	पिडारी	१ - ९

स्रोत : राजपत्र २०७३/११/२७ गते

२.४. धरातलीय अवस्था

भौगोलिक रूपमा अक्षांश $२६^{\circ} ५७' ४\frac{1}{2}''$ देखि $२७^{\circ} ३' ५\frac{1}{2}''$ र देशान्तर $८५^{\circ} . २९' ३\frac{1}{2}''$ देखि $८५^{\circ} . ३६' ७\frac{1}{2}''$ र ९७ देखि १२६ मिटर उचाइसम्म फैलिएको यो नगरपालिका तराई क्षेत्रमा पर्दछ । जस मध्ये ३९.८१६ वर्ग कि.मि. खेतीपातीको लागि उपयोग भएको देखिन्छ भने करीव ९९.८८२ वर्ग कि.मि. जमिन वन जंगलले तथा ३.६६३ वर्ग कि.मि. जल क्षेत्रले ओगटेको छ । प्राकृतिक सम्पदाको प्रचूरता, उर्वर जमिन तथा सिँचाईको स्रोतको उपलब्धता हुनुले यस स्थान कृषि र पशुपालनको लागि उपयुक्त स्थल मानिन्छ । यहाँको प्रमुख कृषि उत्पादनको रूपमा धान, आलु, उखुँ गहुँ, मकै, मास, तोरी पर्दछन् ।

२.५. प्राकृतिक सम्पदा

हरिपुर नगरपालिका प्राकृतिक रूपमा धनी क्षेत्र हो । यस क्षेत्रको प्राकृतिक वन जंगल, खनिज, विभिन्न वालीहरू उब्जाउन सकिने जमिन, खोला, नदी यस क्षेत्रका प्रमुख प्राकृतिक सम्पदा हुन् । त्यसै गरी खेत तथा बारी क्षेत्रमा प्रचूर रूपमा धान, गहुँ, मकै, उखुँदालको खेतीको सम्भावना पाइन्छ । थारु, मुस्लीम, चौधरी, ब्राह्मण, क्षेत्री, लगायतको बसोबास रहेको यो तराई क्षेत्रमा आ-आफ्ना जातिगत धर्म, संस्कृति र परम्परा जिवित रहेका

छन् । यस नगरपालिका क्षेत्रफलमा कायम रहेको यो सांस्कृतिक विविधताले अनेकतामा एकताको उदाहरणलाई जिवन्त राखेको पाइन्छ ।

२.६. साँस्कृतिक उत्कृष्टता

अनुपम प्राकृतिक सौन्दर्य, प्रचुर जैविक विविधता, बहुजातीय, बहुभाषीय बहुधर्म र सामाजिक विविधता एवं ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाले भरिपूर्ण नेपाल विश्व पर्यटन मानचित्रमा प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रूपमा सुपरिचित छ । हरिपुर नगरपालिका भित्र पनि विभिन्न किसिमका मठ, मन्दिर र मस्जीतहरु रहेका छन् भने यस नगरपालिकामा विभिन्न मेला, उत्सव र विभिन्न किसिमका साँस्कृतिक कलाहरुमा यस नगरपालिका धनी रहेको छ । हरिपुर नगरपालिकामा चिताईन महादेव मन्दिरले गर्दा पनि हरिपुर नगरपालिका पर्यटकिय दृष्टिले पनि अग्रह स्थानमा पुग्न सक्ने देखिन्छ ।

२.७. विकासका सम्भावनाहरु

हरिपुर नगरपालिका अन्तर्गत विकासका सम्भावनाहरु प्रसस्त रूपमा पाउन सकिन्छ । यस नगरपालिकाको विकासलाई मध्ये नजर गर्दा यहाँ उखु उत्पादनलाई प्रथम प्राथमिकता दिन सकिन्छ भने यस नगरपालिकामा भएका विभिन्न किसिमका प्राकृतिक तथा संस्कृतिक स्थलहरुको विकास गरि पर्यटन लाई बढ़ि गर्न सकिन्छ जस्तै : चिताईन महादेव, बाल उद्यान, हरिहर नाथ महादेव मन्दिर र पर्यटक स्थल हजार विघा जस्ता ठाँउको विकास गर्दा यस नगरपालिकाको विकास सम्भावनाहरु तिव्र रूपमा हुने देखिन्छ ।

हरिपुर नगरपालिकाका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक रूपले सम्पन्न क्षेत्र हो यस क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरु, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानविय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस हरिपुर नगरपालिकामा विकास प्रसस्त सम्भावनाहरुको आंकलन गर्नु सकिन्छ । हरिपुर नगरपालिकामा विकास संभावनाहरुलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गसरएको छ ।

विकासका सम्भावनाहरु

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	<ul style="list-style-type: none"> उर्वरशिल भूमि
२	आर्थिक	<ul style="list-style-type: none"> व्यापक धान र उखु उत्पादन र उखुको लागि उर्वरभूमि खाद्यान्न, दलहन, तेलहन, तरकारी, मौरीपालन, पशुपालनको परम्परागत अभ्यास नदि तटिय सम्थर उर्वर भूमि र सम्थर चरण क्षेत्र व्यापार र व्यवसायकका लागि बजार केन्द्रहरुको विस्तार वैदेशिक रोजगारीमा विस्तार बजारसँगको सहज पहुँच औपचारिक वित्तीय कारोबारका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाको स्थानीय स्तरमा स्थापना
३	सामाजिक	<ul style="list-style-type: none"> १५ वटा विद्यालय रहेको प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रको स्थापना र सञ्चालन

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
		<ul style="list-style-type: none"> ● १२ कक्षाको मावि सम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच ● २ वटा स्वास्थ्य चौकी ● स्वास्थ्य सेवा विस्तार कार्य प्रारम्भ ● पूर्ण सरसफाईका अभ्यास ● धारामा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार ● गौरा, जनैपुर्णिमा, दशै, तिहार, माघे सकान्ती, चैते दशै जस्ता चाडपर्वको मौलिक अभ्यास ● धार्मिक तथा भाषिक रूपमा करिव एकरूपता ● युवा शृजनशिलताको खोजी
४	भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> ● मुख्य राजमार्ग सम्म सडकको सहज पहुँच र मलंगवा हुदै भारत सम्पुर्ने सडक ● स्थानीयस्तरमा सडक विस्तार र स्तरोन्नती ● विद्युत सेवा विस्तार ● नगरपालिकामा इन्टरनेट तथा मोबाइल फोनको सुविधा विस्तार
५	सुशासन तथा संस्थागत	<ul style="list-style-type: none"> ● विकासकार्यमा जनसहभागिता तथा परिचालनको अभ्यास ● नगरकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन ● गैससको विकास कार्यमा संलग्नता

परिच्छेद ३ : पारिवारिक विवरण तथा जनसङ्ख्याको अवस्था

३.१. बस्ती र घरपरिवार विवरण

बस्ती भन्नाले कुनै पनि ठाउँमा निश्चत क्षेत्र ओगटेर बसेका जनसङ्ख्याको समूहलाई जनाउँदछ । परिवार, घर तथा टोल मिलेर एउटा बस्तीको संरचना हुन्छ । जहाँ भौतिक तथा जैविक पर्यावरणको अवस्थिति तथा सन्तुलन रहेको हुनुपर्छ । वास्तवमा कुनै पनि क्षेत्रको विकास तथा विस्तार हुनको लागि त्यस क्षेत्रमा रहेका बस्तीको ठूलो योगदान रहेको हुन्छ । थोपा थोपा मिलेर जसरी सागर बनेको हुन्छ । त्यसै गरी बस्ती-बस्ती मिलेर वडा अनि वडा-वडा मिलेर सिङ्गो गाउँ/नगरको स्वरूप तयार भएको हुन्छ । यस नगरपालिकामा रहेका ९ वटा वडामा अवस्थित प्रमुख बस्तीहरू तथा वडागत रूपमा रहेको घरपरिवार विवरणलाई तलको तालिका नं. २ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. २ : बस्तीहरू

वडा नं.	प्रमुख बस्तीहरू
१	हजार विघा , नक्हा , जानकीनगर
२	हरिपुर
३	फरदबा , हरैया
४	हरैया
५	लक्ष्मीपुर , असनमा , मजुर्बा
६	लक्ष्मीपुर
७	चिताईन
८	हरिपुर , जगतपुर , इन्द्रपुर , जुटपानी
९	पिडारी , ढाबटोल

स्रोत : वडा कार्यालयहरू, हरिपुर नगरपालिका २०७६

३.२. जनसङ्ख्या वितरणको अवस्था

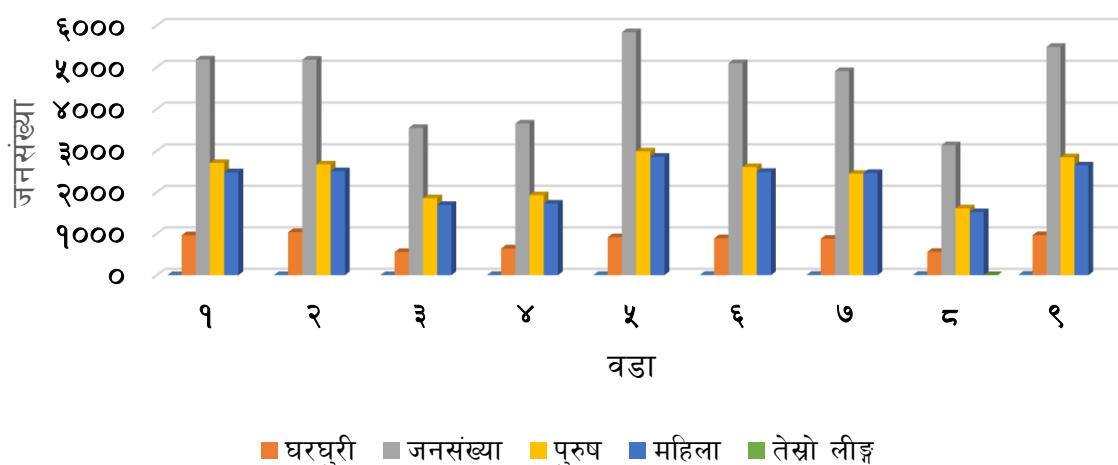
घरधुरी सर्वेक्षण २०७६ अनुसार हरिपुरा नगरपालिकाको कुल जनसङ्ख्या ४२,०२९ मध्ये पुरुषको सङ्ख्या २१,६४९ महिलाको सङ्ख्या २०,३७८ र तेस्रो लिङ्गीको सङ्ख्या २ रहेको देखिन्छ भने जम्मा घरपरिवार सङ्ख्या ७,४१२ रहेको देखिन्छ । त्यसै गरी लैडिक अनुपात १०६ रहेको र यस न.पा.मा औसत परिवार सङ्ख्या ५.६७ रहेको छ । यस न.पा.को जनघनत्व ६२८.६१ प्रति वर्ग कि.मि. रहेको छ । वडागत रूपमा जनसङ्ख्याको वितरणलाई तलको तालिका नं. ३ तथा स्तम्भ चित्रमा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ३ : वडागत जनसङ्ख्या वितरण २०६८ र २०७६

घरधुरी सर्वेक्षण २०७६						राष्ट्रिय जनगणना २०६८			
वडा नं.	घरधुरी	जनसंख्या	पुरुष	महिला	तेस्रो लीङ्ग	घरधुरी	जनसंख्या	पुरुष	महिला
१	९६२	५१८६	२७०५	२४८१		८९३	४३५७	२१३६	२२२१
२	१०३८	५१७९	२६७१	२५०८		८६५	४३५७	२११२	२२४५
३	५५८	३५४७	१८५५	१६९२		४५३	२९७८	१४९३	१४८५
४	६४४	३६५४	१९२९	१७२५		५६३	३३१८	१७००	१६१८
५	९१५	५८३८	२९८४	२८५४		७१२	४९८०	२४६६	२५१४
६	८९२	५०९६	२६०७	२४८९		७४८	४७७७	२३३६	२३८१
७	८७७	४९०८	२४४५	२४६३		८०२	४१४७	१९८८	२१५९
८	५६१	३१३३	१६१२	१५१९	२	५६४	२९४०	१४९१	१४४९
९	९६५	५४८८	२८४१	२६४७		९१७	५५५७	२८४५	२७१२
जम्मा	७४१२	४२०२९	२१६४९	२०३७८	२	६५१७	३७३५१	१८५६७	१८७८४

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६, राष्ट्रिय जनगणना २०६८

वडागत जनसंख्याको वितरण

चित्र नं. १. जनसङ्ख्या विवरण

तालिका नं. ४ : औसत परिवार सङ्ख्या तथा जनघनत्व वितरण

वडा	जम्मा घरधुरी	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	तेस्रो लीङ्ग	औषत परिवार संख्या	क्षेत्रफल	जनघनत्व
१	९६२	५१८६	२७०५	२४८१		५.३९	२९.०७	१७८.४०
२	१०३८	५१७९	२६७१	२५०८		४.९९	४.५७	११३३.२६
३	५५८	३५४७	१८५५	१६९२		६.३६	४.४४	७९८.८७
४	६४४	३६५४	१९२९	१७२५		५.६७	४.३९	८३२.३५
५	९१५	५८३८	२९८४	२८५४		५.६७	८.२३	७०९.३६
६	८९२	५०९६	२६०७	२४८९		५.७१	१.८८	२७१०.६४
७	८७७	४९०८	२४४५	२४६३		५.६०	३.४५	१४२२.६१

वडा	जम्मा घरधुरी	जम्मा जनसंख्या	पुरुष	महिला	तेस्रो लिङ्ग	औषत परिवार संख्या	क्षेत्रफल	जनघनत्व
१	९६२	५१८६	२७०५	२४८१		५.३९	२९.०७	१७८.४०
८	५६१	३१३३	१६१२	१५१९	२	५.५८	४.१	७६४.१५
९	९६५	५४८८	२८४१	२६४७		५.६९	६.७३	८१५.४५
जम्मा	७४१२	४२०२९	२१६४९	२०३७८		५.६७	६६.८६	६२८.६१

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.३. उमेर तथा लिङ्गको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

उमेर समूहको आधारमा जनसङ्ख्या विवरणलाई हेर्दा हरिपुर उमेर नगरपालिकामा सबैभन्दा बढी ० देखि ५ वर्ष उमेर समूहको जनसङ्ख्या बढी देखिन्छ। जसमा कुल जनसङ्ख्याको १२.५ प्रतिशत हिस्सा पर्दछ। पुरुषको जनसङ्ख्या मात्रै हेर्दा पनि सोही समूहका व्यक्तिहरूको जनसङ्ख्या उच्च देखिन्छ, भने महिलाको हकमा सबैभन्दा बढी जनसङ्ख्या ० देखि १९ वर्षको उमेर समूहमा देखिन्छ। उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्याको विस्तृत विवरण तलको तालिका नं. ५ र ६ मा तथा तलको चित्रमा उल्लेख गरिएको छ।

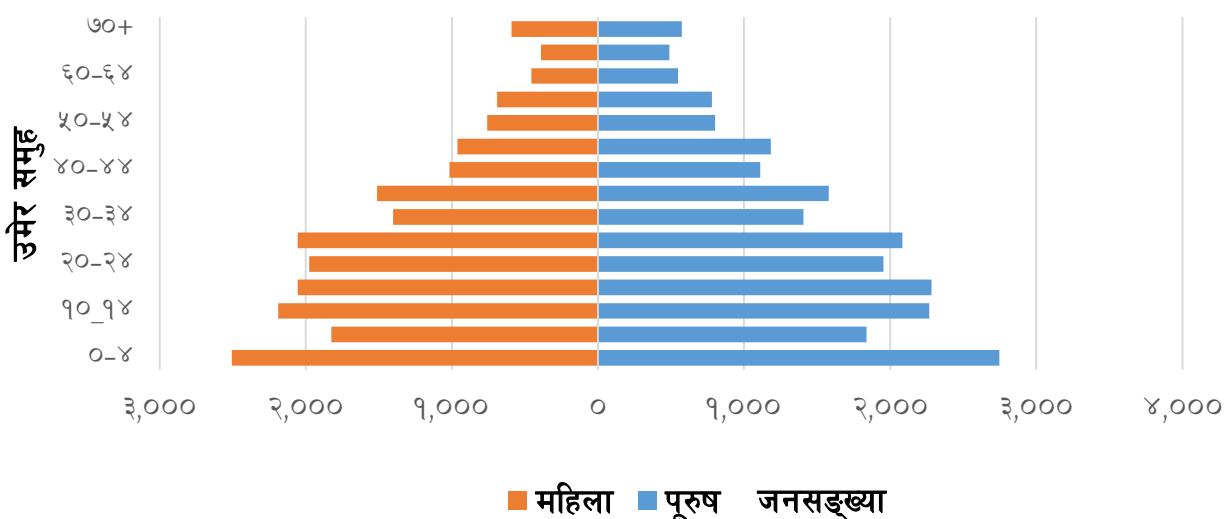
तालिका नं.५ : उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

उमेर अनुसार जनसंख्या विवरण	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
०-५ वर्ष सम्म	५१४	५३६	५६०	४६४	८८०	७७७	५२८	३७५	६९०	५२५४	१२.५ %
५-९ वर्ष सम्म	३६२	३६८	३५०	३२५	५९४	५१०	३५३	२६२	५३९	३६६३	८.७ %
१०-१४ वर्ष सम्म	४८६	५०५	४०७	४३२	६४८	५९६	४४४	३१९	६१९	४४५६	१०.६ %
१५-१९ वर्ष सम्म	५०८	५५४	३७२	३८२	६०४	५४३	४९०	३०६	५७९	४३३८	१०.३ %
२०-२४ वर्ष सम्म	५१८	४८५	३५१	३२३	५००	४६०	५३८	३२१	४३४	३९३०	९.४ %
२५-२९ वर्ष सम्म	५७७	५६३	२८३	३४८	५९७	४६३	४५४	३१८	५३६	४१३९	९.८ %
३०-३५ वर्ष सम्म	४३७	३५३	१९०	२२९	४०२	२९५	२९१	२३३	३७८	२८०८	६.७%
३५-३९ वर्ष सम्म	३७४	४०८	२४२	२७८	४०५	३६३	४०४	२१०	४०८	३०९२	७.४ %
४०-४५ वर्ष सम्म	२७८	२८१	१४३	१८०	२५९	२४२	३१४	१६८	२६२	२१२७	५.१%
४५-४९ वर्ष सम्म	२५२	२६६	१९४	२०२	२४९	२७९	२९१	१३०	२८२	२१४५	५.१%
५०-५४ वर्ष सम्म	२१८	२२५	१३२	१२६	१६९	१५६	२३१	१०३	१९९	१५५९	३.७%
५५-५९ वर्ष सम्म	२०२	१९७	१००	१३७	२१२	१७५	१२६	१३४	१८७	१४७०	३.५%
६०-६४ वर्ष सम्म	१५१	१२८	८२	४५	१०२	११६	१७६	९६	१०७	१००३	२.४ %

उमेर अनुसार जनसंख्या विवरण	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
६६-६९ वर्ष सम्म	१०८	१२६	७०	८०	१११	५५	१४३	६४	१२२	८७९	२.१%	
७०+ माथी	२०१	१८	७१	१०३	११६	१२६	१२५	९४	१४६	११६६	२.८%	
जम्मा	५१८	५१७	३५४	३६५	५८३	५०९	४९०	३१३	५४८	४२०२९	१००	%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

चित्र नं. २. उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

तालिका नं. ६ : वडाअनुसार उमेर समूह तथा लिङ्गको आधारमा हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

उमेर तथा लिङ्ग अनुसार जनसंख्याको विवरण	वडा														
	१			२			३			४			५		
	पु	म	व.ज												
०-५ वर्ष सम्म	२७७	२३७	५१४	२७६	२६०	५३६	३१०	२५०	५६०	२५७	२०७	४६४	४३२	४३८	८७०
५-९ वर्ष सम्म	१८०	१८२	३६२	२०५	१६३	३६८	१६८	१८२	३५०	१६२	१६३	३२५	३०४	२९०	५९४
१०-१४ वर्ष सम्म	२४४	२४२	४८६	२६३	२४२	५०५	२२२	१८५	४०७	२२८	२०४	४३२	३४१	३०७	६४८
१५-१९ वर्ष सम्म	२७९	२२९	५०८	२९१	२६३	५५४	१८७	१८५	३७२	२११	१७७	३८२	३०४	३००	६०४
२०-२४ वर्ष सम्म	२५८	२६०	५१८	२४३	२४२	४८५	१७४	१७७	३५१	१६५	१५८	३२३	२३८	२६२	५००
२५-२९ वर्ष सम्म	२९४	२८३	५७७	२६९	२९४	५६३	१४७	१३६	२८३	१८५	१६३	३४८	३००	२९७	५९७
३०-३५ वर्ष सम्म	२२८	२०९	४३७	१८६	१६७	३५३	९९	९९	१९०	१०८	१२१	२२९	१९७	२०५	४०२
३५-३९ वर्ष सम्म	२०३	१७१	३७४	२०५	२०३	४०८	११२	१३०	२४२	१४३	१३५	२७८	२२२	१८३	४०५
४०-४५ वर्ष सम्म	१४३	१३५	२७८	१४१	१४०	२८१	७८	६५	१४३	९९	८९	१८०	१२९	१३०	२५९
४५-४९ वर्ष सम्म	१४३	१०९	२५२	१४७	११९	२६६	९६	९८	११४	११६	८६	२०२	१४२	१०७	२४९
५०-५४ वर्ष सम्म	१०७	१११	२१८	१२२	१०३	२२५	६७	६५	१३२	६८	५८	१२६	७८	९१	१६९
५५-५९ वर्ष सम्म	१०७	९५	२०२	१०२	९५	१९७	५७	४३	१००	७६	६१	१३७	१०७	१०५	२१२
६०-६४ वर्ष सम्म	८१	७०	१५१	६४	६४	१२८	५२	३०	८२	२९	१६	४५	५६	४६	१०२
६५-६९ वर्ष सम्म	५६	५२	१०८	६३	६३	१२६	४८	२२	७०	३६	४४	८०	७५	३६	१११
७०+ माथी	१०५	९६	२०१	९४	९०	१८४	३८	३३	७१	५४	४९	१०३	५९	५७	११६
जम्मा	२७०	२४८	५१८	२६७	२५०	५१७	१८५	१८९	३५४	१९२	१७२	३६५	२९८	२८५	५८३

उमेर तथा लिङ्ग अनुसार जनसंख्याको विवरण	वडा												
	६			७			८			९			
	पू	म	व.ज	पू	म	व.ज	पू	म	तेस्रो लिङ्गी	व.ज	पू	म	व.ज
०-५ वर्ष सम्म	३७०	३४७	७१७	२६३	२६५	५२८	१८४	१९०	१	३७५	३७८	३१२	६९०
५-९ वर्ष सम्म	२४९	२६१	५१०	१७२	१८१	३५३	१३६	१२६		२६२	२६३	२७६	५३९
१०-१४ वर्ष सम्म	३०३	२९३	५९६	२२०	२२४	४४४	१६२	१५७		३१९	२८५	३३४	६१९
१५-१९ वर्ष सम्म	२७७	२६६	५४३	२४०	२५०	४९०	१७०	१३६		३०६	३२४	२५५	५७९
२०-२४ वर्ष सम्म	२४२	२१८	४६०	२४७	२९१	५३८	१७७	१४४		३२१	२१०	२२४	४३४
२५-२९ वर्ष सम्म	२४१	२२२	४६३	२२५	२२९	४५४	१६२	१५५	१	३१८	२६१	२७५	५३६
३०-३५ वर्ष सम्म	१३८	१५७	२९५	१४५	१४६	२९१	११४	११९		२३३	१९१	१८७	३७८
३५-३९ वर्ष सम्म	१७९	१८४	३६३	१९०	२१४	४०४	१०३	१०७		२१०	२२३	१८५	४०८
४०-४५ वर्ष सम्म	१३५	१०७	२४२	१६४	१५०	३१४	९३	७५		१६८	१३७	१२५	२६२
४५-४९ वर्ष सम्म	१४३	१३६	२७९	१६९	१२२	२९१	६८	६२		१३०	१६०	१२२	२८२
५०-५४ वर्ष सम्म	८९	६७	१५६	१२८	१०३	२३१	४४	५९		१०३	९९	१००	१९९
५५-५९ वर्ष सम्म	९७	७८	१७५	५८	६८	१२६	६६	६८		१३४	११०	७७	१८७
६०-६४ वर्ष सम्म	६४	५२	११६	९१	८५	१७६	५०	४६		९६	६०	४७	१०७
६५-६९ वर्ष सम्म	३०	२५	५५	७६	६७	१४३	३२	३२		६४	७३	४९	१२२
७०+ माथी	५०	७६	१२६	५७	६८	१२५	५१	४३		९४	६७	७९	१४६
जम्मा	२६०७	२४८९	५०९६	२४४५	२४६३	४९०८	१६१२	१५१९	२	३१३३	२८४१	२६४७	५४८८

उमेर तथा लिंग अनुसार जनसंख्याको विवरण	न.पा जम्मा			न.पा गत जम्मा	प्रतिशत
	पूरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी		
०-५ वर्ष सम्म	२७४७	२५०६	१	५२५४	१२.५%
५-९ वर्ष सम्म	१८३९	१८२४		३६६३	८.७%
१०-१४ वर्ष सम्म	२२६८	२१८८		४४५६	१०.६%
१५-१९ वर्ष सम्म	२२८३	२०५५		४३३८	१०.३%
२०-२४ वर्ष सम्म	१९५४	१९७६		३९३०	९.४%
२५-२९ वर्ष सम्म	२०८४	२०५४	१	४१३९	९.८%
३०-३५ वर्ष सम्म	१४०६	१४०२		२८०८	६.७%
३५-३९ वर्ष सम्म	१५८०	१५१२		३०९२	७.४%
४०-४५ वर्ष सम्म	११११	१०९६		२१२७	५.१%
४५-४९ वर्ष सम्म	११८४	१६१		२१४५	५.१%
५०-५४ वर्ष सम्म	८०२	७५७		१५५९	३.७%
५५-५९ वर्ष सम्म	७८०	६९०		१४७०	३.५%
६०-६४ वर्ष सम्म	५४७	४५६		१००३	२.४%
६५-६९ वर्ष सम्म	४८९	३९०		८७९	२.१%
७०+ माथी	५७५	५९१		११६६	२.८%
जम्मा	२१६४९	२०३७८	२	४२०२९	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.४. जातिगत आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

यस नगरपालिकामा ६७ भन्दा बढी प्रकारका जातजातिका मानिसहरू बसोवास गर्ने गरेका छन्। तथ्याङ्कअनुसार यहाँ बसोवास गर्ने प्रमुख जातिहरूमा थारु, मुस्लीम, क्षेत्री र कोईरी लगायतका रहेका छन्। जसले कुल जनसङ्ख्याको कमशः १७.५, २४.०, ४.०, र ६.२ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको देखिन्छ। अन्य अन्तर्गत यादव, ब्राह्मण (पहाडी), तेली / साही आदि रहेका छन्। तलको तालिका नं. ७ मा यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा देखाइएको छ।

तालिका नं. ७: जातिगत आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

जात / जाती	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
क्षेत्री	७४०	८३०	५		२	१	१	१०५	४	१६८८	४.०%
ब्राह्मण (पहाडी)	८२८	५१५		२८				१८०	२३	१५७४	३.७%
मगर	६१३	६३			५५	४		४३	१	७७९	१.९%
थारु	९	२३६	१०	२९५	११६२	६९५	३५६६	७८४	५८२	७३३९	१७.५%
तामाङ्ग	३६८	४४७	१					७७	१	८९४	२.१%
नेवार	४७	१५२			५	१२	२	६३		२८१	०.७%
कामी	१२८	१८६		१	६	२५	१४	१५५		५१५	१.२%
मुस्लीम	५४	३७३	२१४२	३२०	३१५५	२६०२	६	१६६	१२६०	१००७८	२४.०%
यादव	२०३	५९	५३	६५४	२१		४४	५४	६५७	१७४५	४.२%
राई	२४	२०	२६	२८			२७	१५	१७०	३१०	०.७%
गुरुगं	८							१	१	१०	०.०%
दमाई		५३						२७	७	८७	०.२%
लिम्बु	३							१	१	५	०.०%
ठकुरी	१९			५३		६४		३	९	१४८	०.४%

जात / जाती	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
सार्की	५								११		१६
तेली / साही	३२	५७	७९	३०२	१४०	११६	५२	४१	६२०	१४३९	३.४%
चमार / हरिजन / राम	२३६	२८३	१४७	१९१	१०९	१९२		८२	३१६	१५५६	३.७%
कोईरी	११२४	३०२	३०७	२२६	१२१	९८	१४४	२६५	७	२५९४	६.२%
कार्मी / विश्वकर्मा	१०	१	१	८		१		८	५	३४	०.१%
सन्यासी / गिरी / पुरी	४	२४	२५			६	३८		२४	१२१	०.३%
धानुक	११				२५०					२६१	०.६%
मुसहर	३७	५०		१८७	५४३	१८८		३७८	६६८	२०५१	४.९%
दुसध / पासवान / पासी	५७	२४						२३२	७	३२०	०.८%
सोनार	५२	५	२२	५३	३	१०				१४५	०.३%
तराई ब्राह्मण	१	६		१३०			१०	१८	२०	१८५	०.४%
बानियाँ		४५२			३३	५७	५८	७०		६७०	१.६%
घंति / भुजेल		२२						६		२८	०.१%
मल्लाह							७५			७५	०.२%
कलवार	१५	१४		८२		१५२		३०	५२१	८१४	१.९%
कुमाल		३					५३			५६	०.९%
हजाम / ठाकुर	२३	१३	४३	१७	५	९५	१९	२३	७०	३०८	०.७%
कार्नु	१३	५१	८	५५		५५	४६	२८	५	२६१	०.६%
राजवशी						२		८		१०	०.०%
सुनुवार					३					३	०.०%

जात / जाती	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
सुडी		४६	४८		३०	४				१२८	०.३%
लोहार		६४	६१	४४	३२	१२७		१४	६५	४०७	१.०%
तत्मा		४८		११		५४७	१२	१०		७०८	१.७%
खत्वे									५	५	०.०%
धोबी	१०	१६		३०	७	११		२		७६	०.२%
माझी	१८३	४२		१३०			१६०			५१५	१.२%
नुनियाँ	२१	१८	९		४६					९४	०.२%
कुमाहार	११				३१		४२			८४	०.२%
दनसरवार	३१	४		१२३			१		१०७	२६६	०.६%
हलुवाई			२४							२४	०.१%
राजपुत		२३		६					१	३०	०.१%
कायस्थ	१७	२१			३८	१४				९०	०.२%
बघ्ये	१									१	०.०%
बरई							२	१६	३१	४९	०.१%
डोम	११	२४		१६		२				५३	०.१%
बोटे								६		६	०.०%
आदीवासी / जनजाती	४				१०					१४	०.०%
राउटे	७			१३७			४	३५	४६	२२९	०.५%
दनुवार	१३५	५४५	३६२	४३७	२०		४३६	१	१७०	२१०६	५.०%
मण्डल			१०१							१०१	०.२%

हारिपुर नगरपालिकाको पाँचवांचित्र २०७६

जात /जाती	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
साह /तेली	१		२०	३०	२१	६	१५	११	१९	१२३	०.३%
सहानी / मललाह			४							४	०.०%
कोइरी / सिंह	७								२७	३४	०.१%
मुडीयारी			२५							२५	०.१%
दास /तककम		१								१	०.०%
बिम								२१	२८	४९	०.१%
काठबानीया / रौनियार	४	८०					४३	३८		१६५	०.४%
मुखिया			१५							१५	०.०%
कुर्मी	७			६०			२९	१३	४	११३	०.३%
कबाडी									६	६	०.०%
लामा	२५									२५	०.१%
कुसुवार	३४									३४	०.१%
अन्य	१३	६	९				९	१२		४९	०.१%
जम्मा	५१८६	५१७९	३५४७	३६५४	५८३८	५०९६	४९०८	३१३३	५४८८	४२०२९	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.५. मातृभाषाको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

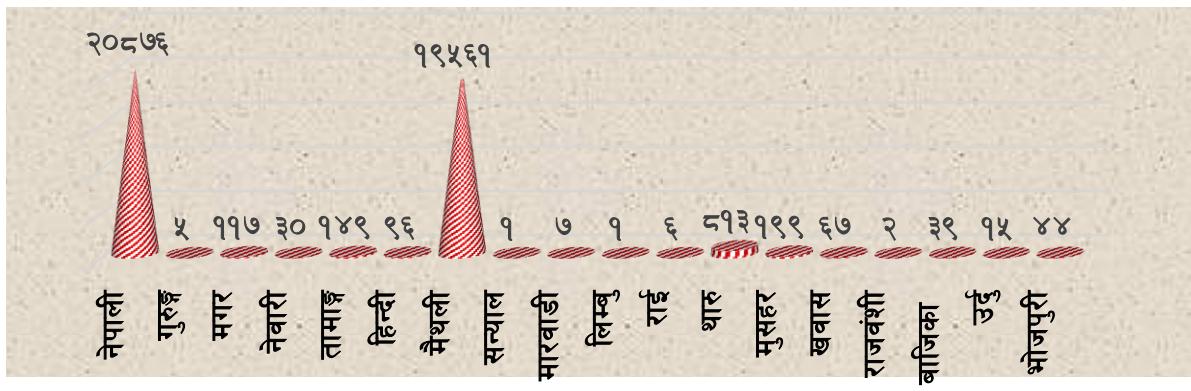
मातृभाषाका आधारमा यस नगरपालिकामा नेपाली भाषा बोल्ने मानिसहरूको सङ्ख्या अत्यधिक मात्रामा रहेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा रहेको जम्मा जनसङ्ख्या ४२,०२९ मध्ये २०,८७६ जनाले (कुल जनसङ्ख्याको ४९.७ (प्रतिशत)ले नेपाली भाषा बोल्ने गरेको पाइएको छ भने त्यसपछिको ठूलो हिस्सा कमशः मैथिली तथा थारू भाषा बोल्ने मानिसहरू रहेका पाइएको छ । जसमा मैथिली भाषा बोल्ने १९,५६१ (कुल जनसङ्ख्याको ४६.५ %) र थारू भाषा बोल्ने ८९३ (कुल जनसङ्ख्याको १.९ %) जनसङ्ख्या रहेको छ । अन्य मातृभाषा अन्तरगत मुसहर, तामाङ्ग, मगर, मुसहर आदि छन् । तलको तालिका नं. ८ मा तथा स्तम्भ चित्रमा मातृभाषाका आधारमा रहेको जनसङ्ख्याको विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ८ : मातृभाषाको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

मातृभाषा	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
नेपाली	३७४	३२०		१५६				१०२	४६४		४९.७
	०	७		४	३९२३	२७६३	१४	१	४	२०८७६	%
गुरुङ	५									५	०.०%
मगर	११३	१			४					११८	०.३%
नेवारी	९	४				५	६	६		३०	०.१%
तामाङ्ग	६६	१९				३		६१		१४९	०.४%
हिन्दी	४२	२	९		२	९	४	२७	१	९६	०.२%
मैथिली	१२०	१९४		२०५	१९०	२२९				१९५६१	४६.५
	४	६	३५३८	६	८	५	४८३६	९३६	८४२		%
सन्धाल	१									१	०.०%
मारवाडी	३					१		३		७	०.०%
लिम्बु								१		१	०.०%
राई								१	५		०.०%
थारू							३	८१०		८१३	१.९%
मुसहर	३				१	५		१८९	१	१९९	०.५%
खवास								६७		६७	०.२%
राजवंशी								२		२	०.०%
बाजिका				३४				५		३९	०.१%
उर्दु						१५				१५	०.०%
भोजपुरी							४४			४४	०.१%
जम्मा	५१८६	५१७	३५४	३६५	५८३	५०९	४९०	८	३१३३	५४८	४२०२९
		९	७	४	८	६	८				१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

मातृ भाषा सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. ३. मातृभाषाअनुसार हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

३.६. धर्मअनुसार जनसङ्ख्या विवरण

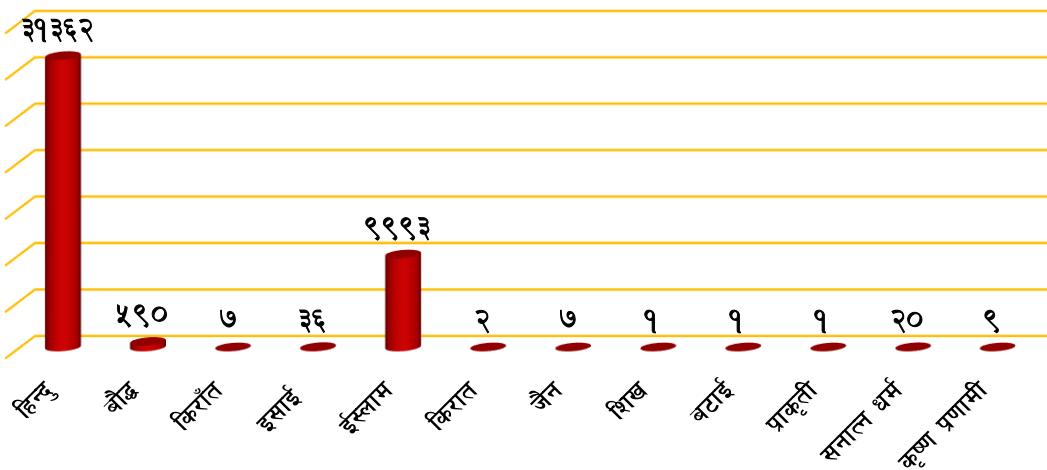
सङ्ख्याको आधारमा हेर्दा यस नगरपालिकामा बसोवास गर्ने अधिकांश मानिसहरू हिन्दु रहेका छन् । जसअनुसार ३१,३६२ (कुल जनसङ्ख्याको ७४.६ %) हिन्दु धर्मावलम्बीहरू रहेका देखिन्छ भने दोस्रो मुख्य धर्मको रूपमा इस्लाम धर्म रहेको छ । जसमा ९,९९३ जना (कुल जनसङ्ख्याको २३.८ %) रहेको देखिन्छ । अन्य धर्मअन्तर्गत बौद्ध, सनातन धर्म, कृष्ण प्रणामी आदि छन् । धर्मका आधारमा यहाँको जनसङ्ख्याको अवस्थालाई तलको तालिका नं. ९ मा तथा स्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ९ : धर्मअनुसार जनसङ्ख्या विवरण

धर्म	वडा									जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
हिन्दु	४८४८	४५१०	१४२१	३३४१	२६८७	२५०६	४८९८	२९००	४२५१	३१३६२	७४.६%
बौद्ध	२६०	२९८		२					३०	५९०	१.४%
किराँत	७									७	०.०%
इसाई	११	३				९	३	१०		३६	०.१%
ईस्लाम	५७	३६८	२१२५	३११	३१४९	२५७६	७	१६३	१२३७	९९९३	२३.८%
किरात					१	१				२	०.०%
जैन	२		१		१	३				७	०.०%
शिख						१				१	०.०%
बटाई	१									१	०.०%
प्राकृती								१		१	०.०%
सनातन धर्म								२०		२०	०.०%
कृष्ण प्रणामी								९		९	०.०%
जम्मा	५१८६	५१७९	३५४७	३६५४	५८३८	५०९६	४९०८	३१३३	५४८८	४२०२९	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

धर्म सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. ४. धर्मअनुसार हरिपुर नगरपालिकाको जनसङ्ख्या विवरण

३.७. घरमूलीको विवरण

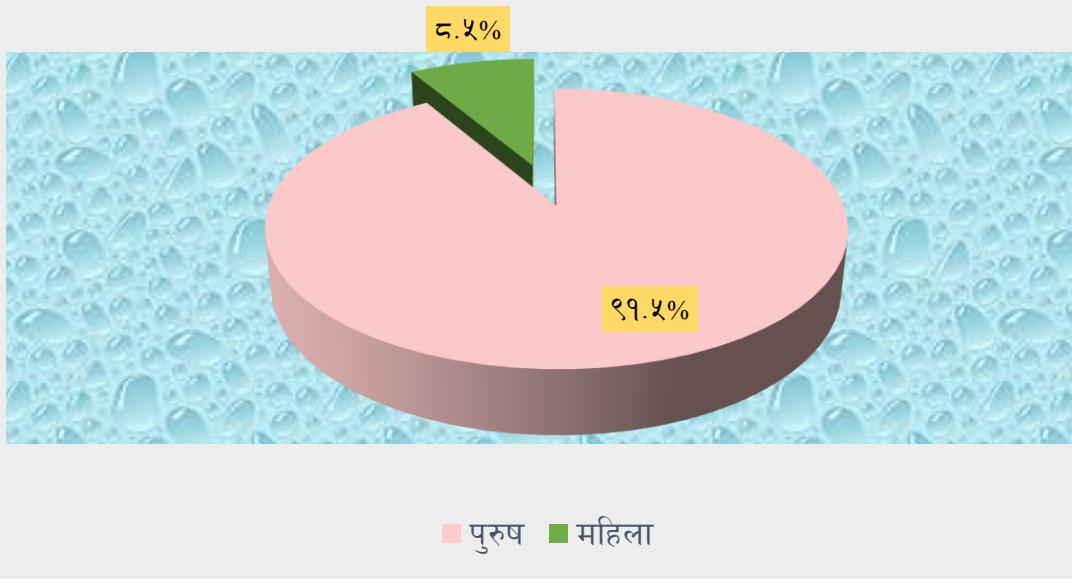
हरिपुर नगरपालिकामा अवस्थित ७,४१२ घरधुरीमा घरमूलीहरूको विषयमा सर्वेक्षण गर्दा नेपालको अन्य गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूमा जस्तै यहाँ पनि घरको निर्णयकर्ता/घर मुलीको रूपमा पुरुषको बाहुल्यता रहेको पाइयो । तथ्याङ्कअनुसार यहाँको कुल घरधुरी ७,४१२ मध्ये ६,७८३ घरहरूमा पुरुषले घरमूलीको रूपमा भूमिका निर्वाह गरी रहेको पाइयो भने ६२९ घरहरूमा महिला घरमूली रहेको देखिन्छ । तलको तालिका नं. १० तथा चित्रमा यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा देखाइएको छ ।

तालिका नं.१० : घरमूलीको विवरण

परिवार मुलिको लिङ्ग	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
पुरुष	८९	४	११२	४३७	६०८	८६	८४	७९	५१	९१	६७८३	९९.५%
महिला	६८	१२६	१२१	३६	५०	४९	७९	४९	५१	६२९	८.५%	
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

परिवार मुलिको लिङ्ग सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. ५. घरमूली सम्बन्धी विवरण

३.८. पेसाको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

पेसाको आधारमा यहाँको मानिसहरूको संलग्नता विषयमा सर्वेक्षण गर्दा यस नगरपालिकाको कुल जनसङ्ख्याको ३४.१ प्रतिशत हिस्सा १६ वर्षभन्दा कम उमेर समूहका बालबालिकाहरू रहेका छन्। जुन वर्गलाई आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसङ्ख्याको रूपमा लिन सकिन्दैन। बालबालिकाको हिस्साबाहेक बाँकी मानिसहरूलाई बितेको बाहु महिना यता कुन पेसामा संलग्न हुनु हुन्छ भन्ने प्रश्नमा सबैभन्दा धेरै २१.६ प्रतिशत जनसङ्ख्याले घरायसी काम मात्रै रहेको जानकारी गराएका छन्। यस्तै १२.० प्रतिशत मानिसहरू ज्यालादारी गएको देखिन्छ भने ४.३ प्रतिशत जनसङ्ख्या कृषि गरेको देखिन्छ यसरी हेर्दा नेपाल एक कृषि प्रदान देश भए पनि यस नगरपालिकामा कृषिमा संगलन मानिसहरू कमै रहेको देखिन्छ। तलको तालिका नं. ११ मा विभिन्न पेसामा संलग्न भएको जनसङ्ख्यालाई विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ११ : पेसाका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

मुख्या पेशा	वडा										वडागत जम्मा	प्रति शत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
कृषि तथा खेती	५३०	१९७	१२७	१२६	१८६	१११	२५६	८२	१७३	१७८८	४.३ %	
नोकरी	१३९	१३६	५४	७३	३४	४०	९	७८	७९	६४२	१.५ %	
ज्यालादारी	४५५	५५७	२८२	५१४	८१	६६६	२४७	८७	८१३	५०२४	१२.० %	
दक्ष रोजगारी	१५५	४०	१०१	२६	१५	५०	४७	३५	१४	८६१	२.० %	
वैदेशिक रोजगारी	२३२	१८३	८७	१८	०२	२५२	११३	३२	२११	१५२५	३.६ %	
व्यापार / व्यवसाय	२२६	९१	५६	४४	८८	११३	८४	५४	७१	८०६	१.९ %	
विस्तारित आर्थिक काम / उघोग	२	१	८	६	१	१	१०			२९	०.१ %	

मुख्या पेशा	वडा									वडागत जम्मा	प्रति शत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
बेरोजगार	५८	१३	४	७८	३७	९२	९९	१०	४९	८६५	२.१ %
घरायसी काम मात्रै	७६	१०	८	८४	८९	१४	११	१०	४८	१३४	२१.६ %
अध्ययन	३१६	६	५९	३	०	२७	२३	४०	९४	२७९	५.४ %
शिक्षक	१४	३३	८	११	२६	२०	४२	९	२८	१९१	०.५ %
राजनिती	२	४	१			२	२	१	१	१४	०.० %
समाज सेवा	३	१६	२	२	२	३	६	३		३७	०.१ %
राष्ट्र सेवा		२७				१	९	३	१	४१	०.१ %
अन्य पेशा	८	५७	१८	२	७२	३	१७	९	१५	२	३६५
कुनै काम नगरेको	९७	५५	२६	२४	३४	०	२२०	७९	४२	४१४५	९.९ %
१६ वर्ष भन्दा मुनिका काम गर्न नसक्ने वालवालिका	१४	१५	१३	१२	२२६	१९	१४	१०	१९९		३४.१ %
जम्मा	५१	५१	३५	३६	५८	५०	४९	३१	५४	४२०२९	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.९.आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या विवरण

आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या भन्नाले १५ देखि ५९ वर्षसम्मको जनसङ्ख्या जो आर्थिक आयआर्जन गर्ने काममा सक्रिय रहन सक्छ जनसङ्ख्याको त्यो हिस्सालाई बुझिन्छ । हरिपुर नगरपालिकामा आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या कुल जनसङ्ख्याको ५०.६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । उमेर वर्गीकरणअनुसार हेर्दा १५ देखी १९ मा सबैभन्दा बढी १०.३ प्रतिशत र सबैभन्दा कम ५५ देखी ५९ उमेर (कुल जनसङ्ख्याको ३.५ प्रतिशत) आर्थिक रूपमा सक्रिय मानिसहरूको बसोबास रहेको देखिन्छ । लैडिगिकताको आधारमा हेर्दा आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्यामा पुरुषको सङ्ख्या केही मात्रामा बढी देखिन्छ । यस विषयको विस्तृत विवरण तल तालिका नं. १२ मा प्रस्तुत गरिएको छ । तालिका नं.३४ : आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या विवरण

आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या	वडा														
	१		२		३		४		५						
	पू	म	व. ज	पू	म	व. ज	पू	म	व. ज	पू	म	व. ज			
१५-१९ वर्ष सम्म	२७	२२	५०	२९	२६	५५	१८	१८	३७	२१	१७	३८	३०	३०	६०
	९	९	८	१	३	४	७	५	२	१	१	२	४	०	४
२०-२४ वर्ष सम्म	२५	२६	५१	२४	२४	४	१७	१७	३५	१६	१५	३२	२३	२६	५०
	८	०	८	३	२	८५	४	७	१	५	८	३	८	२	०
२५-२९ वर्ष सम्म	२९	२८	५७	२६	२९	५६	१४	१३	२८	१८	१६३	३४	३०	२९	५९
	४	३	७	९	४	३	७	६	३	५	१६३	८	०	७	७

आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या	बडा														
	१			२			३			४			५		
	पू	म	व.ज	पू	म	व.ज	पू	म	व.ज	पू	म	व.ज	पू	म	व.ज
३०-३५ वर्ष सम्म	२२	२०	४३	१८	१६	३५	९९	९१	१९	१०	१२	२२	१९	२०	४०
३५-४० वर्ष सम्म	२०	१७	३७	२०	२०	४	११	१३	२४	१४	१३	२७	२२	१८	४०
४०-४५ वर्ष सम्म	१४	१३	२७	१४	१४	२८	७८	६५	१४	९९	८९	१२	१३	२५	१०
४५-५० वर्ष सम्म	१४	१०	२५	१४	११	२६	९६	८	१९	११	८६	२०	१४	१०	२४
५०-५४ वर्ष सम्म	१०	११	२१	१२	१०	२२	६७	६५	१३२	६८	५८	१२	६	७८	१६
५५-५९ वर्ष सम्म	१०	१५	२०	१०	१५	१९	५७	३	१०	७६	६१	१३	१०	१०	२१
जम्मा	१७	१६	३३	१७	१६	३३	१०	९	२०	११	१०	२२	१७	१६	३३
	६२	०२	६४	०६	२६	३२	१७	०	०७	६३	४२	०५	१७	८०	१७

आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या	बडा													
	६			७			८			९				
	पू	म	व.ज	पू	म	व.ज	पू	म	तेस्रो लिङ्गी	व. ज	पू	म	व.ज	
१५-१९ वर्ष सम्म	२७	७	२६६	५४	२४	२५	४९	१७	१३	३०	३२	२५	५७	
२०-२४ वर्ष सम्म	२४	२	८८	४६	२४	२९	५३	१७	१४	३२१	२१	२२	४३	
२५-२९ वर्ष सम्म	२४	१	२२२	४६	२२	२२	४५	१६	१५	३१	२७	५३	६	
३०-३५ वर्ष सम्म	१३८	१५७	५	२९	१४	१४	२९	११	११	२३३	१९	१८	३७	
३५-३९ वर्ष सम्म	१७९	४	३६३	१९	०	४	४०	१०	१०	२१	०	२२३	५	
४०-४५ वर्ष सम्म	१३५	७	१०	२४	१६	१५	३१	१३	७५	१६	१३७	१२५	२	
४५-४९ वर्ष सम्म	१४३	१३६	९	२७	१६	१२	२९	६८	६२	१३	१६	१२२	२	
५०-५४ वर्ष सम्म	८९	६७	१०	१५६	८	३	२३१	४	५९	३	९९	१०	१९	
५५-५९ वर्ष सम्म	९७	७८	१५	१७	५८	६८	१२	६६	६८	१३	११	७७	१८	
जम्मा	१५	४१	३५	२९	१५	१५	३१३	१९	१२	१९	२३	१७१	१५५	३२६
				७६	६६	७३	९	७	५			०	०	५

आर्थिक रूपले सक्रिय जनसङ्ख्या	न.पा जम्मा			न.पा गत जम्मा	प्रतिशत
	पूरुष	महिला	तेस्रो लिङ्गी		
१५-१९ वर्ष सम्म	२२८३	२०५५		१२०७७	२४.२%
२०-२४ वर्ष सम्म	१९५४	१९७६		१०२५४	२०.५%
२५-२९ वर्ष सम्म	२०८४	२०५४	१	११०४१	२२.१%
३०-३५ वर्ष सम्म	१४०६	१४०२		८४९५	१७.०%
३५-३९ वर्ष सम्म	१५८०	१५१२		८९०८	१७.९%
४०-४५ वर्ष सम्म	११११	१०१६		७७७८	१४.४%
४५-४९ वर्ष सम्म	११८४	९६१		६२०८	१२.४%
५०-५४ वर्ष सम्म	८०२	७५७		५३४४	१०.७%
५५-५९ वर्ष सम्म	७८०	६९०		४४४४	८.९%
जम्मा	१३१८४	१२४२३	१	४९८९९	१४८%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

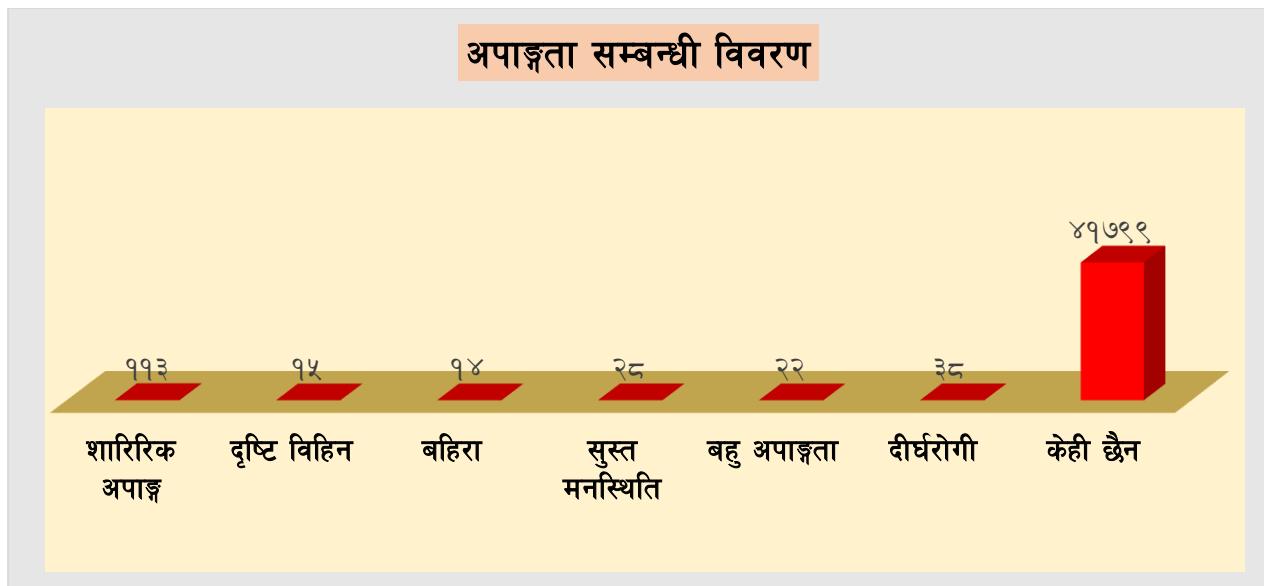
३.१०. अपाङ्गताको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

घरधुरी सर्वेक्षणमा विभिन्न शारीरिक तथा मानसिक अपाङ्गता हेर्दा हरिपुर नगरपालिकामा कुल १९२ जना विभिन्न किसिमका शारीरिक क्षमता भएका व्यक्तिहरू रहेको देखिन्छ । तथ्याङ्कलाई हेर्दा कुल १९२ जनामध्ये ११३ जना शारीरिक रूपमा अपाङ्ग देखिन्छन् भने ३८ जना दीर्घ रोगी छन् । त्यसै गरी १५ जना दृष्टिविहीन, १४ जना बहिरा, २८ जना सुस्त मनस्थिति तथा २२ जना बहु-अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू रहेको देखिन्छ जसको विषयमा विस्तृत जानकारी तल तालिका नं. १३ र १४ मा देखाइएको छ ।

तालिका नं. १३ : अपाङ्गताको आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

अपाङ्गता	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
शारीरिक अपाङ्ग	६	८	२०	११	१६	१०	२०	९	१३	११३	०.३%
दृष्टि विहीन	४		१		३	२	४	१		१५	०.०%
बहिरा		३	१			३		३	४	१४	०.०%
सुस्त मनस्थिति	४	४	६	३	२	२	६	१		२८	०.१%
बहु-अपाङ्गता	६	५	४		२	२	१	१	१	२२	०.१%
दीर्घरोगी	६	६	६	२	४	४	२	२	६	३८	०.१%
केही छैन	५९६ ०	५९५ ३	३५० ९	३६३ ८	५८११ ५	५०७ ३	४८७ ५	३११ ६	५४६ ४	४९७९९	९९.५%
जम्मा	५१८ ६	५१७ ९	३५४ ७	३६५ ४	५८३ ८	५०९ ६	४९० ८	३१३ ३	५४८ ८	४२०२९	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

चित्र नं. ६. अपाङ्गताको आधारमा जनसंख्या सम्बन्धी विवरण

(क) अपाङ्गता परिचय पत्र

यस नगरपालिकामा अपाङ्गता परिचय पत्र लिएका व्यक्तिहरुको विवरणलाई हेर्दा कूल १९२ जनामा अपाङ्गता भएता पनि ९३ जनाले मात्र अपाङ्गता परिचय पत्र लिएको पाएको छ भने ९९ जना व्यक्तिले परिचय पत्र नबनाएको कारण राज्यबाट वितरण गरीएको सुविधा पनि नलिएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. १४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १४ : अपाङ्गताको परिचय पत्र सम्बन्धी विवरण

अपाङ्गता परिचय पत्र	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	१३	१२	६	३	१७	१०	१८	६	८	९३
छैन	७	८	२६	११	६	९	१३	९	१०	९९
जम्मा	२०	२०	३२	१४	२३	१९	३१	१५	१८	१९२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

(ख) अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रकार

हरिपुर नगरपालिकामा १९२ जना अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु भएता पनि ९३ जनाले मात्र अपाङ्गता परिचय पत्र बनाएका छन् जसमा पूर्ण अपाङ्गता भएको जनाउने परिचयपत्र बनाउने ५६ जना छन् । त्यस्तै गरि निलो रगको कार्ड बनाउने १८ जना र कमशः : पहेलो , सेतो रगको परिचय पत्र बनाउने ७ र १२ जना रहनु भएको देखिन्छ । तलको तालिका नं. १५ मा अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रकारलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १५ : अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रकार

प्रकार	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
पूर्ण अशक्त (रातो रंगको)	८	८	३	१	१०	५	१२	६	३	५६
अति अशक्त (निलो रगको)	२	२	१	१	७	३	१		१	१८
मध्यम अपाङ्गता (पहेलो रंगको)	१	१	१	१		२			१	७

प्रकार	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
सामान्य अपांगता (सेतो रगको)	२	१	१					५	३	१२
जम्मा	१३	१२	६	३	१७	१०	१८	६	८	९३

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

(ग) अपाङ्गताको हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता

हरिपुर नगरपालिकामा अपाङ्गताको हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता लिने ८७ जना देखिन्छ भने बाँकी १०५ जनाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता नलिएको देखिन्छ । तलको तालिका नं. १६ मा अपाङ्गताको हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता लिएको सम्बन्धी प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १६ : अपाङ्गताको आधारमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धी विवरण

अपाङ्गताको हकमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	१३	१३	५	३	१६	९	१३	६	९	८७
छैन	७	७	२७	११	७	१०	१८	९	९	१०५
जम्मा	२०	२०	३२	१४	२३	१९	३१	१५	१८	१९२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.११. बसाइँसराइ सम्बन्धी विवरण

सहज र सुलभ जीवन प्राप्तिको खोजीमा एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा जाने भौगोलिक गतिशीलतालाई बसाइँ-सराइ भनिन्छ । यस प्रक्रियाले सामाजिक व्यवहार, सम्बन्ध तथा विचारहरूमा समेत थुप्रै परिवर्तन ल्याउँदछ । बसाइँ-सराइले सामाजिक तथा सांस्कृतिक परिवर्तनमा थप ऊर्जा प्रदान गर्दछ । सामाजिक, आर्थिक, राजनीतिक, भौगोलिक आदि थुप्रै कारणहरूले गर्दा मानिस आफू बसिरहेको स्थान छाडेर अन्य गन्तव्यतर्फ स्थानान्तरण हुने गर्दछ । यस नगरपालिकाको छ वा छ महिना भन्दा बढकिए लागी अन्यत्र बसोबास गर्ने जाने जनसङ्ख्या सम्बन्धी विवरणलाई अध्ययन गर्दा यहाँको कुल ४२,०२९ जनसङ्ख्यामध्ये १,०४४ जना अन्यत्र बसाइँ गएको देखिन्छ । वडागत रूपमा हेर्दा यसरी यहाँ बाट अन्यत्र बसाइँ सरेर जानेहरूमा सबैभन्दा बढी वडा नं ७ मा १००१ जना रहेका छन् भने वडा नं ५ र ९ मा कुनै पनि व्यक्ति ६ महिना वा बढी समयको लागि अन्यत्र बसोबास गर्ने गएको देखिदैन् । तल तालिका नं. १७ र १८ मा वडागत बसाइँ-सराइ गरी अन्यत्र जाने र बसाइँ सराइ जानेको किसिम सम्बन्धी विवरणलाई देखाइएको छ ।

(क) ६ महिना वा बढी समयको लागि अन्यत्र बसोबास गर्ने जाने जनसङ्ख्याको विवरण

तालिका नं. १७ : बसाइँसराइ गरी जाने जनसङ्ख्या विवरण

अन्यत्र बसोबास गर्ने	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	१८	३	३	१५		१	१००१	३		१०४४	२.५%
छैन	५१६	५१७	३५४	३६३	५८३	५०९	३१३	५४८	०	४०९८५	९७.५%
जम्मा	५१८	५१७	३५४	३६५	५८३	५०९	४९०	५४८	३	४२०२९	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १८ : बसाई सराई गरी जानेकोको किसिमको विवरण

बसोबास किसिम	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
स्थायी		१		१		१	९७	२		१०२	९.८%
अस्थायी	१८	२	३	१४			१०४	१		१४२	९०.२%
जम्मा	१८	३	३	१५		१	१००१	३		१०४४	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १९ : बसाई सराई गरी जानुको कारण सम्बन्धी विवरण

बसोबास कारण	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
अध्ययन / तालिम	४	२					१४८	१		१५५	१४.८%
जागिर / रोजगारी	६		२	३			६७७	१		६८९	६६.०%
वैदेशिक रोजगारी	८		१	१०			७७	१		९७	९.३%
शान्ति सुरक्षा						१	९९			१००	९.६%
अन्य		१		२						३	०.३%
जम्मा	१८	३	३	१५		१	१००१	३		१०४४	१००%

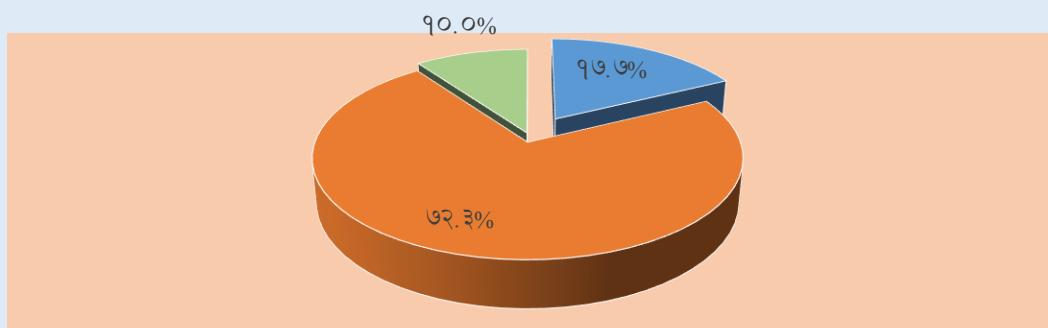
श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. २० : बसाई सराई गरी गएको स्थान

बसाई सराईको स्थान	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
अर्को न.पा वा गा.पा			१			१	१८३			१८५	१७.७%
अर्को जिल्ला	८	२	२	२			७३९	२		७५५	७२.३%
विदेश	१०	१		१३			७९	१		१०४	१०.०%
जम्मा	१८	३	३	१५		१	१००१	३		१०४४	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५वा छ महिना भनदा बढकिए लागि अन्यत्र बसोबास गरेको स्थान

■ अर्को न.पा वा गा.पा ■ अर्को जिल्ला ■ विदेश

चित्र नं. ७. बसाई सराई गरी गएको स्थानको जनसंख्या विवरण

(ख) अन्य स्थानबाट यस नगरपालिकामा बसाई सरिआएको जनसङ्ख्याको विवरण

यस नगरपालिकाको बसाइँसराइ सम्बन्धी विवरणलाई हेर्दा ७४ घरपरिवार अन्य स्थान बाट यस नगरपालिकामा बसाई सराई गरिआएको छन् भने ७,३३८ परिवार यहि नगरपालिकाको रैथाने रहेको छन्। जसलाई वडागत रूपमा तलको तालिका नं. २१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २१ : बसाई सराई गरी आउने घर परिवारको विवरण

अन्य स्थानबाट यस नगरपालिकामा बसाई सरिआएको	वडा										वडागत जम्मा	प्रति शत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
हो	६	२४	२	३	१	१	१९	१८			७४	१.० %
होईन	९५	१०१	५५	६४	९१	८९	८५	५	९६	७३३८	९९.०%	९९.०%
जम्मा	९६	१०३	५५	६४	९१	८९	८७	५६	९६	७४१२		१०० %

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

हरिपुर नगरपालिका भित्र बसाइँ-सराइ गरेर आउने ७४ घर परिवार छन्। आफ्ना भिन्न-भिन्न आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने उद्देश्यले बसाइँसराइ गरी यस नगरपालिकामा आएको तथ्य घरधुरी सर्वेक्षण २,०७६ ले प्रस्तुत गर्दछ। यसरी बसाइँसराइ गर्नुको प्रमुख उद्देश्यमा सुविधाको लागी भन्नेहरूको सङ्ख्या धेरै (२५ घरधुरी) रहेको देखिन्छ। त्यसै गरी रोजगारीको अवसरको खोजीमा १५ परिवार आएको देखिन्छ भने शिक्षा, आर्थिक अवसर, शान्ति सुरक्षा आदि जस्ता विविध कारणहरू देखिएका छन्। जसलाई वडागत रूपमा तलको तालिका नं. २२ र २३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २२ : बसाई सराई गरी आउनुको कारण

बसाई सरिआएको स्थान	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
यहि जिल्ला	१	१४	२	३			१७	१६			५३
अन्य जिल्ला	५	१०					२	१			१८
विदेश बाट					१	१			१		३
जम्मा	६	२४	२	३	१	१	१९	१८			७४

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. २३ : बसाई सराई गरी आउनुको कारण

बसाई सर्नुको कारण	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
रोजगारी					१		१	१३			१५
शिक्षा		६									६
आर्थिक अवसर							२				२
सुरक्षा		५					४				९
नोकरी / पेशा / व्यवसायय		१									१
विवाह				१							१
अन्य पारिवारिक कारण	३	५	२				१	१			१२
सुविधाको लागि	३	७		२	१	८	८				२५

बसाई सर्नुको कारण	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
स्वास्थ्यको लागि							३			३
जम्मा	६	२४	२	३	१	१	१९	१८		७४

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१२. जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा १६ वर्ष भन्दा मुनिका बालबालीकाहरु १४,३४४ जना रहेका छन्। जस मध्य १३,६१६ जनाको जन्म दर्ता गरेको छ भने ७२८ जना बालबालिकाको जन्मदर्ता गरेको छैन्। किन जन्मदर्ता नगरेको भनेर हेर्दा कुल ७२८ मध्य ६१८ जनाको अब बनाउने, २७ जना को थाहा नभएर र बाँकी ८२ जनाको बनाउन नमिलेर भने कुरा सर्वेक्षणले देखाएको छ। तलको तालिका नं. २४ र २५ मा जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २४ : जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण

जन्म दर्ता गरेको	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	१४४ ०	१४६७	१३३ ०	१२४ ७	२१० ८	१८४ १	१३६ ८	१८२ ८	१८२ ८	१३६१६	९४.९%
छैन	२८	७७	६७	५१	१६१	८९	५८	२९	१६८	७२८	५.१%
जम्मा	१४६ ८	१५४ ४	१३९ ७	१२९ ८	२२६ ९	१९३ ०	१४२ ६	१०१ ६	१९९ ६	१४३४४	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. २५ : जन्म दर्ता नगर्नुको कारण

जन्म दर्ता नगर्नुको कारण	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
अब बनाउने	२३	४८	५४	३४	१५३	८१	४३	२४	१५८	६१८	८४.९%
थाहा नभएर		११			१	५	७		३	२७	३.७%
बनाउन नमिलेर	५	१८	१३	१७	७	३	८	५	७	८३	११.४%
जम्मा	२८	७७	६७	५१	१६१	८९	५८	२९	१६८	७२८	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

३.१३. नेपाली नागरिकता सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा १६ वर्ष भन्दा माथिका मानिसहरु २६,७३४ रहेका छन्। जस मध्य २३,८८५ जना मानिसको नेपाली नागरिकता छ भने बाँकी २,८४९ जना मानिसको नागरिकता नभएको सर्वेक्षण देखाएको छ। २,८४९ जनाको के कारणले गर्दा नागरिकता प्राप्त गर्नु भएन भनेर अध्ययन गर्दा २,४९४ जनाले अब बनाउने २५ जनालाई थाहा नभएर र ३३० जनाले बनाउन नमिलेर भने तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ नेपाली नागरिकता सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. २६ र २७ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २६ : नेपाली नागरिकता सम्बन्धी विवरण

नागरिकता लिनु भएका	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	३४१ २	३२३ ८	१६८ ८	२०० १	२९१ ५	२६९ १	३१६ ३	१८५ ४	२९२ ३	२३८८५	८९.३ %
छैन	१९३	२८७	३९१	२६९	५१७	३३४	२२०	१९३	४४	२८४९	९०.७ %
जम्मा	३६०	३५२	२०७	२२७	३४३	३०२	३३८	२०४	३३६	२६७३४	१०० %

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. २७ : नेपाली नागरिकता नलिनुको कारण

नागरिकता लिनु नभएको भएकिन	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
अब बनाउने	१८ ५	२० ६	३३ ९	२४ ७	४७ ६	२८ ७	१९ ८	१७ ५	३८१	२४९४	८७.५ %
थाहा नभएर	१	११		१	३	१	३		५		२५
बनाउन नमिलेर	७	७०	५२	२१	३८	४६	१९	१८	५९	३३०	११.६ %
जम्मा	१९ ३	२८ ७	३९ १	२६ ९	५१ ७	३३ ४	२२ ०	१९ ३	४४ ५	२८४९	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

परिच्छेद ४ : आर्थिक अवस्था

४.१. प्रमुख आर्थिक विवरण

आर्थिक विकास तथा सशक्तीकरण केन्द्रीय सरकारदेखि स्थानीय तहसम्मको प्रमुख उद्देश्यका रूपमा रहेको हुन्छ। रोजगारीको अवस्था सिर्जना, प्राविधिक शिक्षा, उद्योगधन्दाको पूर्ण विकास, व्यावसायिक खेती प्रणाली, जलविद्युत, पर्यटनको प्रवर्द्धन आदिबाट आर्थिक विकास हुन सक्ने मानिन्छ। रोजगारीले मानिसहरूलाई सबल र सक्षम पनि बनाउने गर्दछ। यस्तो रोजगारी स्वदेशमा गरिने र विदेशमा गरिने गरी मुख्य रूपमा दुई प्रकारको हुने गर्दछ। यिनीहरूमध्ये विदेशमा गरिने नोकरीबाट वैदेशिक मुद्रा आर्जनमा सहयोग पुग्ने गर्दछ भने आन्तरिक रोजगारीले मानिसलाई सक्षम बनाउन मद्दत गर्दछ। वर्तमानमा हरिपुर नगरपालिकाबाट आर्थिक विकास तथा सशक्तीकरणका लागि गरिएका मुख्य कार्यहरूमा हरिपुर नगरपालिका घोषणा भएपश्चात् कार्यालय स्थापना गरी कार्य सञ्चालन, विकास निर्माणतर्फ बाटो ग्रामेल, कल्भर्ट निर्माण, विद्यालय, मठमन्दिर निर्माण तथा मर्मत सुधार, लक्षित वर्गतर्फ विभिन्न सीपमूलक, आयआर्जन, क्षमता अभिवृद्धि तालिमहरू, चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका छन्। हरिपुर नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थाअनुसार बढी मात्रामा कृषियोग्य जमिन रहेको तथाङ्कले देखाएको र कृषि उत्पादनको लागि उर्वरा माटो तथा हावापानी भएको हुँदाहुँदै पनि जनसङ्ख्याको चापले गर्दा खेतीयोग्य जमिन मासिदै गएको अवस्था रहेको छ। यहाँ भएको कृषियोग्य भूमिलाई व्यवसायिक रूपमा उपयोग गर्न तथा कृषिमा आधुनिकीकरण ल्याउन सकेमा यस क्षेत्रमा बसोबास गर्ने जनताको आर्थिक उन्नति छिड्दै हुने देखिन्छ।

४.१.१. प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरण

यस नगरपालिकामा बसोबास गर्ने धेरै कम मानिसहरूले जीविकोपार्जनको लागि विशेष सीप तथा तालिमहरूमा सहभागी भएको देखिन्छ। काम गर्न सक्ने (१६ वर्षभन्दा माथिका) जनसङ्ख्यालाई सङ्ख्यात्मक रूपमा हेर्दा यसरी तालिम प्राप्त गर्नेहरूमा विशेष गरी सिलाइबुनाइ सम्बन्धी तालिममा बढी सहभागिता भएको देखिन्छ। जसमा ६८८ जनाले सिलाइबुनाइ सम्बन्धी तालिम लिएको पाइयो। यसै गरी १७० जनाले निर्माण सम्बन्धी तालिम, ३१६ जनाले सवारी चालक (स्यासन, कार्पेन्ट्री, प्लम्बिङ आदि), २२३ जनाले सूचना, प्रविधि तथा इलेक्ट्रोनिक्स (कम्प्युटर, विद्युत, मोबाइल, रेडियो, घडी मर्मत आदि) भने २५६९८ जना कुनै पनि सीप तालिम नलिएको मानिसहरू हुन्। यीमध्ये केही प्रतिशत जनसङ्ख्याले एकभन्दा बढी तालिम लिएका छन्। तलको तालिका नं. २८ मा विभिन्न प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दक्षता भएका मानव संशाधनको विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. २८ : प्राविधिक, सीपयुक्त तथा विशेष दषता भएका मानव संशाधनको विवरण

सिप तथा तालिम	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
सूचना तथा प्राविधिक	३	१४	४	३	८	७८	२	१	११३	२२६
सिलाइ बुनाइ	४१	७३	९	२०	१७८	९१	१४३	९९	१४	६८८
बुटिक	४१	३	५	२	९	६०				१२०
संगार, पालर	३	३	४	२	४	२	१८			३६
स्यासन	२	१			१					४
निर्माण सम्बन्धी		१५	२२	६	१७	४	९३	२	११	१७०

सिप तथा तालिम	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
कापेन्टी	२	१		२	१०	३	१			३ २२
प्लम्बिंग		४	२	१	१	१	१०			१९
इञ्जिनियरिङ		१		१	३	१	१२	५	२	२५
अटोमोबाइल र मेकानिक्स	१	३	३९	१२	५	५	१९		३	८७
कृषि सम्बन्धी	२		५	१	६		२२			३६
जन स्वास्थ्य सम्बन्धी			५	२	११	३	११	१	१	३४
पशु स्वास्थ्य सम्बन्धी		१	१		४	२	५	१		१४
वन सम्बन्धी					४		२३			२७
होटल सम्बन्धी	१	२	४	१	९	१	८	१	३	३०
सवारी चालक	११	४९	२९	२७	१५	१४	१३५	१६	२०	३१६
हस्तकला सम्बन्धी			३		२					५
चित्रकला			२			९		३		१४
फोटोग्राफी		२	३	१	३	१	१			११
अन्य	४	१४	११६	५१	१	७	२१	६		२२०
कुनै पनि सि तालिम नभएको	३६३	३४२	१७६	२२१	३२५	३०१	२८४	२०५	३४१	२५६१८

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.२. मुख्य पेसा सम्बन्धी विवरण

पेसाको आधारमा यहाँका मानिसहरूको संलग्नता विषयमा सर्वेक्षण गर्दा यस नगरपालिकाको कुल जनसङ्ख्याको ३४.१ प्रतिशत हिस्सा १६ वर्षभन्दा कम उमेर समूहका बालबालिकाहरू रहेका छन् जुन वर्गलाई आर्थिक रूपमा सक्रिय जनसङ्ख्याको रूपमा लिन सकिन्दैन। बालबालिकाको हिस्साबाहेक बाँकी मानिसहरूलाई बितेको बाहू महिना यता कुन पेसामा संलग्न हुनु हुन्छ भन्ने प्रश्नमा सबैभन्दा धेरै २१.६ प्रतिशत जनसङ्ख्याले आफू घर धन्दामै सीमित रहेको जानकारी गराएका छन्। यस्तै ३.६ प्रतिशत मानिसहरू वैदेशिक रोजगारीमा गएको देखिन्छ भन्ने ५.४ प्रतिशत जनसङ्ख्या अध्ययन गरिरहेका विद्यार्थीहरू रहेको देखिन्छ। तलको तालिका नं. २९ तथा स्तम्भ चित्र मा विभिन्न पेसामा संलग्न भएको जनसङ्ख्यालाई विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

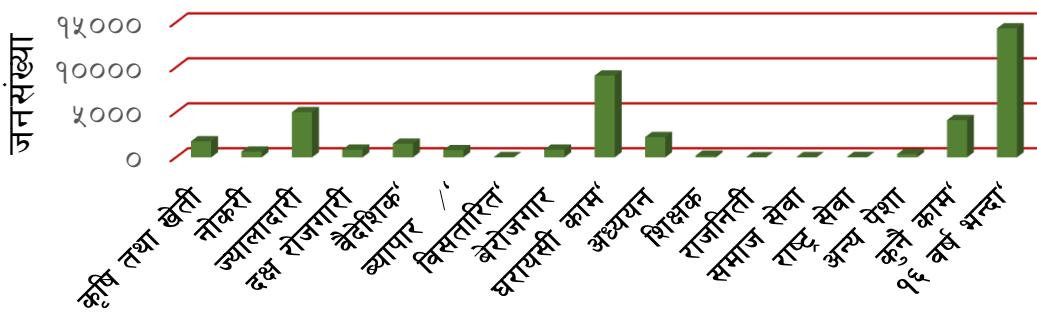
तालिका नं. २९ : पेसाका आधारमा जनसङ्ख्या विवरण

बितेको १२ महिनामा गरेको काम	वडा									वडागत जम्मा	प्रति शत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
कृषि तथा खेती	५३०	१९७	१२७	१२६	१८६	१९९	२५६	८२	१७३	१७८८	४.३ %
नोकरी	१३९	१३६	५४	७३	३४	४०	९	७८	७९	६४२	१.५ %
ज्यालादारी	४५५	५५७	२८२	५१४	८९	६४	६६९	२४७	८१३	५०२४	१२.०%

बितेको १२ महिनामा गरेको काम	वडा									वडागत जम्मा	प्रति शत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
दक्ष रोजगारी	१५ ५	४०	१	२६	१५	५	४७	०	३५	१४	८६१ %
वैदेशिक रोजगारी	२३ २	१८	८७	११ ८	२५	२५	११	३	२११	१५२५	३.६ %
व्यापार / व्यवसाय	६७	२२ ९	५६	४४	८८	११३	८४	५४	७१	८०६	१.९ %
विस्तारित आर्थिक काम / उघोग	२	१	८	६	१	१	१०				२९ %
बेरोजगार	५८	१३ ४	७८	३७	९२	९	१०	२	४९	८६५	२.१ %
घरायसी काम मात्रै	७६ ४	१०	८४	८९ ९	१४	११	१०	४८	१३४	१०९८	२१.६ %
अध्ययन	३१६	४१ ६	५९	१८ ३	२७	२३	४०	५	१४	२२५४	५.४ %
शिक्षक	१४	३३	८	११	२६	२०	४२	९	२८	१९१	०.५ %
राजनिती	२	४	१		२	२	१	१	१	१४	०.० %
समाज सेवा	३	१६	२	२	२	३	६	३			३७ %
राष्ट्र सेवा		२७				१	९	३	१	४१	०.१ %
अन्य पेशा	८	५७	१८ २	७२	३	१७	९	१५	२	३६५	०.९ %
कुनै काम नगरेको	९७ ३	५५ २	२६ १	२४ ५	३३२	३४	७९	६	४२	४१४५	९.९ %
१६ वर्ष भन्दा मुनिका काम गर्न नसक्ने बालबालिका	१४ ६८	१५ ४४	१३ १७	१२ ९८	२२६	१९	१४	१०	१९९	१४३४४	३४. १%
जम्मा	५१ ८६	५१ ७९	३५ ४७	३६ ५४	५८	५०	४९	३१	५४	४२०२९	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

मुख्य पेशा सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. ८. पेसामा सम्बन्धी विवरण

४.१.३. औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण (प्रति हजारमा)

यस नगरपालिकाको वासिन्दाको औसत मासिक पारिवारिक आम्दानीलाई हेदा यहाँ सबैभन्दा बढी कृषि तथा फलफुल बिक्की गरेर आम्दानी रहेको र सबै भन्दा कम व्याज बाट आम्दानी गरेको सर्वेक्षणले देखाएको छ। तलको तालिका नं. ३० मा यस नगरपालिकाका वासिन्दाहरूको औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३० : औसत मासिक पारिवारिक आम्दानी विवरण (प्रति हजार)

औसत मासिक आम्दानी (रुपैयाँ) प्रति हजारमा	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
कृषि तथा फलफुल बिक्की गरेर	७७५५	१००२	८७३	४८९८	१६६३	१०८८	४२१०	१५७७	४७३९	२७८०३
व्यापार / व्यवसाय	२८५६	५७४४	१३८०	७२७	१४९९	१८५९	२९४७	१३८८	३०४१	२१४४०
सेवा / नोकरी	३१८१	३२९०	१९०४	११७६	८६८	८११	१५०८५	१५३०	२२६५	३०११०
ज्याला / मजदुरी	१०९९७	८३८३	४८७८	७८९२	१३०७७	११०४४	१२२५८	५७४६	११८९०	८६१६४
विप्रेषण बाट	६१४१	६७४०	३३८२	२६२६	४०५८	४०५७	२७६८	८०२	२९८९	३३५६२
घर भाडा बापत	३०	५६	४	०	३१	६	१९	०	०	१४६
उद्योग	०	१५५	१४८	१००	०	१०	६८०	७०	२५	११८८
व्याज बाट	३०	०	२	०	०	६	२१०	०	०	२४८
पेन्सन	१६९	२२५	१७	५४	२०	६७	४९२	१००	१७	११६२
सवारी साधान	१३९	५०६	२६८	३३२	४५	०	१४०	२४०	०	१६७०
पशुपालन	३८०	६५५	५७७	१४४३	२३६	११३	१९९९	२५	८०	५५०६
अन्य मासिक औसत आम्दानी	२८४	४९०२	१७८८	६६२	१४२	१५१	१०३१	३६४	४६३	९७८६

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.४. औसत मासिक खर्च तथा वचत (प्रतिहजारमा)

यस नगरपालिकाको वासिन्दाको औसत मासिक पारिवारिक खर्चलाई हेदा यहाँ सबैभन्दा बढी खाना खर्चमा रहेको र सबै भन्दा कम घर भाडा खर्च गरेको सर्वेक्षणले देखाएको छ। तलको तालिका नं. ३१ मा यस नगरपालिकाका वासिन्दाहरूको औसत मासिक पारिवारिक खर्च सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३१ : औसत मासिक पारिवारिक खर्च सम्बन्धी विवरण (प्रतिहजारमा)

औसत मासिक खर्च (रुपैयाँ) प्रतिहजारमा	वडा									वडागत जम्मा	
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
खाना खर्च	५५५	४४७	५२९३	७०५	६३५३	३५५	६९८९	४५४५	११८९	५५६३३	
कृषि सामाग्री	२६७	२२३	१६३	१०३	२४२	१३७	१७६६	४५६	२७९	३६३५	
घर भाडा खर्च	३	१५७	२९	४८	४	१२	६३४	७	३	८९६	
यातायात खर्च	७०९	९०३	३३५	५६४	११५३	१०२३	१२१७	५८८	८०५	७२९६	
चाडपर्व खर्च	२१७७	२५०९	१६८८	२०७१	३९२२	३६१६	१४०९	११८२	३५१२	२२०३६	
लताकपडा	१६४१	१६८९	१६३३	२१७७	२५८	२२२४	३०९०	१३८२	३३००	१९७२४	
बच्चाहरूको पढाई खर्च	१४३२	१३२०	१०९	१०९४	१४४	१६६५	२४५	८	८५३	१२३२	१२५८४

औसत मासिक खर्च (रुपैयाँ) प्रतिहजारमा	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
ईन्धन खर्च	६७०	९९८	६०४	४३२	५०१	६३६	४६९	१३१	२३१	४६७२
मनोरन्जन खर्च	१०१७	११८७	७०	३७५	५९८	५७१	१४७	१११	३२५	४४०२
औषधी	१८६३	१२८९	१६२५	१४५५	२१३८	१८८	२०६०	३१२२	२०९६	४५६३८
अन्य खर्च	२९०	९६४३	१३८	२१	१३२	२२४	३८७	३६७	१०	११२१३

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.५. विपन्नता स्तरीकरण विवरण

आर्थिक हैसियतको आधारमा विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकाभित्र मिश्रित वर्गको बसोबास रहेको देखिन्छ। अति गरिबदेखि सम्पन्न वर्गका परिवारहरूको बसोबास रहेको पाइन्छ। तुलनात्मक रूपमा हेर्दा यहाँ मध्यम स्तरका परिवारको बसोबास बढी रहेको पाइन्छ। यस नगरपालिकामा कुल आम्दानीले खर्च धान्न पुग्ने घर परिवार ८१.५ प्रतिशत छन् भने बाँकीले आफ्नो आम्दानीबाट खर्च धान्न नपुग्ने स्थिति तथ्याङ्कले प्रस्तुत गरेको छ। यसरी खर्च धान्न नसेको घरपरिवारले विभिन्न व्यवस्था मिलाएर खर्च धानेको सर्वेक्षणले प्रस्तुत गरेको छ। तलको तालिकामा कुल आम्दानीले खर्च धान्न पुग्ने वा नपुग्ने र नपुगे कसरी व्यवस्था गरिन्छ भन्ने कुरालाई प्रष्ट रूपमा तालिका नं. ३२ र ३३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ३२ : कुल आम्दानीले खर्च धान्न सम्बन्धी विवरण

कुल आम्दानीले खर्च धान्न	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
पुछ	९०	४०	७०	५६२	७२	०	७२१	७३१	३२७	८८	६०४२
पुदैन	६०	२४८	१५१	८२	१९	५	१७१	१४	२३	८३	१३७०
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९१	८५	८९	८७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ३३ : खर्च धान्न नसके मिलाउने व्यवस्था सम्बन्धी विवरण

खर्च धान्न मिलाउने व्यवस्था	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
सञ्चित धनको प्रयोग गरेको	२	४						१	३३	
पैचो/सापटी लिएको	३७	३७	४१	४	११	२१	२०	१९	१३	२०३
ऋण लिएको	२०	२०५	१०६	७७	१८२	१४७	१२५	१८१	७०	१११३
चल / अचल सम्पति बिकी गरेको		२				१		१		४
अन्य	१		४	१	२	२				१०

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.६.घर र भवनको स्वामित्व

हरिपुर नगरपालिकामा बसोबास गरिरहेका ७,४९२ घरपरिवारमध्ये स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार सङ्ख्यालाई हेर्दा आफ्नै स्वामित्वमा घर भएको परिवार सङ्ख्या ६,४४३ रहेका छन् । यो सङ्ख्या कुल घरपरिवार सङ्ख्याको ८६.९ प्रतिशत हो भने भाडामा बसेको सङ्ख्या १०६ (१.४ प्रतिशत) रहेका छन् । यस्तै सार्वजनिक जग्गामा बसेको, स्थायी पुर्जा नभएको तर भोगचलनमा रहेको, संस्थागत रूपमा बसोबास गर्ने, सुकुम बासी र ऐलानी घरपरिवारको सङ्ख्या कमशः २६, १८८, ६८२ र ५२८ रहेका छन् । यसभन्दा बाहेक अन्य तरिकाबाट बसोबास गर्दै आएका घरपरिवारको सङ्ख्या ३३ रहेको छ । तलको तालिका नं. ३४ मा र स्तर्म्भ चित्रमा घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवार सङ्ख्याको विवरणलाई विस्तृत रूपमा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ३४ : घर र भवनको स्वामित्व विवरण

स्वामित्व	वडा										वडागत जम्मा	प्रति शत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
निजी	७६ ७	७८ १	५३ २	६३ ०	८ २२	८५ ४	६६ ४	४ ५९	९३ ४		६४४३	८६. ९%
भाडा	८	७७	२		२	६	२	९			१०६	१.४ %
सार्वजनिक जग्गामा	१५	३	१	२			२	३			२६	०.४ %
भोगचलनमा रहेको तर स्थायी पुर्जा प्राप्त भै नसकेको	१	७			१		१७ ९				१८८	२.५ %
संस्थागत	२				४						६	०.१ %
सुकुम बासी	२३	१८	२२	८	३	२		१	५		८२	१.१ %
ऐलानी	१४ ४	१५ २		३	८१	६	३०	८ ९	२३		५२८	७.१ %
अन्य	२		१	१	२	२४			३		३३	०.४ %
जम्मा	९६ २	१० ३८	५५ ८	६४ ४	९१ ५	८९ २	८७ ७७	५६ १	९६ ५		७४१२	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

घरको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. ९. घरको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको विवरण

४.१.७. वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण सम्बन्धमा

रोजगारीको अवस्थाले कुनै पनि स्थानको आर्थिक विकासमा महत्त्वपूर्ण सहयोग पुऱ्याउने गर्दछ । रोजगारीले मानिसहरूलाई आर्थिक रूपमा सबल र सक्षम बनाई जीवन स्तर उकास्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्दछ । मानिसहरू अवसरको खोजीमा स्वदेश तथा विदेशका विभिन्न स्थलमा गझरहेका हुन्छन् । यस नगरपालिकाको ८८५ परिवारले वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण प्राप्त गर्ने देखिन्छ । तलको तालिका नं. ३५ मा वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको पठाउने विप्रेषण सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३५ : वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण प्राप्त सम्बन्धी घरपरिवार विवरण

वैदेशिक रोजगारीबाट विप्रेषण प्राप्त	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत	
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
विप्रेषण प्राप्त हुन्छ	७७	११९	७२	९१	१८	१३	०	६१	३९	१०	८८५	११.९ %
विप्रेषण प्राप्त हुन्नैन	८८	११९	४८	५५	७२	७६	८१	५२	८५	६५२७	८८.१	%
जम्मा	१६	१०३	५५	६४	११	८९	८७	५६	९६	७४१२	१००	%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.१.८. वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा गरेको घरधुरी सर्वेक्षणलाई हेर्दा यस नगरपालिकामा ८८५ घरपरिवारका मानिसहरू वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेश गएको देखिन्छ । वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेश जानेहरूको परिवारहरूलाई रकम पठाउने कम्मा वित्तीय संस्थाबाट रकम प्राप्त गर्ने घरपरिवार ८६३ छन् भने अन्य मार्फत रकम प्राप्त गर्ने घर परिवारको सङ्ख्या २२ रहेको कुरा सर्वेक्षणले प्रस्तुत गरेको छ । तलको तालिका नं. ३६ मा वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्ति सम्बन्धी विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ३६ : वैदेशिक रोजगारीको रकम प्राप्त सम्बन्धी विवरण

रकम प्राप्त	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
वित्तीय संस्था	७७	११४	७२	९१	१८७	१२९	४७	३७	१०९	८६३	९७.५%	
हुण्डी		५				१	१४	२		२२	२.५%	
जम्मा	७७	११९	७२	९१	१८७	१३०	६१	३९	१०९	८८५	१००%	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.२.भू-उपयोग तथा स्वामित्व

४.२.१.भू-उपयोग

वर्तमान भू-उपयोग हेर्दा १९.८८ प्रतिशत भू-भाग जड्गल रहेको देख्न सक्छौं । खेती योग्य जमिन ३९.८१ प्रतिशत तथा खोला नालाले करिब ३.६८ र बस्ती क्षेत्र (आवासीय, व्यापारिक तथा धार्मिक क्षेत्र) ले करिब २.७१ प्रतिशत भू-भाग ओगटेको देखिन्छ । यसै गरी बाटो तथा सडक क्षेत्र ले ०.७० प्रतिशत भू-भाग ओगटेको देखिन्छ भने बाँकी अन्य विविध प्रयोजनको लागि उपयोग भइरहेको देखिन्छ । यसलाई विस्तृत रूपमा तालिका नं. ३७ मा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ३७ : भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

भू-उपयोग/वडा	वर्ग. किलो मिटर
खेती योग्य जमिन	३९.८१६
जड्गल	१९.८८२
खोला नाला तथा पोखरी	३.६८३
बस्ती / भवन	२.७११
सडक	०.७२०
अन्य	०.०५१
जम्मा	८८.८८३

स्रोत : राष्ट्रिय भू-उपयोग परियोजना, २०७५

४.२.२.भू-स्वामित्व

तथ्याङ्कलाई हेर्दा यस नगरपालिकामा महिलाको नाममा सम्पति हुने परिवार सङ्ख्या न्यून नै रहेको देखिन्छ । यहाँको कुल घरपरिवार ७४१२ मध्ये महिलाको नाममा चलअचल सम्पति रहेको घर परिवार ७२५ रहेको छ भने ६६८७ घरपरिवारको महिलाको नाममा कुनै पनि चल-अचल सम्पति नरहेको देखिन्छ । तलको तालिका नं. ३८ र ३९ मा महिलाको नाममा चल-अचल सम्पति सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ तालिका नं. ३८ : महिलाको नाममा चल-अचल सम्पति भएको परिवार सम्बन्धी विवरण

महिलाको नाममा चल/ अचल सम्पति	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	४६	१२७	६	५७	४६	७	११	७	२७	३२	७२५	९.८%
छैन	९१	६	१११	४०	५८	८	७७	७६	५३	९३	६६८७	९०.२ %
जम्मा	९६	१०३	८	५५	६४	४	११	८	५६	९६	७४१२	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ३९ : महिलाको स्वामित्व रहेका सम्पति सम्बन्धी विवरण

भवन सहिताको बारेमा	बडा									बडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
जग्गा	३६	३५	३३	२४	९	१५	२९	१६	१६	२१३
घर	४	४०	८१	२८	१८	४४	३९	८	९	२७१
घर / जग्गा	६	५२	४२	५	१९	५८	४९	३	७	२४१
जम्मा	४६	१२७	१५६	५७	४६	११७	११७	२७	३२	७२५

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

माथिको तालिका नं. ३५ मा देखाइएअनुसार महिलाको नाममा रहेको चल-अचल सम्पति हुने घरधुरी जम्मा ७२५ रहेका छन् । जसमा २१३ घरपरिवारको महिलाहरूको जग्गामा, २७१ को घरमा, २४१ को घर जग्गा स्वामित्व रहेको देखिन्छ । जसबाट घर जग्गामा स्वामित्व हुने घरपरिवार सङ्ख्या सबैभन्दा बढी रहेको देखिन्छ ।

४.२.३.परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा

यस नगरपालिकामा ७,४१२ घरधुरीमध्ये परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा नगरपालिक वा अर्को नगरपालिका वा कुन प्रदेशमा छ भनेर घरधुरी सर्वेक्षण गर्दा न.पा क्षेत्रभित्र र बाहिर दुवै ठाउँमा जग्गा भएको १९३ (२.६ प्रतिशत) को रहेको छ भने न.पा क्षेत्रभित्र जग्गा भएको ६,४४४ (८६.९ प्रतिशत) घरपरिवार छन् । न.पा क्षेत्रबाहिर जग्गा भएको ४१ (०.६ प्रतिशत) घरपरिवार छन् भने जग्गा नभएको घरपरिवार सङ्ख्या ७३४ (९.९ प्रतिशत) घरपरिवार रहेको सर्वेक्षणले प्रस्तुत गरेको छ । तलको तालिका नं. ४० मा परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४० : परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा सम्बन्धी विवरण

परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा /घडेरी	बडा									बडागत जम्मा	प्रति शत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
न.पा क्षेत्र भित्र र बाहिर दुवै ठाउँमा जग्गामा भएको	६२	२४	१	२	७	३५	१७	४१	४	१९३	२.६ %
न.पा क्षेत्र भित्र जग्गा भएको	६१	९	४९	६२	८४	८	८०	३३	९३	६४४४	८६.९ %
न.पा क्षेत्र बाहिर जग्गा भएको	१२	११	१		२	७	५	२	१	४१	०.६ %
जग्गा नभएको	२६	९	६६	५८	१४	५९	७	५२	५	२४	९.९ %
जम्मा	९६	१०३	५५	६४	९१	८९	८७	५६	९६	७४१२	१०० %
	२	८	८	४	५	२	७	१	५		

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.२.४.परिवारको स्वामित्वमा जग्गा /घडेरी छ भने कस्को नाममा

यस नगरपालिकामा परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा /घडेरी कस्को नाममा छ भनेर घरधुरी सर्वेक्षणले देखाए अनुसार बुबा /आमाको नाममा जग्गा हुने २,०३४ घरपरिवार हुन्छ भने सबै भन्दा कम काका/काकीको नाममा भएको ३९ देखिन्छ । तलको तालिका नं. ४१ र ४२ मा परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा कस्को नाममा छ सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४१ : जग्गा /घडेरी छ भने कस्को नाममा छ सम्बन्धी विवरण

जग्गा /घडेरी छ भने कस्को नाममा	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
हजुर /बुबा /हजुर	२३	१५	१५	१४	२४	५	१३	३१	२२	१६२	२.४%
बुबा /आमा	१६९	२५९	२४४	१७६	२६२	२३२	२७६	१७५	२४१	२०३४	३०.५%
काका /काकी	१२	४	४	३	५		७	१	३	३९	०.६%
दाजु / भाई /बुहारी /भाउजु	१७	१९	२६	१५	१०	१५	२९	५	५	१४१	२.१%
आफ्नै नाममा	३४४	३६७	७६	२२४	१८४	१९६	५७	९८	३४८	१८९४	२८.४%
अन्य	८६	१६१	१०३	१३९	१७३	१३६	४२८	४८	१३३	१४०७	२१.१%
श्रीमान / श्रीमती	४२	१४७	३२	५९	१९८	३०१	१५	१८	१८९	१००१	१५.०%
जम्मा	६९३	१७२	५००	६३०	८५६	८८५	८२५	३७६	१४१	६६७८	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ४२ : यदि परिवारको स्वामित्वमा जग्गा छैन भने हाल उपयोग गरेको जग्गा कस्तो प्रकार हो सम्बन्धी विवरण

परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गा /घडेरी कस्तो प्रकार	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
ऐलानी सार्वजनिक	२४	४			५		२	१८	२	५९१	८०.५%
अधिया ठेका	७		५	१			१	२	१		२६
मोहियानी	१		१				१	२		१४	१.९%
भाडामा	४	४			१	६		३		२८	३.८%
सुकुम बासी	१०	२	६	५	१		१	१	१	६७	९.१%
अन्य	१	३	२	१			१			८	१.१%
जम्मा	२६	६	५	१	५	७	५	१८	२	७३४	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

माथिको तालिका नं. ४२ मा देखाएनुसार यस नगरपालिकामा परिवारको आफ्नो स्वामित्वमा नगरपालिकामा आफु बसेको जग्गा नभए पनि उक्त जग्गा कस्तो प्रकारको हो भनेर तथ्याङ्क हेर्दा ७३४ घरपरिवारको आफ्नो स्वामित्वमा नभएर अरु नै प्रकारको रहेको देखिन्छ । जस मध्य ऐलानी सार्वजनिक जग्गामा बस्ने ५९१ घरपरिवार छन् भने सुकुम बासी ६७ घरपरिवार छन् । कमश : अधिया ठेका , मोहियानी, र भाडामा बस्ने २६ ,२८ र ६७ रहेको छ भने यसमा पनि अन्य मा ८ घरपरिवार रहेको घरधुरी सर्वेक्षणले देखाएको छ ।

४.२.५. बसोबास गरेको घर भवन बाहेक नगरपालिका भित्र परिवारको स्वामित्वमा रहेको अन्य भवन

हरिपुर नगरपालिकामा भएको ७,४१२ घरपरिवार मध्ये बसोबास गरेको घर / भवन बाहेक पनि नगरपालिका भित्र अन्य घर वा भवन भएको घरपरिवार संख्या १,३५६ (कूल जनसंख्याको १८.६ प्रतिशत) रहेको छन्। तलको तालिका नं. ४३ मा यस सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरीएको छ।

तालिका नं. ४३ : बसोबास गरेको घर भवन बाहेक परिवारको स्वामित्वमा यस नगरपालिका भित्र रहेको अन्य भवन

घर/ भवन	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	४६५	३०५	२०	८	५७	७३	१९२	१९७	३९	१३५६	१८.६%
छैन	४९७	७३३	५३८	६३६	८५८	८१९	६८५	३६४	९२६	६०५६	८१.७%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३. कृषि तथा पशु विकास

४.३.१. माछा तथा मौरीपालन सम्बन्धी विवरण

माछा तथा मौरीपालन सम्बन्धी तथ्याङ्कलाई हेर्दा यस नगरपालिकाको कुल ७,४१२ घरपरिवारमध्ये न्यून सङ्ख्याले मात्र (१९ घरले) आय स्रोतको लागि माछा तथा मौरीपालन गरेको देखिन्छ। तलको तालिका नं. ४४ मा माछा तथा मौरीपालन सम्बन्धी घरपरिवार विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ४४ : माछा तथा मौरीपालन सम्बन्धी घरपरिवार विवरण

माछा / मौरी / रेशमपालन	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
माछापालन	२	२	६	३	२	२	४		५	१२
मौरीपालन	२	२						१	२	७
केहि पनि छैन	९६०	१०३५	५५२	६४३	९१५	८९२	८७२	५५९	९६५	७३९३
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.२. सिञ्चित खेतको उपलब्धता सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा सिंचाइ सुविधाको उपलब्धता सम्बन्धी अध्ययन गर्दा कुल ७,४१२ परिवारमध्ये ४,१५८ परिवारको पूर्ण सिञ्चित खेत छ। त्यसै गरी १०२ घरधुरीको ७५ प्रतिशत सिञ्चित खेत रहेको छ भने ११७ घरधुरीको ५० प्रतिशत सिञ्चित खेत रहेको र खेत नै नभएका घरपरिवार ४१५८ (कुल घरधुरीको ६२.३ प्रतिशत) रहेका छन्। तलको तालिका नं. ४५ मा यस सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ४५ : सिञ्चित खेतको उपलब्धता सम्बन्धी विवरण

यदि खेत छ भने कति प्रतिशत सिञ्चित छ	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
खेत छैन	२३	६७	३१	४१	५९		४०	२३	६२	४१५८	६२.३ %

यदि खेत छ भने कति प्रतिशत सिंचित छ	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
पुर्ण असिंचित खेत छ	३११	२५	५	५७	४	१८	६४	४९	१६	८०४	१२.० %
पचिस प्रतिशत सिंचित	४२	१७	५३	३३	६८	१२१	२	६	११	५७०	८.५ %
५० प्रतिशत सिंचित	१	९	१	१	६	१३	८५		१	११७	१.८%
७५ प्रतिशत सिंचित	२	४०		८		२	४३	७		१०२	१.५%
१०० प्रतिशत सिंचित	१०	२०	१२	११			११			१२७	१३.९ %
जम्मा	६९	९७	५०	६३	८५	८८	८२	३७	९४	६६७८	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.३.बाँझो जमिन सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा भएको कुल ७,,४१२ घरपरिवार मध्ये बाँझो जग्गा नभएको परिवार २,४१३ छन् भने बाँकी घर परीवारको विभिन्न कारणले गर्दा खेतियोग्य जमिनहरु बाँझो रहन गएको छ। हाल बाँझो जमिन सम्बन्धी सर्वेक्षण गर्दा कम्तिमा १ वर्ष देखि तथा बढिमा २० वर्ष सम्म बाँझो रहेको देखिन्छ। संख्याको आधारमा १ वर्ष देखि खेति योग्य जमिन बाँझो रहने परिवार संख्या अत्यधिक छ भने २० वर्ष देखि जग्गा बाँझो हुने परिवार संख्या सबै भन्दा कम देखिन्छ। संख्यात्मक रूपमा हेर्दा ५ घरपरिवारको खेति योग्य जमिन दुई वर्ष देखि बाँझो रहि आएको देखिन्छ भने १ वटा घरपरिवार को जग्गा ७ र ९ वर्ष देखि बाँझो रहि आएको छ। त्यसै कारणले गर्दा बाँझो जग्गा पुनःउपयोग गर्नको लागि नगरपालिकाले विशेष ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ। तलको तालिका नं. ४६ मा बाँझो जग्गा सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ४६ : बाँझो जमिन सम्बन्धी विवरण

बाजो रहेको जग्गा वर्ष	बडा									बडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
बाजो नरहेको	४०६	२६३	२००	१३५	८७	१४१	७७३	२५६	१५२	२४१३
१ वर्ष	१	३					१			५
२ वर्ष	२	१					१			४
३ वर्ष						१	१			२
४ वर्ष							२			२
५ वर्ष		२					२			४
६ वर्ष						१	२			३
७ वर्ष								१		१
८ वर्ष	१	१						१	१	४
९ वर्ष								१		१
१० वर्ष		२				१	१			४
बाह्र वर्ष							१	१		२
१५ वर्ष		१					१			२

बाजो रहेको जग्गा वर्ष	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
१६ वर्ष							१			१
१८ वर्ष							१			१
२० वर्ष							१			१
जम्मा	४१०	२७३	२००	१३५	८७	१४४	७८६	२६२	१५३	२४५०

श्रेत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.३.४.सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा उपलब्ध सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरणलाई वडागत रूपमा तलको तालिका नं. ४७ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४७ : सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सिंचाइ स्रोत	वडा नं.
१	बगमती सिचाई	१
२	बोर्डिङ, मोटर, कुलो, बगमती	२
३	भकुवा कुलो, बगमती	३
४	नहर, बगमती	४
५	भिम खोला सिचाई, बगमती	५
६	बगमत नहर	६
७	बागमती नहर	७
८	पञ्चकुमारी नदि, बगमती	८
९	बगमती नहर	९

स्रोत : वडा कार्यालय

४.३.५.प्रमुख कृषि उत्पादन

तराईको उर्वर भूमि समेटेको यस नगरपालिकाका प्रमुख कृषि उत्पादन धान रहेको छ । यहाँको कुल ७,४१२ घरधुरीमध्ये २,२८१ घरपरिवारमा धानको उत्पादन भएको देखिन्छ भने ९० घरपरिवारले गहुँ उत्पादन गरिरहेको देखिन्छ । त्यसै गरी अन्य प्रमुख बालीहरू सम्बन्धी अध्ययन गर्दा मुसुरो, मकै, तोरी आदि उत्पादन हुने कुरा तथ्याङ्कबाट बुझिन्छ । तलको तालिका नं. ४८ मा यस नगरपालिकाभित्र उत्पादन हुने विभिन्न अन्नबालीहरू सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४८ : विभिन्न कृषि उत्पादन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

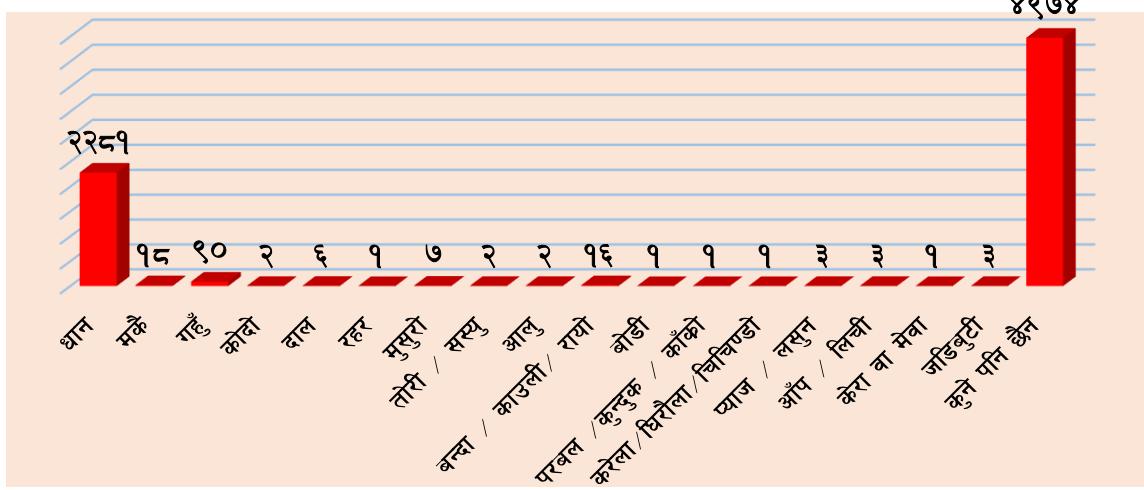
प्रमुख कृषि उत्पादन	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
धान	४५९	१७६	१२५	१७५	२७३	२१२	३८२	१४६	३३३	२२८१
मकै	११		१				२	४		१८
गहुँ			५०	२५			७	८		९०
कोदो				१					१	२
दाल			१	३	२					६

प्रमुख कृषि उत्पादन	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
रहर					१					१
मुसुरो				४	२				१	७
तोरी / सस्यु				१				१		२
आलु	१		१							२
बन्दा / काउली / रायो		१	१३	१			१			१६
बोडी					१					१
परबल / कुन्दुक / काँको		१								१
करेला / घिरौला / चिचिण्डो				१						१
प्याज / लसुन				३						३
आँप / लिची				३						३
केरा वा मेवा								१		१
जडिबुटी						१	१			३
कुने पनि छैन	४९१	८५९	३५३	४३७	६४०	६७९	४८४	४०१	६३०	४९७४
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

मुख्य कृषि उत्पादन

४९७४

चित्र नं. १० . मुख्य कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

४.३.६. चौपाया तथा पशुपक्षी

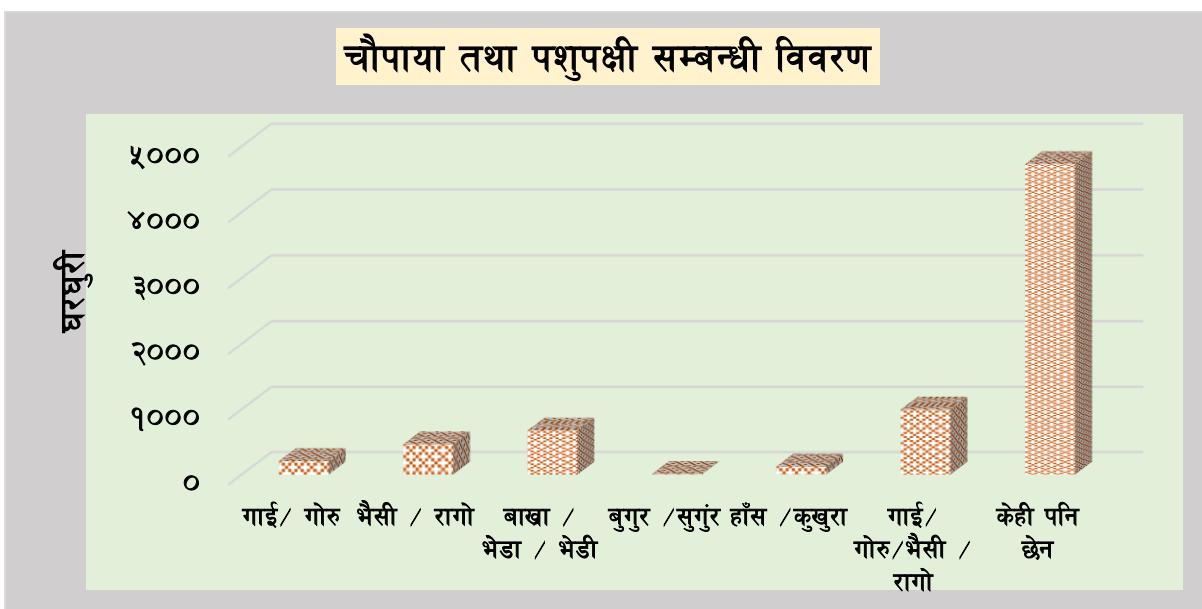
यस नगरपालिकामा पशुपक्षीपालन सम्बन्धी अध्ययन गर्दा कुल ७,४९२ घरपरिवारमध्ये सबैभन्दा धेरै बाखापालन गरेको पाइन्छ । जसमा ६७७ घरपरिवार छन् । त्यसै गरी २०६ घरपरिवारले गाई/ गोरुपालन गरेको पाइन्छ भने भैसी / राँगोपालन गर्ने ४६५ घरपरिवार रहेका छन् । हाँस / कुखुरापालन गर्ने १२३ रहेका छन् र गाई/ गोरु/ भैसी / राँगो पालन गर्ने ९९७ घरपरिवार रहेको छन् । तलको तालिका नं. ४९ र स्तम्भ चित्रमा चौपाया तथा पशुपक्षी सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ४९ : चौपाया तथा पशुपक्षीपालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

चौपाया तथा पशुपक्षी	वडा									बडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
गाई/ गोरु	३७	२१	१५	७	२१	८	१४	२२	६१	२०६
भैसी / रागो	७५	६६	४५	४५	५१	२७	२४	२८	१०४	४६५
बाखा / भेडा / भेडी	२३	६८	९७	९९	९०	५४	११६	४२	८८	६७७
बुगुर / सुगुर		३		१	२		४			१०
हाँस / कुखुरा	२	५	१६	१	१७	१३	६०	६	३	१२३
गाई/ गोरु/भैसी / रागो	५९	१४१	५७	८४	९४	६९	२६६	९७	१३०	९९७
केही पनि छेन	७३१	७००	३२८	३८२	५९३	६८८	३८८	३६०	५५९	४७२९

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

चौपाया तथा पशुपक्षी सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. ११. चौपाया तथा पशुपक्षीपालन गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

४.३.७. खाद्यान्त अवस्था सम्बन्धी विवरण

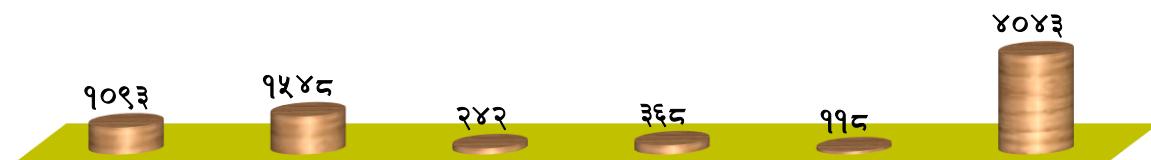
हरिपुर नगरपालिकामा गरिएको सर्वेक्षणअनुसार वडाअनुसार खाद्यान्तको अवस्थालाई हेर्दा यस नगरपालिकामा आफ्नो उत्पादन नभएको घरपरिवार लगभग कुल परिवारको आधा नै (४,०४३ परिवार) रहेको देखिन्छ, भने बाँकी घरपरिवार जसले खाद्यान्त उत्पादन गर्दै आएका छन्। उनीहरूलाई आफ्नो उत्पादनबाट कति समय खान पुऱ्ठ भन्ने प्रश्न गर्दा आफ्नो उत्पादनबाट ३ महिनाभन्दा कम समय खान पुग्ने परिवार सङ्ख्या ११८ देखियो। यस्तै आफ्नो उत्पादनबाट ४ देखि ६ महिनासम्म खान पुग्ने परिवार सङ्ख्या ३६८ रहेका देखिन्छ, भने ७ महिनादेखि ९ सम्म खान पुग्ने परिवार सङ्ख्या २४२ रहेका छन्। यस्तै यस न.पा. भित्र १०९३ घरपरिवारले आफ्नो उत्पादन उपभोग गरी बचेको खाद्यान्त बेचविखन गर्ने गरेको देखिन्छ। तलको तालिका नं.५० र चित्रमा खाद्यान्तको उपलब्धताको अवस्था सम्बन्धी अवस्थालाई विस्तृत रूपमा चित्रण गरिएको छ।

तालिका नं. ५० : खाद्यान्त अवस्था सम्बन्धी विवरण

महिना खान पुग्ने	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
वर्ष भरि नै पुग्ने र बचन समेत पुग्छ	११७	७८	३०	१०	१५	३५	१०	२३	२३	१०९३	१४.७ %
१० -१२ महिना सम्म	२९		२७	२२	१०	११	२२		१४	१५४८	२०.९ %
७ -९ महिना सम्म	३७	१२	५७	२२	१७	१८	३६	५	३८	२४२	३.३%
४ -६ महिना सम्म	३७	८	१३	२६	३७	२८	६३	७	२५	३६८	५.०%
३ महिना भन्दा कम	१९	५	४१		२	३	४४	३	१	११८	१.६%
उत्पादन गर्दिन , छैन	४५	४	७९८	२३	४	८	५९	०	०	४०४३	५४.५ %
जम्मा	९६	१०३	५५	६४	११	८९	८७	५६	९६	७४१२	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

कृषि उत्पादन खान पुग्ने महिना

वर्ष भरि नै पुग्ने र बचन समेत पुग्छ १० -१२ महिना सम्म ७ -९ महिना सम्म ४ -६ महिना सम्म ३ महिना भन्दा कम उत्पादन गर्दिन , छैन

चित्र नं. १२. खाद्यान्त अवस्था सम्बन्धी विवरण

४.३.८. कृषक समूह सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा कृषक समूह सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ५१ मा प्रस्तुत गरिएको छ। तालिका नं. ५१ : कृषक समूह सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	कृषक समूह	वडा नं.
१	सुर्य उदय कृषि समुह	१
२	डर्ग कृषि समुह	
३	मनकामना महिला कृषि समुह	
४	मिलन सार कृषक समुह	
५	नव बुद्ध समुह	२
६	जागृती कृषक समुह	

क्र.सं.	कृषक समुह	बडा नं.
७	संघर्षशिल बचत कृषक समुह	
८	नवयुग कृषक समुह	
९	कलियुग कृषक समुह	
१०	साना किसान कृषि सहकारी संस्था	
११	हरिपुर कृषिक संस्था	
१२	प्रगतिशिल युवा कृषक समुह मौरी	
१३	पुरानो भकुवा सिंचाई संगठन फरहदवा	३
१४	माँ लक्ष्मी कृषक समुह	
१५	गढीं माई कृषक समुह	४
१६	राजदेवी बहुउद्देश्य कृषक समुह	
१७	लक्ष्मीपुर कृषि सहकारी संस्था	
१८	गाँउ घर कृषक समुह	५
१९	लालि गुराँस कृषक समुह	
२०	सातबाहर कृषक समुह	७
२१	जन कलयाण कृषक समुह	
२२	हरियाली कृषक समुह	
२३	दिगोपन कृषक समुह	८
२४	जानकी कृषक समुह	
२५	सिजून शिल युवा कृषक समुह	
२६	चमेली माई कृषक समुह	
२७	धन तेरस कृषक समुह	९
२८	डेफलोप कृषक समुह	

स्रोत : बडा कार्यालय

४.३.९. पशुहरुमा लाग्ने मुख्य रोगहरु

हरिपुर नगरपालिकामा पशुमा लाग्ने मुख्य रोग सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ५२ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५२ : पशुमा लाग्ने मुख्य रोग सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पशुहरुमा लाग्ने मुख्य रोगहरु
१	पेट फुल्ने
२	भिताङ्ग ज्वरो
३	नाइके
४	जुका

क्र.सं.	पशुहरूमा लाग्ने मुख्य रोगहरू
५	बाखामा पि.पि. आर
६	छेरौटी
७	ज्वरो
८	रिटेण्ड अप प्लासेन्य
९	मुख पाक्ने

श्रोत : वडा कार्यालय

४.४.पर्यटकीय स्थल सम्बन्धी विवरण

नेपालको अन्य स्थानहरूमा जस्तै यस नगरपालिकामा पनि पर्यटकीय महत्त्वका विभिन्न स्थलहरू रहेकाले पर्यटकीय विकास गराउन सकिने सम्भावना रहेको देखिन्छ । चिताइन बालवाटिका र मल्हनिया ताल यस क्षेत्र पर्यटकीय स्थलको रूपमा चिनिन्छ भने होम स्टेको रूपमा बसेरालाई चिनिन्छ ।

४.४.१.पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

प्रकृतिको मनोरम काखमा अवस्थित तथा धार्मिक, ऐतिहासिक महत्त्वका स्थलहरूले भरीपूर्ण यस स्थलले प्रवल रूपमा पर्यटकीय सम्भावना बोकेको देखिन्छ । तलको तालिका नं.५३ मा यस नगरपालिकामा अवस्थित विभिन्न पर्यटकीय स्थलहरूको विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.५३ : पर्यटकीय स्थलहरू सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	पर्यटकीय स्थलहरू	वडा नं.
१	चिताइन बालवाटिका	
२	मल्हनिया ताल , हरिपुर	१

श्रोत : वडा कार्यालय

४.४.२.होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टरेन्ट सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा भएको होटल सम्बन्धी विवरण तलको तालिका नं.५४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ५४ : होटल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	होटल /लज /रेष्टरेन्ट तथा होमस्टे	स्थान	वडा नं.
१	पवन होटल	हरिपुर बजार	२
२	राङ्गुल होटल	फरदवा	३
३	चितहिन होटल	चितहिन	७

श्रोत : वडा कार्यालय

४.५.व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि)
हरिपुर नगरपालिकामा सञ्चालन भइरहेको व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं.५५ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं.५५ : व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण (किराना, थोक, मासु, तरकारी र फलफूल आदि)

क्र.सं .	व्यापार,व्यवसाय विवरण	बडा नं.१	बडा नं.२	बडा नं.३	बडा नं.४	बडा नं.५	बडा नं.६	बडा नं.७	बडा नं.८	बडा नं.९
		जम्मा संख्या								
१	दुग्ध व्यवसायी	२	३		३		१			१
२	टेलर्स /सिलाई ,कटाई	६	४	५	१	१	४		१०	१०
३	सुनचाँदी व्यवसायी	१	४	२	१	१	२			२
४	भाडा व्यवसायी		३				१			२
५	होटल व्यवसायी	२	७	२		२	४			२
६	फेन्सी व्यवसायी	३	५	२	१		२			३
७	किलनिक तथा औषधी व्यवसायी		४	६	४	१	२	३	१	४
८	तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	१	३		१	२	१	२०	५०	२
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	२	४		१	१		४		२
१०	माछामासु पसल, व्यवसायी	६	४	३	४	२		१०		१
११	हेयर सैलुंग तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी	६	६	१	३		१		२	३
१२	उद्योग			१	१		७			
१३	आर्ट व्यवसायी									
१४	बेकरी तथा मिष्ठान व्यवसायी	२			१	२				२
१५	वाल मनोरञ्जन									
१६	बंगुर पालन			८						
१७	बोडिंग स्कुल संचालन	१	३	१	१	१	१			३
१८	ठेक्कापट्टा			२				१	२	
१९	जुता पसल			३		१	१	२		१
२०	फोटो स्टुडियो	१	३	१	१	१	१			२
२१	फर्निचर			४	१	२	२			६
२२	किनारा पसल तथा व्यवसायी		४	१५	२	१५	१०	५	५०	१०
२३	सि.डि.पसल	१	२	१						१
२४	पुल हाउस									
२५	अटो वर्कसप									
२६	राइस मिल	६	७	४			२		३	

क्र.सं .	व्यापार,व्यवसाय विवरण	वडा नं.१	वडा नं.२	वडा नं.३	वडा नं.४	वडा नं.५	वडा नं.६	वडा नं.७	वडा नं.८	वडा नं.९
		जम्मा संख्या								
२७	घडि रेडियो टि.भी मर्मत		३	१			१			१
२८	पेट्रोल पम्प									२
२९	मसला उद्योग		१	१						
३०	चस्मा पसल		२							
३१	खोज अनुसन्धान सेन्टर				३					
३२	खाजाघर तथा चिया पसल	७	८	३		२	५	४	२	२
३३	हुवानी सेवा		४	१०	४		२०		५	३
३४	ट्युसन सेन्टर	१	३	३		१				
३५	हाउजिंग									
३६	कार्पेट पसल		२							
३७	सरसफाइ तथा फोहोर मैला संकलन		१			१				१
३८	नर्सरी फुल व्यवसायी									
३९	ग्रास डिलर		४							१
४०	कानुन व्यवसायी र परामर्श सेवा									
४१	निर्माण व्यवसायी तथा सप्लायर्स									
४२	मल बिउ उत्पादन		४							
४३	कम्प्युटर ट्रेनिंग सेन्टर साईवर व्यवसायी		२			१				
४४	सिसा पसल		२							
४५	पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी	१	४	२	१	१	१			२
४६	मनी टान्सफर	१	३							४
४७	सहकारी	४	४	१			१	१	१	५
४८	बैंक		२							१
४९	बिज्ञापन मिडिया र केवल सेवा		१							
५०	कागज उद्योग तथा छापाखाना		१							
५१	पानी फिल्टर									
५२	पार्टी प्यालेस									
५३	भेटनरी		१							२

स्रोत : वडा कार्यालय

४.५.१. व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा भएको ७,४१२ घरधुरी मध्य १८२ घरपरिवारले व्यापार वा व्यवसायमा गरेका छन् भने ७,४१२ घरपरिवारले कुने पनि व्यापार नगेको देखन्छ। तलको तालिका नं. ५५ र ५६ मा व्यापार, व्यवसाय र कुन व्यवसाय गनु हुन्छ भने विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ५६ : व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

परिवारको सदस्यले व्यवसाय गर्नु भएको	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	५	३७	१२	४	२	१७	९५	१०		१८२	२.५%
छैन	९५	१००	५४	६४	९१	८७	७८	५५	९६	७२३०	९७.५%
जम्मा	९६	१०३	५५	६४	९१	८९	८७	५६	९६	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ५७ : यदि छ भने कुन व्यवसाय गरेको सम्बन्धी विवरण

कुन व्यवसाय	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
दुग्ध व्यवसायी		२					४	१		७
टेलर्स /सिलाई, कटाई	२	२	१			२	५	२		१४
भाडा व्यवसायी							१			१
होटल व्यवसायी		२	२			२	३			९
फेन्सी व्यवसायी		६					४			१०
क्लिनिक तथा औषधी व्यवसायी			१		१	२				४
तरकारी तथा फलफूल व्यवसायी	१	१	३				४	३		१२
इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी							२	१		३
माछामासु पसल, व्यवसायी							८	१		९
हेयर सैलुंग तथा सौन्दर्यकला व्यवसायी						२				२
उद्योग							२			२
बेकरी तथा मिष्ठान व्यवसायी	१									१
बंगुर पालन		२		१						३
ठेक्का पटटा		२				१	१			४
फोटो स्टुडियो							१			१
फर्निचर		२					३			५
किनारा पसल तथा व्यवसायी	२	३	४	२	१	२	१९			३३
अटो वर्कसप							२			२
राइस मिल							४	१		५
घडि रेडियो टि.भी मर्मत		२					१			३
खाजाघर तथा चिया पसल		१					६			७

कुन व्यवसाय	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
दुवानी सेवा		१				१				२
हाउजिंग			१							१
कार्पेट पसल					१					१
मल बिउ उत्पादन							१			१
पुस्तक व्यवसायी तथा फोटोकपी					१					१
मनी टान्सफर			१							१
बैंक							१			१
पार्टी प्यालेस			८	१		६	२१	१		३७
जम्मा	५	३७	१२	४	२	१७	९५	१०		१८२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

४.५.२. बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा भएका केही बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको नाम तलको तालिका नं.५८ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.५८ : बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	बैंक तथा विकास बैंक नाम	वडा नं.
१	नेपाल बैंक	२
२	एन .आई. सि बैंक	

स्रोत : वडा कार्यालय

४.५.३. सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

यस हरिपुर नगरपालिकामा सबै वडाहरूमा सहकारी संस्थाहरू रहेका देखिन्छ । सङ्ख्यात्मक रूपमा हेर्दा यहाँ बहुउद्देश्य सहकारी संस्था र महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाहरू गरी जम्मा द वटा संस्थाहरू रहेका छन् । तलको तालिका नं.५९ मा हरिपुर नगरपालिकामा भएका सहकारी संस्थाहरूको विस्तृत विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.५९ : सहकारी संस्था सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सहकारी संस्था नाम
१	गाँउले कृषि सहकारी संस्था
२	सामुदायिक विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था
३	हिम सिखर महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था
४	हिमाल , पहाड , तराई सामुदायिक सहकारी संस्था
५	साना किसान कृषि सहकारी संस्था
६	शिव शक्ति सहकारी संस्था
७	हरिपुर कृषि सहकारी संस्था
८	कोदाहा बहुउद्देश्य कृषि फर्म

क्र.सं.	सहकारी संस्था नाम
९	लक्ष्मीपुर कृषि सहकारी संस्था
१०	धनतेरस सहकारी संस्था
११	धनलक्ष्मी सहकारी संस्था
१२	बाबा बलभद्र सहकारी संस्था
१३	क्षमता अभिवृद्धि सहकारी संस्था

श्रोत : वडा कार्यालय

४.५.४. स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रको विवरण

यस हरिपुर नगरपालिकाको सबै वडाहरुमा सना-ठूला व्यापारीक केन्द्रहरु रहेका छन् । यस नगरपालिकामा रहेका प्रमुख बजारहरु तलको तालिका नं. ६० मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६० : स्थानीय बजार तथा व्यापारिक केन्द्रहरु सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सार्वजनिक बस्तु विवरण	वडा नं.
१	हजार बिघा बजार	१
२	जानकी नगर बजार	२
३	हरिपुर बजार	३
४	करदवा बजार	४
५	हरैया बजार	५
६	मर्जुर्वा बजार	६
७	लक्ष्मी बजार	७
८	चिताईन बजार	८
९	पिडारी बजार	९

श्रोत : वडा कार्यालय

परिच्छेद ५ : सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा हरिपुर नगरपालिकाभित्र रहेको शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, बालबालिका तथा महिला विकास आदि लगायतको वर्तमान अवस्थालाई अध्ययन विश्लेषण गरिएको छ। नगरपालिकाभित्र माथि उल्लेख गरिएका शीर्षक सम्बन्धी उपलब्ध तथ्याङ्कहरूलाई सङ्कलन गरी अध्ययन विश्लेषण गरिएको छ।

५.१. शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

५.१.१. सामुदायिक तथा संस्थागत शैक्षिक संस्थाहरूको विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा अवस्थित सामुदायिक तथा सरकारी विद्यालयहरूको नाम तलको तालिका नं. ६१ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ६१ : हरिपुर नगरपालिकामा अवस्थित सामुदायिक विद्यालयहरू (सरकारी विद्यालय)

क्र.स	विद्यालयको नाम	वडा नं.
१	श्री हरिहर जनता नि.मा	१
२	श्री पाँच कुमारी मा.वि	
३	श्री महाबीर जनता मा.वि	२
४	श्री जनता आ.वि	
५	श्री जनता मा.वि	३
६	श्री जनता मा.वि	४
७	श्री जनता प्रा.वि	५
८	श्री सार्वजनिक जनता मा.वि	६
९	श्री श्रवण जनता प्रा.वि	७
१०	श्री लक्ष्मनाथ प्रा.वि	
११	श्री ईन्द्रपुर जनता प्रा.वि	८
१२	श्री जनकल्याण प्रा.वि	
१३	श्री जनता प्रा.वि	
१४	श्री राम लाखन मा.वि	९
१५	श्री जनता आ.वि	
१६	श्री राम लगन मा.वि	

स्रोत : शिक्षा शाखा

५.१.२. सामुदायिक विद्यालयका छात्रवृत्तीका विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा रहेका छात्रवृत्ती सामुदायिक विद्यालयहरूको नाम तलको तालिका नं. ६२ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६२ : हरिपुर नगरपालिकाको विद्यालयको छात्रवृत्ती सम्बन्धी विवरण

विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार			
		दलित		अपाङ्ग	
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा
श्री हरिहर जनता आ.वि	१	४१	४३	६	४
श्री पाँच कुमारी मा.वि		५८	५४	९	५
श्री महावीर जनता मा.वि	२	८५	५४	१३	९
श्री जनता आ.वि		४२	१६		
श्री जनकल्याण प्रा.वि	८	३२	३३		
श्री जनता मा. वि	३				
श्री जनता मा. वि	४	६९	८०		
श्री जनता मा. वि	५	६	१०		
सार्वजनिक जनता मा.वि	६	५	६		
श्रवण जनता प्रा.वि	७	७१	६१		
लक्ष्मीनाथ प्रा.वि		५	८		
ईन्द्रपुर जनता प्रा.वि	८	३६	१८		
जनता प्रा.वि		१४	१२		
रामलागन मा.वि	९	७४	८०		
जनता प्रा.वि		४८	४९		

स्रोत : शिक्षा शाखा

५.१.३. सामुदायिक विद्यालयमा रहेका विद्यार्थी विवरण

तालिका नं. ६३ : सामुदायिक विद्यालयमा रहेका विद्यार्थी विवरण

विद्यालयको नाम	वडा नं.	भवनको क्रिसम	पूर्व प्राथमिक			आधार भूत तह (१-८)			माध्यमिक तह (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्म	छात्रा	छात्र	जम्म	छात्रा	छात्र	जम्म	छात्रा	छात्र	जम्म
श्री जनता आ.वि	१	पक्की	६	१८	२४	१४२	१६४	३१६				१४८	१८२	३४०
श्री पाँच कुमारी मा.वि		पक्की	१३	७	२०	२३७	१९१	४२८	१०१	१०	१९१	३४१	२८८	६३९
श्री महाबीर जनता मा.वि	२	पक्की	२९	२१	५०	४३९	४३७	८०६	२६२	२४३	५१५	७३०	७११	१४४१
श्री जनता आ.वि		पक्की	१५	३३	४८	५०	६३	११३				६५	९३	१६१
श्री जनता मा.वि	३	पक्की	४१	४६	८७	३०६	२९५	६०१				३४७	३४१	६८८
श्री जनता मा.वि	४	पक्की	३६	२३	५९	३८९	२६७	६४६	६१	८५	१४६	३०५	३७५	६८८
श्री जनता प्रा.वि	५	पक्की	४१	२९	८०	१७१	१५५	३२६				२१२	१८४	३९६
श्री सार्वजनिक जनता मा.वि	६	पक्की	१८	९	२७	४५६	३०९	७६५				४७४	३१८	७९२
श्री श्रवण जनता प्रा.वि	७	पक्की	३५	३४	६९	८६	७०	१४६				१२१	१०४	२२५
श्री लक्ष्मनाथ प्रा.वि		पक्की	२७	३७	६४	१४९	१२१	२७०				१७६	१५८	३३४
श्री इन्द्रपुर जनता प्रा.वि	८	पक्की	३३	३०	६३	३७	२०	५७				७०	५०	१२०
श्री जनकल्याण प्रा.वि		पक्की	२७	२२	४९	५१	४२	९३				७८	६४	१४२
श्री जनता प्रा.वि		पक्की	१३	१६	२९	६१	३९	१००				७४	५५	१२९
श्री राम लाखन मा.वि	९	पक्की	२४	२५	४९	३७९	३२८	७०७	८५	७५	१६०	४८८	४२८	९१६
श्री जनता प्रा.वि		पक्की	२२	२६	४८	१६९	१४६	३१५				१९१	१७२	३६३

स्रोत : शिक्षा शाखा, हरिपुर नगरपालिका

५.१.४. प्रारम्भिक बाल विकास देखी कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीहरुको संख्या

हरिपुर नगरपालिकामा भएका प्रारम्भिक बाल विकास देखी कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थी संख्या सम्बन्धी विवरण तलको तालिका नं. ६४ मा प्रस्तुत गरिउको छ।

तालिका नं. ६४ : प्रारम्भिक बाल विकास देखी कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीहरुको संख्या सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	विद्यार्थी विवरण														कुल जम्मा	
			बाल विकास		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५		जम्मा			
			छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र		
१	श्री जनता आ.वि	१	६	१८	२४	१६	१५	२	७	१०	१४	२०	१५	१८	१६	७२	८५	१५७
२	श्री पाँच कुमारी मा.वि		१३	७	२०	२१	१०	२०	१२	२९	१९	२२	१९	१९	१७	१२४	८४	२०८
३	श्री महाबीर जनता मा.वि	२	२९	२१	५०	१६	२३	५२	६६	४२	३३	२८	४०	२६	३८	१९३	२२१	४१४
४	श्री जनता आ.वि		१५	३३	४८	१७	१८	४	१७	१२	११	७	७	१०	१०	६५	९६	१६१
५	श्री जनता मा.वि		२७	२२	४९	१५	१५	१८	१७	१८	१०					७८	६४	१४२
६	श्री जनता मा.वि	३	४१	४६	८७	७६	६६	५४	४४	४६	४४	४६	३३	३३	३५	२९६	२६८	५६४
७	श्री जनता प्रा.वि	४	३६	२३	५९	३६	१६	३१	२२	४०	२५	६०	४५	५६	४३	२५९	१७४	४३३
८	श्री सार्वजनिक जनता मा.वि	५	५१	२९	८०	७४	६३	३७	३०	१९	३२	१९	१३	२२	१७	२२२	१८४	४०६
९	श्री श्रवण जनता प्रा.वि	६	१८	९	२७	७७	६४	८३	४८	६४	३४	६०	४६	४६	२५	३४८	२२६	५७४
१०	श्री लक्ष्मनाथ प्रा.वि	७	३५	३४	६९	१९	१८	१८	६	२३	१४	१३	१६	१३	१२१	१०४	२२५	
११	श्री ईन्द्रपुर जनता प्रा.वि		२७	३७	६४	४९	५०	२४	१५	२९	२२	३१	१७	१६	१७६	१५८	३३४	
१२	श्री जनकल्याण प्रा.वि	८	३३	३०	६३	१२	३	१६	९	९	८					७०	५०	१२०
१३	श्री जनता प्रा.वि		१३	१६	२९	१६	१५	१४	९	१०	९	९	३	१२	३	७४	५५	१२९
१४	श्री राम लाखन मा.वि	९	२४	२५	४९	५६	८२	७०	७१	४७	३२	३७	२४	४६	३४	२७७	२६८	५४५
१५	श्री जनता प्रा.वि		२२	२६	४८	८३	७६	२०	१५	१७	२०	२०	१७	२६	१८	१७२	३६०	
जम्मा			३९०	३७६	७६६	५८३	५३४	४६३	३८८	४१५	३२७	३७२	२९५	३४३	२८९	२५६३	२२०९	४७७२

स्रोत : शिक्षा शाखा, हरिपुर नगरपालिका

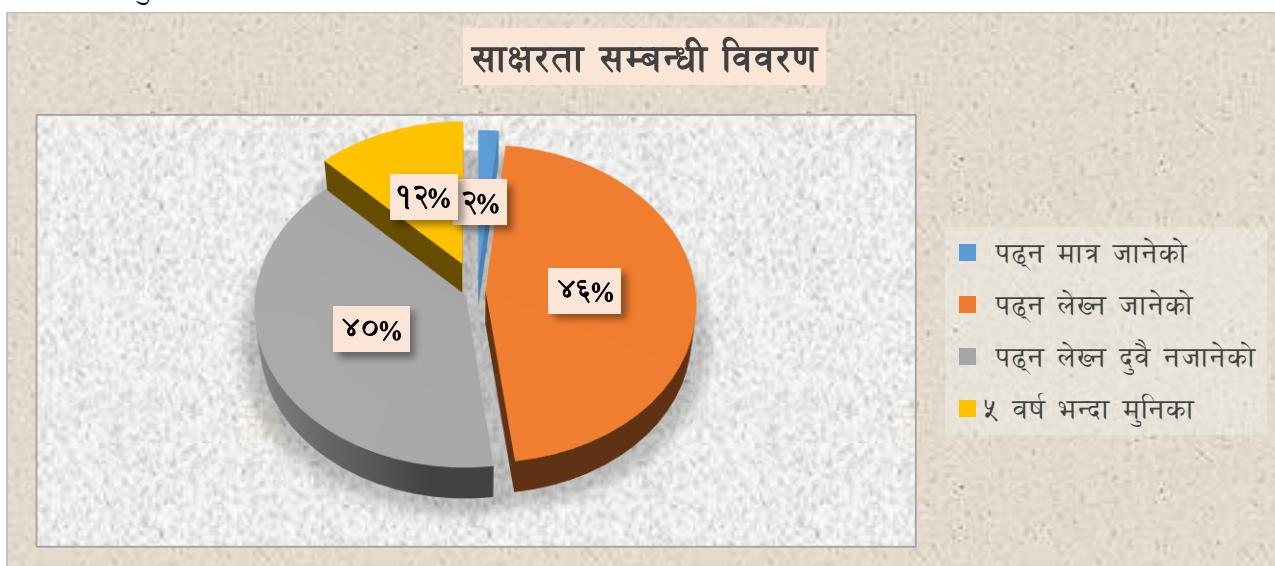
५.१.५. साक्षरता विवरण

हरिपुर नगरपालिकाको साक्षरता सम्बन्धी विवरणलाई हेर्दा यहाँको कुल जनसङ्ख्या ४२,०२९ मध्ये ५,२५४ जना पाँच वर्षभन्दा मुनिका रहेछन्। उक्त पाँच वर्षभन्दा माथिकालाई मात्र साक्षरता सम्बन्धी विश्लेषमा समावेश गरिएको छ। उक्त पाँच वर्षभन्दा माथिका जनसङ्ख्यामध्ये पढन मात्र जान्ने ७१५ रहेका छन्। त्यसै गरी पढन र लेख्न जान्ने १९,४५६ (पाँच वर्षभन्दा माथिका जनसङ्ख्या जनसङ्ख्याको ४६.३ प्रतिशत) छन् भने पढन लेख्न दुवै नजान्ने १६६०४ जना रहेका छन्। तलको तालिका नं. ६५ तथा पाई चार्टमा हरिपुर नगरपालिकाको साक्षरता सम्बन्धी विवरणलाई विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ६५ : साक्षरता विवरण

साक्षरता	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
पढन मात्र जानेको	९३	१५	२६	५८	५६	५१	१४	३५४	४८		७१५	१.७%
पढन लेख्न जानेको	२७७	३१८	११९	१७०	२२६	२१०	२७४	११२	२३५		१९४५६	४६.३%
पढन लेख्न दुवै नजानेको	१८०	१४४	१७६	१४३	२६५	२२२		१२७			१६६०४	३९.५%
५ वर्ष भन्दा मुनिका	५१४	५३६	५६०	४६४	८७०	७७७	५२८	३७५	६९०		५२५४	१२.५%
जम्मा	५१८	५१७	३५४	३६५	५८३	५०९	४९०	३१३	५४८		४२०२९	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

चित्र नं. १३. हरिपुर नगरपालिकाको साक्षरता विवरण

५.१.६. सारक्षर तथा सोभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस नगरपालिकाभित्र साक्षरता सम्बन्धी विवरणलाई हेर्दा कुल जनसङ्ख्यामध्ये १९,४५६ जना पढन /लेख्न जानेको रहेको देखिन्छ। उक्त जनसङ्ख्यालाई कति पढनुभएको छ भनी प्रश्न गर्दा साक्षर मात्र २,८४८ छ छ भने प्राथमिक तहमा अध्ययन गर्ने ५,०३५ जना, निम्न माध्यमिक तह अध्ययन गर्ने ३,९८८ जना र माध्यमिक तह पढ्ने १२५२ जना, एस.एल.सी वा सो सरह पढ्ने २,९०३ जना रहेको देखिन्छ। त्यसै गरी प्रवीणता प्रमाण-पत्र अध्ययन गर्ने २,२८४ स्नातक र डिग्री पास गर्नेको सङ्ख्या कम्श: ९०३ र २४३ जना देखिन्छ।

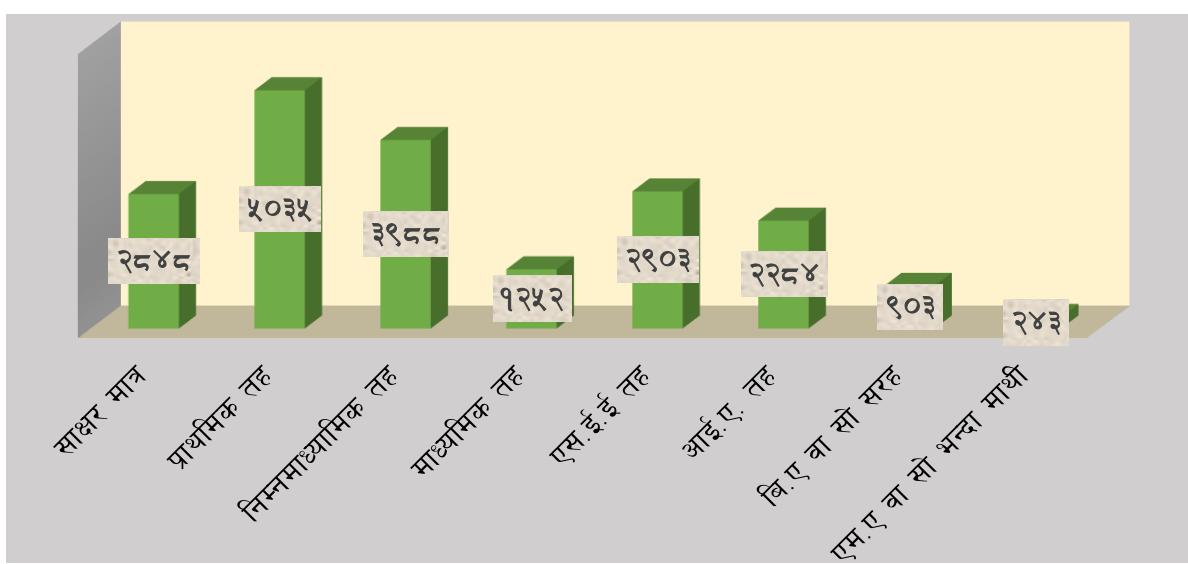
। यस नगरपालिकामा तुलनात्मक रूपमा हेर्दा प्राथमिक तह पढ्ने मानिसहरू बढी देखिन्छ । तलको तालिका नं. ६६ मा जनसङ्ख्याको आधारमा साक्षरता सम्बन्धी विवरण देखाइएको छ ।

तालिका नं. ६६ : साक्षर तथा सोभन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

शिक्षा (कति पढेको)	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
साक्षर मात्र	२२७	३४९	१७८	२२४	४५१	४४३	५४७	९६	३३३	२८४८	१४.६ %
प्राथमिक तह	५५९	७२०	५५५	४१८	६६०	६४४	५७४	३२३	५८२	५०३५	२५.९ %
निम्नमाध्यामिक तह	५७८	५३१	२०	८६९	५६४	५५०	२७०	२१८	६००	३९८८	२०.५ %
माध्यमिक तह	२०३	३६४	३५	९५	११४	५९	१७२	७९	१३१	१२५२	६.४%
एस.ई.ई तह	५६६	४९६	११४	२४०	२३७	२१२	५५६	१५४	३२८	२९०३	१४.९ %
आई.ए. तह	३९२	४७२	८५	११०	१६१	१४०	४२३	१६९	२५२	२२८४	११.७ %
बि.ए वा सो सरह	२०३	२००	१७	५४	५८	४७	१६०	६७	९७	१०३	४.६%
एम.ए वा सो भन्दा माथी	४८	५३	४	१२	१५	१३	४२	२१	३५	२४३	१.२%
जम्मा	२७७	३१८	११९	१७०	२२६	२१०	२७४	११२	२३५	१९४५६	१०० %

स्रोत : स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. १४. साक्षर तथा सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था सम्बन्धी विवरण

५.१.७. प्राविधिक शिक्षा

यस नगरपालिकाकामा ४२,०२९ जनसङ्ख्या साक्षर रहेका छन् भने यहि साक्षर जनसङ्ख्यालाई प्राविधिक शिक्षा कतिले पढ्नु भएको छ भनेर हेर्दा ४६१ जना ले प्राविधिक शिक्षा पढेको देखिन्छ भने ४१,५६८ जनाले

प्राविधिक शिक्षा नपढेको तथ्याङ्गले देखाएको छ । तलको तालिका नं. ६७ मा प्राविधिक पढेको सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ६७: प्राविधिक शिक्षा पढेको सम्बन्धी विवरण

प्राविधिक शिक्षा पढेको	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	५६	४०	१३	३०	२६	१०५	१२६	३८	२७		४६१	१.१%
छैन	५१३ ०	५१३ ९	३५३ ४	३६२ ४	५८१ २	४९९ १	४७८ २	३०९ ५	५४६ १		४९५६८	९८.९%
जम्मा	५१८ ६	५१७ ९	३५४ ७	३६५ ४	५८३ ८	५०९ ६	४९० ८	३१३३ ८	५४८ ८		४२०२९	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ६८: प्राविधिक शिक्षा के पढेको सम्बन्धी विवरण

प्राविधिक शिक्षा	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
डाक्टर	१	४	६	३	१	६	७	३	४		३५
इन्जिनियर	७	१४	१	५	३	४	१९	९	९		७१
ओभोर सियर	२		१	१	१	१	७	७			२०
जे.टि. ए	२	१			२	१	५	१	१		१३
नर्स	३	३		१	२		१४		२		२५
एच .ए , सि.एम . ए	११	७	३	१६	१०	१०	१५		९		८१
भेटेनरी	२	२		१	२	१	१४	३			२५
अमिन							३				३
पाइलट							१	२			३
होटल व्यवस्थापन	१				१	१					३
ल्याव					२	२	१	२	१		८
रेयियोलोजी		१				१	३	२			७
आई.टी	२३				१		३	२			२९
अन्य	४	८	२	३	१	७८	३४	७	१		१३८
जम्मा	५६	४०	१३	३०	२६	१०५	१२६	३८	२७		४६१

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

माथी प्रस्तुत गरिएको तालिका नं. ६८ मा प्राविधिक शिक्षा सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ । ४६१ जना मा सबै भन्दा बढी इन्जिनियर पढेले ७१ जना रहेको छ भने सबै भन्दा कम पाइलट र अमिन पढ्ने ३ जना रहेको तथ्याङ्गले प्रस्तुत गरिएको छ ।

५.१.८.बालबालिकालाई पढाउने स्कूल सम्बन्धी विवरण

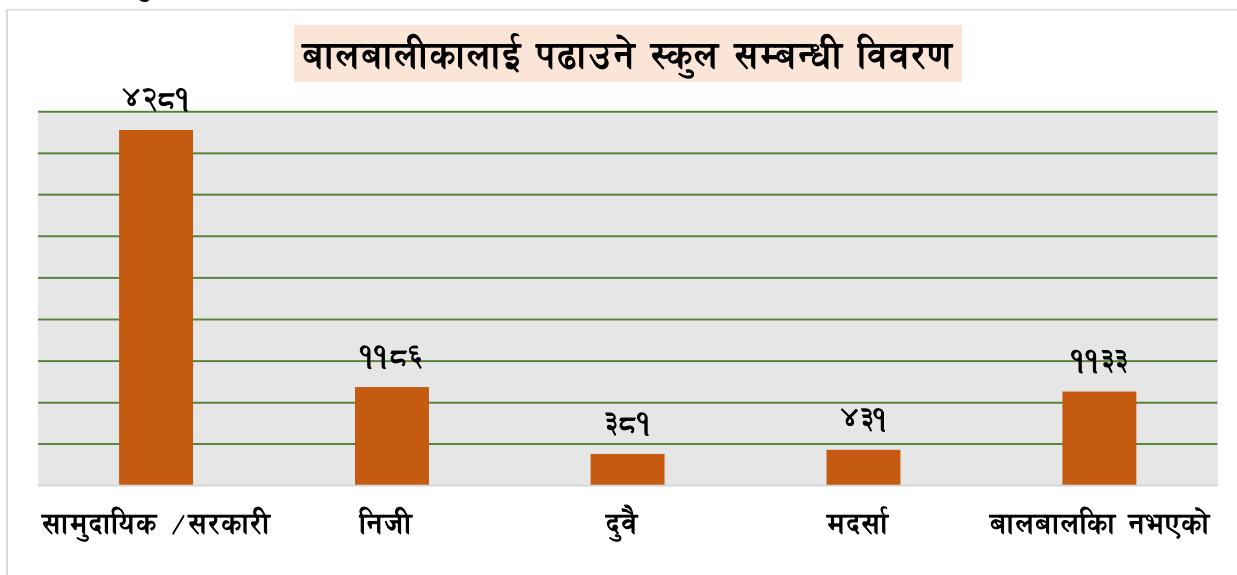
यस नगरपालिकामा कुल ७,४१२ घरधुरी मध्य बालबालिकालाई कुन स्कूल पढाउनु हुन्छ भन्दा सबै भन्दा धेरै सामुदायिक /सरकारी स्कूल पढाउने ४,२८१ घरधुरी छन् भने निजी स्कूल पढाउने १,१८६ घरधुरी , दुवै पढाउने ३८१ घरधुरी र मदर्सा पढाउने ४३१ घरधुरी रहेको छन् । जस मध्य १,१३३ घरधुरीमा

बालबालीका नै नभएको तथाङ्गले प्रस्तुत गर्दछ । जस सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं.६९ मा र स्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.६९ : बालबालिकालाई पढाउने स्कुल सम्बन्धी विवरण

बालबालिकालाई पढाउने	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
सामुदायिक / सरकारी	४१७	४५७	३८५	४७३	५३७	५३०	५४०	२५८	६८४	४२८१	५७.८%	
निजी	१९४	२८२	४३	५७	९०	१४२	१८९	८०	१०९	११८६	१६.०%	
दुवै	३५	३१	१६	२५	५९	६४	७५	५७	१९	३८१	५.१%	
मदर्सा	१३५	७	८		६	७८	५	५	४७	४३१	५.८%	
बालबालिका नभएको	१८१	२६१	१०६	८९	८३	७८	६८	१६१	१०६	११३३	१५.३%	
जम्मा	९६२	९०३	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४९२	१००%	

श्रेत : घरघुरी सर्वेक्षण २०७६

चित्र नं.१५. बालबालिकालाई पढाउने स्कुल सम्बन्धी विवरण

५.१.९. विद्यालय जान लाग्ने समय

यस नगरपालिकामा कुल ७,४९२ घरघुरी छन् । यस नगरपालिका नेपालको तराई भएको कारणले गर्दा विद्यालय बस्तीहरु भन्दा धेरै टाढा छैन सबै भन्दा टाँडा ४६ देखि ६० मिनेट लाग्ने घरघुरी १,६५४ छन् भने सबै भन्दा नजिक ० देखि १५ मिनेट सम्म लाग्ने ४,५०२ घरघुरी रहेको छन् जस सम्बन्धी विवरण तलको तालिका नं. ७० मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.७० : विद्यालय जान लाग्ने समय सम्बन्धी विवरण

स्कुल जान लाग्ने समय	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
० देखि १५ मिनेट सम्म	४५७	४८४	२८५	५१२	५७१	६८४	६२९	१५१	७२९	४५०२	६०.७%	

स्कूल जान लाग्ने समय	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
१६ देखि ३० मिनेट सम्म	१६७	२१७	१५७	४२	७	४४	१७२	५	८३	११६४	१५.७ %
३१ देखि ४५ मिनेट सम्म	९	३१	२		२	४		४४		९२	१.२%
४६ देखि ६० मिनेट सम्म	३२९	३०६	११४	१०	२३	१६०	७६	१	१५३	१६५४	२२.३%
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९१	८९	८७	५६	९६	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.१.१०. नमुना तथा ईन्टर नेट जडान भएको विद्यालय

तालिका नं. ७१ : नमुना तथा ईन्टर नेट जडान भएको विद्यालय सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नं.
१	श्री पाँच कुमारी मा.वि	१
२	श्री महावीर जनता मा.वि	२
३	श्री जनता मा.वि दरैया	४
४	श्री राम लगन मा.वि	९

स्रोत : शिक्षा शाखा, हरिपुर नगरपालिका

५.१.११. शिक्षक तथा शैक्षिक जनशक्ति विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा भएको सशक्षक तथा शैक्षिक जनशक्ति सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ७२ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७२ : शिक्षक तथा शैक्षिक जनशक्ति विवरण सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	ठाँउ	तह							श्रेणी					
		बा.वि	प्रा.वि	मा.वि	का.स	प्रा.श	उ.मा.शि	नि.मा	प्रथम	द्वितय	तितृय	राहत	अस्थायी	दरवन्दी
१		१	५		१						३	२		
२	सख्वा	२	५		१						३	२		
३	ढावटोल	१	९								३	१	४	
४	जनकल्याण	२	१		१								१	
५	ईन्द्रपूर	१	१								१			१
६	मजुर्वा	२	५		१						१	१	३	
७	जगतपुर	१	३		१						१		२	
८	फरहदवा	१	४		१						१	३	१	
९	महावीर हरिपुर		६	७		२	३	७	१	३	१४	४		२
१०	सार्वजनिक लक्ष्मीपुर	१	५		१							३	२	
११	हरैया	१	५	३	२						२	१	४	
१२	चिताईन	२			१	५					३	१	१	

क्र. सं.	ठाँउ	तह							श्रेणी					
		बा.वि	प्रा.वि	मा.वि	का.स	प्रा.श	उ.मा.शि	नि.मा	प्रथ.म	द्वितय	ति.तूय	राह.त	अस्थ.यी	दरव.न्दी
१३	रामलगन पिडारी	४	१	२	१	६		३		४	३	६		
१४	हरिपुर				१	७		१						
१५	पाचकुमार मा.वि हजारविघा			१		५		३	१	२	२	२		

स्रोत : शिक्षा शाखा, हरिपुर नगरपालिका

५.१.१२. स्थानीय सरकारको शिक्षा क्षेत्रमा लगानी

तालिका नं. ७३ : थानीय सरकारको शिक्षा क्षेत्रमा लगानी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं .	विद्यालयको नाम	निर्माण	रकम रु.	वडा नं.
१	हरिपुर जनता नि.मा	ढोका , पर्खाल निर्माण	रु. १०,००,०००	
२	श्री पाँच कुमारी मा.वि	शैक्षिक संचालनको लागि अनुदान	रु. ६,००,०००	
३	हरिहर जनता नि.मा .वि	प्रविधिक शिक्षा संचालन अनुदान	रु. १,४३,०००	१
४	महवीर जनता क्याम्पस	क्याम्पस संचालन अनुदान	रु. १२,००,०००	
५	श्री जनता मा.वि	हरिपुर शिक्षा कम्पाउण्ड बाल निर्माण	रु. ३,००,०००	२
६	हरिपुर न.पा अन्तर्गत मदरसा विद्यालयहरु	मदरसा गौसिया	रु. ३ लाख	
७		मदरसा असकिया गरिब नवाज	रु. २.५ लाख	
८		मदरसा नुरी बरकाती	रु. २.५ लाख	
९		मदरसा एमाम अहमद राजा	रु. २.५ लाख	
१०		मदरसा रहमानिया गैसिया	रु. २.५ लाख	
११		मदरसा इस्लमिया	रु. २.५ लाख	
१२		मदरसा मनेर ईस्लाम	रु. २.५ लाख	
१३		शैक्षिक विकास अनुदान	रु. १५,००,०००	
१४	करहदवा प्रा.वि	शिक्षा व्यवस्थापन अनुदान	रु. ७,००,०००	
१५	फरहदवा मा.वि	माटो पुर्ने कार्य	रु. २५,००,०००	
१६	हरैया मा.वि	भौतिक व्यवस्था पन	रु. ९,२५,०००	
१७	हरैया मा.वि	शैक्षिक सुधार	रु. १,६०,०००	४
१८	श्री मर्जुवा प्रा.वि	फर्निचर तथा शिक्षक संचालन	रु. ३,००,०००	५
१९	वडा नं. ५	मदरसा निर्माण	रु. ५,००,०००	
२०	मदरसा गौसिया	मदरसा निर्माण	रु. १०,००,०००	६
२१	श्री श्रवण जनता आ.वि	भौतिक व्यवस्था पन	रु. ४,५०,०००	७
२२	श्री जगतपुर प्रा.वि	कम्पाउण्ड निर्माण	रु. २,००,०००	८

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	निर्माण	रकम रु.	वडा नं.
२३	लाम लगन मा.वि	समान खरिद कार्यक्रम	रु. ४,५०,०००	९
२४	जनता प्रा.वि ढावटोल	समान खरिद कार्यक्रम	रु. ५००००	

स्रोत : शिक्षा शाखा, हरिपुर नगरपालिका

५.१.१३. विशेष शिक्षा ,स्रोत कक्षा तथा विद्यार्थी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा विशेष शिक्षा ,स्रोत कक्षा तथा विद्यार्थी सम्बन्धी विवरण तलको तालिका नं.७४ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं.७४ : विशेष शिक्षा स्रोत कक्षा तथा विद्यार्थी विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	विशेष शिक्षा	जना
१	श्री जनता प्रा.वि ढावटोल	सुस्त	३२
२	श्री जनता मा.वि दरैया	दृष्टि विहिन	१०

स्रोत : शिक्षा शाखा, हरिपुर नगरपालिका

५.२. स्वास्थ्य तथा पोषण

हाल नेपाल सरकारले स्थानीय तहमा यथाशक्य नगरपालिकाको प्रत्येक वडाभित्र एउटा स्वास्थ्य चौकी स्थापना गर्ने निर्णय गरेपछि देशका विभिन्न भागहरूमा स्वास्थ्य चौकी तथा अस्पतालहरू बन्न लागेका देखिन्छन् । यसै गरी यस हरिपुर नगरपालिकामा पनि स्वास्थ्य चौकीहरू स्थापना हुने कममा छन् । यस नगरपालिकाभित्र बस्ने अधिकांश घरपरिवारहरूले विरामि. हुँदा स्वास्थ्य चौकीको सेवामा निर्भर रहेका हुन्छन् भने केही मात्रामा नगरपालिकाभन्दा बाहिर अर्को नगरपालिका वा जिल्लाको अस्पतालमा जाने गरेको पनि देखिन्छ । स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधालाई ध्यानमा राखी हरिपुर नगरपालिकामा रहेका विभिन्न स्वास्थ्य केन्द्र तथा सेवाहरूलाई तलको तालिका नं. ७५ मा प्रष्ट्याइएको छ ।

तालिका नं.७५ : स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	प्रसुती सेवा	ल या व	क्लि नि क	एक्सरे सेवा	परिवार नियोजन	खोप सेवा	पराम श सेवा	सुरक्षित मातृत्व सेवा	रक्तसंचार सेवा
प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी	२	पक्की	५	छ	छ	छैन	छ	छ	छ	छ	छ
स्वास्थ्य चौकी	६	पक्की	४	छ	छैन	छैन	छ	छ	छैन	छ	छ
स्वास्थ्य चौकी	३	पक्की	५	छ	छैन	छैन	छ	छ	छैन	छ	छ
स्वास्थ्य चौकी	१	पक्की	६	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन	छ	छ
स्वास्थ्य चौकी	९	पक्की	६	छ	छ	छैन	छ	छ	छैन	छ	छ

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा

५.२.१. स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

यस हरिपुर नगरपालिकामा स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरणलाई हेर्दा यस नगरपालिकामा सबै वडाहरूमा स्वास्थ्य चौकीहरू उपलब्ध भएको छ भने यस नगरपालिकामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरू पनि हुनुहुन्छ । तलको

तालिका नं. ७६ र ७७ मा स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरणको विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७६ : स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विशेषज्ञ चिकित्सक	हे. अ	न स	अहे व	अनम् ी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य
प्रा.स्वास्थ्य स्यार केन्द्र हरिपुर	२	१	१	१		३	१	१
लक्ष्मी पुर स्वास्थ्य चौकी	६		१		३	२		१
फरहरवा स्वास्थ्य चौकी	३		१		३	२		१
जानकी नगर स्वास्थ्य चौकी	१		१		३	२		१
पिडारी स्वास्थ्य चौकी	९		१		३	२		१

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा

तालिका नं. ७७ : विद्यमान स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	स्वास्थ्य सेवा	वडा नं. १	वडा नं. २	वडा नं. ३	वडा नं. ४	वडा नं. ५	वडा नं. ६	वडा नं. ७	वडा नं. ८	वडा नं. ९
		संख्या								
१	स्वास्थ्य चौकी	१		१	१		१			२
२	प्राथमिक स्वास्थ्य उपचार केन्द्र		१		१		१			
३	फार्मसी									
४	क्लिनिक	२	५	४	१	२		१		७
५	बर्थिंड सेन्टर:	१	१				१			१
६	पोलि क्लिनिक									
७	स्वास्थ्य संस्थामा सुत्कर्ता गराउने प्रतिशत									
८	दक्ष स्वास्थ्यकर्मी बाट सुत्कर्ता गराउने प्रतिशत									
९	सुडेनीवाट सुत्कर्ता गराउने प्रतिशत:									
१०	खेप केन्द्र	३	५	१	१	३	१		१	१
११	महिला स्वयम सेविका संख्या:	९	१७	४	४	७	९		३	९

स्रोत : स्वास्थ्य शाखा

५. २. २. एक वर्षमा गर्भवती महिलालाई आइरन चक्की

यस नगरपालिकाभित्र गरिएको अध्ययन तथा सर्वेक्षणले देखाएनुसार यस क्षेत्रका २,६५३ गर्भवती महिलाहरूमध्ये आइरन चक्की खान २,२११ जना महिलाहरूले आइरन चक्की खाएका छन् भने ४४२ जनाले आइरन चक्की सेवन नगरेको तथ्याङ्गले प्रस्तुत गर्दछ । तलको तालिका नं. ७८ मा गर्भवती महिलाहरूले आइरन चक्की सेवन गरे वा नगरेको विवरणलाई वडागत रूपमा प्रष्टसँग प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ७८ : आइरन चक्की खुवाएको

वर्भवति महिलालाई खुवाउने आइरन चक्की	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	१७ ८	२९ ८	३२	१५ १	४१ ४	४० ५	३० ६	१३ ९	२८ ८	२२११	८३.३ %
छैन	३६	१५	२६ ४	१०	४	३	१	२८	१	४४२	९६.७ %
जम्मा	२१ ४	३१३ ६	२९ १	२४ ८	४१ ८	४० ८	३० ७	१६ ७	२८ ९	२६५३	१०० %

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५. २. ४. सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्व अन्तर्गत गर्भवती महिलाले नियमित रूपमा तालिम प्राप्त स्वास्थ्य कर्मीहरूबाट स्वास्थ्य जाँच गराएको छ वा छैन भन्ने प्रश्नमा यस नगरपालिकामा भएको कुल ७,४१२ घरपरिवारमध्ये १५१ घरपरिवार गर्भवती महिलाले मात्र नियमित रूपमा तोकिएको बमोजिम स्वास्थ्य परीक्षण गराउने गरिएको छ भन्ने उत्तर दिएका छन्। बाँकी ५,२७२ घरपरिवारमा गर्भवती महिला नभएको उत्तर आएको छ भन्ने १,९६० घरपरिवारले आवश्यक पर्दा, कहिलेकाही वा समीया पर्दा मात्र स्वास्थ्य जाँच गर्ने गरिएको छ भन्ने उत्तर दिएका छन्। तलको तालिका नं. ७९ मा गर्भवती हुँदा नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गराउने घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ७९ : गर्भवती महिलालाई नियमित रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण

नियमित स्वास्थ्य परीक्षण	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
गर्भवती महिला नभएको	८५ ०	१०१ ५	५२ ४	३९ ६	४३ ३	४० ७	८३ ६	४७ ९	३३ २	५२७२	७१.१ %
कहिलेकाही वा समीया पर्दा मात्र	९९	६	३१	२४ १	४४ ९	४५ १	५	५९ ९	६१ ९	१९६०	२६.४ %
नियमित रूपमा तोकिए बमोजिम लिने	११	१४	३	७	२१	३२	३६	१३	१४	१५१	२.०%
स्वास्थ्य जाँच नगराएको	२	३			१२	२		१०		२९	०.४ %
जम्मा	९६ २	१०३ ८	५५ ८	६४ ४	९१ ५	८९ २	८७ ७	५६ १	९६ ५	७४१२	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ८० : स्वास्थ्य परीक्षण नगर्नुको कारण

स्वास्थ्य परीक्षण नगर्नुको कारण	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
कहाँ जाने भन्ने कुरा थाहा नभएर	३	५		३	३७	७५	१	८	६	१३८
सेवा दिने संस्था टाढा भएर	९९	३	१२	१६६	३५९	२६२	२३	६७	४९९	१४९०
परिवारको अनुमति नपाएर	१०	११	२२	७८	७९	१०२	१६	६	१२७	४५१
अन्य		४		१	७	४६	१	१	१	६१
जम्मा	११२	२३	३४	२४८	४८२	४८५	४१	८२	६३३	२१४०

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५. २.५. बाल स्वास्थ्य तथा कुपोषणको अवस्था

५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू

नेपाल सरकार स्वास्थ्य मन्त्रालयले सबै बालबालिकाहरूलाई निशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आएको छ । यसै क्रममा यस नगरपालिकामा ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू कति छन् भन्ने जानकारीको लागि गरिएको सर्वेक्षणमा यहाँको कुल ७,४१२ घरधुरीमध्ये २,६५३ घरपरिवारमा ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू रहेको तथ्याङ्क प्राप्त भएको छ । यस सम्बन्धी वडागत तथा विस्तृत विवरण तलको तालिका नं. ७५ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ८१ : पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाहरू

५ वर्ष मुनिका बाल बालिकाहरू	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	२१ ४	३१३ ६	२९ १	२४ ८	४१ ८	४० ८	३० ७	१६ ७	२८ ९		२६५३	३५.८ %
छैन	७४ ८	७२५ २६२	२६२ ३	४० ७	४९ ४	४८ ०	५७ ४	३९ ४	६७६ ६७६		४७५९	६४.२ %
जम्मा	९६२	१०३ ८	५५ ८	६४ ४	९१ ५	८९ २	८७ ७	५६ १	९६ ५		७४१२	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

कुपोषणको अवस्था

पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको नियमित वृद्धि अनुगमन र मापन गर्ने विषयमा अध्ययन गर्दा यस नगरपालिकामा रहेका कुल २,६५३ बालबालिका भएका घरपरिवारमध्ये २,१७८ घरपरिवारले बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन र मापन नियमित गर्ने गरेको पाइयो बाँकीले गर्ने गरेको देखिँदैन । यसलाई तालिका नं. ८२ मा देखाएको छ ।

तालिका नं. ८२ : बालबालिकाको वृद्धि अनुगमन र मापन

५ वर्ष भन्दा मुनिका बालबालिकाको वृद्धि, मापन	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
हुन्छ	१९ २	१५ ७	२९ ३	२२ ७	३२ ७	३५ ९	३० ५	११ २	२० ६		२१७८	८२.१ %
हुदैन	२२	१५ ६	३ ३	१४ १४	९१ ९१	४९ २	२ ५५		८३ ८३		४७५	९७.९ %
जम्मा	२१ ४	३१ ३	२९ ६	२४ १	४१ ८	४० ८	३० ७	१६ ७	२८ ९		७४१२	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

यस हरिपुर नगरपालिकामा गरिएको घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार यहाँ २,६५३ घरपरिवारमा ५ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकाहरू रहेका छन् । जसमध्ये ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूलाई भिटामिन 'ए' र जुकाको औषधी खान दिने घरपरिवार सङ्ख्या कमशः २,५८९ र २,५९० रहेका छन् । तलको तालिका नं. ८३ र ८४ मा यस नगरपालिकामा रहेका ५ वर्षभन्दा मुनिका बालबालिकाहरू भएका घरपरिवारले भिटामिन 'ए' र जुकाको औषधी सेवन गराए वा नगराएको सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ८३ : पाँच वर्ष मुनिका बच्चाहरूलाई भिटामिन 'ए' खुवाएको विवरण

५ वर्ष सम्माका बच्चाहरूलाई भिटामिन ए	बडा										बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	१९ २	३० १	२९ ४	२३ ९	४१ ६	४० ७	३० ६	१५ २	२८ २	२५८९	९७.६	%
छैन	२२	१२	२	२	२	१	१	१५	७	६४	२.४	%
जम्मा	२१ ४	३१ ३	२९ ६	२४ १	४१ ८	४० ८	३० ७	१६ ७	२८ ९	२६५३	१००	%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ८४ : पाँच वर्ष मुनिका बच्चाहरूलाई जुकाको औषधी

५ वर्ष सम्माका बच्चाहरूलाई जुकाको औषधी	बडा										बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	१९ ७	२२ २	२९ ५	२३ ८	४१ ६	४० ८	३० ७	१४ ४	२८ ३	२५१०	९४.६	%
छैन	१७	११	१	३	२			२३	६	१४३	५.४	%
जम्मा	२१ ४	३१ ३	२९ ६	२४ १	४१ ८	४० ८	३० ७	१६ ७	२८ ९	२६५३	१००	%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.खानेपानी तथा सरसफाई

खानेपानी तथा सरसफाई स्वास्थ्यसँग प्रत्यक्ष सरोकार रहेको विषय हो । स्वास्थ्य जीवन जीवनका लागि यी तत्वको निकै महत्त्व रहेको हुन्छ र यस बारेमा सचेत पनि रहनु पर्दछ । खानेपानीले मानिसको स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष रूपमा असर गर्ने गर्दछ । तसर्थ खानेपानी सफा तथा शुद्ध हुन आवश्यक छ र यसको साथसाथै सरसफाईमा पनि त्यतिकै जानकारी राख्नु पर्दछ ।

५.३.१.खानेपानीको स्रोतको विवरण

हरिपुर नगरपालिकाको खानेपानीको मुख्य स्रोत भनेको ट्युववेल, बोरिङ/व्याण्ड पम्प हो, यहाँका कुल ७,४१२ घरपरिवारमध्ये ५,३८६ परिवार खानेपानीको लागि पाइपबाट आउने पानीमा निर्भर रहेको तथ्याङ्कले देखाउँछ । यसै गरी खानेपानीको लागि ट्युववेल /बोरिङ/हेन्डपम्पमा निर्भर रहने परिवार सङ्ख्या १,९४३ रहेका छन् । माथि उल्लेखित दुईवटा स्रोतबाहेक यस नगरपालिकाका बासिन्दाहरू दुङ्गेधारा/मूल, नदी तथा खोला, ढाकिएको तथा नढाकिएको इनार कुवामा पनि प्रयोग गर्दछन् । तलको तालिका नं. ८५ मा र डायग्राममा यहाँका बासिन्दाहरूले खानेपानीको लागि प्रयोग गर्ने विभिन्न स्रोतहरूको विवरण बडागत रूपमा प्रष्टसँग उल्लेख गरिएको छ ।

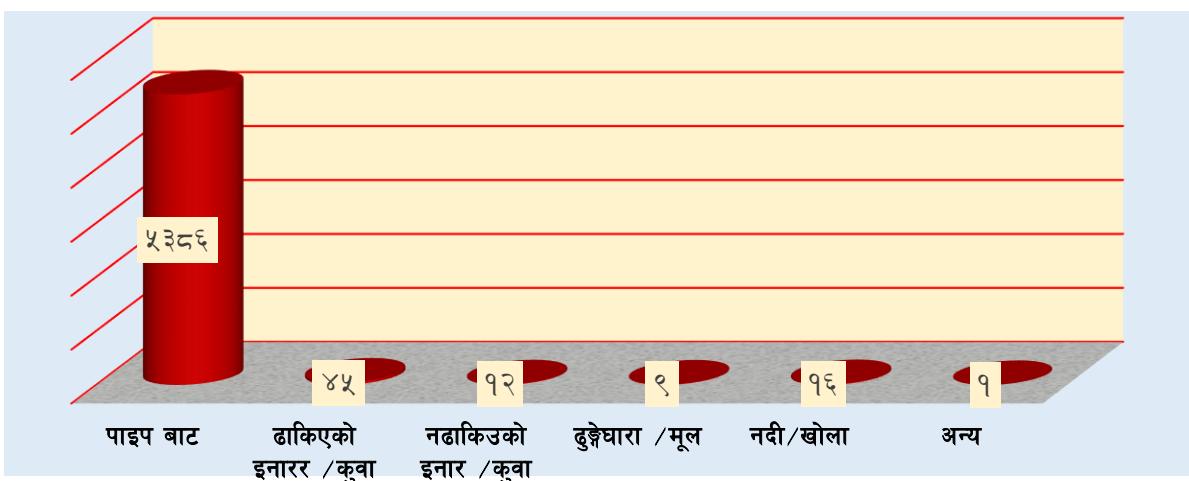
तालिका नं. ८५ : खानेपानीको स्रोतको विवरण

खानेपानीको मुख्य स्रोत	बडा										बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
पाइप बाट /हेन्डपम्प	९० ४	१०२ ८	५५६ ८	६४२ २	९१ ४	८९ २	८७ ५	५५ ५	९६३ ९६३	७३२९	९८.९	%

खानेपानीको मुख्य स्रोत	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
ढाकिएको इनारर /कुवा	३६	३		१				५		४५	०.६%
नढाकिउको इनारर /कुवा	८	१		१			१	१		१२	०.२%
दुङ्गेघारा /मूल	६	२	१							९	०.१%
नदी/खोला	८	४	१		१		१		१	१६	०.२%
अन्य									१	१	०.०%
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९९५	८९	८७	५६१	९६५	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

खानेपानीको मुख्य स्रोत

चित्र नं. १६. खानेपानीको स्रोतको विवरण

खानेपानीको लागि विभिन्न स्रोतहरू प्रयोग भएको र सो स्रोतहरूबाट प्राप्त पानीको गुणस्तर कस्तो छ भनी सोध्दा ३,४५५ जनाले ठिकै छ भन्ने उत्तर दिएका छन् भने ३,४४२ ले राम्रो र ५१५ परिवारले नराम्रो छ भन्ने उत्तर दिएका छन्। तलको तालिका नं. ८६ मा यस सम्बन्धी विवरणलाई वडागत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ८६ : स्रोतबाट आउने पानीको गुणस्तर

पानीको गुणस्तर	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
राम्रो	२९८	२९३	४००	४१९	५३८	४१८	२२	३८२	७५२	३४४२	४६.४%
ठिकै	७३०	५२७	५१	१८९	३३३	४१७	८५४	१६१	१९३	३४५५	४६.६%
नराम्रो	१४	२९८	१०७	३६	४४	५७	१	१८	२०	५१५	६.९%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

खानेपानीको लागि विभिन्न स्रोतमा निर्भर रहने हरिपुर नगरपालिकाका बासिन्दाहरूलाई पानी शुद्धीकरण सम्बन्धी प्रश्न गर्दा कुल ७,४१२ घर परिवारमध्ये ५,६५१ ले प्रशोधनविना नै पानी पिउने गरेको देखिन्छ।

यस्तै फिल्टर गरेर भन्ने उत्तर दिने परिवार २६० उमालेर भन्ने ६१८ र अन्य छन्। तलको तालिका नं. ८७ मा पानी शुद्धीकरण गर्ने विभिन्न उपायहरूलाई विस्तृत रूपमा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका नं. ८७ : पानीको प्रशोधन विधि सम्बन्धी विवरण

मुख्य स्रोतको पानीको प्रशोधन	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
उमालेरको	३८१	१२	१९३	५	४	१२	२	६	३	६१८	८.३%	
फिल्टर	५९	८९	६	१	२	४३	३७	२०	३	२६०	३.५%	
Water guard	२३	३			१		८३५		१	८६३	११.६%	
क्लोरिन	६	३	७				१	१	२	२०	०.३%	
प्रशोधन गैर्डन	४९३	९३१	३५२	६३८	९०८	८३७	२	५३४	९५६	५६५१	७६.२%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

पाइपको पानी प्रयोगकर्ताहरूलाई यसको स्वामित्वको आधारमा वर्गीकरण गर्दा कुल ५,३८६ घरपरिवारमध्ये निजी धारा प्रयोग गर्ने ४,५६६ घरपरिवार छन्। सरकारी तथा सार्वजनिक धारा प्रयोग गर्ने ४५८ घर परिवार छन्। यस्तै सामुदायिक धारा प्रयोग गर्ने १२६ र अर्काको घरको धाराबाट पानीको आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने परिवार सङ्ख्या २३१ परिवार रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ८८ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ८८ : पाइपको पानी प्रयोग गर्ने भए त्यसको स्वामित्व

पाइपको पानीको स्वामित्व	वडा										वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
निजी	८८०	१०२७	३४०	५१७	८०७	८६५	८७५	४८५	९४४		६७४०
सार्वजनिक	२१		१५६	१११	८७	७		६७	९		४५८
सामुदायिक	३		५९	१४	१९	१९		३	९		१२६
अकृतो घरको धारा		१	१		१	१			१		५
जम्मा	९०४	१०२८	५५६	६४२	९१४	८९२	८७५	५५५	९६३		७३२९

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.२. शौचालय प्रयोगको अवस्था

हरिपुर नगरपालिकामा भएका ७,४१२ घरपरिवार सङ्ख्यामध्ये २,८५८ परिवारले शौचालय घरभित्र छ भन्ने जानकारी दिएका छन् भने घरवाहिर शौचालय हुने घर परिवार ४,१२० छन् र शैचालय छैदै छैन भन्ने घरपरिवार सङ्ख्या ४३४ रहेको छ। तलको तालिका नं. ८९ र ९० मा शौचालय छ वा छैन र यसको स्वामित्व सम्बन्धी विवरणलाई स्पष्ट पारिएको छ।

तालिका नं. ८९ : शौचालय प्रयोगको अवस्था सम्बन्धी विवरण

चर्पीको स्वामित्व	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
घर भित्र छ	५२१	६१	२२९	२८१	४५२	४५०	३६३	७५	४२६		२८५८	३८.६%
बाहिर छ	३८३	९६१	२८२	३४२	४००	४०७	४४८	३९९	४९८		४१२०	५५.६%
छैदै छैन	५८	१६	४७	२१	६३	३५	६६	८७	४१		४३४	५.९%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५		७४१२	१००%

तालिका नं. ९० : आफ्नै चर्पीको स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

आफ्नो स्वामित्वको चर्पी प्रयोगमा	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	८८	८	४९	६१	८२	८४	७९	४५	९९	६८२४	९७.८ %
छैन	१६	३७	१४	५	२६	१०	१९	१८	९	१५४	२.२%
जम्मा	९०	१०२	५११	६२	८५	८५	८१	४७	९२	६९७८	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.३. शौचालय र प्रकार

हरिपुर नगरपालिकामा भएका ७४१२ घरपरिवारमध्ये अत्यधिक सदस्यामा (३१०४ परिवारको) साधारण किसिमको शौचालय रहेको देखिन्छ भने २,९८२ घरको पानी हाली फ्लस गर्ने मिल्ने शौचालय रहेको छ। यसै गरी १५७ परिवारका सदस्यले सामुदायिक वा सार्वजनिक शौचालय प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। तलको तालिका नं. ९१ मा र डायग्राममा शौचालय र यसको प्रकारको अवस्थालाई स्पष्ट पारिएको छ।

तालिका नं. ९१ : शौचालयको प्रकार सम्बन्धी विवरण

चर्पीको प्रकार	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत	
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
फ्लस भएको (सार्वजनिक ढल)	१५	८	९	२	४	६	४	४	१४	१६	३४७	४.७%
फ्लस भएको (सेपिटक टंयाक)	१९३	६४६	१०३	२९१	८१	८२	०	२	९३	७९६	२९८२	४०.२ %
सामुदायिक / सार्वजनिक चर्पी	१७	५	२	६	४७	१६	८	२५	३१	१५७	१५७	२.१%
साधारण चर्पी	५४	६	३७१	४०	३२५	३१३	४३	२४	१९	२	३१०४	४१.९ %
इकोस्यन चर्पी	२२						१	५२	०	२	५४५	७.४%
खुला मैदान / जगांल / खोला छेउ	२६	७	४५	१८	३१	२१	६२	५७	१०	२७७	३७०	३.७%
जम्मा	९६२	१०३८	५५	६४	११५	८९	८७	५६१	९६	५	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.४. फोहोरमैला व्यवस्थापन

फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी अध्ययन गर्दा प्राप्त तथ्याङ्कले देखाएँअनुसार यस नगरपालिकाका नगरवासीहरू फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेत रहेको देखिएतापनि नदी तथा सडक पेटीमा फोहोर फाल्ने, फोहोर जलाउने जस्ता विषय पूर्ण रूपमा बन्द गर्न यहाँको जनतालाई फोहोर मैलाको उचित व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा जनचेतनामूलक तालिमहरू दिनु पर्ने आवश्यकता देखिन्छ। फोहोरको समुचित व्यवस्थापन गरे नगर क्षेत्र सफा, स्वच्छ तथा हरियाली बनाउन सकिनुका साथै विभिन्न रोग तथा महामारीहरूबाट बच्न सकिन्छ। फोहोर मैला व्यवस्थापनकै विषयलाई लिएर हरिपुर नगरपालिकाभित्र फोहोर मैलाको उचित व्यवस्थापन कसरी भइरहेको छ, वा कस्तो स्थिति छ भन्ने विषयमा

अध्ययन गर्दा घरबाट उत्पादित फोहर आफ्नै घर कम्पाउण्डमा जलाउने वा गाडने घरपरिवार ४,९८२ रहेका छन् भने फोहर थुपार्ने ठाउँ वा कन्टेनरमा फाल्छौं भन्ने १,४८२ वटा परिवार छन् । यसै गरी जैविक फोहरबाट कम्पोष्ट मल बनाउने ५०८ घरपरिवार रहेका छन् भने फोहर सङ्कलन गर्ने गाडी लिन आउँछ, भनेर बताउने घरधुरी सङ्ख्या ८८ रहेका छन् । तलको तालिका नं. ९२ मा हरिपुर नगरपालिकाभित्र कसरी फोहर मैलाको व्यवस्थापन गरिएँ आएको छ भन्ने विषयलाई तथ्याङ्कसहित प्रष्ट पार्न खोजिएको छ ।

तालिका नं. ९२ : फोहोरमैला व्यवस्थापन सम्बन्धी विवरण

ठोस फोहोरमैला बिर्सजन	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
आफ्नै घर कम्पाउण्ड भित्र जलाउने, गाडने	६०५	९४३	३९८	३८१	४५९	५८५	७९२	४२७	३९२	४९८२	६७.२ %
फोहोर थुपार्ने ठाउँमा वा कन्टेनरमा	११९	४९८	२२	१२	३५२	१९८	८८३	३२३	५३३	१४८२	२०.० %
घरमा नै लिन आउँछ	७९		१	२	१	१	१	१	२	८८	१.२%
कम्पोष्ट मल बनाउने	१३८	४५८	३८८	४४८	५८८	३६८	४२८	७५८	३२८	५०८	६.९%
सङ्कमा	५८	१९	७६	१३	१९		२४	२		१२२	१.६%
सार्वजनिक स्थलमा	९		१७	१	३	१७	१	१२	१	६१	०.८ %
नदी वा खोल्सामा	७		२६	९	४१	५५	११	१२	५	१६६	२.२%
अन्य				२			१			३	०.० %
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	११५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४९२	१०० %

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

५.३.५. वैवाहिक स्थिति

मानव समाजमा विवाह एक महत्वपूर्ण संस्थाको रूपमा स्थापित छ, जसमा विवाह उत्तर उमेरका विशेष गरी विपरीत लिङ्गी दुई व्यक्तिहरू बीच नयाँ सम्बन्धको स्थापना गरी पारिवारिक जीवनको सुरुवात गरिन्छ । शारीरिक रूपमा विवाह गर्ने उमेर वा उपयुक्त समय एकै भएतापनि समाज र संस्कृतिअनुसार विवाह गर्ने तरिका तथा यस सम्बन्धी मानकहरू भिन्न रहन्छ । नेपालमा पनि कानुनी रूपमा विवाह गर्ने उपयुक्त उमेर १८ वर्ष भएतापनि सामाजिक र सांस्कृतिक चालचलन, चेतना वा शिक्षाका स्तर, जातियता, प्रविधिको प्रयोग आदि अनुसार वैवाहिक स्थिति फरक फरक देखिन्छ । हरिपुर नगरपालिकामा बसोबास गर्ने ४२,०२९ जना व्यक्तिहरूको वैवाहिक स्थिति विषयमा अध्ययन गर्दा कुल जनसङ्ख्याको ५३.३९ प्रतिशत व्यक्तिहरू विवाहित रहेको देखिन्छ, जसमा एक विवाह गर्ने ४९.४ प्रतिशत रहेका छन् । त्यसै गरी ०.३ प्रतिशतले बहुविवाह गरेका छन् भने सम्बन्ध बिच्छेद तथा छुट्टिएर बसेको मानिसहरू कमशः ०.१ र ०.१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ९३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

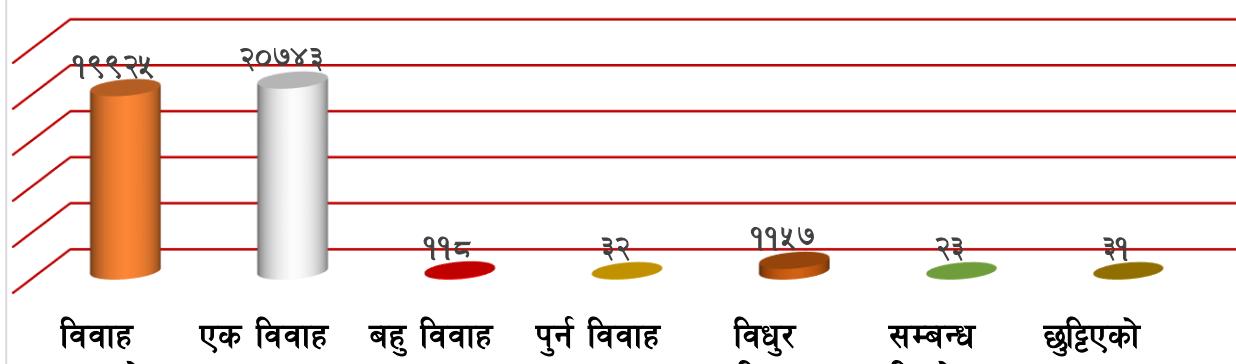
तालिका नं. ९३ : वैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण

वैवाहिक स्थिति	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
विवाह नभएको	२३८	२३२	१७६	१७५३	२९१६	२५४	१	२१५५	१४५०	२६३३	४७.४ %

बैवाहिक स्थिति	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
एक विवाह	२६८ ०	२६३१	१६४ ७	१८० ४	२७७६	२३६७	२४८ ४	१६१२	२७४२	२०७४३	४९.४%
बहु विवाह	१३	२६	२०	५	९	११	२५	२	७	११८	०.३%
पुर्न विवाह		१२		१	२	५	११	१		३२	०.१%
विधुर /विधुवा	९५	१८१	१०४	९०	१३०	१७०	२१७	६५	१०५	११५७	२.८%
सम्बन्ध विच्छेद	५	१	४		२	१	९		१	२३	०.१%
छुट्टिएको	१२	१	३	१	३	१	७	३		३१	०.१%
जम्मा	५१८ ६	५१७ ९	३५४ ७	३६५ ४	५८३ ८	५०९ ६	४९० ८	३१३३ ३	५४८ ८	४२०२९	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

बैवाहिक स्थिति

चित्र नं. १७. बैवाहिक स्थिति सम्बन्धी विवरण

५.५.खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जन स्थल सम्बन्धी विवरण

५.५.१.खेलमैदान

हरिपुर नगरपालिकाको विभिन्न वडाभित्र रहेको खेलमैदानहरूको विवरण तलको तालिका नं. १४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १४ : खेलमैदानहरू सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको नाम	स्थान	वडा नं.
१	दुर्गा मन्दिर खेल मैदान	हजार विघा	१
२	जानकी नगर खेल मैदान	जानकी नगर	
३	हात्ती सार खेल मैदान	हात्ती सार	२

क्र.सं.	खेल मैदानको नाम	स्थान	वडा नं.
४	सानो जगतपुर खेल मैदान	सानो जगतपुर	
५	फरहदवर खेल मैदान		३
६	असनमा खेल मैदान	असनम	
७	मजुर्वा खेल मैदान	मजुर्वा	५
८	लक्ष्मीपुर खेल मैदान	लक्ष्मीपुर	
९	चिताईन खेलकुद मैदान	चिताईन	
१०	पचछँ गछिया खेलकुद मैदान	चिताईन	
११	हात्तीसार खेल मैदान	हात्तीसार	
१२	जगतपुर खेल	जगतपुर	८
१३	लखन्दै खेल मैदान	पिडारी	९

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका २०७६

५.५.२. व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

राष्ट्रिय स्तरका व्यवसायिक खेलाडीहरूको विषयमा अध्ययन गर्दा हरिपुर नगरपालिकामा २ जना राष्ट्रिय स्तरका खेलाडीहरू बसोबास गर्ने देखिएको छ। जसमा एक जना फुटबल खेलाडी तथा १ जना भलिबल खेलसँग सम्बन्धित छन्। लैझिगिक रूपमा हेर्दा दुई जना महिला तथा चार जना पुरुष रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिका नं. ९५ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ९५ : व्यावसायिक खेलाडीको विवरण

क्र.सं.	खेल मैदानको नाम	खेलको नाम	वडा नं.
१	गणेश माझी	फुटबल	४
२	राम किसन चोधरी	भलि बल	७

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका २०७६

५.६. कला, भाषा तथा संस्कृति

५.६.१. धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल (मस्जीदहरू)

यस नगरपालिकामा रहेका धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थललाई वडागत रूपमा तलको तालिका नं. ९० मा प्रस्तुत गरिएको छ। यस ठाउँहरूको विकास र विस्तार गर्न सके हरिपुर नगरपालिकाको ऐतिहासिक स्थलहरूको संरक्षण हुनुका साथै स्थानीयहरूको आर्यआर्जनमा पनि वृद्धि गर्न सकिने सम्भावना देखिन्छ। यी स्थानलाई तल तालिका नं. ९६ र ९७ मा विस्तृत रूपमा प्रतुत गरिएको छ।

तालिका नं. ९६ : धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थानको नाम	स्थान	वडा नं.
१	पशुपति मन्दिर	हजार विघा	
२	हनुमान मन्दिर	हजार विघा	
३	दुर्गा मन्दिर	हजार विघा	
४	हरिथर माई मन्दिर	हजार विघा	
५	शिव मन्दिर	जानकी नगर	
६	गणेश मन्दिर	जानकी नगर	

क्र.सं.	धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थानको नाम	स्थान	वडा नं.
७	जंगदीश्वर माहादेव मन्दिर	भक्तपुर	२
८	कृष्ण बनेश्वर माहादेव मन्दिर	साने जगतपुर	
९	एदेश्वर माहादेव मन्दिर	पुल चौक	
१०	पिन्देश्वर मन्दिर	हरिपुर	
११	पशुपतिनाथ मन्दिर	नहर मुनि	
१२	गढीमाई मन्दिर	हरिपुर	
१३	दह गढी माई मन्दिर	हरिपुर	३
१४	शिव मन्दिरराम	हरिपुर	
१५	राम जानकी	हरिपुर	
१६	मठमहारानी माई स्थान	हरिपुर	
१७	श्री जंगमुक्तेश्वर		४
१८	शिवालय मन्दिर		
१९	राम जानकी मठ		
२०	नेपाल मानव धर्म सेवा समिति		
२१	राम मन्दिर	लक्ष्मीपुर	६
२२	श्री लक्ष्मी नाथ माहादेव मन्दिर	चिताईन	७
२३	हनुमान मन्दिर	चिताईन	
२४	राम जानकी मनिदर	चिताईन	
२५	राम जानकी मन्दिर	पिडारी	९
२६	हनुमान मन्दिर	पिडारी	

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका २०७६

तालिका नं. १७ : मस्जीतहरु सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	मस्जीद नाम	स्थान	वडा नं.
१	मस्जीत	हरिपुर	३
२	गाँउसीया रजावल उलुम	लक्ष्मीपुर	६
३	मदरसा मस्जीत इस्लाम	पिडारी	९

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका २०७६

५.६.२. स्थानीय जात्रा/मेला तथा पर्वहरू

हरिपुर नगरपालिकाको विभिन्न वडाभित्र मनाइने विभिन्न स्थानीय जात्रा , मेला तथा पर्वहरू सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. १८ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १८ : स्थानीय जात्रा/मेला तथा पर्वहरू सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	स्थानीय जात्रा, मेला तथा पर्वहरूको नाम	स्थान	वडा नं.
१	होली		१
२	माघे शंकान्ती		
३	नव दुर्गा	जगतपुर	२

क्र.सं.	स्थानिय जात्रा ,मेला तथा पर्वहरूको नाम	स्थान	वडा नं.
४	इट	हरिपुर	३
५	छठ पर्व	हरिपुर	
६	बकइट	हरिपुर	
७	गढी माई मन्दिर	बनिया	
८	दह गढी माई मेला	हरिपुर	
९	श्री पञ्चमी मेला	हरिपुर	
१०	कृष्ण अष्टमी मेला	हरिपुर	
११	सोबरात	हरिपुर	४
१२	वारमी रविऔउल्ल पर्व	हरिपुर	
१३	छठ पर्व		
१४	दिपावली		
१५	दशै		
१६	माघे शंकान्ती		
१७	बक ईट		
१८	ईट	मर्जुवर	५
१९	बक ईट	लक्ष्मीपुर	
२०	छठ पर्व	लक्ष्मीपुर	
२१	ईट	लक्ष्मीपुर	
२२	बक ईट	लक्ष्मीपुर	६
२३	सोब्रता	लक्ष्मीपुर	
२४	दिपावली	लक्ष्मीपुर	
२५	डोली जात्रा	लक्ष्मीपुर	
२६	दशै , तिहार		
२७	छठ पर्व		७
२८	डोली जात्रा		
२९	जितिया		
३०	मागी पर्व	जगतपुर	८
३१	होली	जगतपुर	
३२	रमजना	पिडारी	९
३३	सोहरात	पिडारी	

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका २०७६

५.६.३. सामुदायिक भवनहरू

हरिपुर नगरपालिकाको विभिन्न वडामा भएका सामुदायिक भवनहरू सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ९९ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ९९ : सामुदायिक भवनहरू सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरूको नाम	वडा नं. बस्ती	हालको उपयोग	वडा नं.
१	सि.एम.सि समुदायिक भवन	एक हजार विघा	बर्थिङ सेन्टर संचालन	१
२	सामुदायिक भवन	साविक वडा ५	जन्ती बैठक	
३	सामुदायिक भवन बिच टोल	साविक वडा १	जन्ती बैठक	
४	सामुदायिक भवन दुर्गा मन्दिर	दुर्गा मन्दिर	बस्ती	
५	संयुक्त किया पुत्रि घर	दुर्गा मन्दिर	बस्ती	
६	साना जगतपुर धर्मशाला	सानो जगतपुर	मिटिङ , बैठक	
७	बौद्धटोल	भक्तपुर	मिटिङ , बैठक	२
८	कछडिया धर्मशाला	कछडिया टोल	मिटिङ , बैठक	
९	रैगनियार धर्मशाला	हरिपुर	जन्तीहरुको लागी	
१०	मनमोहन दृष्ट	हातिसार	स्थानीय	३
११	दमुवारी सामुदायिक धर्मशाला	हनुवारी बस्ती	स्थानीय	
१२	नयाँ टोल धर्मशाला	नयाँ टोल बस्ती	स्थानीय	
१३	दलित धर्मशाला	चमार टोल	स्थानीय	४
१४	मधेशी सामुदायिक भवन	मिश्रीत बस्ती	स्थानीय	
१५	असनमा टोल	असनमा	स्थानीय	
१६	मर्जुवर टोल	मर्जुवर	स्थानीय	५
१७	कण छरीया सामुदायिक भवन	कण छरीया	स्थानीय	
१८	वडा नं. ३ साविक धर्मशाला		सामाजिक काम	
१९	हनुमान मन्दिर धर्मशाला		सामाजिक काम	७
२०	दलित समुदायिक भवन	हानिसा	स्थानीय	
२१	भुई स्थान हरिपुर	हानिसा	स्थानीय	
२२	जुट्टपानी भुईस्थान	जुट्टपानी	स्थानीय	८
२३	दलित भवन	चमार टोल	जयन्ती	
२४	ऋषि मुनि भवन	मुसरी टोल	जयन्ती	
२५	डप डेरी	चमार टोल		९

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका २०७६

५.६.४. शान्ति तथा सुरक्षाको अवस्था

हरिपुर नगरपालिकाको शान्ति तथा सुरक्षाको अवस्थालाई हेर्दा यस नगरपालिकाको वडा नम्बर १,२ र ४ मा बाहेक अन्यत्र अस्थाई प्रहरी चौकीहरू रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारी तलको तालिका नं. १०० मा उल्लेख गरीएको छ।

तालिका नं. १०० : शान्ति तथा सुरक्षाको अवस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	प्रमुख बस्तिहरू
१	हजार विघा ईलाक प्रहरी कार्यलय
४	श्री सशस्त्र प्रहरी वि.ओ.पि हरैया
२	ईलाका प्रहरी कार्यलय हरिपुर

श्रोत : वडा कार्यालय

परिच्छेद ६ : वन तथा वातावरणीय स्थिति

ग्रामीण अर्थतन्त्रमा महत्त्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने कृषिदेखि लिएर जलस्रोत, पर्यटन आदिको विकासमा वन क्षेत्रले महत्त्वपूर्ण अवसरहरूको सृजना गरेको हुन्छ। तर बढ्दो जनसङ्ख्या र अरू वैकल्पिक व्यवस्थाहरूको अभावमा वन क्षेत्रमा चाप बढी रहेको छ। जसले गर्दा वन जड्गलको विनाश, भू-क्षय, जैविक विविधतामा हास जस्ता पर्यावरणीय प्रतिकूलताहरू बढ़ाई गएको छ।

६.१.१. वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकाभित्र रहेको वनहरूको संरक्षण तथा उचित उपयोग सहभागितामूलक वन व्यवस्थापन प्रणालीबाट गरेको देखिन्छ। यस नगर क्षेत्रभित्र रहेका विभिन्न वन क्षेत्र, ती वनहरूको स्थान, नाम र प्रकार आदि सम्बन्धी विवरण तलको तालिका नं. १०१ मा विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १०१ : वनको प्रकार सम्बन्धी विवरण

वनको नाम	वनको किसिम	क्षेत्रफल (हेक्टरमा)	वडा नं.
श्री हरियाली सामुदायिक वन	सामुदायिक वन	६०	२
श्री निल कमल सामुदायिक वन	सामुदायिक वन	६५	
श्री गौरी शंकर सामुदायिक वन	सामुदायिक वन	६०	
श्री आधार भूत सामुदायिक वन	सामुदायिक वन		
श्री हरिपुर सामुदायिक वन	सामुदायिक वन	१	४
महबीर वान	सामुदायिक वन	५२	५
श्री मा.वि लक्ष्मीपुर	सरकारी संरक्षित वन	७	
श्री लक्ष्मी नाथ उपभोक्ता	सामुदायिक वन	८.१३	

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका २०७६

६.१.२. जलस्रोत तथा जलाधार क्षेत्र

यस नगरपालिकामा रहेको खोला नाला, खोलाले ओगटेको भाग तथा किनारमा रहेको बालुवाको भाग, पोखरी तथा कुलोहरूले करिब ५९.५५ प्रतिशत जमिन ओगटेको छ। नगरपालिका आसपासमा रहेका प्रमुख नदीहरूमा तलको तालिका नं. १०२ मा देखाइएको छ।

तालिका नं. १०२ : खोला तथा नदीहरू

क्र.सं.	नदी तथा खोला	वडा नं.
१	लखदे नदी	१
२	लखनदेवी खोला	२
३	भिम नदी	३
४	देङगरा खोला	
५	देङगरा खोला	४
६	भिम खोला	५
७	पुरानो भिम	
८	भिम खोला	६
९	चिताईन खोला	७
१०	लखनदेवी खोला	८

क्र.सं.	नदी तथा खोला	वडा नं.
११	बागमती नहर	
१२	लखन देवी खोला	९

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका

६.१.३. ताल तलैया र पोखरी र सीमसार क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. १०३ : ताल तलैया र पोखरी र सीमसार क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नदी तथा खोला	वडा नं.
१	महलनिया , दले पोखरी , अमृत सागर , कृष्ण सागरा	१
२	जगतपुर पोखरी	८
३	गा.वि.स पोखरी	९

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका

६.१.४. विपद् जोखिम व्यवस्थापन

अचानक प्राकृतिक हुने असामान्य गतिविधिका कारण एत्पन्न भएका घटना वा नकारात्मक परिणामलाई प्राकृतिक प्रकोप भनिन्छ । प्राकृतिक प्रकोपका घटनाहरू कतिखेर घट्छन् भनेर एकिन साथ भन्न सकिदैन मात्र यसको पूर्वानुमान गर्न सकिन्छ । प्राकृतिक विपत्तिले ठूलो जनधनको क्षति गराउनका साथै ठूलो मानसिक विचलन ल्याउने गर्दछ । नेपालको सन्दर्भमा यसको ज्वलन्त उदाहरणको रूपमा २०७२ सालमा गएको महा-भूकम्पलाई लिन सकिन्छ । त्यसै गरी हाम्रो देश नेपाल बाढीपहिरोको उच्च जोखिमयुक्त मुलक पनि भएको हुँदा आइपन्ने प्राकृतिक विपत्तिप्रति समयमा नै सावधानीका उपायहरू अपनाइनु आवश्यक छ । यसका लागि निर्माण गरिएका नीति नियमका अक्षरशः कार्यन्वयन गर्नुपर्ने देखिन्छ । साथै गृह मन्त्रालयको मातहतमा रहेको विपद् व्यवस्थापन महाशाखा चनाखो रूपमा रही आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्नु पर्दछ । प्राकृतिक प्रकोपहरू मुख्य गरी निम्न प्रकारका हुन्छन् : भूकम्प, आँधी, हुरी, बाढी, पहिरो, आगजनी, डढेलो, हैजाको महामारी आदि ।

विपद् व्यवस्थापनका रोकथामका उपायहरूमा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक नीति नियम बनाउनुका साथै भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्दा विशेष सावधानी अपनाउने त्यसै गरी वृक्षारोपण गर्ने तटबन्ध गर्ने साथै प्राकृतिक विपत्ति सम्बन्धी जनचेतना जगाउने कार्यकमहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने अवस्था छ ।

६.१.५. जोखिमयुक्त (संवेदनशील स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) को विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा बसोबास गर्ने कुल घरधुरी ७,४९२ लाई प्राकृतिक जोखिम सम्बन्धी प्र०८ गर्दा २४७ घरधुरी प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम छ भन्ने उत्तर दिएका छन् भने ३,७७४ घरधुरीले घरमा प्राकृतिक प्रकोपको खतरा नभएको बताएका छन् । त्यसै गरी ३,३९१ घरधुरी प्राकृतिक प्रकोपको बारेमा थाहा नै नभएको बताएका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत तथा वडागत विवरण तलको तालिका नं. १०४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. १०४ : जोखिमयुक्त (संवेदनशील स्थानमा बसोबास गरेका परिवार) सम्बन्धी विवरण

प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	८	९५	४२	५	२५	१६	१५	३५	६	२४७
छैन	३७८	२२५	४४१	४४५	३२५	३५३	७०६	३६३	५३८	३७७४

प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
थाहा छैन	५७६	७१८	७५	१९४	५६५	५२३	१५६	१६३	४२१	३३९९
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.१.६. घर भवन संहिताअनुसार निर्माण

यस हरिपुर नगरपालिकामा भवन संहिताअनुसार निर्माण भएको घर ७,४१२ छन् भने ७,०७१ वटा घर बनाउँदा भवन संहिताको पालना भएको देखिएँदैन। तलको तालिका नं. १०५ मा भवन संहिताअनुसार निर्माण भएका तथा नभएको घरहरूको सङ्ख्यात्मक विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १०५ : घर/भवन संहिताअनुसार निर्माण सम्बन्धी विवरण

भवन संहिताको बारेमा	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
भवन संहिता बारे थाहा छ	३२	५३		१२	४	२२	१७४	३९	५	३४१
भवन संहिता बारे थाहा छैन	९३०	९८५	५५८	६३२	९९१	८७०	७०३	५२२	९६०	७०७१
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

(क) नगरपालिका बाट अनुमति पत्र र नक्सा

हरिपुर नगरपालिकामा नगरपालिकाबाट अनुमति पत्र र नक्सा पास गरेर ३०७ वटा घर तथा भवनहरू बनेका छन् भने ७,१०५ वटा घर तथा भवनहरू नगरपालिकाबाट अनुमति पत्र र नक्सा पास नगरी नै निर्माण गरेको तथ्य सर्वेक्षणले प्रष्ट पार्दछ। यस सम्बन्धी विस्तृत जानकारी तलको तालिका नं. १०६ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १०६ : नगरपालिका बाट अनुमति पत्र र नक्सा सम्बन्धी विवरण

न.पा बाट अनुमति र नक्सा	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	६१	६७	३९	४७	१	९	१८	३०	३५	३०७
छैन	९०१	९७१	५१९	५९७	९९४	८८३	८५९	५३१	९३०	७१०५
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.१.७. विपद्को किसिमअनुसार जोखिम

(क) भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरू

भूकम्पको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्ने एउटा प्रमुख उपाय वा पूर्व तयारीको रूपमा भवन संहिताको पालना गर्ने तथा भूकम्प प्रतिरोधी घरहरूको निर्माण गर्नु हो हरिपुर नगरपालिकामा यस विषय सम्बन्धी अध्ययन गर्दा केही घरहरू मापदण्डअनुसार निर्माण भएको दखिन्छ जसमा कुल ७,४१२ घरधुरिमध्ये ४३८ घरधुरीको भवनहरू भूकम्प प्रतिरोधी छन्। तलको तालिका नं. १०७ मा भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरू सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १०७ : भूकम्प प्रतिरोधी घर तथा भवनहरू सम्बन्धी विवरण

भूकम्प प्रतिरोधी	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	६५	४५	१	५५	५	१४	१०	३६	१२७	४३८
छैन	८९७	९९३	५५७	५८९	९९०	८७८	७८७	५२५	८३८	६९७४
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

(ख) प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम बाढी

हरिपुर नगरपालिकामा नगरपालिका प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम बाढी सम्बन्धी घरधुरी सर्वेक्षणलाई हेर्दा यस नगरपालिकाको कुल ७,४१२ घरपरिवार मध्य १,२४६ घरपरिवारले बाढीको उच्च जोखिममा थियो भने ६,८४८ घरपरिवारमा कुनै पनि समयमा पहिरोको जोखिम भोग्नु परेको छैन भने तथ्याङ्गले देखाएको छ । तलको तालिका नं. १०८ मा प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम बाढी सम्बन्धी विवरणलाई प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १०८ : प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम सम्बन्धी विवरण

घर वा भवनले बाढी थामेको	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	२३	२४९	१	१२		२२५	३२	२०	२	५६४
छैन	९३९	७८९	५५७	६३२	९९५	६६७	८४५	५४१	९६३	६८४८
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.१.८. विपद् व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण

यस नगरपालिकामा कुल ७,४१२ घरपरिवारमा २२७ परिवारको सदस्ययले विपद् व्यवस्थापन तथा प्राथमिक उपचारको तालिम लिएको पाइन्छ भने ७९८५ घर परिवारले यस्ता कुनै पनि तालिममा सहभागी भएको पाइन्दैन । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण तलको तालिका नं. १०९ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १०९ : विपद् व्यवस्थापनको तालिम सम्बन्धी विवरण

विपद् व्यवस्थापन तालिम	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	३९	९४	१	१	७	६	५१	२०	८	२२७
छैन	९२३	९४४	५५७	६४३	९०८	८८६	८२६	५४१	९५७	७९८५
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.१.९. खुल्लाक्षेत्र सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकामा नगरपालिका प्राकृतिक प्रकोप जस्तै बाढी, पहिरो, भूकम्प आदि आएको बेलामा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरेको छ भनेर हेर्दा १,८२० घरपरिवारले सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरेको पाइन्छ भने बाँकी ५,५९२ घरपरिवारले विपद् को बेलामा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्रको पहिचान गरेको छैन । तलको तालिका नं. ९९० मा खुल्ला तथा सुरक्षित र आपत्कालीन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरूको बारेमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ११० : घर छेउमा खुल्ला तथा सुरक्षित क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

खुल्ला र सुरक्षित क्षेत्र	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	१००	५५५	११४	११७		१००	६५३	१०२	७९	१८२०
छैन	८६२	४८३	४४४	५२७	९१५	७९२	२२४	४५९	८८६	५५९२
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १११ : आपत्कालीन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरू सम्बन्धी विवरण

आपतकालीन समयमा काम लाग्ने संसाधनहरू	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	२५	२९	२	७	१	२	३९	४१	१	६६८
छैन	९३	१००	५५		९१	७२	४८	५२	९६	६७४४
जम्मा	९६	१०३	५५	६४	९१	८९	८७	५६	९६	७४१२

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.१.१०. घर वा भवनमा आगलागी सम्बन्धी विवरण

विपद् कहिले कहाँ र कसलाई हुन्छ भन्ने कुरा थाहा हुँदैन यो आकस्मिक रूपमा जसलाई जहाँ पनि हुन सक्छ । विपद् जोखिमहरू मध्ये आगो लागी पनि एक प्रमुख विपद् हो । सर्वेक्षणमा प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार यस नगरपालिकामा ३२ घर (कूल घरधुरीको ०.४ प्रतिशत) ले आगलागीको समस्या बेहोर्नु परेको देखिन्छ । उक्त ३२ वटा घरमा कति पटक आगो लागि भयो भन्ने विवरण तलको तालिका नं. ११२ र ११३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ११२ : आगो लागि सम्बन्धी विवरण

आगो लागि	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
थियो	१	७	१	२	५	६	२	२	६	३२	०.४%
थिएन	९६१	१०३१	५५७	६४२	९१०	८८६	८७५	५५९	९५९	७३८०	९९.६%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. ११३ : आगो लागि कति पटक भयो भन्ने सम्बन्धी विवरण

कति पटक	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
एक पटिक	१	४	१	१	४	४	२	२	५	२४
दुई पटक				१	१	२			१	५
तीन पटक		३								३
जम्मा	१	७	१	२	५	६	२	२	६	३२

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

६.१.११.टि.भि / रेडियो सञ्चारका माध्यम मार्फत विपत न्युनिकरणका सुचना

हरिपुर नगरपालिकामा प्राकृतिक प्रकोपको न्युनिकरणका सुचनाहरु रेडियो /टेलिभिजन सञ्चारका माध्यम मार्फत कुल ७,४१२ घरधुरी मध्य १,३९० घरपरिवारले सुने गरेका छन् भने ६,०२२ घरपरिवारले कुनै पनि सञ्चारको माध्यमबाट सुनेको छैन्। जस सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ११४ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. ११४ : टि.भि/रेडियो सञ्चारका माध्यम मार्फत विपत न्युनिकरणका सुचना सम्बन्धी विवरण

विपत न्युनिकरणको सुचना सुनेको	वडा									वडागत जम्मा
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	
छ	२६६	३६७	४	३९	३४	८७	३६३	१८९	४१	१३९०
छैन	६९६	६७१	५५४	६०५	८८१	८०५	५१४	३७२	९२४	६०२२
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

परिच्छेद ७ : भौतिक विकासको अवस्था

७.१. यातायात पूर्वाधार

हरेक समुदायदेखि लिएर बस्तीको आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लागि अत्यावश्यक आधारभूत पूर्वाधार सडक यातायातको सबैभन्दा कम खर्चिलो माध्यम हो । हरिपुर नगरपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने मानिसहरूले पूर्वाधार विकासका आधारमा के कस्तो प्रकारका सेवा सुविधा पाइरहेका छन् र त्यसको अवस्था के कस्तो रहेको छ भन्ने बारेमा अध्ययन गर्नको लागि यस क्षेत्रमा प्राप्त हुने न्यूनतम आधार क्षेत्रहरूलाई सहस्राब्दी विकास लक्ष्यले अडगिकार गरेको वातावरणीय दिगोपनलाई स्थानीयकरण गरी अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको छ । साथै तलको तालिका नं. ११५ मा यस नगर क्षेत्रभित्र हाल निर्माणाधीन सडक सम्बन्धी विवरणलाई वडागत रूपमा प्रष्टसँग प्रस्तुत गरिएको छ ।

७.१.१. सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था

तालिका नं. ११५ : हाल निर्माणाधीन सडक सञ्जालको विद्यमान अवस्था सम्बन्धी विवरण

सडकको किसिम	अनुमानित लम्बाइ कि.मी.	सडकको औसत चौडाइ (मि.) अनुमानित	सडकले सेवा पुग्न सक्न वडा तथा बस्तीहरूे	वडा नं.
कालो पत्रे	३ कि.मी	५.३० मि	तिलक लुम्रे घर देखि जगांदिश घर सम्म , कृष्ण सडक देखि सा.वि ५ नम्बरको सिमाना	१
ग्रामेल	३ कि.मी	५.३० मि		
कच्ची तथा धुले	१५ कि.मी	५.३० मि		
जम्मा	२१ कि.मी			
कालो पत्रे	५ कि.मी	१० मि	हरिपुर बजार पुल चोक सानो जगतपुर	२
ग्रामेल	३ कि.मी	५ मि	बलरामपुर , हरिपुर बजार ,सानाजगत पुर , भक्तपुर	
कच्ची तथा धुले	३ कि.मी			
जम्मा	११ कि.मी			
कालो पत्रे	६०० मी	७ मि	वडा नं. ३,८,४	३
ग्रामेल	३ कि.मी	७ मि	वडा नं. ३,८,४	
कच्ची तथा धुले	५ कि.मी			
जम्मा	५.७ कि.मी			
कालो पत्रे	७०० मी	२९ फिट	हरैया	४
ग्रामेल	१५० मी	१५ फिट		
कच्ची तथा धुले				
जम्मा	८५० मी	४४ फिट		
कालो पत्रे				५
ग्रामेल	४ कि.मी	५ मि	लक्ष्मीपुर	
कच्ची तथा धुले				
जम्मा	४ कि.मी	५ मि		

सडकको किसिम	अनुमानित लम्बाइ कि.मी.	सडकको औसत चौडाई (मि.) अनुमानित	सडकले सेवा पुग्न सक्न वडा तथा बस्तीहरे	वडा नं.
कालो पत्रे	५० कि.मी	५ .४९ मि	लक्ष्मीपुर देखी असनमा	६
ग्रामेल	०.५ कि.मी		पुरानो ३ वाडा सम्म	
कच्ची तथा धुले	१ कि.मी		वाडा भित्र ६	
जम्मा	२.५ कि.मी			
कालो पत्रे	४ कि.मी	८ मि	हरिपुर बाट लालबन्दी सम्म	७
ग्रामेल	५ कि.मी	५ मि	हरिपुर बाट चिर्चटन सम्म	
कच्ची तथा धुले	१० कि.मी	५ मि	हरिपुर बाट चिर्चटन सम्म	
जम्मा	१८ कि.मी	१९.८४ मि		
कालो पत्रे	१ कि.मी	५ मि	ईन्द्र पुर , हमीपुर	८
ग्रामेल	५०० मी	१५ मि		
कच्ची तथा धुले				
जम्मा				
कालो पत्रे	१ कि.मी			९
ग्रामेल	३ कि.मी	८ मि	पिपरीया देखी पडपुर	
कच्ची तथा धुले				
जम्मा	५ कि.मी	५ मि		

श्रोत : हरिपुर न. पा.

७.१.२. सवारी सुविधा र रुट

तालिका नं. ११६ : सवारी सुविधा र रुट सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रुट	साधन	वडा नं.
१	बरथता , नयाँ रोड	बस , टेम्पु , अटो	१
२	जानकी नगर हरिपुर रुट	बस , अटो	
३	नवलपुर , मलगांवा	बस , टेम्पु , अटो	२
४	हरिपुर , नवलपुर , मलगांवा	बस , टेम्पु , अटो , माइको	३
५	मलगांवा , नवलपुर	बस	४
६	हरिपुर देखी मलगांवा	बस , ट्रक , टेम्पु	६
७	चिताईन देखी लालबन्दी	बस , टेम्पु , माइको	७
८	नवलपुर , मलगांवा	बस , अटो	८
९	भित्री सडक	अटो	
१०	पिनरी देखी मलगांवा	बस , टेम्पु , मोटर , माइको	९

श्रोत : हरिपुर , नगरपालिका

७.१.३. नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

तालिका नं. ११७: नगर क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	चल्ने सवारी साधन	वडा नं.
१	बस , अटो	१
२	अटो , साइकल	२
३	अटो , ट्रक्टर , साइकल	३
४	अटो , साइकल , मोटर साइकल	४
५	अटो , साइकल , मोटर साइकल	५
६	टेम्पु , मोटर साइकल , ट्रक्टर , साइकल	६
७	टेम्पु , मोटर साइकल	७
८	अटो , ट्याक्सी , मोटर साइकल	८

श्रोत : हरिपुर, नगरपालिका

७.१.४. खोलुंगे पुल तथा पुल पुलेसा

विभिन्न निकायहरूको सहयोगमा निर्मित हरिपुर नगरपालिकामा रहेको पुल-पुलेसाहरू सम्बन्धी विवरण तल तालिका नं. ११८ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. ११८: पुल/खोलाको नामहरू सम्बन्धी विवरण

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय	वडा नं.
नयाँ टोल तथा कालो पत्रे बाटो आर.सि.सि			२०७५	नगरपालिका	
फरहदवा बजार कालो पत्रे बाटो आर.सि.सि			२०५८	गा.वि .स हुदौँ	
गरै जाने समुदायिक सडक कालो पत्रे बाटो आर.सि.सि			२०५८	गा.वि .स हुदौँ	१
महरानी माई आर.सि.सि पुल			२०६८	गा.वि .स हुदौँ	
इदगाद , नयाँ टोल कल्भर्ट			२०७५	नगरपालिका	
ढडग्रा खोला			२०३०	नेपाल सरकार	४
पुरानो झिम		मर्जुवा	२०७८	नेपाल सरकार	५
लक्ष्मी पुर पुल			२०५४	जिल्ला विकास	
मदरसा चौक कल्भर्ट			२०७४	नगरपालिका	६
विन्देश्वर निंह कल्भर्ट			२०७५	नगरपालिका	
चिताईन खोला पुल			२०७४	जि.बि.स	७

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय	वडा नं.
कल्भर्ट			२०७५	नगरपालि का	
इन्द्र पुर जोड्ने पुल	हरिपुर द	लालवन्दी	२०७५	नगरपालि का	८
पिंडेश्वर मन्दिर देखि प्रमन्थ	हरिपुर द	लालवन्दी	२०७५	नगरपालि का	
लखनतै खोला			२०००	नगरपालि का	९

श्रोत : हरिपुर, नगरपालिका

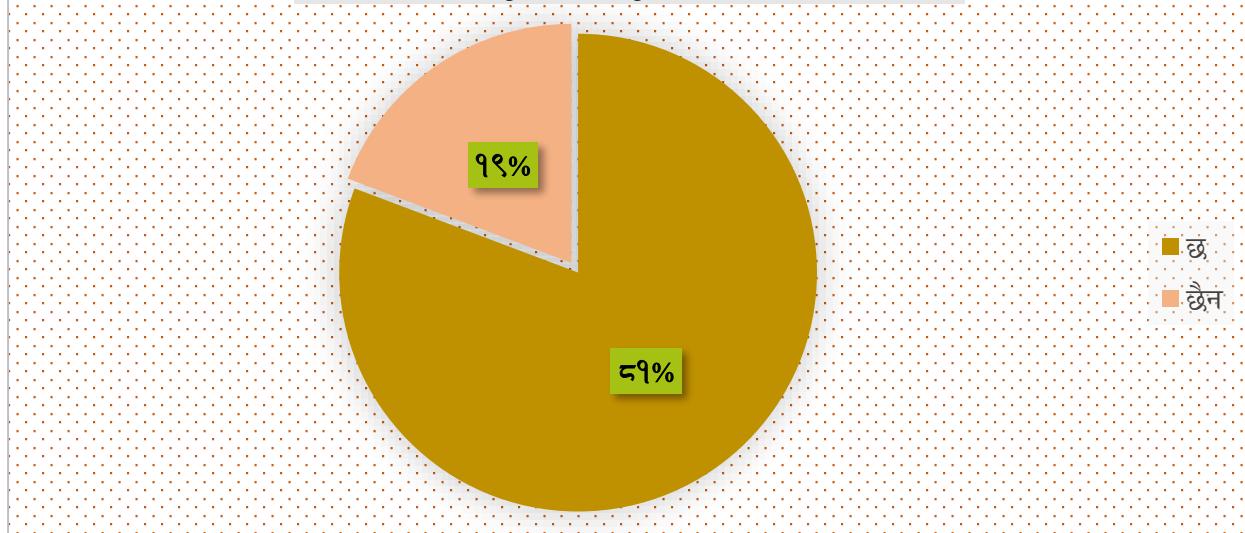
७.१.५. मोटर बाटोको सुविधाअनुसार घरपरिवार विवरण

घरसम्म जानको लागि मोटर बाटोको सुविधालाई हेर्दा ८०.७ प्रतिशत घरपरिवारले घरसम्म पुग्न मोटर बाटोको सुविधा रहेको बताएका छन् भने बाँकी १९.३ प्रतिशतको घरसम्म पुग्न मोटर बाटोको सुविधा नरहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. ११९ तथा चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ। तालिका नं. ११९ : मोटर बाटोको सुविधाअनुसार घरपरिवार विवरण

मोटर बाटोको सुविधा	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	८५	९	७६८	३९६	५७२	६८१	६९८	६७७	५०	८३१	५९८४
छैन	१०३	२७०	१६२	७२	२३	४	१९४	२०	५९	१३४	१४२८
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९९५	८९	८७	८७	९६	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

मोटरबाटोको सुविधा अनुसार घरपरिवार विवरण

चित्र नं. १८. मोटर बाटोको सुविधाअनुसार घरपरिवार विवरण

७.१.६. घरसम्म जाने सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार विवरण

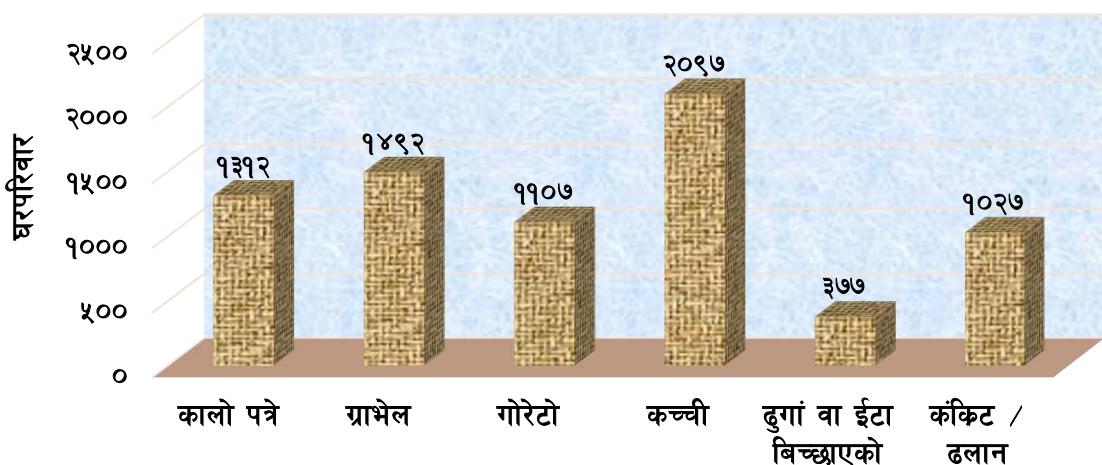
घरसम्म जानको लागि सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार विवरणलाई हेर्दा यहाँको कुल घरपरिवारको करिब १७.७ प्रतिशत परिवारको घरसम्म पुग्ने बाटो कालोपत्रे गरेको देखिन्छ भने १४.९ प्रतिशतको मात्र गोरेटो सडक घरसम्म जोडिएको छ। बाँकी करिब २८.३ प्रतिशत घरपरिवारले घरसम्म पुग्न कच्ची बाटो प्रयोग गरेको देखिन्छ। घरसम्म जानको लागि सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार तल तालिका नं. १२० मा र चित्रमा विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १२० : घरसम्म जाने सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

सडको किसिम	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
कालो पत्रे	२६०	२५७	१	९८	३१	३३५	११०	२०	८	१२	१३१२
ग्रामेल	२४	२	९१	५१	३९	१७८	१५	४५	२	१३१	२९३
गोरेटो	३७	२५८	१	४३	११७	२०	२९	०	७७	७५	१४०७
कच्ची	३५	३०२	३४७	२२२	४६	९९३	६	४९	५	४७	२०९७
दुगां वा ईटा बिच्छाएको	३३९		१	७		७	५	१८		३७७	५.१%
कंकिट / ढलान	४९	१३०	१५७	२३५	१२१	१३३	१४	७८	११०	१०२७	१३.९%
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९१५	८९	८७	५६१	९६५	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

घर सम्म जाने सडकको किसिम अनुसार घरपरिवार विवरण

चित्र नं. १९. घरसम्म जाने सडकको किसिमअनुसार घरपरिवार विवरण

७.१.७. झोलुङ्गे पुल तथा पुल-पुलेसा

विभिन्न निकायहरूको सहयोगमा निर्मित हरिपुर नगरपालिकामा रहेको पुल-पुलेसाहरू सम्बन्धी विवरण तल तालिका नं. १२१ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १२१ : झोलुङ्गे पुल तथा पुल-पुलेसा सम्बन्धी विवरण

पुल/खोलाको नाम	दायाँ किनारा रहेको स्थान	बायाँ किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय	बडा नं.
नयाँ टोल तथा कालो पत्रे बाटो आर.सि.सि			२०७५	नगरपालि का	१
फरहदवा बजार कालो पत्रे बाटो आर.सि.सि			२०५ ८	गा.वि.स हुदौँ	
गरे जाने समुदायिक सडक कालो पत्रे बाटो आर.सि.सि			२०५ ८	गा.वि.स हुदौँ	
महरानी माई आर.सि.सि पुल			२०६८	गा.वि.स हुदौँ	
इदगाद , नयाँ टोल कल्भर्ट			२०७५	नगरपालि का	
ढुङ्यागर खोला			२०३०	नेपाल सरकार	४
पुरानो झिम		मर्जुवा	२०७८	नेपाल सरकार	५
लक्ष्मी पुर पुल			२०५ ४	जिल्ला विकास	६
मदरसा चौक कल्भर्ट			२०७ ४	नगरपालि का	
विन्देश्वर निंह कल्भर्ट			२०७५	नगरपालि का	
चिवाईन खोला पुल			२०७ ४	जि.बि.स	७
कल्भर्ट			२०७५	नगरपालि का	
इन्द्र पुर जोड्ने पुल	हरिपुर ८	लालवन्दी	२०७५	नगरपालि का	८
पिन्डेश्वर मन्दिर देखि प्रमन्थ	हरिपुर ८	लालवन्दी	२०७५	नगरपालि का	
लखनतै खोला			२०० ०	नगरपालि का	९

स्रोत : बडा कार्यालयहरू, हरिपुर नगरपालिका

७.२.विद्युत् तथा वैकल्पिक उर्जा

७.२.१.इन्धन उपयोग विवरण (खाना पकाउने इन्धनको आधारमा घरपरिवार)

यस नगरपालिकामा रहेका घरपरिवारहरूले खाना पकाउने इन्धनको रूपमा सबैभन्दा बढी ७५.९ प्रतिशत घरपरिवारले काठ/दाउरा प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ भने त्यसपछिको ठूलो हिस्सा (कुल घरपरिवारको २०.८ प्रतिशत) घरपरिवारले एल.पि.जी. प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। यी दुई स्रोतहरूलाई मुख्य रूपमा प्रयोग गरेतापनि खाना पकाउन विजुली, गोवर / गुइठाको प्रयोग खासै गरेको देखिँदैन। तलको तालिका नं.१२२ मा बडागत रूपमा खाना पकाउने इन्धनको प्रयोग र यदि काठ / दाउराको प्रयोग गर्ने भए चुलोको प्रकार सम्बन्धी विवरणलाई देखाइएको छ।

तालिका नं.१२२ : खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

इन्धन	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
काठ / दाउरा	७५ ४	४८३	४७ २	५०१	८२ ३	७६१	६७३	३३०	८३ १	५६२८	७५.९ %
गोवर / गुइठा	१६	१४	३	१	२				१४ ०		१७६
मटितेल	३	१			१					५	०.१%
एल.पी.ग्याँस	१७६	५२४	८३	१४२	७७	१३०	१९६	८३	१३२	१५४३	२०.८ %
गोवर ग्याँस /बायोग्यास	१०	१५			१			३	७		३६
विजुली	१	१				१	२	१	२	८	०.१%
सोलार	२				१०					१२	०.२%
अन्य					१			३		४	०.१%
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९१	८९	८७	५६१	९६ ५	७४१२	१००%

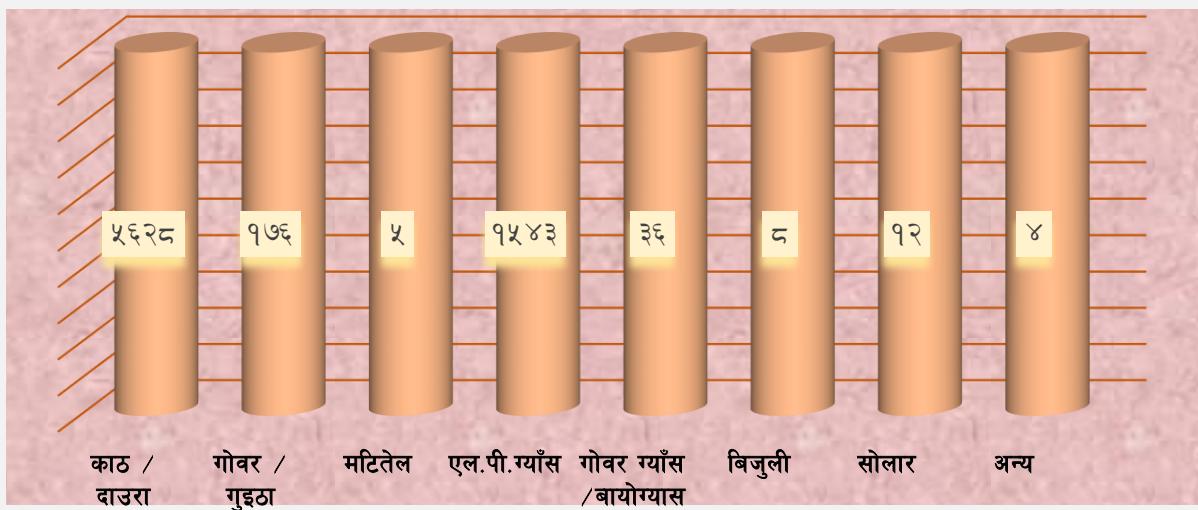
स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १२३ : खाना पकाउने चुलोको प्रकार सम्बन्धी विवरण

चुलोको प्रकार	बडा									बडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
सुधारिएको चुलो	२५२	५१७	१	७१	७६	१५७	२६	३०५	१३३	१५३८	२०.९%
परम्परागत चुलो	६९७	५०५	५५७	५७३	८२७	७३४	८४३	२४८	८३०	५८१४	७९.१%
जम्मा	९४९	१०२२	५५८	६४४	९०३	८९१	८६९	५५३	९६३	७३५२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

खाना पकाउने इन्धनको स्रोत

चित्र नं. २०. खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगका आधारमा घरपरिवार

७.२.२. बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

हरिपुर नगरपालिकामा रहेका घरपरिवारमध्ये अधिकतम सडख्यामा (कुल घरपरिवारको ९४.६ प्रतिशत) घरधुरीले बिजुलीको प्रयोग गरेको देखिन्छ, भने त्यसबाहेक केही घरधुरीले मटितेल, सोलार, बायो ग्यास, आदि पनि प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। उज्यालोको लागि विभिन्न इन्धनहरूको प्रयोगको विवरण र यदि बिजुली बत्तीको प्रयोग गर्ने भए बिजुली बत्तीको मिटरजडान गरेको घरपरिवार सम्बन्धी तथ्याङ्ग तल तालिका नं. १२४ मा र तलको स्तम्भ चित्रमा देखाइएको छ।

तालिका नं. १२४ : बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

बत्ती	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
बिजुली	९२८	१०२२	५०९	६१०	८१२	८६९	८६५	५२१	८७८	७०१४	९४.६%
मटितेल	२३	७	३७	१७	९७	२१	९	१८	८७	३१६	४.३%
सोलार/ बत्ती	९		८	१६	३	१	२	१		४०	०.५%
बायोग्यास	२				२			१६		२०	०.३%
अन्य		९	४	१	१	१	१	५		२२	०.३%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%

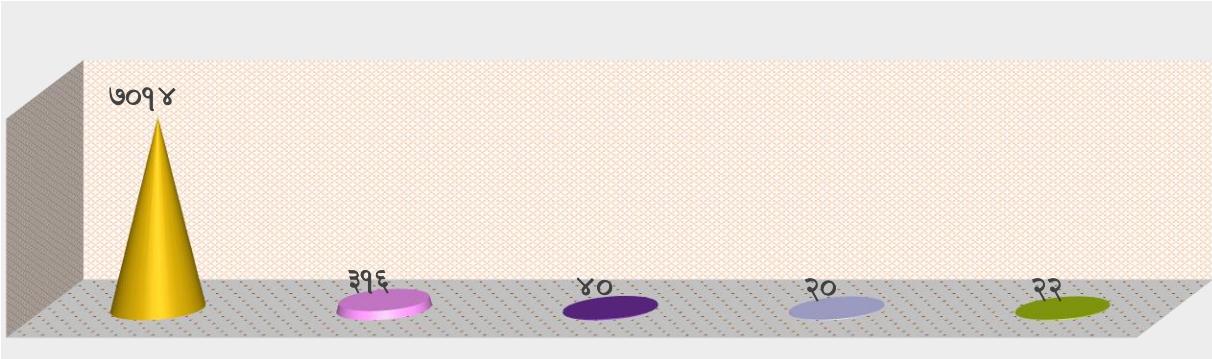
स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १२५ : बत्ती बाल्ने बिजुलीको मिटर सम्बन्धी विवरण

बिजुलीको मिटर जडान	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिश त
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	९१५	९५४	४३७	५६३	७६७	८२१	८१०	४९८	८१९	६५८४	९३.९ %
छैन	१३	६८	७२	४७	४५	४८	५५	२३	५९	४३०	६.१%
जम्मा	९२८	१०२२	५०९	६१०	८१२	८६९	८६५	५२१	८७८	७०१४	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

बत्ती सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. २१. बत्ती बाल्ने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार

७.२.३. आधुनिक सुविधामा पहुँच सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिकाको बासिन्दाहरूले प्रयोग गरिरहेको विलासिताका साधनहरू सम्बन्धी अध्ययन गर्दा साइकल र टेलिफोन/मोबाइलको प्रयोगकर्ता अत्यधिक देखिन्छ भने कार/जिप/भ्यान/टेम्पोको प्रयोगकर्ता न्यून देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरणलाई तलको तालिका नं. १२६ देखि १३८ मा आधुनिक सुविधाहरु विस्तृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका नं. १२६ : रेडियो सम्बन्धी विवरण

रेडियो	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	४५१	११३	२८	२१	१६	१३	६६	७०	२५	८०३	१०.८%
छैन	५११	१२५	५३०	६२३	८९९	८७९	८९१	४९१	९४०	६६०९	८९.२%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४९२	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १२७ : टेलिभिजन सम्बन्धी विवरण

टेलिभिजन	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	५८८	६२३	१४६	२२४	२०५	२१२	५८५	२४७	२८२	३११२	४२.०%
छैन	३७४	४१५	४१२	४२०	७१०	६८०	२९२	३१४	६८३	४३००	५८.०%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४९२	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १२८ : केवल लाईन जोडेका सम्बन्धी विवरण

केवल लाईन जोडेको	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	३९१	४१६	७४	१७५	१३६	८९	४५	१९१	२५२	२१८२	२९.४%

केवल लाईन जोडेको	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छैन	५७१	६२२	४	४६९	७७	८०३	४१९	०	७१३	५२३०	७०.६%	
जम्मा	९६ २	१०३ ८	५५८	६४ ४	९१५	८९	८७७	५६१	९६ ५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १२९ : टेलिफोन / मोबाइल सम्बन्धी विवरण

टेलिफोन / मोबाइल	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	८३ ९	९९६	३०७	५० ८	८३६	७८१	८४	४६	८६	६४४०	८६.९ %	
छैन	१२३	४२	२५१	१३६	७९	१११	३१	९९	०	९७२	१३.१%	
जम्मा	९६२	१०३ ८	५५ ८	६४	९१ ५	८९	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३० : साइकल सम्बन्धी विवरण

साइकल	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	६८१	६९२	२५४	३४३	३९३	४४१	७४८	३४३	४१८	४३१३	५८.२%	
छैन	२८१	३४६	३०४	३०१	५२२	४५१	१२९	२९८	५४७	३०९९	४९.८%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३१ : मोटरसाइकल सम्बन्धी विवरण

मोटरसाइकल	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	२६६	३१०	६५	१६८	१५६	१५१	२५९	९९	२२०	१६९४	२२.९%	
छैन	६९६	७२८	४९३	४७६	७५९	७४१	६१८	४६२	७४५	५७१८	७७.१%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३२ : सोलार सम्बन्धी विवरण

सोलार	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	५२	३४	८	७	७	५	४४	१३	१३	१८३	२२.५%	
छैन	९१०	१००४	५५०	६३७	९०८	८८७	८३३	५४८	९५२	७२२९	९७.५%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३३ : जेनेरेटर सम्बन्धी विवरण

जेनेरेटर	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	७	७	१	३	१	२	१९	२	८	५०	०.७%	
छैन	९५५	१०३१	५५७	६४१	९१४	८९०	८५८	५५९	९५७	७३६२	९९.३%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३४ : कम्प्युटर सम्बन्धी विवरण

कम्प्युटर	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	६३	३७	८	११	२२	१२	४१	१०	२०	२२४	३.०%	
छैन	८९९	१००१	५५०	६३३	८९३	८८०	८३६	५५१	९४५	७१८८	९७.०%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३५ : कार/जिप/भ्यान सम्बन्धी विवरण

कार/जिप/भ्यान	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	३३	३२	८	२१	१०	११	१८	१०	२२	१६५	२.२%	
छैन	९२९	१००६	५५०	६२३	९०५	८८१	८५९	५५१	९४३	७२४७	९७.८%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३६ : इन्झर्टर सम्बन्धी विवरण

इन्झर्टर	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	२०	२०	६	४	८	३	४८	५	१७	१३१	१.८%	
छैन	९४२	१०१८	५५२	६४०	९०७	८८९	८२९	५५६	९४८	७२८१	९८.२%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३७ : स्मार्ट फोन सम्बन्धी विवरण

स्मार्ट फोन	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
छ	४४३	२८२	२७८	२३४	८१	९०	४२३	६१	५७	१९४९	२६.३%	
छैन	५१९	७५६	२८०	४१०	८३४	८०२	४५४	५००	१०८	५४६३	७३.७%	
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

तालिका नं. १३८ : इन्टरनेट सम्बन्धी विवरण

इन्टरनेट	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छ	२९६	४९	९	८	३१	२३	३१	६	३५	४८८	६.६%
छैन	६६६	९८९	५४९	६३६	८८४	८६९	८४६	५५५	९३०	६९२४	९३.४%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६९	९६५	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

७.४.आवास तथा भवन

७.४.१.घरको तल्ला आधारमा घरधुरी

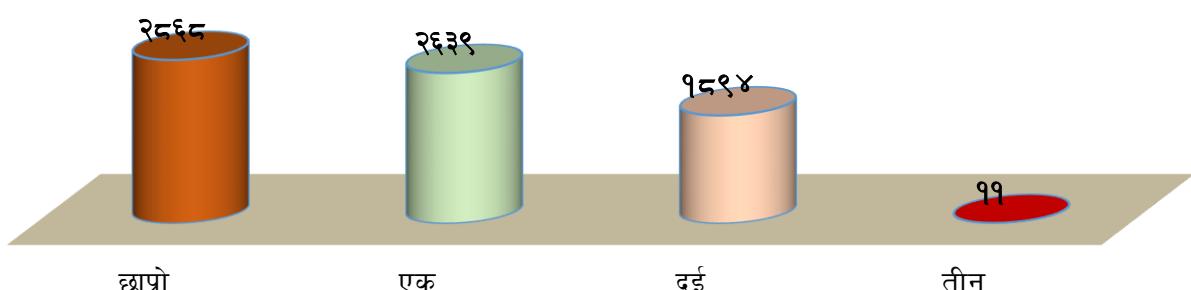
यस नगरपालिका अवस्थित घरहरूको तल्लाको आधारमा अध्ययन गर्दा ३८.७ प्रतिशत परिवार छाप्रोमा बसोबास गर्ने गर्दछन् भने एक र दुई तल्ले घरमा बस्ने परिवार सङ्ख्या कमशः ३८.६ र २५.६ प्रतिशत छन्। घरको तल्लाको आधारमा गरिएको वर्गीकरणमा ११ परिवारको (कुल परिवारको ०.१ प्रतिशत) तीन तल्ले घर रहेको देखिन्छ। घरको तल्लाअनुसारको घरपरिवारको विवरण वडागत रूपमा तल तालिका नं. १३९ र स्तम्भ चित्रमा देखाइएको छ।

तालिका नं. १३९ : घरको तल्लाको आधारमा घरधुरी विवरण

घरको तल्ला	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
छाप्रो	३१०	८१	५०	२५९	५०१	३८२	५०६	१२८	६५१	२८६८	३८.७%
एक	५०६	२९८	३७५	२४०	३०६	३२४	१२३	२३९	२२८	२६३९	३५.६%
दुई	१४६	६५४	१३३	१४४	१०८	१८६	२४५	१९४	८४	१८९४	२५.६%
तीन		५		१			३		२	११	०.१%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९९५	८९२	८७७	५६९	९६५	७४१२	१००%

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

घरको तल्ला सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. २२. घरको तल्ला आधारमा घरधुरीको विवरण

७.४.२. छानाको किसिमको आधारमा घरधुरी

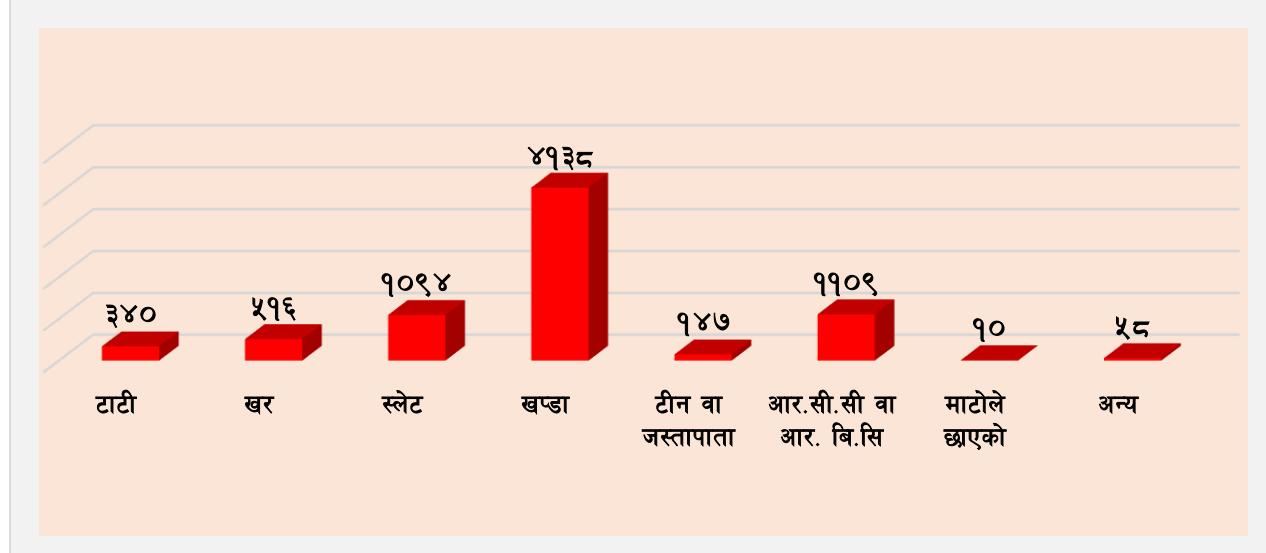
घरको छानाको किसिम सम्बन्धि गरीएको अध्ययनबाट प्राप्त तथ्याङ्कलाई विश्लेषण गर्दा यस नगरपालिकामा सबै भन्दा बढि ५५.८ प्रतिशत परिवार खप्डाको घरमा बस्ने गरको देखिन्छ । स्लेटमा १४.८ प्रतिशत ,आर.सि.सि घरमा बस्ने परिवारको संख्या १५.० प्रतिशत रहेको छ भने टीन वा जस्तापाता २.० प्रतिशत खरको छाना भएको ७.० प्रतिशत र सबै भन्दा कम माटोले छाएको ०.१ प्रतिशत रहेको । अन्य प्रकारको छाना भएको घरको संख्या न्यून रहेको देखिन्छ । घरको छानाको किसिम अनुसारको घरपरिवारको विवरण वडागत रूपमा तलको तालिका नं. १४० र चित्रमा देखाईएको छ ।

तालिका नं. १४० : छानाको किसिमको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

छानाको किसिम	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
टाटी	३१	३१			२	२३	२३	४	१०	९	३४०
खर	६३	३४	६१	७१	८६	८०	१०	५९	४४	५१६	७.०%
स्लेट	१९	२	३९३	१३३	९५	६१	१३२	६	२८	५४	१०९४
खप्डा	६०	३	३४७	२६६	३८२	५३	४३	५०	३८	६८	५५.८ %
टीन वा जस्तापाता	१२	२३	१९	१०	३३	२७	८	९	६	१४७	२.०%
आर.सी.सी वा आर.बि.सि	५५	२०३	७६	७८	१७	१९२	११६	६३	१४	११०९	१५.० %
माटोले छाएको	१	१			६	१			१	१०	०.१%
अन्य	५	६	३		१५	२	१	५	२१	५८	०.८%
जम्मा	९६	१०३	५५	६४	९१	८९	८७	९६	५६१	७४१२	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

घरको छानाको किसिम सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. २३. छानाको किसिम आधारमा घरधुरी विवरण

७.४.३. गारोको किसिम

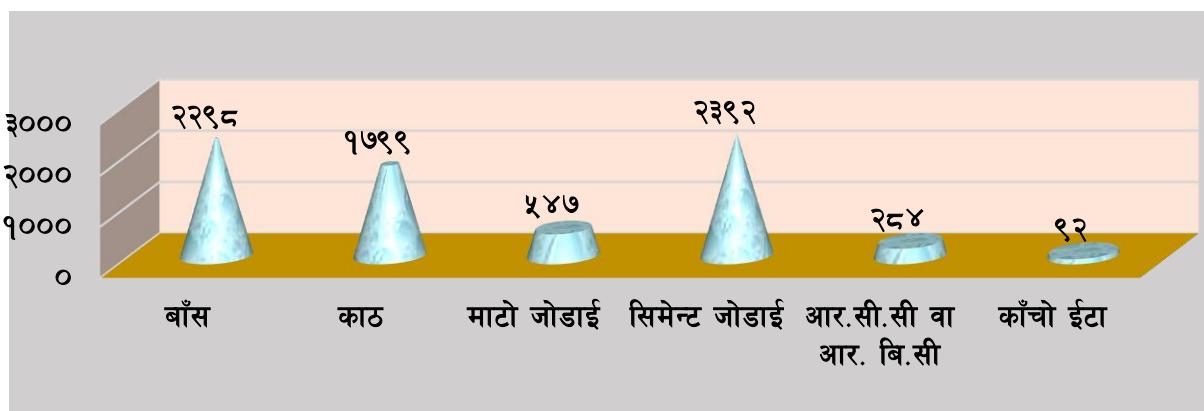
हरिपुर नगरपालिकामा रहेका घरहरुको गारोको किसिम सम्बन्धि अध्ययन गर्दा यहाँ सबैभन्दा बढि करिब ३२.३ प्रतिशत परिवार सिमेन्ट जोडाई भएको घरमा बस्ने गरको देखिन्छ भने बाँसको जोडाई भएको घरमा बस्ने परिवारको संख्या ३१.० प्रतिशत रहेको छ। त्यस्तै सबैभन्दा कम काचो ईटाले बनेको घरहरु जुन कूल घरहरुको १.२ प्रतिशत मात्र रहेको छ। घरको गारोका किसिम अनुसारको घर परिवारको विवरण वडागत रूपमा तल तालिका नं. १४१ र चित्रमा देखाईएको छ।

तालिका नं. १४१ : गारोको किसिमको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

गारोको किसिम	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत	
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
बाँस	२१६	३०८	२३८	२२९	२७३	२५३	४०	१७	१९	२२९८	३१.० %	
काठ	१८	१००	२७	१६०	२८	३०२	१०	१६	४७	१७९९	२४.३ %	
माटो जोडाई	३०	४	१३१	१६	४	२९	१५	१२	१९	१७	५४७	७.४%
सिमेन्ट जोडाई	२४१	४६९	२२७	२३६	२९३	२७३	२३५	१९	२२६	२३९२	३२.३%	
आर.सी.सीवा आर. बि.सी	१४	२८	३	१३	३१	४८	८२	१२	५३	२८४	३.८%	
काँचो ईटा	३	२	४७	२	१	१	३५		१	९२	१.२%	
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	११५	८९	८७	५६१	९६५	७४१२	१००%	

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

घरको गारोको किसिम सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. २४. गारोको किसिम आधारमा घरधुरी विवरण

७.४.४. घरको अवस्था

यस नगरपालिकामा रहेका घरहरुको अवस्था सम्बन्धि अध्ययन गर्दा सबैभन्दा बढि करिब १५.५ प्रतिशत परिवार हालै र्ममत भएको घरमा बसोबास गर्ने गरेको देखिन्छ भने भितामा चिरा परेको घरमा बस्ने परिवार कूल घरपरिवारको १३.३ प्रतिशत रहेका छन्। त्यस्तै हालै निमार्ण गरेकोमा १४.४ प्रतिशत रहेका देखिन्छ

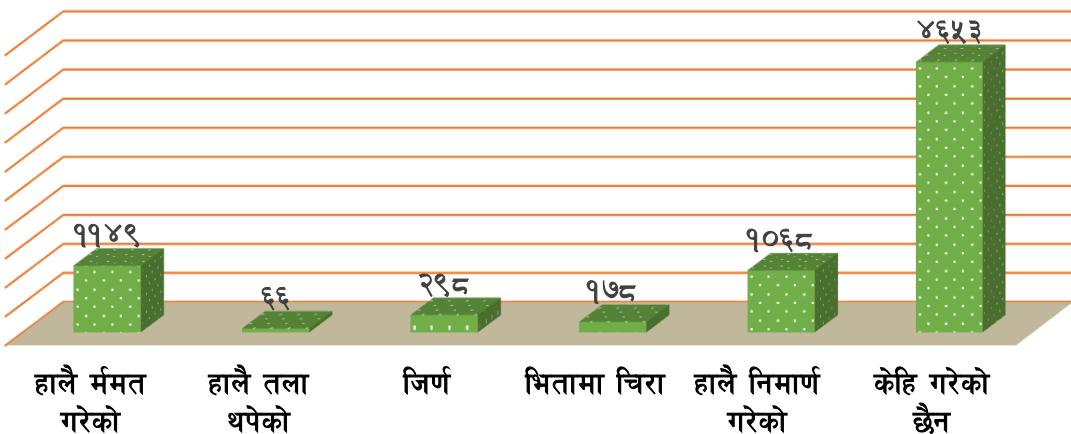
। त्यसै गरी सबैभन्दा कम ०.९ प्रतिशत घरहरु हालै तला थपेको देखिन्छ । घरको अवस्था अनुसारको घरपरिवारको विवरण वडागत रूपमा तलको तालिका नं. १४२ र स्तम्भ चित्रमा देखाईएको छ ।

तालिका नं. १४२ : घरको अवस्था आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

घरको अवस्था	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
हालै रम्मत गरेको	७४	२९०	२०३	१३६	२५	७५	१४४	१२४	७८	११४९	१५.५%
हालै तला थपेको	११	२८	१	१	१	५	२	१६	१	६६	०.९%
जिर्ण	१	२०२	२२	६		१	२	६३	१	२९८	४.०%
भितामा चिरा	७	३०	९५	२९		२	११	४		१७८	२.४%
हालै निमार्ण गरेको	६७	१५८	५८	५९	१९४	२४५	५७	३६	१९४	१०६८	१४.४%
केहि गरेको छैन	८०२	३३०	१७९	४१३	६९५	५६४	६६१	३१८	६९१	४६५३	६२.८%
जम्मा	९६२	१०३८	५५८	६४४	९१५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

घरको अवस्था सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. २५ . घरको अवस्थाको आधारमा घरधुरी विवरण

७.४.५. घरको जगको प्रकार

यस नगरपालिकामा घरको जगको प्रकार लाई आधार मानि हेर्दा सबै भन्दा बढि करिब ३६.८ प्रतिशत परिवारको घर काठको खम्वाले बनेको देखिन्छ भने माटो र ढुङ्गा प्रयोग गरी बनेको घरमा बस्ने परिवारको संख्या २६.१ प्रतिशत रहेको छ । त्यस्तै सिमेन्ट र ईटा जग भएको घर २५.१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । लोड बेरिङ जग भएको घरहरु १.८ प्रतिशत भएको देखिन्छ । सबैभन्दा कम फेम स्ट्रक्चर घरको जग भएको ०.१ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । घरको जगको प्रकार अनुसारको घरपरिवारको विवरण वडागत रूपमा तलको तालिका नं. १४३ र स्तम्भ चित्रमा देखाईएको छ ।

तालिका नं. १४३ : घरको जगको प्रकारको आधारमा घरधुरी सम्बन्धी विवरण

घरको जगको प्रकार	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
माटो र ढुङ्गा	३९३	३९९	१३	७३	८५	५७	६४९	१३९	१२८	१९३६	२६.१%

घरको जगको प्रकार	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
सिमेन्ट /दुगा /इटा	१३१	१७४	६०	४१	१२	६१	११४	१०९	६	७०८	९.६%	
फेम स्ट्रक्चर	६	२		२						१०	०.१%	
लोड बेरिंग	१६	२	१	४१	२५			१	४६	१३२	१.८%	
काठको खम्बा	३२१	१७३	१७७	२७३	५२८	४९९	३	१५५	५९६	२७२५	३६.८%	
सिमेन्ट र इटा	९२	२८८	२८९	२०३	२६५	२७५	१०७	१५६	१८८	१८६३	२५.१%	
अन्य	३		१८	११			४	१	१	३८	०.५%	
जम्मा	९६	१०३	८	५५८	६४४	११५	८९२	८७७	५६१	९६५	७४१२	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

घरको जगको प्रकार सम्बन्धी विवरण

चित्र नं. २६. घरको जगको प्रकारको आधारमा घरधुरी विवरण

७.४.६. घरको उमेर

यस नगरपालिकामा घरको जगको उमेरलाई आधारमानि हेदा सबैभन्दा बढि ६-१० को घर २९.९ प्रतिशत परिवार छन् भने सबै भन्दा कम ५० वर्ष भन्दा माथी २.६ प्रतिशत रहेको सर्वेक्षणले देखाएको छ। घरको घरको उमेर अनुसरको घरपरिवारको विवरण वडागत रूपमा तलको तालिका नं. १४४ र स्तम्भ चित्रमा देखाईएको छ।

तालिका नं. १४४ : घरको उमेर सम्बन्धी विवरण

घरको उमेर	वडा										वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९			
०-५ वर्ष	१४							११		१८९७	२५.६%	
	९	२२२	१७२	२०३	२४१	२७९	२३८	१०	२८३			
६ - १० वर्ष	३१६	२६४	१६०	२००	२६७	१८	१८१	१९	४०	२२१५	२९.९ %	
११ - २० वर्ष	२६				२७					१८८८	२५.५ %	
	४	२०९	१५८	१२८	८	२७०	२७७	११२	११२			
२१ - ३० वर्ष	१४	१०७	४३	४२	३९	६६	११९	४७	४५	६०२	८.१%	

घरको उमेर	वडा									वडागत जम्मा	प्रतिशत
	१	२	३	४	५	६	७	८	९		
३१-४० वर्ष	३०	७१	१८	१४	३४	३२	५०	२८	१३	२९०	३.९%
४१-५० वर्ष	४३	४२	६	२६	१२	४२	९	९	५	१९४	२.६%
५० वर्ष भन्दा माथी	६६	१२३	१	३१	४४	१९	३	१६	२३	३२६	४.४%
जम्मा	९६२	१०३	५५	६४	९१५	८९	८७	५६१	९६५	७४१२	१००%

श्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७६

७.४.७. नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरु भवन सम्बन्धी विवरण

हरिपुर नगरपालिका अन्तर्गतका सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरु सम्बन्धी विवरणर सरकारी सार्वजनिक भवनहरु सम्बन्धी विवरण तालिका नं. १४५ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १४५ : नगरालिका अन्तर्गतका सरकारी तथा सामुदायिक भवनहरु भवन सम्बन्धी

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरुको नाम	वडा नं. बस्ती	हालको उपयोग	वडा नं.
१	सि.एम.सि समुदायिक भवन	एक हजार विघा	बर्थिङ सेन्टर सञ्चालन	१
२	सामुदायिक भवन	साविक वडा ५	जन्ती बैठक	
३	सामुदायिक भवन विच टोल	साविक वडा १	जन्ती बैठक	
४	सामुदायिक भवन दुर्गा मन्दिर	दुर्गा मन्दिर	बस्ती	
५	संयुक्त किया पुत्रि घर	दुर्गा मन्दिर	बस्ती	
६	साना जगतपुर धर्मशाला	सानो जगतपुर	मिटिङ , बैठक	२
७	बौद्धटोल	भक्तपुर	मिटिङ , बैठक	
८	कछडिया धर्मशाला	कछडिया टोल	मिटिङ , बैठक	
९	रैगनियार धर्मशाला	हरिपुर	जन्तीहरुको लागी	३
१०	मनमोहन दृष्टि	हात्तिसार	स्थानीय	
११	दमुवारी सामुदायिक धर्मशाला	हनुवारी बस्ती	स्थानीय	
१२	नयाँ टोल धर्मशाला	नयाँ टोल बस्ती	स्थानीय	४
१३	दलित धर्मशाला	चमार टोल	स्थानीय	
१४	मधेशी सामुदायिक भवन	मिश्रीत बस्ती	स्थानीय	
१५	असनमा टोल	असनमा	स्थानीय	५
१६	मर्जुवर टोल	मर्जुवर	स्थानीय	
१७	कण छरीया सामुदायिक भवन	कण छरीया	स्थानीय	
१८	वडा नं. ३ साविक धर्मशाला		सामाजिक काम	७
१९	हनुमान मन्दिर धर्मशाला		सामाजिक काम	
२०	दलित समुदायिक भवन	हानिसा	स्थानीय	
२१	भुई स्थान हरिपुर	हानिसा	स्थानीय	८
२२	जुट्ठपानी भुईस्थान	जुट्ठपानी	स्थानीय	
२३	दलित भवन	चमार टोल	जयन्ती	९

क्र.सं.	सामुदायिक भवनहरूको नाम	वडा नं. वस्ती	हालको उपयोग	वडा नं.
२४	ऋषि मुनि भवन	मुसरी टोल	जयन्ती	
२५	डप डेरी	चमार टोल		

स्रोत : वडा कार्यालय

७.४.८. शवदाह स्थल सम्बन्धी विवरण

तालिका नं. १४६ : शवदाह स्थल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	घाट वा चियानको नाम	स्थान (कुन जातजातीका मानिस)	वडा नं.
१	लखर्ते खोला	हिन्दु धर्मालबीहरु	
२	समुदायिक बन	हिन्दु धर्मालबीहरु	१
३	अलमोल	बनिया	२
४	भिम खोला समसानघाट	हिन्दु धर्मालबीहरु	
५	संगम समसानघाट	हिन्दु धर्मालबीहरु	३
६	कर्वस्थान	मुस्लीम धर्म	
७	कर्वस्थान	मुस्लीम धर्म	५
८	नयाँ नहर आर्यघाट	हिन्दु धर्मालबीहरु	
९	लखनदही नदी खोला	हिन्दु, मुस्लीम, इसाई	८
१०	लखनदही नदी खोला	हिन्दु	
११	कर्वस्थान	मुस्लीम धर्म	९

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका

परिच्छेद द : संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

संस्थागत विकास र सुशासन स्थानीय स्वायत्त सरकारका आधार स्तम्भहरू हुन् । प्रभावकारी सेवा प्रवाह र सुशासनको प्रत्याभूतिबाट मात्रै स्थानीय शासन तथा तह संस्थागत हुने गर्दछ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७५ लगायत सम्बन्धित ऐन, नियम, निर्देशिकाले स्थानीय तहलाई स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी दिएको छ । उपरोक्त कानुनी व्यवस्थाअनुसार विकास सम्बन्धी गतिविधि सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहलाई परिणाममुखी र प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहको पूर्ण तथा समन्वयकारी भूमिकाको अपेक्षा गरिएको छ । गाउँ विकासका प्रयासहरूलाई व्यवस्थित, नतिजामूलक तथा प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाको समग्र नेतृत्व र विषयगत निकायहरूको विषयगत नेतृत्वमा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नतिजा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया संस्थागत हुन आवश्यक छ ।

नगरपालिका तथा हालको स्थानीय सरकारको समग्र समन्वय र विषयगत निकायहरूको विषयगत क्षेत्रको नेतृत्वमा नगर विकासको विद्यमान स्थितिको चित्रण गर्दै विकासका सम्भावना र आवश्यकताका आधारमा गाउँको रणनीतिक तथा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्ने, स्वीकृत कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने, आयोजना तथा कार्यक्रमको नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने प्रणाली संस्थागत गर्न आवश्यक देखिन्छ । यसबाट नगरपालिकाको एकीकृत विकासमा स्थानीय तथा बाह्य स्रोतसाधनको पहिचान तथा परिचालन र गाउँ विकासका सरोकारवाला (सरकारी, गैरसरकारी, निजी र नागरिक) बीच समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारीमा अभिवृद्धि भई विकासका प्रयासहरू व्यवस्थित, नतिजामूलक तथा प्रभावकारी हुन सक्दछ ।

सामान्यतः नगरपालिकाको पार्श्वचित्र निर्माणले नगर विकासको लागि मार्गीचित्र प्रस्तुत गर्दछ । यसै सन्दर्भमा नगर पार्श्वचित्रका विभिन्न विषय शीर्षक तथा प्राथमिकताका विषय क्षेत्रमध्ये संस्थागत विकास तथा सुशासन पनि एक रहेको छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७५ लगायत अन्य कानुनी शासनको मूल्य तथा मान्यता अनुरूप नागरिक संलग्नता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र भ्रष्टचारमुक्त अवस्थाको सिर्जना र सञ्चालित विकास कार्य तथा प्रवाहित सेवाको प्रभावकारितामा अभिवृद्धि गरी विकास कार्यलाई नतिजामुखी बनाउन जोड दिएको छ । सुशासन ऐन २०६५ र नियमावली २०६५ ले सार्वजनिक निकायहरूले क्षतिपूर्तिसहितको नागरिक बडापत्र, गुनासो सुनुवाई, पारदर्शिता र जवाफदेहितासहित सेवाग्राही मैत्री कार्यप्रणाली अपनाउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यसै गरी स्थानीयस्तरका सेवा प्रदायक निकायलाई सेवाग्राही प्रति जवाफदेही बनाउन उत्तरदायित्व सम्बन्धी संयन्त्रहरूको कार्यान्वयन रणनीति तथा सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण कार्यविधि तथा सूचनाको हक सम्बन्धी कानुनी र नीतिगत व्यवस्था र औजारहरू उपलब्ध रहेको छ ।

८.२. जनप्रतिनिधिहरू

हरिपुर नगरपालिकामा निवाचित जनप्रतिनिधि विवरण तलको तालिका नं. १४७ मा प्रस्तुत गरिएको छ । तालिका नं. १४७ : निवाचित जनप्रतिनिधि सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	वडा नं.	मोबाइल नं.
१	जमिरुदिन मंसुर	नगर प्रमुख	-	९८५४०८०९९९
२	रेणुका देवी काफ्ले	नगर उप-प्रमुख	-	९८५४०८०९९०
३	कुमार लामा	वडा अध्यक्ष	१	९८५४०८०९०९

क्र.सं.	नाम	पद	वडा नं.	मोवाइल नं.
४	रिवेश्वर कडरिया	वडा अध्यक्ष	२	९८५४०८०९०२
५	महम्द हजरत शेष	वडा अध्यक्ष	३	९८५४०८०९०३
६	गुणेश प्रसाद साह	वडा अध्यक्ष	४	९८५४०८०९०४
७	मंसुर मिया	वडा अध्यक्ष	५	९८५४०८०९०५
८	ईदी मंसुर	वडा अध्यक्ष	६	९८५४०८०९०६
९	हन्दय नारायण पजियार	वडा अध्यक्ष	७	९८५४०८०९०७
१०	हरि ब. थापा	वडा अध्यक्ष	८	९८५४०८०९०८
११	हरि नाथ प्रसाद साह	वडा अध्यक्ष	९	९८५४०८०९०९
१२	वेद कुमारी बलमपाखी	कार्यपालिका सदस्य		९८४४१०५८९३
१३	प्रमशिला देवी कानुं	कार्यपालिका सदस्य		९८४४३८३७६७
१४	मैमुन खातुन	कार्यपालिका सदस्य		९८०९६४१२५७
१५	लक्ष्मी कुमर	कार्यपालिका सदस्य		९८१७६०४४२३
१६	सुनेना देवी चोधरी	कार्यपालिका सदस्य		९८१७६५६३५३
१७	खहेरु कुमर	कार्यपालिका सदस्य		९८४४१८१२१४
१८	रामेश्वर प्रसाद साह	कार्यपालिका सदस्य		९८४४०३३२७८
१९	जनक लाल महरा	कार्यपालिका सदस्य	नगर कार्यपालिका सदस्य	९८१७६५८२७८
२०	कुमार प्रसाद चौलागाई	वडा सदस्य	१	९८६४०६०९७२
२१	ज बहादुर बलमपाकी			९८००८३४७५५
२२	सनैना कुमारी चमार			९८४४३८६५६८
२३	शारदा श्रेष्ठ	वडा सदस्य	२	९८६०५०९३९३
२४	अस्फाक अंसारी			९८४५३३५८८
२५	महा लक्ष्मी विश्वकर्मा			९८००८३३८७४
२६	ओर्मिला कुमारी देवी	वडा सदस्य	३	९८१४८८७३५६
२७	फेकनी देवी मैन			९८४४५३०५५९
२८	मोखतार शेष			९८४४०७६४४२
२९	मनिफ शेष	वडा सदस्य	४	९८१९६१८९२२
३०	पवित्रि कुमारी			९८१९६०९३७८
३१	जया कुमारी देवी			९८२६८८७५३६
३२	शिव शंकर राय दनुवार	वडा सदस्य	५	९८२४८३३९४
३३	उमेश राय यादव			९८१२१४४१५८
३४	परम देवी माझी			९८१७६९३२९९
३५	ईसा मिया असारी	वडा सदस्य	६	९८१७६४६२५०
३६	गमसैद मंसुर			९८०९६८७६
३७	छठिया देवी			९८१३१८९०२५
३८	आश नारायण ठाकुर	वडा सदस्य		९८१७६९३६३१

क्र.सं.	नाम	पद	वडा नं.	मोवाइल नं.
३९	इसु मंसुर			९८०७६१५५०२
४०	चितोरिया कुमारी चौधरी			९८०७८४३६१५
४१	सोमारी देवी माझी			९८००८६२५२४
४२	पदम बहादुर कुमर			९८०९६८५६०२
४३	रामसिंह चौधरी			९८४४१४६०४१
४४	कलपना नेपाली			९८१२१५१९०३
४५	अनुचित दास तत्मा			९८६३४३४८०३
४६	तीर्थ राज गोतम			९८४४२१५९०३
४७	लिलम देवी चौधरी			९८१९८००४३४
४८	शिवतारण देवी			९८०९६८६३०७
४९	भगलु चौधरी थारु			९८०७८८८००९
५०	मंसुर शेष			९८१६८७०९६१

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका

८.३. नगरपालिका कार्यालयमा हाल कार्यरत कर्मचारी

हरिपुर नगरपालिकामा कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरु सम्बन्धी विवरण तलको तालिका नं. १४८ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका नं. १४८ : नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारी सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय वडा कार्यालय	मोवाइल नं.
१	उदय प्रसाद देवकोटा	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	नगरपालिका	९८५४०८९९९९
२	रुपलाल देवकोटा	अधिकृत छैठौ	नगरपालिका	९८६५९९४९२९
३	विनय पोडेल	अधिकृत	नगरपालिका	९८४४४४४३८११
४	आनन्द हरि मैनाली	सुचना प्रविधिक अधिकृत	नगरपालिका	९८४९६८०८८०
५	जमाल अहुमत	रोजगार अधिकृत	नगरपालिका	९८०७८२७७४४
६	भुपेन्द्र कुमार सिंह	लेखा अधिकृत	नगरपालिका	९८४०८८८६६७
७	रीजत कुमार राय यादव	लेखापाल	नगरपालिका	९८०६८०४८६२
८	बेकुण्ठ प्रसाद सापकोटा	आ.ले.प	नगरपालिका	९८४९२०८९३२
९	राजीव महतो	स.लेखापाल	नगरपालिका	९८४४०४६३२१
१०	नागेश्वर राय	शिक्षा अधिकृत	नगरपालिका	९८४४०३१७९३
११	किती कुमारी कर्ण	प्रा.स	नगरपालिका	९८४४१६३३३८
१२	रामदेवी चौधरी	ना.स	नगरपालिका	९८०९६५७३०९
१३	महेश खनाल	सहायक चौथो	नगरपालिका	९८४२८५३२३९
१४	पार्वती ज्ञाली	सहायक चौथो	नगरपालिका	९८६९००९३१२

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय वडा कार्यालय	मोबाइल नं.
१५	रुपेश राय	सहायक चौथो	नगरपालिका	९८६४००८२०५
१६	अनिता भट्टराई	महिला विकास निरिक्षक	नगरपालिका	३२४५५९६०९६
१७	विवेक कुमार यादव	ईन्जीनियर	नगरपालिका	९८२३५७९७६४
१८	अमरेन्द्र कुमार भा	सव ईन्जीनियर	नगरपालिका	९८१९८३२५०२
१९	अभिशेख रंजन	सव ईन्जीनियर	नगरपालिका	९८४९६६८१७३
२०	शान्ती शोभा लक्ष्मी श्रेष्ठ	सव ईन्जीनियर	नगरपालिका	९८६०९९१०३०
२१	सजिव चोधरी	सव ईन्जीनियर	नगरपालिका	९८४२२७४२१
२२	जफरु दिन मंसुर	ईलेक्ट्रिसियन	नगरपालिका	९८०९६३३४६०
२३	अशोक कुमार थापा	कम्प्युटर अपरेटर	नगरपालिका	९८४४०४६०५१
२४	मनोज कुमार साह	कम्प्युटर अपरेटर	नगरपालिका	९८६५५००५२०
२५	सरोज कुमार साह	अमिन	नगरपालिका	९८४४२१८४०६
२६	हरि किशोर महतो	एम.आई.एस. अपरेटर	नगरपालिका	९८४४१३१५१६
२७	प्रितिन्जला थापा	एम.आई.एस. अपरेटर	नगरपालिका	९८६६१२४९५०
२८	अमित कुमार महतो	फिल्ड सहायक	नगरपालिका	९८६६१२४९८९
२९	अम्बिका मैनाली	ना.प.स	नगरपालिका	९८४४०३५३६९
३०	अन्जुला थापा	ना.प.स	नगरपालिका	९८१९८२९६११
३१	मिना दाआल	ना.प.स	नगरपालिका	९८६४१४३२८३
३२	अशेश्वर साह	पशु चिकित्सक (अधिकृत सातो)	नगरपालिका	९८४५२२४१४४
३३	प्रमोद प्रसाद सत्याल	ना. प्र.स्वा	पशु शाखा	९८४४०९५६६
३४	रमेश महतो	ना. प्र.स्वा	पशु शाखा	९८६४००८०६३
३५	विद्यानन्द राय	ना. प्र.स्वा	पशु शाखा	९८०४८५०३९८
३६	राजन कुमार चौधरी	सहायक चौथो	वार्ड नं.१	९८४४४३८०६१
३७	प्रदिप कुमार चौधरी	सहायक चौथो	वार्ड नं.२	९८६४०९९११३
३८	सुरेन्द्र सिंह दनुवार	सहायक चौथो	वार्ड नं.३	९८५४०२८०६८
३९	महेश कुमार दास	सहायक चौथो	वार्ड नं.४	९८१९७७८०४२
४०	मिलन चौधरी	सहायक चौथो	वार्ड नं.५	९८६१९९३६२३
४१	केशर आलम मंसुर	सहायक चौथो	वार्ड नं.६	९८१७६०७८३५
४२	निलम चौधरी	सहायक चौथो	वार्ड नं.७	९८१२११०२६२
४३	संगिता श्रेष्ठ	सहायक चौथो	वार्ड नं.८	९८६०९०९७९८
४४	गणेश मान महर्जन	ना.सु	वार्ड नं.९	९८४४२०९६१६
४५	नागेन्द्र राम	साजिक परिचालक	नगरपालिका	९८४४१४४०५
४६	रिंकु कुमार चौधरी	साजिक परिचालक	नगरपालिका	९८४४०७५३५३

क्र.सं.	नाम	पद	कार्यालय वडा कार्यालय	मोबाइल नं.
४७	सरिता कुमार मिदाहा	साजिक परिचालक	वार्ड नं. ६	९८०३२३२०२२
४८	विशेषवर प्रसाद दास	साजिक परिचालक	नगरपालिका	९८००८३६०८१
४९	अजिज मिया	कार्यलय सहयोगी	नगरपालिका	९८१४५५३५१०
५०	अमित नारायण मिदाहा	कार्यलय सहयोगी	नगरपालिका	९८६३६९३८९६
५१	मनजु कुमारी थापा बस्नेत	कार्यलय सहयोगी	नगरपालिका	९८४३६६३४३८
५२	पुजा कुमारी साह	कार्यलय सहयोगी	नगरपालिका	९८४२६१५४९९
५३	राम नारायण साह	चौकीदार	नगरपालिका	९८४४२५०४९ ८

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका

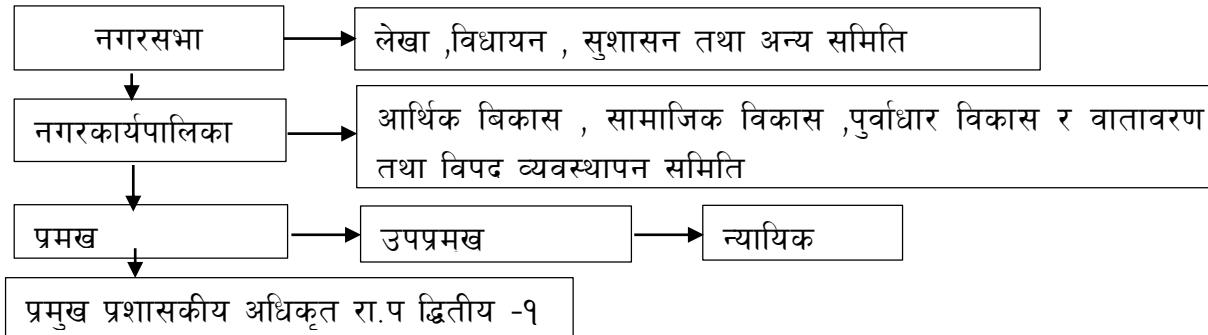
८.४. गैसस तथा अगैससको विवरण

तालिका नं. १४९ : गैसस तथा अगैससको विवरण सम्बन्धी विवरण

गैर सरकारी संस्थाको नाम र ठेगाना	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास साझेदारको नाम	वडा नं.
आर.आर.एन	९	आफै	१
युनिसेफ	४	आफै	
नेपाल रेडक्स सोसाइटी			२
इसलामी युवा क्लब	३५	वडा कार्यलाय	३
ग्रामीण कृषि सहकारी संस्था	४	युवा सरोजगार	७
ग्रामीण समुदायिक विकास केन्द्र	३५००		८
आयुवेदिक कार्यालय	४	नगरपालिका	९

स्रोत : हरिपुर नगरपालिका

८.५. संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

प्रशासन, योजना तथा अनुगमन शाखा
शाखा अधिकृत रा.प.तृ / (प्र) अधिकृत सातौ / आठौ -१
प्रशासन उप-शाखा
ना. सु. रा.प अनं. प्र. (प्र) / अधिकृत छैठौ / सहायक चौथो / पाँचौ -२
राजस्व उप-शाखा
ना. सु. रा.प अनं. प्र. (प्र) / अधिकृत छैठौ / सहायक चौथो / पाँचौ -२
योजना तथा अनुगमन उप-शाखा
ना. सु. रा.प. अनं. प्र. (प्र) अधिकृत छैठौ / सहायक चौथो / पाँचौ -२
सूचना तथा संचार प्रविधि उप-शाखा
ना. सु. रा.प. अनं. प्र. अधिकृत छैठौ / सहायक चौथो / पाँचौ -१
कम्प्युटर अपरेटर सहायक चौथो -१

पुर्वाधार विकास तथा वातावरण व्यवस्थापन शाखा
सि.डि.ई (रा.प.हि) (प्र) (सिभिल, जनरल / वि.अ / स्यानीटरी / सिचाई / हाइवे वा ईन्जिनियर आठौ / नवौ -१
सडक तथा अन्य पुर्वाधार विकास उप-शाखा
ईन्जि..रा.प.तृ (प्र) (सिभिल, जनरल वि.अ) वा ईन्जिनियर सातौ / आठौ -१ सव ईन्जि, रा.प अनं प्र. (जनरल / हाइवे / सिचाई) ईन्जि छैठौ / सव ईन्जि, पाँचौ -२
भवन तथा वस्ती विकास उप-शाखा
ईन्जि ..रा.प.तृ (प्र) (सिभिल, जनरल / वि.आ) वा ईन्जिनियर सातौ / आठौ -१ सर्वेक्षक रा.प अनं प्र (प्र) वा सहायक (प्रा) पाँचौ -१
जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धन उप-शाखा
जनस्वास्थ्य निरिक्षक / अधिकृत छैठौ / सातौ -१
ना. सु. रा.प अनं. प्र.(प्र) सहायक पाँचौ -१
वातावरण तथा सरसफाई उप-शाखा
ना. सु / रेन्जर रा.प अनं प्र(प्रा .वन) अधिकृत छैठौ -१
ना. सु. रा.प. अनं.प्र(प्र) / अधिकृत छैठौ / सहायक पाँचौ -१
विपद् व्यवस्थापन उप-शाखा
ना. सु. रा.प. अनं. प्र (प्र) / अधिकृत छैठौ / सहायक पाँचौ -१

स्वास्थ्य तथा सामाजिक विकास शाखा
वरिष्ठ म.वि.अ / म.वि.अ / जनस्वास्थ्य अधिकृत (प्रा) .सातौ / आठौ / नवौ / शा. अ. रा.प.तृ (प्र) -१
सामाजिक सुरक्षा तथा पनिजकरण उप-शाखा
ना. सु. रा.प अनं.प्र(प्र) / अधिकृत छैठौ / सहायक पाँचौ -१
महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उप-शाखा
ना. सु. रा.परअनं. प्र. (प्र) महिला विकास निरिक्षक / खरिदार / रा.प. अनं. द्वि (प) सहायक महिला विकास निरिक्षक, रा.प अनं. द्वि. वा सहायक स्तर पाँचौ / चौथो -२
जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धन उप-शाखा
जनस्वास्थ्य निरिक्षक / अधिकृत छैठौ / सातौ -१
ना. सु. रा.प अनं. प्र.(प्र) सहायक पाँचौ -१
सेवा केन्द्र
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र / स्वास्थ्य चौकी
सहरी स्वास्थ्य क्लिनिक
१५ शैया अस्पताल

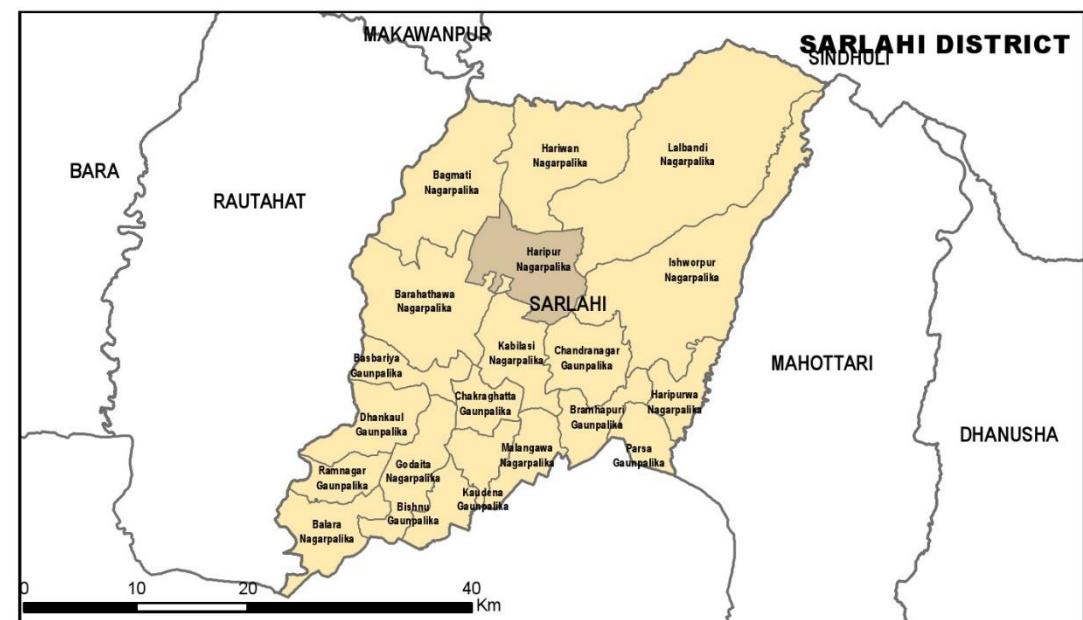
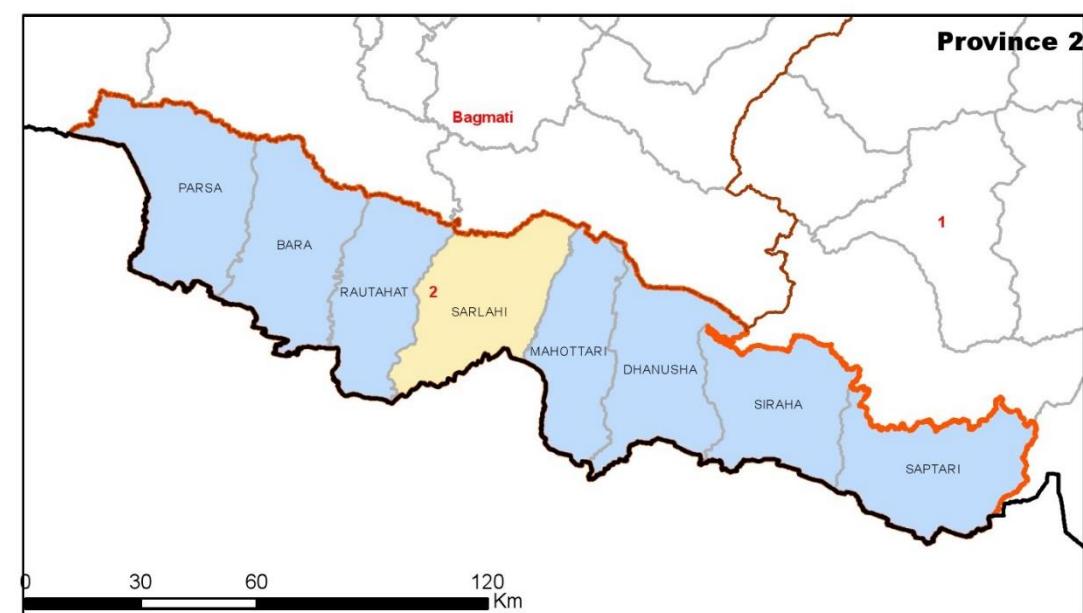
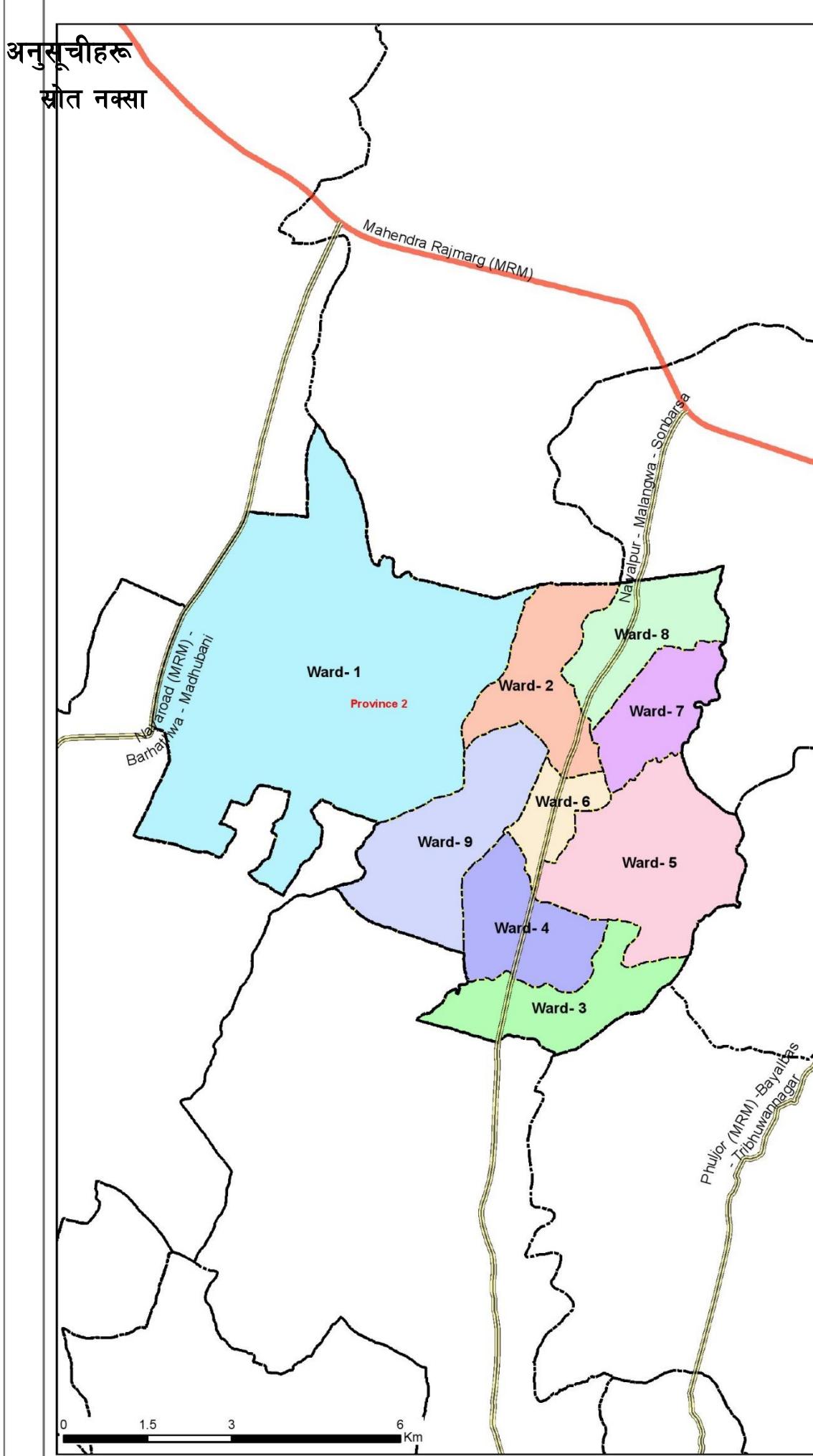
कानून शाखा
शाखा अधिकृत (कानुन), रा.प.तृ वा अधिकृत छैठौ / सातौ / आठौ -१
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
शा.अ. (शिक्षा) रा.प.तृ / अधिकृत छैठौ / सातौ / आठौ -१
ना. सु. रा.प. अनं.प्र. (न्याय) / अधिकृत छैठौ / पाँचौ -१

आर्थिक विकासशाखा
शा.अ ..रा.प.तृ (कृषि / प्रशासन) वा उद्योग अधिकृत सातौ / आठौ -१
उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन उप-शाखा
उद्योग अधिकृत छैठौ / सातौ -१ ना. सु. रा.प. अनं. प. (प्र) अधिकृत छैठौ / सहायक पाँचौ -१
उपभोक्ता हित संरक्षण उप-शाखा
वजार निरिक्षक / ना. सु. रा.प अनं. प्र(प्र) अधिकृत छैठौ / सहायक पाँचौ -१

आर्थिक प्रशासन शाखा
लेखा अधिकृत रा.प.तृ -१ ले.पा ..रा.प अधिकृत छैठौ सहायक पाँचौ -१
आर्थिक प्रशासन उप-शाखा
उप-शाखा अधिकृत छैठौ / सातौ -१ ले.पा ..रा.प अनं. प्र / अधिकृत छैठौ सहायक पाँचौ -१
उपभोक्ता हित संरक्षण उप-शाखा
वजार निरिक्षक / ना. सु. रा.प अनं. प्र(प्र) अधिकृत छैठौ / सहायक पाँचौ -१

आन्तरिक लेखा परिक्षण ईकाई
आन्तरिक लेखा परिक्षण रा.प.तृ / अधिकृत सातौ / आठौ -१ ले.पा ..रा.प अनं. प्र / अधिकृत छैठौ / सहायक पाँचौ -१

इकाइ / सेवा केन्द्रहरु
- पर्यटन
- घरेलु तथा साना उद्योग
- कृषि सेवा केन्द्र / पशु सेवा केन्द्र
- अन्य

Haripur Municipality Location Map

Projection Information

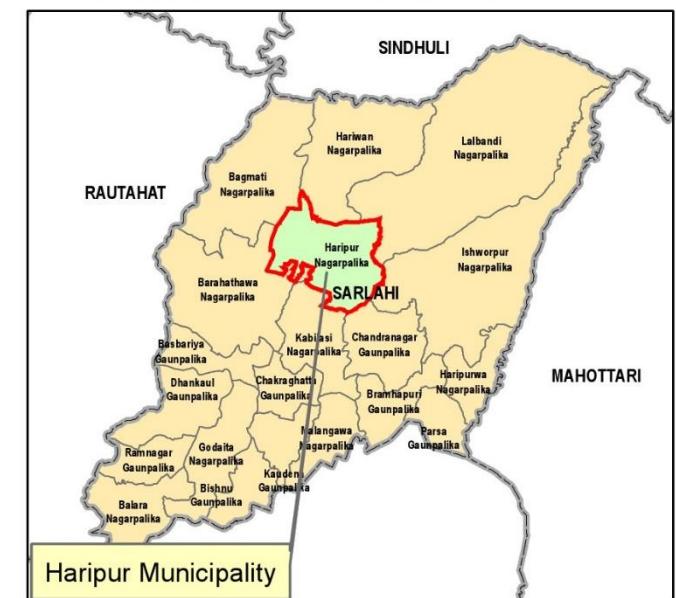
Spheroid.....Everest_1830(1937 Adjustment)
 Central Meridian.....87.000
 Projection.....Modified Universal Transverse Mercator
 Latitude Of Origin.....0.000
 False Easting.....5000000.000
 Scale Factor.....0.9999
 False Northing.....0.000
 Linear Unit.....Meter

Legend

The legend consists of eight entries, each with a small square icon followed by a label:

- SRN**: A solid black rectangle.
- National Highway**: A thick red horizontal line.
- Feeder Road Network**: A thick yellow-green horizontal line.
- Postal Road**: A thick brown horizontal line.
- Nepal Boundary**: A solid black rectangular border.
- District Boundary**: A grey rectangular border.
- Province Boundary**: An empty black rectangular frame.
- Municipality Boundary**: An empty black dashed rectangular frame.
- Ward Boundary**: An empty black dotted rectangular frame.

Location Index: SARLAHI DISTRICT

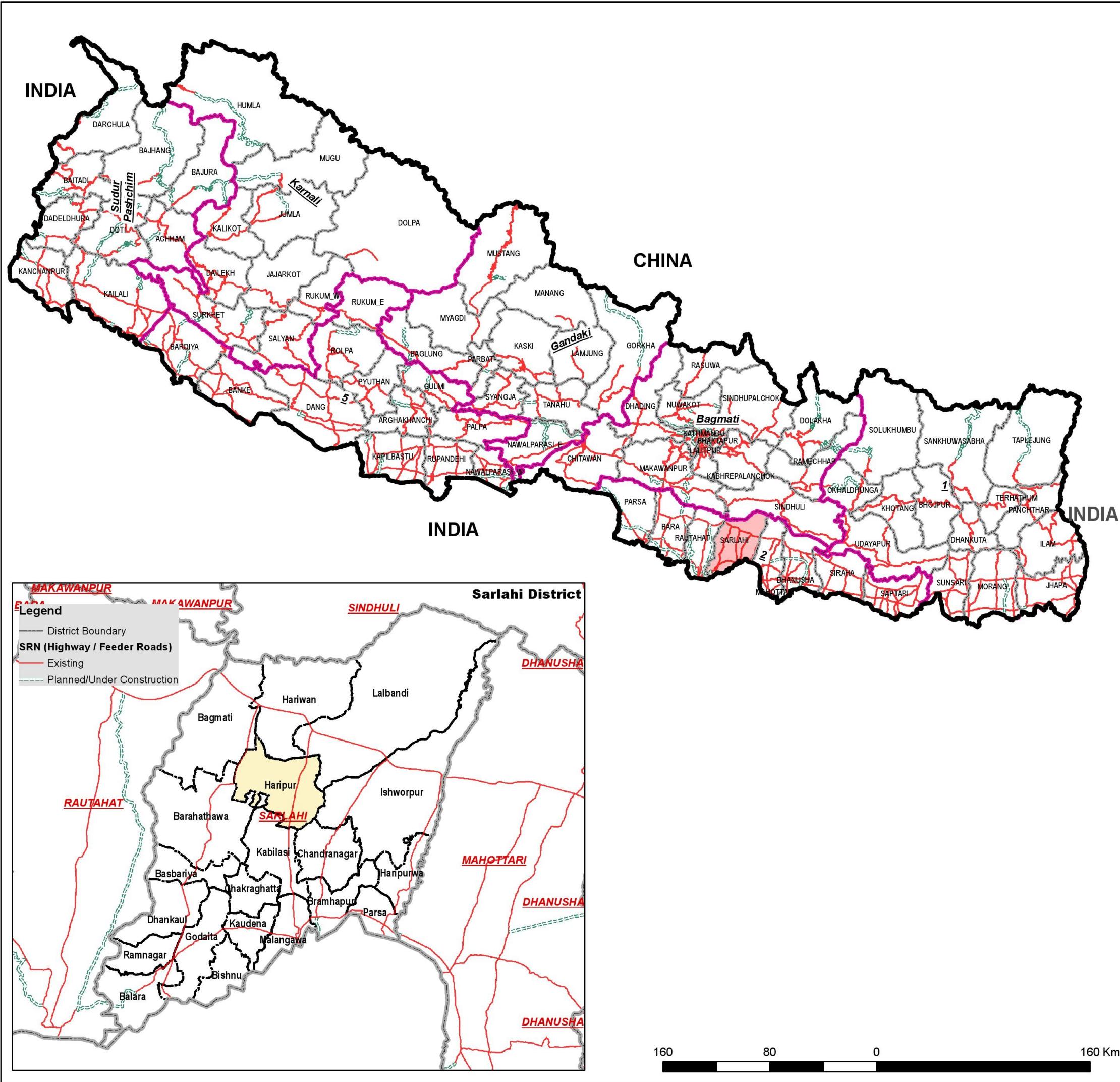

Government of Nepal,
Haripur Municipality
Sarlahi,Nepal

B.M. Engineering Solution Pvt. Ltd
Kathmandu,
Nepal

Source:
Administrative Boundary(DoS), MoFALD,
Landuse Data(Survey Department),
Field Survey, Freely Available Google Image

Map No.

Haripur Municipality

Strategic Road Network Map

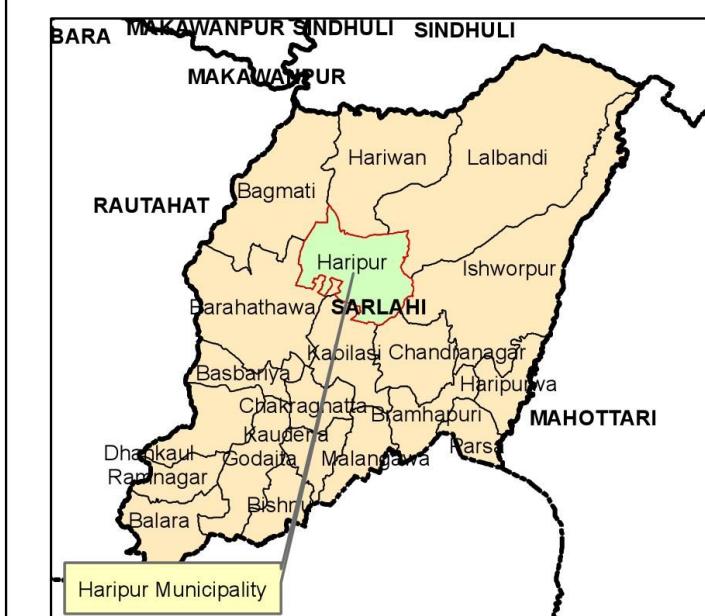
Projection Information

Spheroid.....Everest_1830(1937 Adjustment)
Central Meridian.....87.000
Projection.....Modified Universal Transverse Mercator
Latitude of Origin.....0.000
False Easting.....500000.000
Scale Factor.....0.9999
False Northing.....0.000
Linear Unit.....Meter

Legend

- National Boundary
 - Province Boundary
 - District Boundary
 - SRN (Highway / Feeder Roads)**
 - Existing
 - Planned/Under Construction

Location Index: SARLAHI DISTRICT

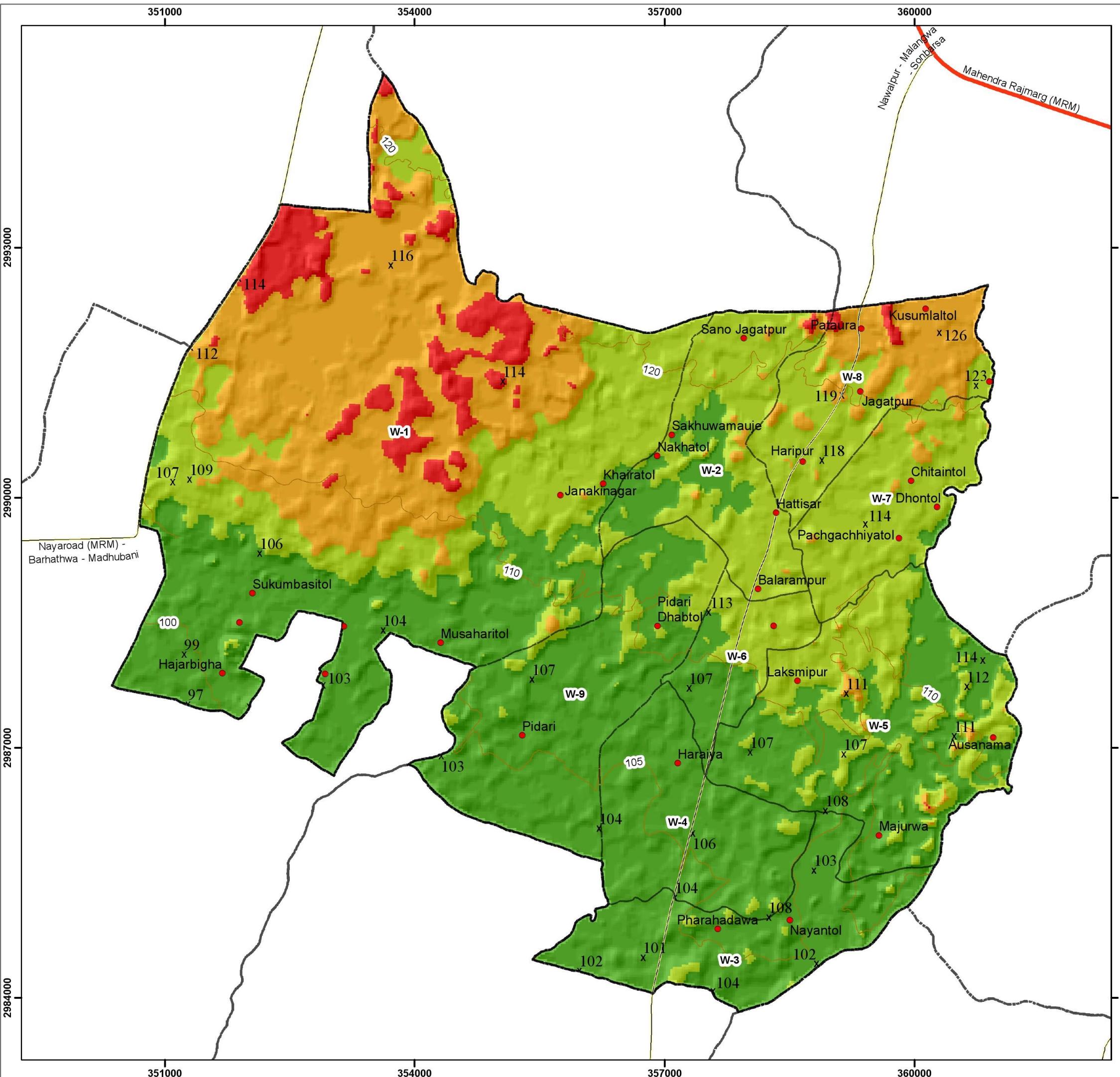
Government of Nepal,
Haripur Municipality
Sarlahi Nepal

B.M. Engineering Solution Pvt. Ltd
Kathmandu,
Nepal

Source:
Administrative Boundary(DoS), MoFALD,
Landuse Data(Survey Department),
Field Survey, Freely Available Google Image

Map No.

2

Haripur Municipality Elevation Range Map

0 1 2 4 Km

1:45000

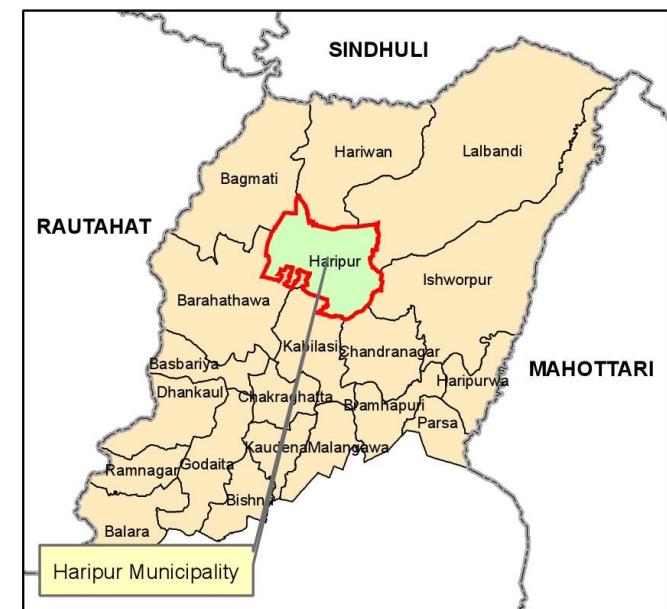
Projection Information

Spheroid..... Everest_1830(1937 Adjustment)
 Central Meridian..... 87.000
 Projection..... Modified Universal Transverse Mercator
 Latitude Of Origin..... 0.000
 False Easting..... 500000.000
 Scale Factor..... 0.9999
 False Northing..... 0.000
 Linear Unit..... Meter

Legend

●	VillageName	SRN
X	Spot height	National Highway
—	Contour (20m interval)	Feeder Road Network
—	National Boundary	Elevation Range (m)
—	District Boundary	< 100
—	Municipality Boundary	100 - 110
—	Ward Boundary	110 - 120
—		120- 135

Location Index: SARLAHI DISTRICT

Government of Nepal,
Haripur Municipality
Sarlahi,Nepal

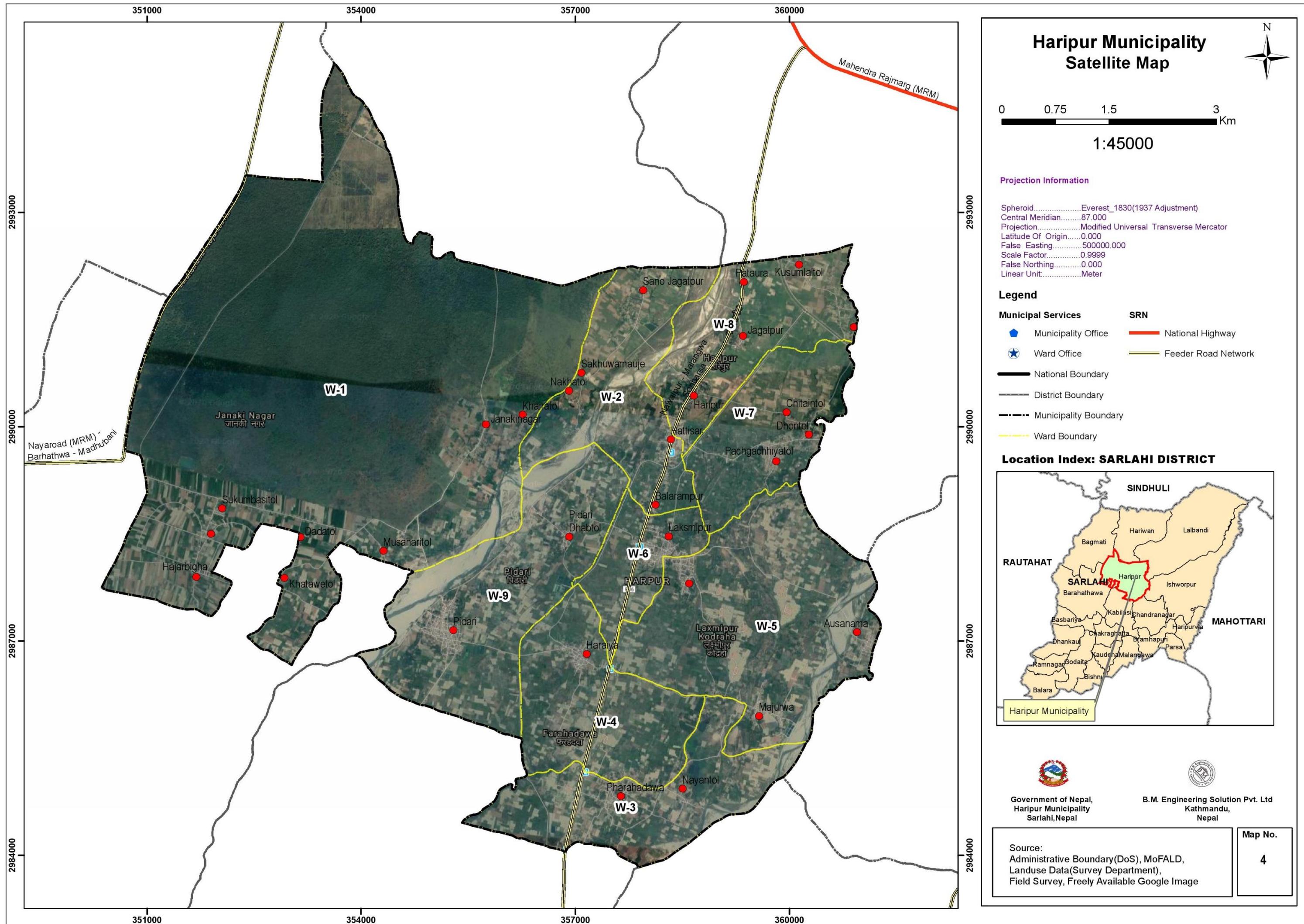

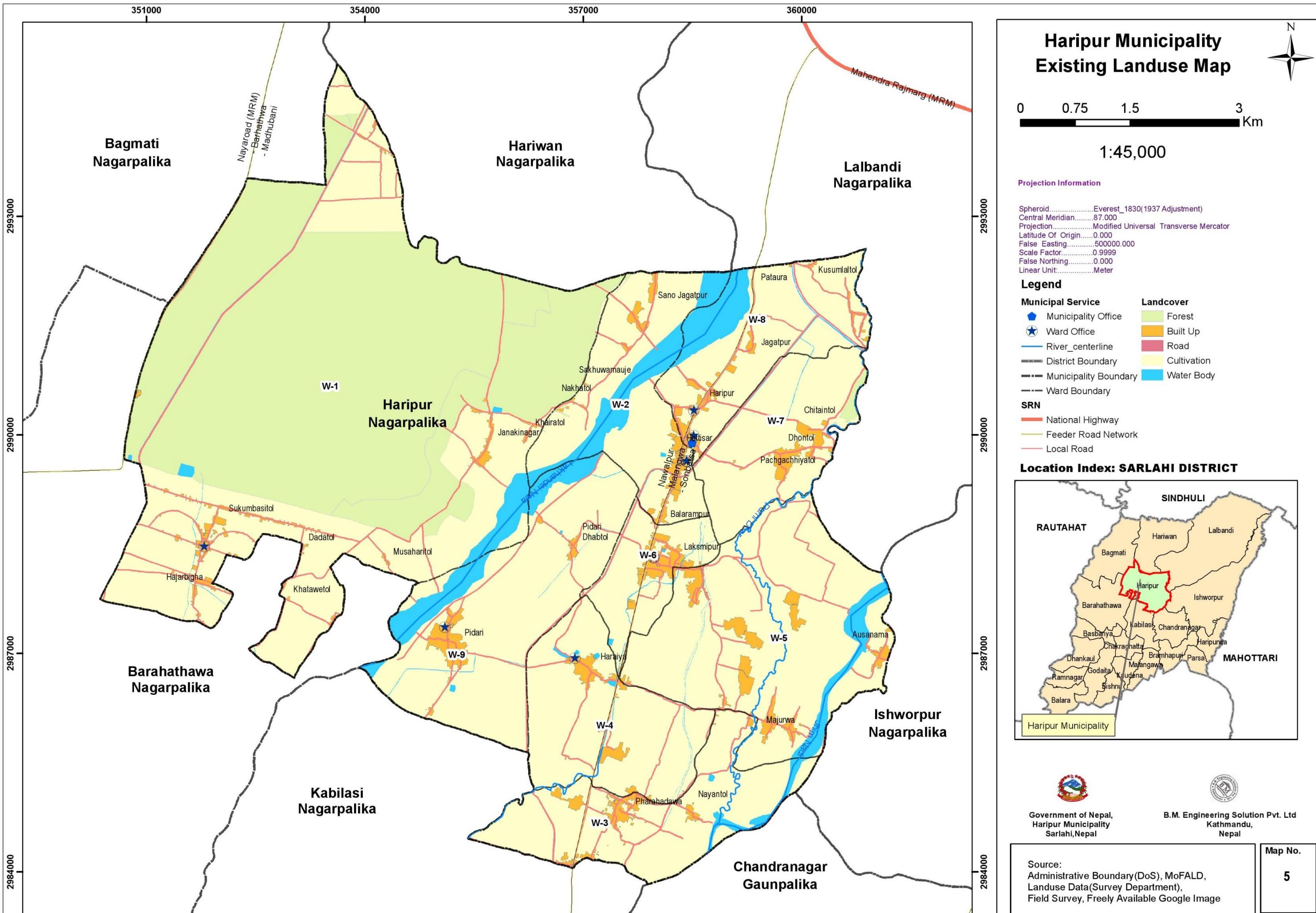
B.M. Engineering Solution Pvt. Ltd
Kathmandu,
Nepal

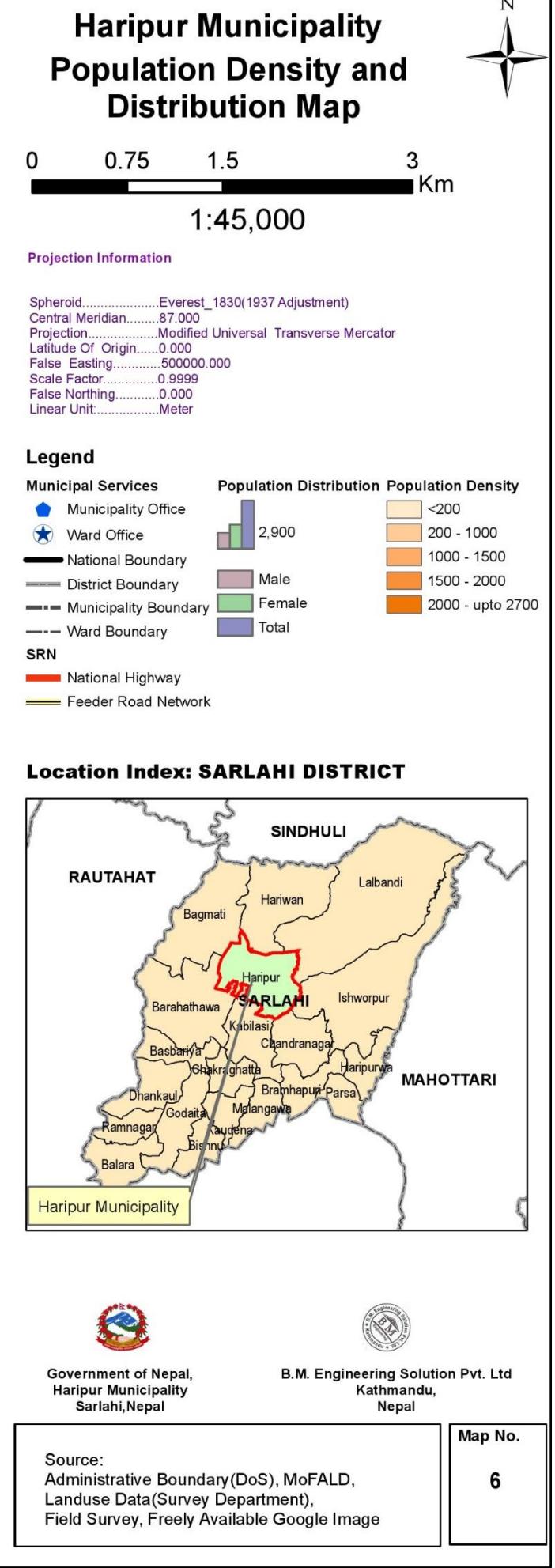
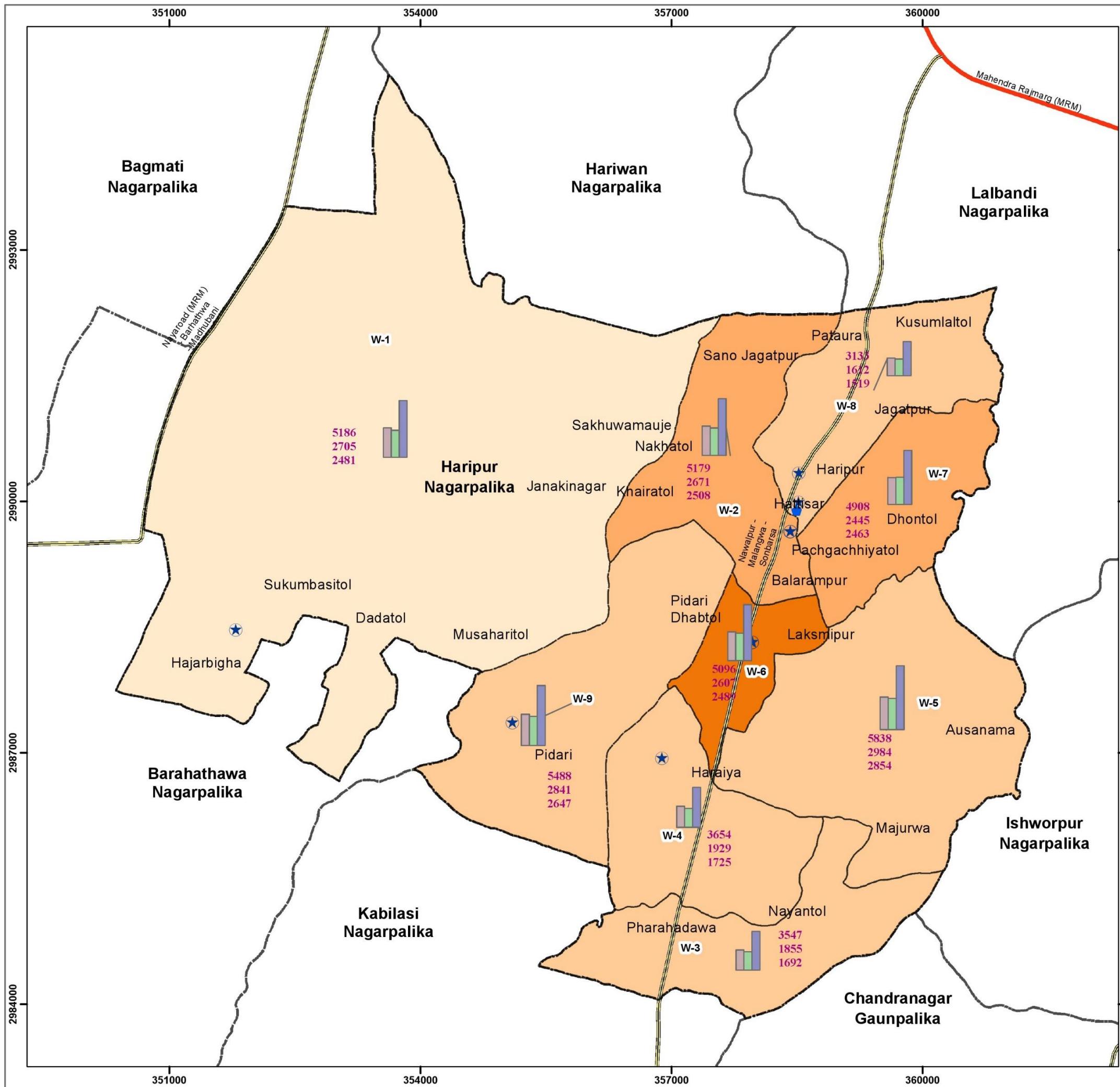
Source:
Administrative Boundary(DoS), MoFALD,
Landuse Data(Survey Department),
Field Survey, Freely Available Google Image

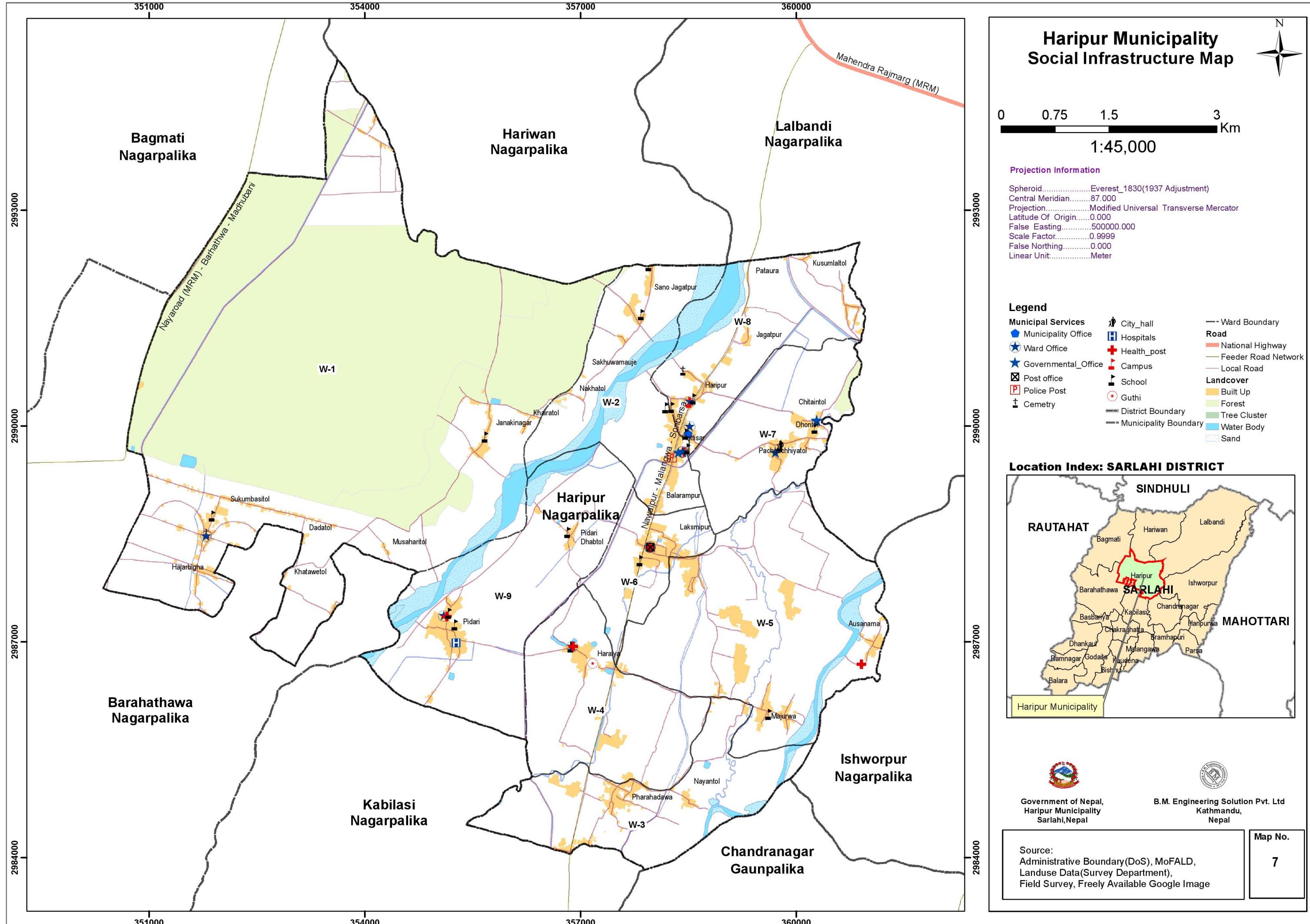
Map No.

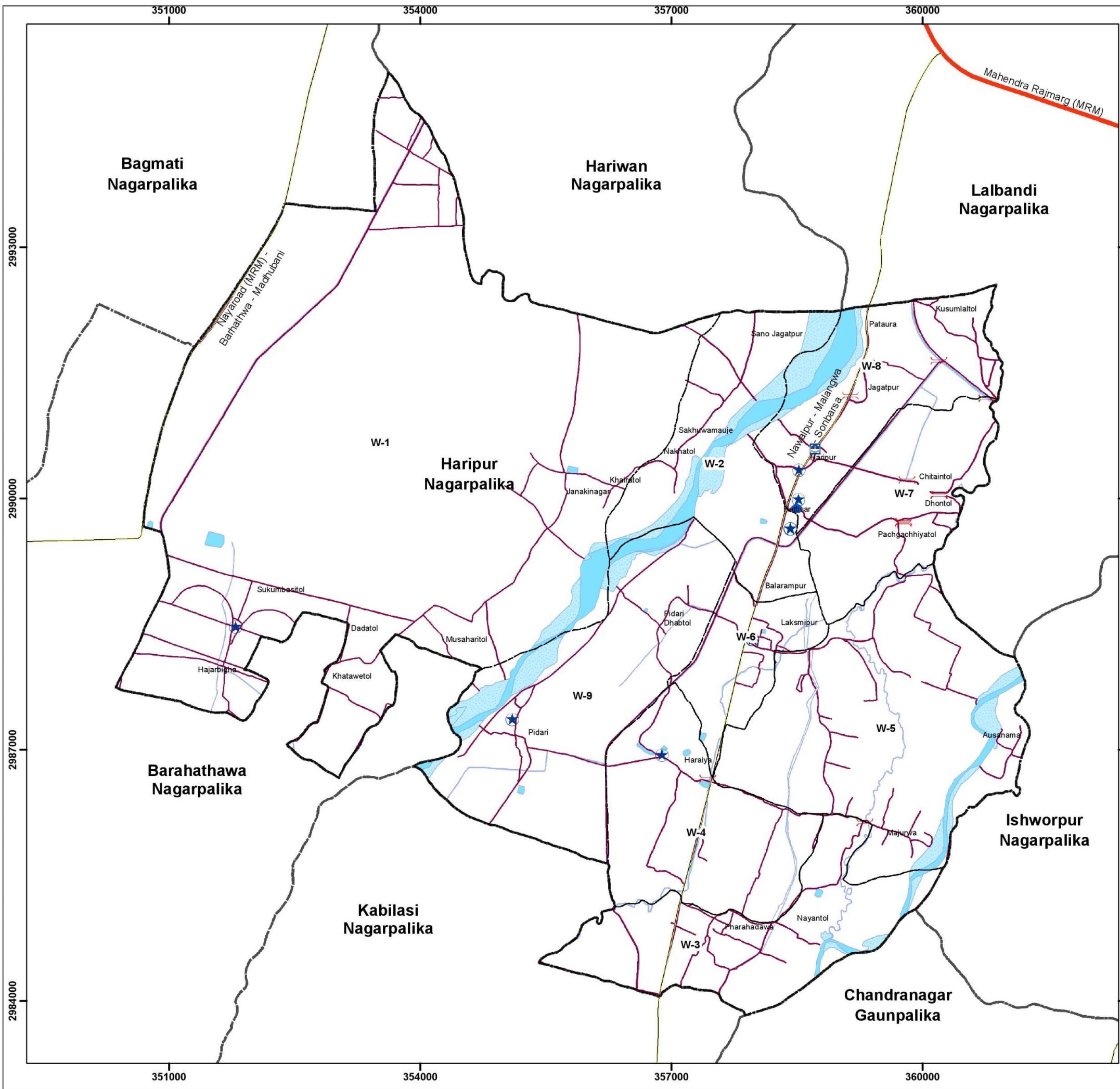
3

Haripur Municipality Road Network Map

0 0.75 1.5 3 Km
1:45,000

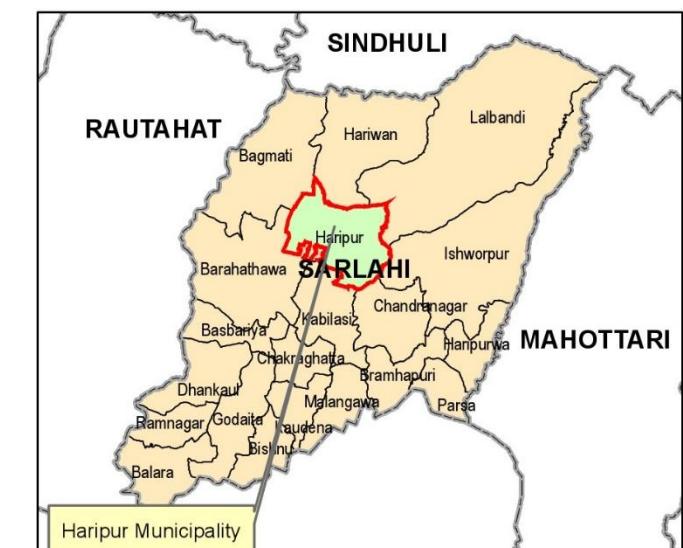
Projection Information

Spheroid..... Everest_1830(1937 Adjustment)
 Central Meridian..... 87.000
 Projection..... Modified Universal Transverse Mercator
 Latitude Of Origin..... 0.000
 False Easting..... 500000.000
 Scale Factor..... 0.9999
 False Northing..... 0.000
 Linear Unit..... Meter

Legend

Municipal Services	— Municipality Boundary	■ Sand
■ Municipality Office	— Ward Boundary	■ Water Body
★ Ward Office	— National Highway	■ SRN
■ Bus stops	— Feeder Road Network	■ Bridge
— District Boundary	— Local Road	

Location Index: SARLAHI DISTRICT

Government of Nepal,
Haripur Municipality
Sarlahi,Nepal

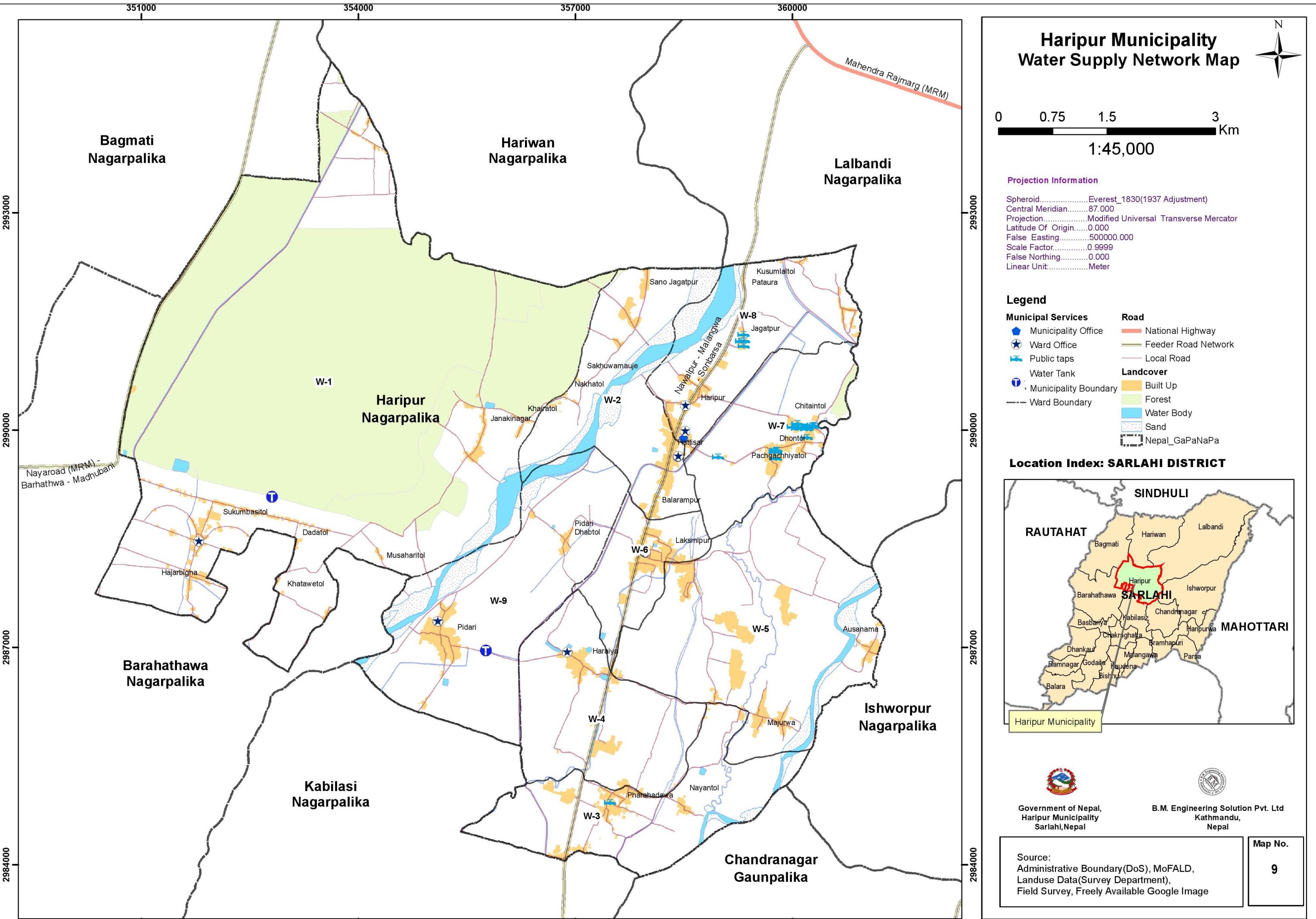

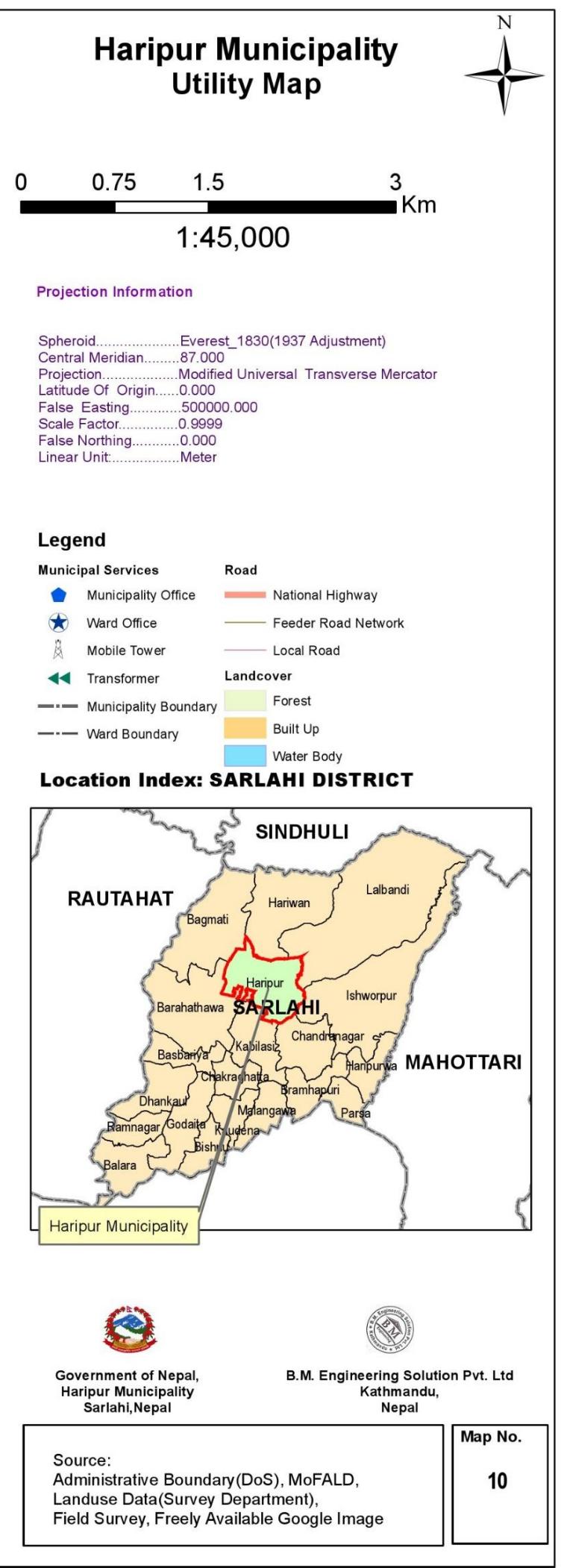
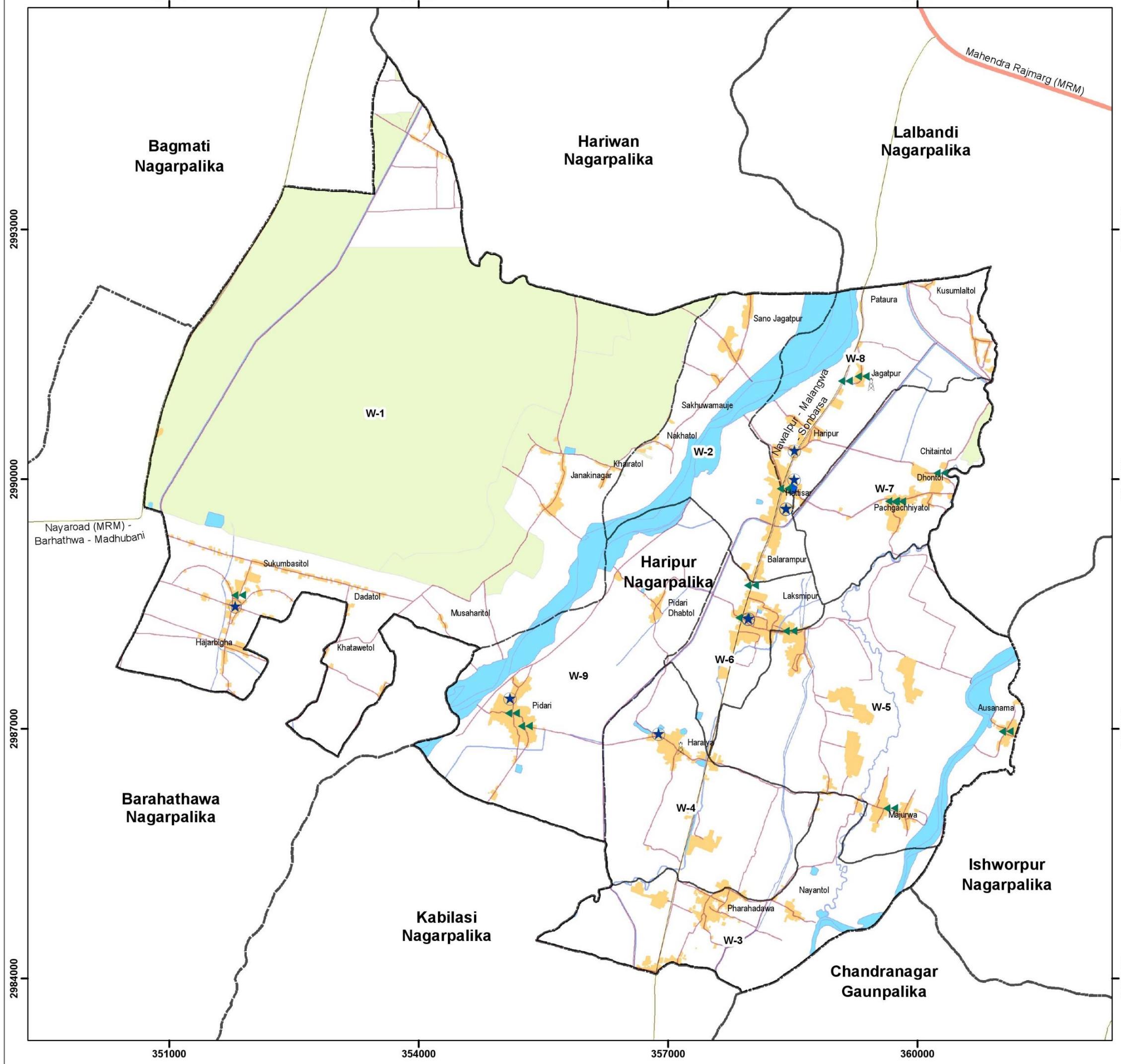
B.M. Engineering Solution Pvt. Ltd
Kathmandu,
Nepal

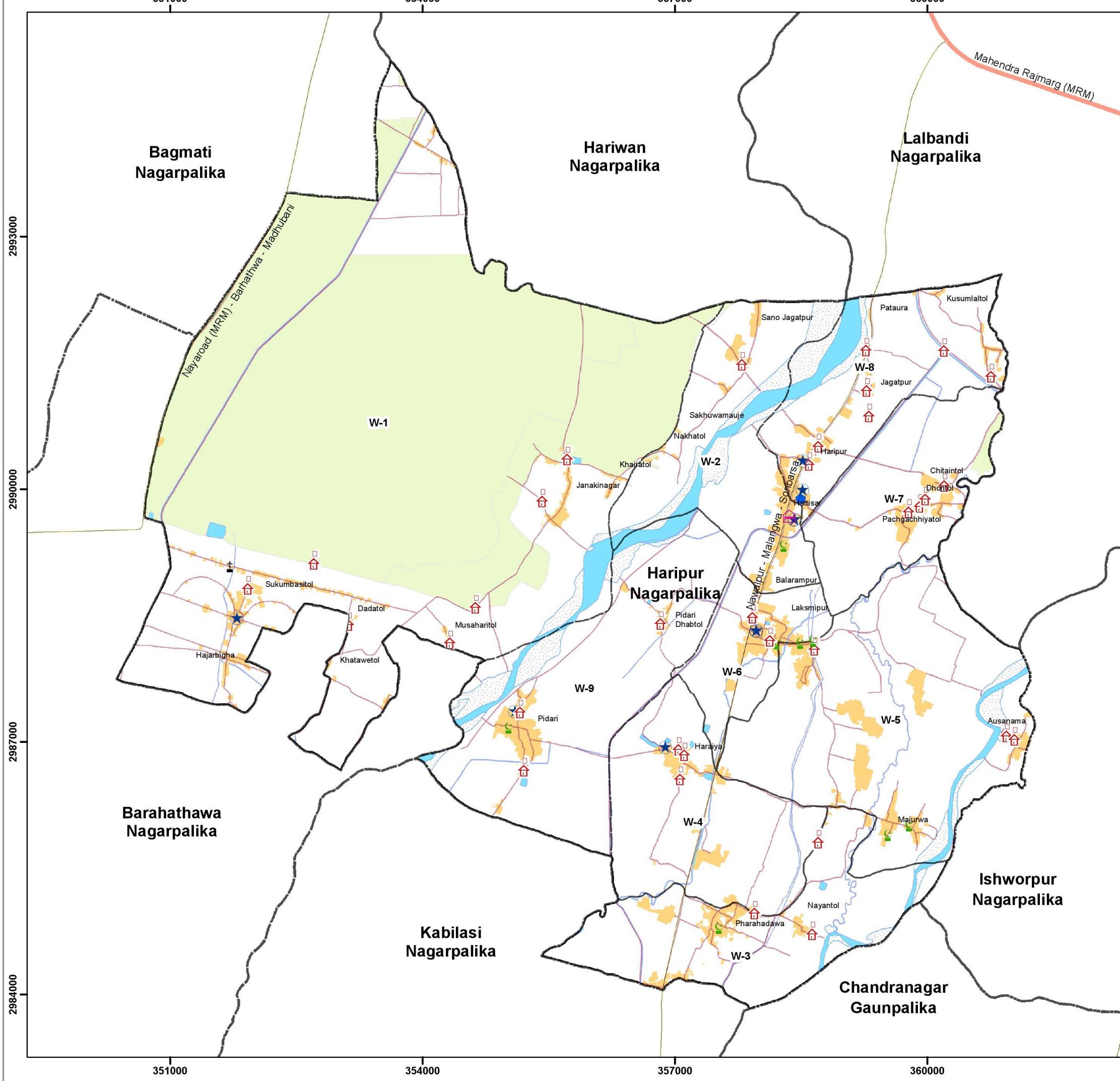
Source:
Administrative Boundary(DoS), MoFALD,
Landuse Data(Survey Department),
Field Survey, Freely Available Google Image

Map No.

8

Haripur Municipality Cultural and Tourism Map

0 0.75 1.5 3 Km
1:45,000

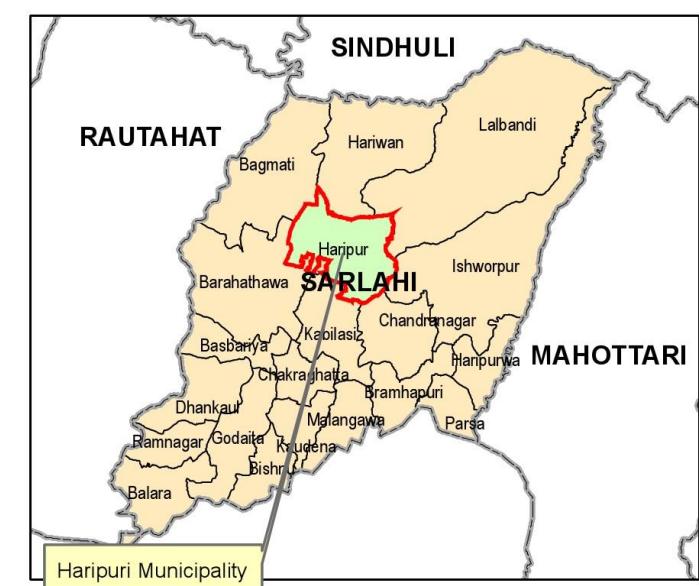
Projection Information

Spheroid..... Everest_1830(1937 Adjustment)
Central Meridian..... 87.000
Projection..... Modified Universal Transverse Mercator
Latitude Of Origin..... 0.000
False Easting..... 500000.000
Scale Factor..... 0.9999
False Northing..... 0.000
Linear Unit..... Meter

Legend

Municipal Services	Municipality Boundary	Landcover
Municipality Office	— Municipality Boundary	Forest
Ward Office	— Ward Boundary	Built Up
Temple	— National Highway	Water Body
Church	— Feeder Road Network	Feeder Road Network
Masjid	— Sand	Sand
Hotel	— Local Road	Local Road

Location Index: SARLAHI DISTRICT

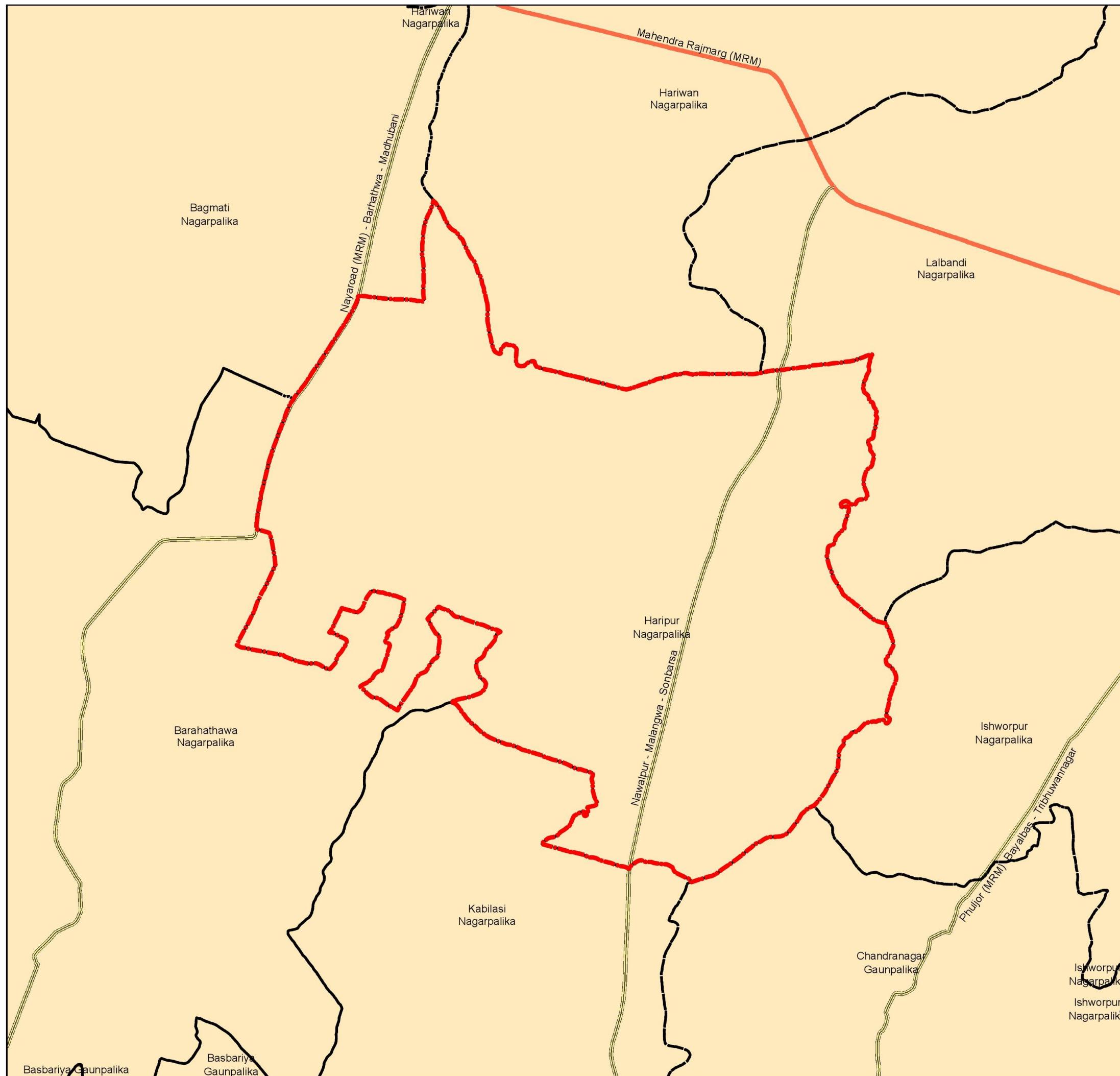
Government of Nepal,
Haripuri Municipality
Sarlahi, Nepal

B.M. Engineering Solution Pvt. Ltd
Kathmandu,
Nepal

Source:
Administrative Boundary(DoS), MoFALD,
Landuse Data(Survey Department),
Field Survey, Freely Available Google Image

Map No.

11

Haripur Municipality Climate Zone Map

0 1.25 2.5 5 Km

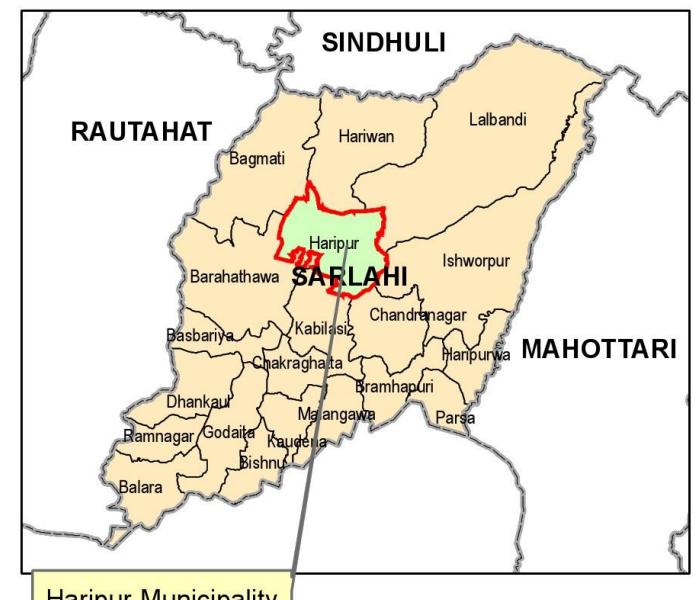
Projection Information

Spheroid.....Everest_1830(1937 Adjustment)
Central Meridian.....87.000
Projection.....Modified Universal Transverse Mercator
Latitude Of Origin.....0.000
False Easting.....500000.000
Scale Factor.....0.9999
False Northing.....0.000
Linear Unit.....Meter

Legend

- National Boundary
- District Boundary
- Rangeli Municipality
- Municipality Boundary
- Climate Zone
- National Highway
- Feeder Road Network

Location Index: SARLAHI DISTRICT

Government of Nepal,
Haripur Municipality
Sarlahi, Nepal

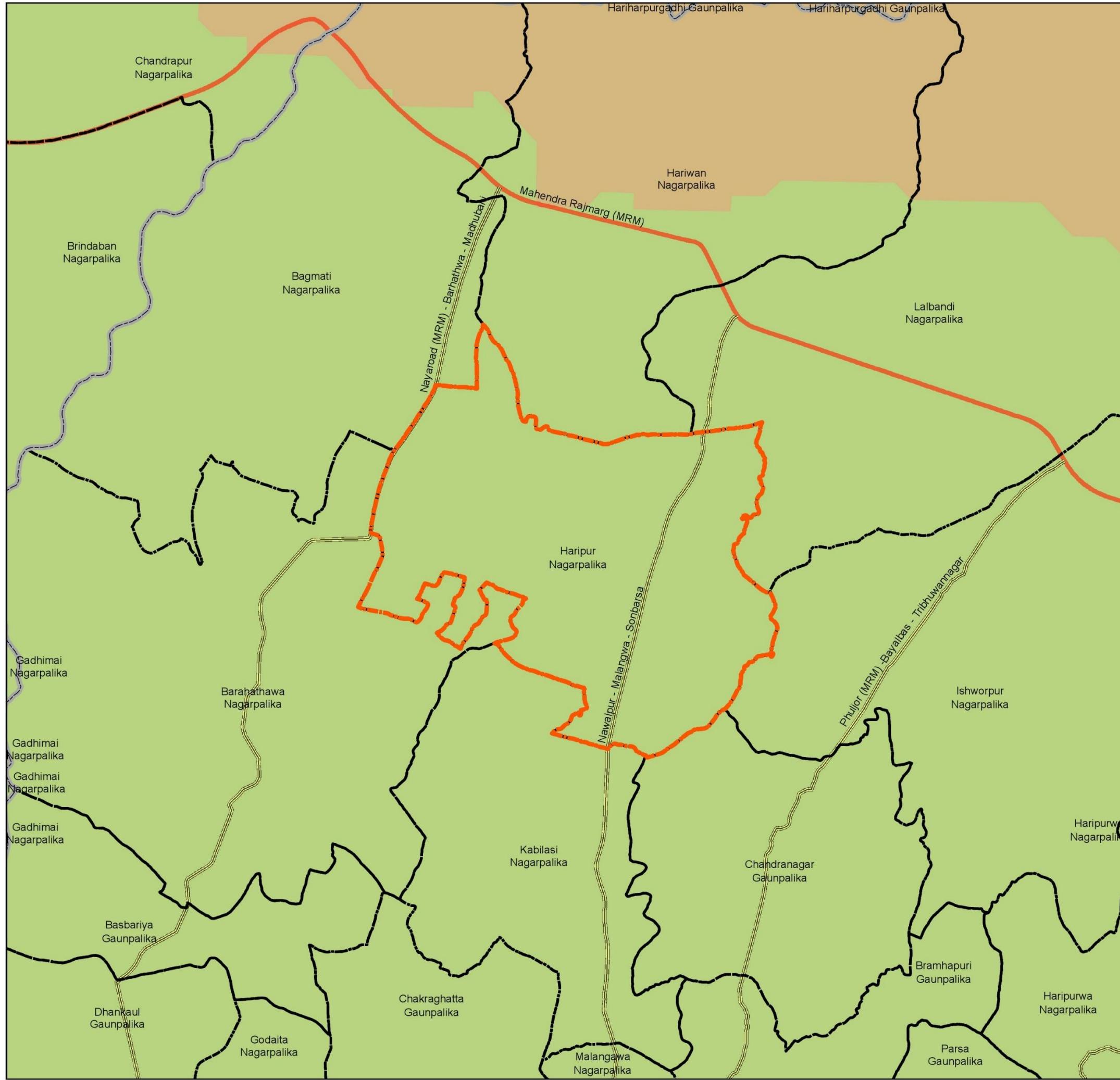

B.M. Engineering Solution Pvt. Ltd
Kathmandu,
Nepal

Map No.

12

Source:
Administrative Boundary(DoS), MoFALD,
Landuse Data(Survey Department),
Field Survey, Freely Available Google Image

Haripur Municipality Physiographic Map

0 2 4 8 Km

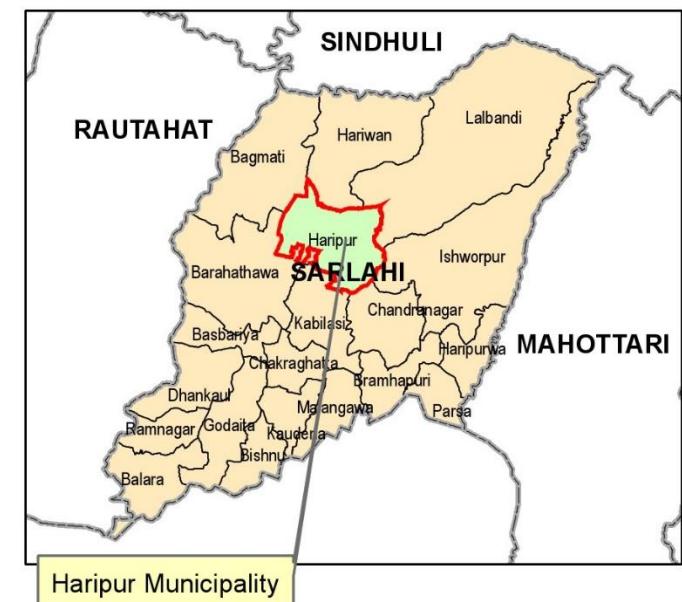
Projection Information

Spheroid..... Everest_1830(1937 Adjustment)
Central Meridian..... 87.000
Projection..... Modified Universal Transverse Mercator
Latitude Of Origin..... 0.000
False Easting..... 500000.000
Scale Factor..... 0.9999
False Northing..... 0.000
Linear Unit..... Meter

Legend

	Physiographic Division
— National Boundary	Siwaliks, (201 - 1800) m
- - - District Boundary	Terai, (60 - 200) m
— Rangeli Municipality	
— - - Municipality Boundary	
SRN	
— National Highway	
— - - Feeder Road Network	

LOCATION INDEX: SARLAHI DISTRICT

Government of Nepal,
Haripur Municipality
Sarlahi,Nepal

B.M. Engineering Solution Pvt. Ltd
Kathmandu,
Nepal

Source:
Administrative Boundary(DoS), MoFALD,
Landuse Data(Survey Department),
Field Survey, Freely Available Google Image

Map No.
13

